

Amikor a dolgok kibővülnek egymásból

Murakami Haruki

Köddé vált elefánt

NOVELLÁK

G GEOPEN

Köddé vált elefánt

Fordította: Nagy Anita

Murakami Haruki

Köddé vált elefánt

Geopen Könyvkiadó
2014

A mű eredeti címe:

Zō no shōmetsu tanpensenshū

Zō no shōmetsu tanpensenshū © Haruki Murakami, 1993

Hungarian translation © Nagy Anita, 2014

A Kurblimadár és a nők kedden című novellában a fordító alapul vette Erdős György Kurblimadár krónikája című fordítását

Kiadja a Geopen Könyvkiadó, 2014

Felelős kiadó: Babucs Éva

Felelős szerkesztő: Rácz I. Péter

Borító: Váradi Gábor

Nyomdai előkészítés: EMU Stúdió

ISBN 978 615 5331 31 2

www.geopen.hu

Geopen a Facebookon

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen

Felelős vezető: György Géza vezérigazgató. -A-

Tartalom

[Előszó a japán nyelvű kiadáshoz](#)

[A Köddé vált elefánt megjelenésének idején, Amerikában](#)

[Kurblimadár és a nők kedden](#)

[A második támadás egy pékség ellen](#)

[Kenguruközlemény](#)

[Találkozás a 100%-ig tökéletes lánnyal egy napos áprilisi reggelen](#)

[Szendergés](#)

[A Római Birodalom bukása, az 1881-es indiánláadás,
Lengyelország Hitler általi lerohanása és a viharos szelek világa](#)

[Tiroli nadrág](#)

[Gyűjtogató](#)

[A kis zöld szörny](#)

[Családi ügy](#)

[Ablak](#)

[Tv-emberek](#)

[Lassú hajó Kínába](#)

[A táncoló törpe](#)

[A délután utolsó kertje](#)

[Némaság](#)

[Köddé vált elefánt](#)

Előszó a japán nyelvű kiadáshoz

Csupa szép emlék jut eszembe, ha felidézem a tíz-egynéhány évvel ezelőtti időket, amikor ezt a novellaválogatást készítettük elő, de Harukival ennél is korábbi az ismeretségünk. Raymond Carveren keresztül ismerkedtünk meg, akit Haruki az 1980-as években kezdett fordítani, és hamar közeli barátságba kerültünk. Ray és én akkor már hosszú évek óta barátok voltunk, miközben író-szerkesztő viszonyban is álltunk. Jómagam szerettem Misima Jukiót, érdeklődtem a japán irodalom iránt, úgyhogy amint elérhetőek lettek angolul, azonnal elolvastam Haruki munkáit. Azt a néhány angolra fordított művét japán diákoknak szánt angoltanulási segédanyagként adták ki (a kiadó nyilván feltételezte, hogy Haruki regényeit idegen nyelven is hajlandóak lesznek elolvasni a diákok), és ez jóval azelőtt történt, hogy a Kodansha Internationalnél megjelent angolul a *Birkakergető nagy kaland*, valamint a *Világvége és a keményre főtt csodaország*. Minden elolvasott írása óriási hatással volt rám, első találkozásunk alkalmával nem is haboztam elárulni ezt Harukinak. Ő maga azonban nem tartotta túlságosan jól sikerültnek ezeket a munkáit, és a *Tánc, tánc, táncról* (ezt is a Kodansha International adta ki), melynek alig vártam angol változatát, hasonlóképpen nyilatkozott: elmondta, reméli, hogy most készülő munkájával elégedett lesz végre. Mondanom sem kell, meglepett, hogy egy író ennyire kritikusan beszél saját műveiről, de egyben elismeréssel adóztam. Az olyan nagyszerű írók, mint Haruki, nem az eddig elért eredményeikre, hanem mindig a jövő kihívásaira koncentrálnak.

Itt mégis a múltból szeretnék beszélni, vagyis a szerkesztés folyamatáról, ami első könyvének megjelenése előtt kezdődött a Knopfnál. Nekem jutott a feladat, hogy két fordító közreműködésével elolvassam Haruki minden elérhető novelláját, majd kiválasszam a leghatásosabb műveket első novelláskötetembe. Nem emlékszem pontosan, milyen művekkel találkoztam a beavogatottakon kívül, de biztosan tudom, hogy rengeteget átnéztem. Akkor értettem meg, miért vonzzák Harukit Ray regényei, melyek akkoriban a kortárs amerikai irodalom csúcsát jelentették, és miért mélyült el annyira a barátságuk. (Ray tervezte, hogy meglátogatja Japánban a Murakami házaspárt, de hirtelen ledöntötte a betegség, és soha nem valósult

meg az utazás. Haruki utóbb „csendesen kidőlt hatalmas fának” nevezte ötvenévesen elhunyt barátját.) Mindkettejük stílusa letisztult, szereplőik többsége nem úgynevezett hős. A jelen kötetben olvasható *Gyűjtogató* vagy *A második támadás egy pékség ellen* Carver műveit idézi. Ugyanakkor akárhol olvasunk bele a kötetbe, megértjük, hogy a Murakami-próza teremtette távlatok, a kibontakozó regényvilág – háttérben a mindennapi élet eseményeivel – Haruki saját, önálló játéktere. Ennek kiváló példája a *Tv-emberek* jelenete, melyben „önnél vagy nálam csak valamivel, úgy húsz-harminc százalékkal kisebb” embermásolatok jelennek meg a beszélő otthonában, vagy a szomorúságával letaglózó kép a *Némaságban*, melyben egy férfi felidézi a középiskolában elszenvedett megaláztatását, és bevallja, hogy az akkor szerzett sérülésnek köszönhetően „előfordul, hogy fölrázom a feleségem, és ráborulva sírok, akár egy órán keresztül”. Még valamit: a *Kurblimadár és a nők kedden* a néhány évvel később napvilágot látott remekmű, *A kurblimadár krónikája* előzménye, olvasásakor szemernyi kétségem sem volt, hogy ez a megfelelő mű az antológia nyitódarabjának.

Most, a kötet újraolvasása után meggyőződésem, hogy ez a tizenhét novella pontosan úgy áll össze, ahogyan annak idején reméltem. Megmutatja, hogy e sokoldalú író megdöbbentő tehetsége töretlenül ível át az országhatárokon is. Ezt bizonyítja, hogy tíz műve, melynek jogaival jelenleg a Knopf rendelkezik, évről évre jobban fogy (a *Kafka a tengerparton*, mely tizenegyedik lesz a sorban, jövő hónapban jelenik meg Amerikában). A kritikusok, akik 1993-ban kézbe vették jelen kötetet, szintén ráéreztek a fentebb írottakra. A *Los Angeles Times Book Review* egész odáig ment, hogy „kivétel nélkül mindegyik darabot egyetemesség jellemzi, régen láttunk ilyen novellaantológiát; ebből a kötetből még az is átérzi, hogy századvégi mindennapjaink során időnként kénytelen-kelletlen kihullunk a társadalomból, aki Japán nyolcezer kilométeres körzetébe sem tette még a lábát”. Hogy ekkora teljesítményre lesz képes, azt annak idején valószínűleg senki sem láthatta előre, de a *Köddé vált elefánt* telis-tele van Haruki gazdag írói kvalitásainak bizonyítékaival. Szívből remélem, hogy kapcsolatunk élő marad, és műveivel további csodálatos eredményeket ér el.

2004. december

Gary L. Fisketjon

Knopf Kiadó, elnökhelyettes és főszerkesztő-helyettes
(Fordította: Niimoto Rjóicsi)

A *Köddé vált elefánt* megjelenésének idején, Amerikában

Ez a kötet, a *Köddé vált elefánt* az amerikai Knopf Kiadónál 1993-ban megjelent novelláskötetem, a *The Elephant Vanishes* japán nyelvű kiadása. A beválogatott művek és sorrendjük is egy az egyben követi az angol nyelvű kiadásét. Természetesen nem angolról japánra fordítva, hanem az általam írt japán nyelvű változatban – vagyis eredeti szövegükkel – szerepelnek. (Néhány különleges eset is akad, ezeket később részletesen bemutatom.) Novelláim gyűjteménye néhány ázsiai régiótól és Oroszországtól eltekintve külföldön eddig jórészt a *The Elephant Vanishes* című, mindenhol azonos összeállításban jelent meg. Novellák esetén másképp nagyon nehéz lenne az egyes művek sorsát követni. Megemlítem még, hogy az angol színházi rendező, Simon McBurney színpadra alkalmazott egy összeállítást a kötetben szereplő néhány műből (*The Elephant Vanishes* címen), a japán színészek által előadott produkció a világ számos országában szerepelt óriási sikerrel. Ez a válogatáskötet több szempontból sem jelentéktelen tehát írói pályafutásomban.

A mostani japán kiadás arra is jó alkalom, hogy megvilágítsam, milyen úton jött létre a *Köddé vált elefánt* angol nyelvű kiadása.

A történet 1990 nyarán kezdődött, amikor eldőlt, hogy *Tv-emberek* című novellám Alfred Birnbaum fordításában bekerül a *The New Yorker*-be (szeptember 10-én megjelenő szám). Ennek most már tizenöt éve, de akkor igencsak meglepett a hír. A *The New Yorker* című folyóiratra mindig is már-már mitikus, „szent helyként” tekintettem. Hogy ott megjelenik egy írásom... – ha erre gondoltam, nem is próbáltam úgy tenni, mintha nem töltené el izgalommal. Elöttem csak egyetlen japán szerző publikált náluk, de ő jóval korábban. Nem sokat tudni róla, a neve alapján Amerikában élő, japán származású író lehetett. Utánam 1993-ban Óe Kenzaburó, 2004-ben Ogava Jóko novellája jelent meg. Minden bizonnyal ezután is sokan megjelennek még. Viszont ha csak a japánból fordított műveket vesszük tekintetbe, akkor én vagyok „az első japán író, aki megjelent a *The New Yorker*-ben”. Lehet, hogy másnak ez nem számít, de nekem, némi túlzással

ugyanakkora dolog volt, mint a holdra szállás. *Bármilyen* díjnál jobban örültem neki – ha így mondom, talán értik, milyen boldog voltam.

Magától értetődő, hogy nem minden, a *The New Yorker*-be bekerülő novella remekmű. Sajátos ízlésű emberek szerkesztette, sajátos ízlésű újság, előfordul, hogy sajátos művek jelennek meg benne. Ám számos, általam szeretett és tisztelt amerikai író indult innen, hogy aztán ragyogó pályát fusson be. Truman Capote, J. D. Salinger, Irwin Shaw, John Updike, Raymond Carver, John Cheever... ha mindannyiukat összeszámolnánk, végtelenül hosszúra nyúlna a lista, és ezeknek a csodálatos íróknak egyikéről sem beszélhetünk a *The New Yorker* említése nélkül. Büszkék voltak rá, hogy megjelenhettek itt, ez is hajtotta őket az írásra. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a *The New Yorker* hosszú évtizedek alatt az amerikai novella egy formáját teremtette meg – még hozzá a legcizelláltabb formáját.

Néhány évvel ezelőtt találkoztam New Yorkban egy fiatal, zsidó származású íróval, és csevegésünk során arra terelődött a szó, milyen is volt, amikor először jelentünk meg a lapban. „Amikor megtudtam, hogy benne leszek, legszívesebben üvöltve rohagáltam volna a városban” – mondta. Édesanyja vagy száz példányt vásárolt abból a számból, és a rokonságnak, a barátoknak, ismerősöknek osztogatta. „Tudod, igazi zsidó anyuka!” – nevetett vidáman a fiatalember. Vagy úgy, szóval egy amerikai írónak is ekkora öröm, ha megjelenhet a *The New Yorker*-ben, gondoltam. Megértettem az érzéseit, ahogy egy kis kávézóban, Greenwich Village-ben nosztalgiáztunk.

A *The New Yorker* művészeti rovatát akkoriban Robert Gottlieb vezette, a szerkesztőm Linda Asher volt. Két rendkívül intelligens, liberális, törőlmetszett New York-it ismerhettem meg a személyükben. Gottliebnek nagyon tetszett előző évben megjelent regényem, a *Birkakergető nagy kaland*, terjedelmes elemzést közölt róla a lap hasábjain. A könyv ennek köszönhetően meglehetősen figyelmet kapott Amerikában mint angol fordításban megjelenő japán regény. Amikor felkerestem Gottliebet irodájában a *The New Yorkernél*, a polcán három példányt láttam sorakozni a *The Makioka Sisters*-ből, Tanizaki Dzsuniciró *Szaszamejuki* („Hószállingózás”) című regényének angol változatából. „Mr. Gottlieb, miért tart három példányt ugyanabból a könyvből?”, kérdeztem. Ő elnevette magát: „Hát azért, mert sokan felteszik ugyanezt a kérdést! Nekem pedig minden alkalommal módom nyílik a regényt dicsérni és ajándékba adni egyet.”

Linda Asher nagyon régen kilépett már a *The New Yorkertől*, de még most is találkozunk és beszélünk, ha New Yorkban járok. Az Upper West Side-on lakik egy régi, elegáns lakásban (azon a környéken, ahol a *Zabhegyező* Holdenje lakott), szobája szinte megbillenni látszik a könyvek súlyától. Jelenleg Milan Kundera műveit fordítja angolra, szabadúszóként szerkeszt is, elfoglalt mindennapokat él. Lindának igazi New York-i humora van, rengeteg bonyolult csavarral, az én angoltudásom legtöbbször nem is elegendő a megfejtéséhez, bár állítólag az átlag amerikai számára is nehezen követhetőek sajátos, összetett tréfái.

A *Tv-embereket* jól fogadták az olvasók, és megtetszhettem a *The New Yorker*nek, mert utána egyik írásomat a másik után fogadták el publikálásra. A *Kurblimadár és a nők kedden* volt a második novellám, ami megjelent náluk (1990. november 26-i számukban). Aztán jött a *Köddé vált elefánt* (1991. november 18.), a *Szendergés* (1992. március 30.) és a *Gyűjtogató* (1992. november 2.). A fordító az elején Alfred Birnbaum volt, utána lépett a színre Jay Rubin és Philip Gabriel. Azt hiszem, külön szerencsém volt, hogy ilyen kiváló fordítókkal áldott meg a sors.

1993 elején a *The New Yorker* azzal keresett meg, hogy nem kötnék-e velük elsőbbségi szerződést. Vagyis ha elkészültem egy művel, először őket kellene megkeresnem. Ha örvendetes módon elfogadják, akkor rögtön meg is jelenik náluk. Ha sajnálatos módon nem tudják elfogadni, akkor bármely más laphoz elvihetem: ilyen egyszerű megállapodásról lenne szó. A *The New Yorker* jóval többet fizet a kéziratokért, mint más amerikai folyóiratok, semmi ellenvetésem nem is volt az ellen, hogy előnyben részesítsem őket, de – és tízszer tíz centis, vastagon szedett betűkkel szeretném írni, hogy *de* – nem a honorárium számított. Elsőbbségi szerződést kötni a *The New Yorker*rel más szóval annyit tesz, hogy bevesznek „a *The New Yorker* szerzőinek” sorába. Ez mindennél, de *mindennél* nagyobb jelentőséggel bírt. Természetesen azonnal aláírtam a szerződést. Mind ez ideig tizenkét munkámat jelentették meg, a regényrészleteket is beleszámítva.

Fentebb „sajátos ízlésű újságnak” neveztem a *The New Yorkert*, és őszintén szólva azt sem mondhatni, hogy a művek kiválogatása ne sajátos szempontok alapján történne. Elég sok művemet visszautasították, ezek más folyóiratokban jelentek meg. *A második támadás egy pékség ellen* például a *Playboy*, a *Tivoli nadrág* a *Granta* hasábjain. A többi kis példányszámú folyóiratokhoz (vidéken megjelenő irodalmi lapokhoz) került. Amerikában, ahol nincsenek olyan, nagy volumenű irodalmi folyóiratok, mint Japánban,

ezek a kis példányszámban megjelenő (gyakran egyetemi kiadású) lapok jelentik az irodalmi élet alapvető támaszát. Ez igazán „nonprofit” világ, de igen magas színvonalú és szilárdan elkötelezett. Értékes tapasztalatot jelentett, amikor ilyen folyóiratok lelkes szerkesztőivel dolgozhattam együtt. Az amerikai novella támaszát tehát egyáltalán nem csak a *The New Yorker*, az *Esquire* és hasonló exkluzív lapok jelentik.

1991 elejétől 1995 nyaráig az USA keleti partvidékén éltem, ezalatt kerestem New Yorkban egy irodalmi ügynököt, és kiadókkal is felvettem a kapcsolatot. Addig egy japán szerzői jogi iroda és egy japán kiadó kezelte műveim fordításának és külföldi kiadásának ügyeit, de hatásköri átfedések és ütközések miatt meglehetősen kaotikussá váltak a viszonyok (hosszúra nyúlna elmesélni a bonyolult összefüggéseket, itt nem is térek ki rájuk), viszont ha már úgylis Amerikában éltem, a fordítással és a lefordított művek kiadásával kapcsolatos funkciók egy az egyben odatelepültek és egy kézbe kerültek.

Addigra két regényem megjelent már a New York-i Kodansha Internationalnál (a *Birkakergető nagy kaland*, valamint a *Világvége és keményre főtt csodaország*). Tehát nem teljesen a nulláról indultam. A japánhoz képest jóval szerényebb példányszámban kerültek piacra, de a kiadói szakmában nagy figyelemmel kísérték őket. A Kodansha Internationalnál dolgozók szintén minden erejükkel segítettek. Ezért most is nagyon hálás vagyok. Emellett azonban nagyon szerettem volna nyíltan, teljes erőbedobással kipróbálni magam „új íróként” a hatalmas amerikai piacon. A környezetem sok tanáccsal és figyelmeztetéssel látott el: „így is elég jól mennek a dolgaid, nem kellene megváltoztatnod egy működő rendszert”, „aki önállóan próbálkozik, annak nem szokott összejönni, az amerikai piac nem adja magát olyan könnyen”. Csakhogy nekem erősségem, veleszületett természetem hosszú távú célokat kitűzni, és türelmesen, minden akadályt legyőzve menetelni felénk. Döntöttem: megpróbálom. Talán éppen egy ilyen új motivációra volt szükségem. A *Norvég erdő* váratlanul jól fogyott, volt is körülötte némi felhajtás, kissé kimerültem. Azt hiszem, új távlatokra vágytam.

Irodalmi ügynököt kutatva több jelölttel is találkoztam New Yorkban, végül az International Creative Managementnél (ICM) dolgozó Amanda (Binky) Urbanra bíztam könyvjogi ügyeim kezelését. Amanda óriási rátermettséggel bánik irodalmi művekkel, és hihetetlenül elkötelezett.

Ismeretes, hogy Raymond Carver ügynöke is ő volt. Bret Easton Ellis műveit is ő gondozta, az iparágban azóta is emlegetik, hogy amikor az *Amerikai Psycho* a politikai korrektséggel kapcsolatos támadások keresztüzébe került, milyen elszántan állt ki a védelmében. A keménysége is közismert. Velem kapcsolatban eleinte habozott, mert korábban sosem foglalkozott külföldi szerzővel, és számomra is ott volt a kockázat, hogy észrevétlenül eltűnök egy olyan hatalmas ügynökségnél, mint az ICM. Olyasmit is hallottam rebesgetni, hogy nagy cégektől azonnal kivágják az embert, ha nem fogynak a könyvei. Sorozatos találkozások és a közös munka során azonban kiismertük egymást, és ráéreztek a másik munkatempójára, olajozott és szoros volt az együttműködésünk. Amanda hosszú éveken keresztül, kitartóan és lelkesen gondozta az alkotásaimat. Nagyjából egykorúak vagyunk, mindketten szeretjük a megterhelő sportokat (úszás, akár többnapos gyalogtúra, futás), úgyhogy közös témánk is van. Amanda rendkívül figyelemre méltó, vonzó nő.

A főbb kiadóknál is, mindenfelé körülnéztem, de végül a Random House égisze alatt működő Knopf Kiadónál köteleződtem el, köszönhetően egy amerikai ismerősöm ajánlásának is. New Yorkban találkoztam Sonny Mehtával (emlékeim szerint ő állt akkor a Knopf élén), egy közös vacsora alkalmával elbeszélgettünk, aztán mire végeztünk a főfogással és hozták a desszertet, már arról volt szó, hogy „nem akarsz nálunk publikálni?”. Természetesen nem volt ellenvetésem. A Knopf az egyik legjobb kiadó, amelyikkel egy regényíró dolgozhat. Végeredményben könnyen ment, de azért eléggé izgultam szemtől szemben egy élő legendával, a könyvkiadás egyik nagymoguljával – az étel ízére nem is nagyon emlékszem. Mehta, aki brit indiai, egy kiváló indiai étterembe vitt Uptownba, Manhattan északi részére. Talán a csípős ételek is tették, hogy megizzadtam a vacsorán. Bár valószínű, hogy más étel fölött sem történt volna másként.

A Knopfnál a remek Gary Fisketjon lett a szerkesztőm. Ő meg (ez pusztán véletlen) szerkesztője volt Raymond Carvernek. Tudta, hogy Carver japán fordítója vagyok, azonnal össze is barátkoztunk. Oregonból származott, nagyon nyugisan beszélt, a New York-i kiadói világban szokatlanul. Sosem idegeskedett, barátságos természet volt. Általában lezserül öltözködött, és dacolva minden trenddel, még most is kitartóan dohányzik. Mondhatni, ellentéte a higgadt, előkelő Sonny Mehtának. A regénykiadás terén éles ítélőképesség és pont megfelelő mennyiségű makacsság jellemzi, ráadásul lelkesen foglalkozik új alkotásokkal.

1992 nyarán tehát sikerült ügynököt találnom, elszegődnöm egy kiadóhoz, eldőlt, ki lesz a szerkesztőm, vagyis nagyjából megvoltak az alapok ahhoz, hogy komolyan publikálni kezdjek Amerikában. Már csak haladnom kellett a kijelölt úton.

Mehtával és Garyvel abban maradtunk, hogy először egy novelláskötetet jelentetek meg a Knopfnál. Akkor már eldöntött tény volt ugyanis, hogy éppen elkészült *Tánc, tánc, tánc* című regényemet a Kodansha International fogja lefordíttatni és kiadni. A Knopf és jómagam is a *Norvég erdőt* szerettük volna kihozni, de kiderült, hogy a szerződésem ezt egyelőre lehetetlenné teszi (erre sem térek ki, mert szintén hosszúra nyúlna). Arra a következtetésre jutottunk – kénytelenek voltunk arra jutni –, hogy próbálkozzunk meg egy novelláskötettel.

Összegyűjtöttük tehát angolra már átültetett és amerikai folyóiratokban már megjelent novelláimat, néhány még publikálatlant pedig lefordítottak (elég sok novellám megvolt már angolul, mert Alfred és Jay apránként mindig lefordították a nekik tetsző darabokat), Gary pedig kiválogatta, hogy mi kerüljön a gyűjteménybe. A válogatást egyedül ő végezte. Ami azt jelenti, hogy ez az összeállítás igen erősen tükrözi a Gary Fisketjon nevű irodalmi szerkesztő ízlését (avagy elfogultságait). Egészen biztos, hogy ha 1992-ben egy japán szerkesztő válogatja a legjobb novelláimat egy kötethez, más összeállítás születik. Ennek a könyvnek természetesen ezek a vonatkozások adják az egyik érdekességét.

A borítótervet a Knopf tervezője, Chip Kidd készítette. Chip túláradóan tehetséges fiatal könyvtervező. Személy szerint is nagy élvezettel olvasta a munkáimat, és sok odafigyeléssel készítette el a borítótervet. Utána minden, a Knopfnál megjelent könyvemen együtt dolgoztunk. Amikor Tokióba látogatott, egy azabui kocsmában elég sok szakét ittunk meg (Chip az extra finomra fénnyezett rizsből készült fajták rajongója). Amikor pedig én voltam New Yorkban, óriási partit rendezett a lakása tetőteraszán. Mellesleg, mivel Michael Crichton könyve a Knopfnál jelent meg, Chip tervezte a *Jurassic Park* plakátján látható dinoszaurusz-csontvázat (amikor a könyvet megfilmesítették, áthelyezték a könyvborító-tervezésről), de mivel a Knopf alkalmazottja volt, „nem nagyon látott belőle pénzt”, mint mondta. Pech. Chip igazi tekintély az amerikai képregények terén, és a Bafroan-relikviák világszerte ismert gyűjtője. Japánban is újra meg újra elzarándokolt a tokiói Dzsinsbócsó negyedbe, ahol kuriózumokra lelhetett, és inkább nem aludt, helyette az ilyen ritkaságokat vadászta.

Gary és Mehta már a könyv megjelenése előtt figyelmeztettek, hogy ne nagyon reménykedjek, mert az amerikai piacon befutott írónak kell lenni ahhoz, hogy valaki sokat adjon el egy novelláskötetből, és való igaz, a keménykötésben megjelent változatból a várakozásoknak megfelelően (hogy így mondjam) csekély mennyiségű fogyott. 1993-ban a Princeton Egyetem könyvesboltjában dedikáltam, emlékszem, hogy mindössze tizenöt példány talált gazdára. Ez a „recesszió időszaka” volt számomra az amerikai piacon. Az vigasztalt, hogy az irodalmi világban ezúttal sem fogadták rosszul a munkámat, és számos könyvismertető is napvilágot látott. Most visszatekintve azonban az a legfőbb örömem, hogy a könyv kifulladás nélkül, jelenleg is fogy. Az első megjelenést követő évben alacsonyabb fogyasztói áron megjelentette a Vintage, a Random House papírkötésű kiadásokra szakosodott részlege, mindig megújuló borítókkal több mint tíz éve adják ki, egyszer sem tűnt el a katalógusukból. Országszerte megtalálható a könyvesboltok polcain, és az emberek továbbra is kézbe veszik az állhatatos *longsellen*. Az eladott példányszám is szépen emelkedik. Ezért egy író nagyon hálás. Sokkal jobb volt ez így, mint ha egy kis ideig *bestseller*ként fogyott volna, hogy aztán később hirtelen feledésbe merüljön.

A Knopf aztán kiadta még *A kurblimadár krónikája*, *A határtól délre, a naptól nyugatra*, a *Kami no kodomotacsi va mina odoru* (angol címe *After the Quake*; magyarul kb. „Isten gyermekei mind táncolnak”) a *Szputnyik, szivecském!* és a *Kafka a tengerparton* című munkáimat, eredeti Vintage-kiadásként pedig megjelent a *Norvég erdő*, az *Underground* és az *Essential Haruki Murakami* (szerzői válogatáskötet sorozatukban). 2006-ban a Knopf a tervek szerint második novelláskötetként kihozza a *Blind Willow, Sleeping Woman* („Vak fűz és alvó nő”). A Kodansha Internationalnél keménykötésben megjelent *Birkakergető nagy kaland*, *Világvége és a keményre főtt csodaország* és *Tánc, tánc, tánc* pedig már bekerültek a Vintage papírkötéses sorozatba.

Az amerikai (ami lényegében annyit tesz, hogy New York-i) kiadói iparágról sokféle mendemonda járja. Nem túl kellemes mendemondák. Amint kiderül, hogy egy New York-i ügynökség és kiadó szervezi műveim fordítását és kiadását, Japánban és Európában is gyakran megjegyzik, hogy „nem lehet könnyű, mert az amerikai könyvkiadásban mindenekelőtt a profitra hajtanak, ha nem fogynak jól a könyveid, mindjárt hidegen viselkednek”. Aggódásukról vagy együttérzésükről biztosítanak. Ebben

bizonyára az amerikai kultúrával szembeni ellenérzések is benne vannak, másrészt pedig az az önbizalom is ott rejtőzik mögötte, hogy „nálunk nem így megy”. De vizsgáljuk ezt meg közelebbről!

Az amerikai könyvkiadásnak valóban megvannak a maga meglehetősen agresszív vonásai. Néhány belemenős ügynök időnként eszement árat követel. A kiadók gyakran összeolvadnak vagy beolvasztják őket. A szerkesztőket lapátra teszik, vagy átcsalja őket egy másik kiadó. A *The New Yorker* fenntartója az utóbbi tíz évben többször is megváltozott, a stratégiájuk is átalakult apránként, a szerkesztők is lecserélődtek, a címlap is változott, székhelyük pedig abból a 42. utcai, elegáns házból, amely oly sok legenda születésének volt tanúja, a Times Square egy szupermodern épületébe költözött (sajnálatos módon). A Random House-t, amely magába olvasztotta a Knopfot, felvásárolta egy német konglomerátum. Mint amikor a nagy hal bekapja a kis halat, a nagy halat meg bekapja egy még nagyobb hal. Mindez leginkább a profitmaximalizálás érdekében történt, és nem művészeti szempontok alapján. De a profán, pénztárcönyvi kérdéseket félretéve, nekem az az őszinte benyomásom, hogy a lelkiismeretes könyvkiadók hozzáállása Japánban is, Amerikában is, Európában is jórészt ugyanolyan.

Ha pénzt akarnék keresni, akkor valami mással foglalkoznék: a legtöbb könyvkiadónak, akivel Amerikában találkoztam – különösen a szépirodalommal foglalkozóknak –, ez volt az őszinte véleménye. Amerikában a könyvkiadásban dolgozók átlagkeresete egyáltalán nem nevezhető magasnak más iparágakhoz – például a pénzügyi vagy a hirdetési szektorhoz – képest. A nagy japán kiadóknál dolgozók bérével valószínűleg össze sem lehet hasonlítani. Ebben a szakmában elhivatott emberek dolgoznak. Vagy a könyvek szeretete miatt, vagy mert az íróval szeretnek együtt dolgozni. Természetesen nincs annál jobb hír, ha sikerül kiadni egy bestsellert. De ettől függetlenül, a lelkiismeretes könyvkiadók valószínűleg a világ minden országában azt kívánják, hogy minél több olyan könyvet jelentethessenek meg, amire büszkék tudnak lenni. És ez Amerikában is pontosan így van.

Ha sikerült egymásra hangolódnunk, ha értékelik a műveimet, akkor bizonyos esetekben a számokban kifejezhető nyereség vagy veszteség mérlegelése nélkül, teljes erejükkel támogatnak. Ha valamiről úgy ítélik meg, hogy az hasznos a karrierem szempontjából, akkor szinte meglepő gondossággal segítenek abban is, amiből alig várható profit: kicsi, vidéki

irodalmi lapokkal való együttműködésben vagy független filmesekkel való tárgyalásban. Időnként tanácsot is adnak: „Haruki, ebből pénz nem lesz, de el kellene vállalnod”. Az egész nem a pénzről szól.

Azt is hallani, hogy Amerikában minden a merev, szigorú szerződéselven alapszik. Ez nagyrészt sztereotípiák, és ha már valóban benne vagyunk, rájövünk, hogy ebben az iparban számos megegyezést egy kézfogás pecsétel meg. A hivatalos szerződésekbe valóban rengeteg apró részletet beleírnak, de ettől függetlenül ez a világ szinte minden tekintetben a „rendben, bízd csak rám” személyes jellegű bizalmi viszonyaira épül. A szerkesztő és az ügynök együtt ujjong az íróval, ha valami jól alakult, és együtt esik kétségbe vele, ha nem. Ez Japánban is, Amerikában is így van – habár időnként egyenesen az az érzésem, hogy a japán könyvkiadás világánál „emberibb” az amerikai. A japán szerkesztők ugyanis „a kiadó alkalmazottai”, és „a cég logikája” időnként felülírja az íróval ápolt viszonyt, Amerikában azonban a szerkesztők a kiadót és az írókat összekötő, önállósággal bíró „profikként” működnek, a személyes viszony kiépítésére is van alkalom. Japánban a cégen belüli áthelyezések miatt gyakran cserélődnek a szerkesztők, Amerikában viszont jószerezéssel egy életen át tart velük a kapcsolat. Ez az *egyénre szabott odafigyelés* az egyik, amit amerikai könyvkiadós tapasztalatom során intenzíven megéltem.

A jelen kötetben olvasható korai novelláim egy részét kicsit átalakítottam a fordítás előtt. A fordítás engedélyezésére érkezett felkérést jó alkalomnak láttam az átdolgozásra, ha már egyszer lefordítják ezeket a régi munkáimat. A *Lassú hajó Kínába* címűn sokat változtattam. Ez volt az első novella, amit életemben írtam, nem nagyon tudtam még, hogy álljak neki, és ahogy újraolvastam, néhány ponton elégedetlen voltam. Kétszer is átírtam, ez a novella tehát három változatban létezik. A memóriám, mint mindig, elég ingatag, de azt hiszem, az amerikai kiadáshoz a második változat került felhasználásra, abból készült az angol fordítás. A *Köddé vált elefánt* jelen japán kiadásában azonban a harmadik változat szerepel (az, amelyik a Kodansha gondozásában megjelent *Murakami Haruki összes műveiben* található).

A *Tiroli nadrág* eredeti szövegét Alfred Birnbaum átdolgozta és lerövidítette a fordítás során egy folyóirat kérésére. Amerikai lapoknál gyakran megszerkesztik így a szövegeket. Ezzel nincs mit tenni: kulturális különbségek is vannak, az olvasói ízlés is eltér. Alfred rövidített változata azonban végső soron megállta a helyét! Így tehát az ő szövegét saját

kezüleg visszafordítottam japánra, vagyis a kötetben egy „újraimportált verzió” is található. Felvállaltam a tudathasadts szerepet, hogy miközben szerző vagyok, a fordító is legyek. Kérem, nézzék ezt el nekem, tekintsek egyfajta játéknak! A fentiekén kívül is végrehajtottam apróbb változtatásokat néhány novellán.

1994-ben a *The New Yorker* különszámot jelentetett meg a „*The New Yorker* szerzőivel”, és mint egyikük, én is részt vettem a megjelenés előtti fotózáson. Vagy tíz író gyűlt össze, felsorakoztunk egymás mellé, elkészültek a fényképek. Körülöttem ott volt John Updike, Nicholson Baker, Alice Munro, Bobbie Ann Mason, Ann Beattie, Jamaica Kincaid, Tom Jones... Ha Kanadát nem számítjuk, én voltam az egyetlen külföldi. A fényképész az azóta elhunyt Richard Avedon volt. Fotózás után mindannyian békésen elkoptóztunk egy algonkin bárban – a koktéjjaik egyébként nem voltak jók, de ez egy másik kérdés. John Updike megszólított, azzal, hogy „mindig olvasom az írásaidat, nagyon tetszenek”. Azt hiszem, ezt udvariasságból, az idősebb pályatárs nyújtotta biztatásként mondta, de akkor is nagyon örültem neki. Tizenöt éves voltam, amikor olvastam gyönyörű regényét, *A kentaurt*, eszembe jutott a megrendülés, amit akkor éreztem. Annak a műnek a szerzője és én szembenézünk, és íróársakként beszélgetünk. Én – ha nem is Tamura Kafkának, de – megint tizenöt évesnek éreztem magam. Elöntött az érzés, hogy érdemes volt kitartani a sok nehézség közt.

Ha tizenéveim második fele és huszonéveim eleje között, amikor mindenről megfélekezve olvastam a *The New Yorkert*, valaki azt mondja nekem, hogy belőled egyszer a *The New Yorker* állandó szerzője lesz, biztos kiröhögöm és nem veszem komolyan. Lehet, hogy a röhögéssel sem fárasztom magam. Nem gondoltam, hogy valamikor író lesz belőlem, az meg, hogy a novelláim megjelenjenek a *The New Yorkerben*, nem is csak abszurd, hanem a képzeletet fényévekkel meghaladó ötlet volt. Bevallom, még most sem fogtam föl teljesen.

Lehet, hogy túlságosan feldicsértem a *The New Yorkert*. De őszintén eltöprengtem: miért nem létezik Japánban egy hasonló folyóirat? Igazából ennyi lett volna a mondanivalóm.

A fenti háttér teszi, hogy más, különleges érzésekkel veszem kézbe a *Köddé vált elefántot*, mint a többi művemet. Előjönnek a régi képek, a régi emlékek. Ez a könyv mérföldkő az életemben. Kinézetre szerény, de azért

súlyos mérföldkő. Olvasóimat ez azonban valószínűleg már nem érdekli. Mindenesetre szerzőként akkor lennék a legboldogabb, ha kézbe vennék és élvezettel olvasnák ezt a különös összeállítást, mely pályafutásom korai szakaszában (1980 és 1992 között) írott novelláimból született.

Végül köszönetemet szeretném kifejezni három angol fordítómnak, Alfrednek, Jaynek és Philipnek. Mindhárman kiváló, kreativitással teli fordítók, nélkülük valószínűleg semmire sem mentem volna. A Kodansha International lelkes szerkesztőinek, különösen Elmer Luke-nek is hálás köszönetet szeretnék mondani. Ez a Hawaiiin született, apró (de életerővel teli), kínai származású amerikai szerkesztőm vitte be először az amerikai piacra a munkáimat, óriási lelkesedéssel. Elmer adta meg a kezdő lökést. Végül, mondanom sem kell, Binky Urbannak, Sonny Mehtának és Gary Fisketjonnak is nagyon hálás vagyok. És Chip Kiddnek! Több mint tíz éve ápolok velük baráti, kölcsönös bizalmon alapuló viszonyt. Rajtuk kívül is sokaknak tartozom hálával, ha nem is írom ide mindannyiuk nevét. Sokaknak, akik apránként, de biztosan megváltoztatták életem képét.

2005. január

Murakami Haruki

Kurblimadár és a nők kedden

A nő akkor hívott, amikor éppen spagettit főztem a konyhában. A tésztának már csak egy kicsi hiányzott, a rádióban *A tolvaj szarka* nyitánya szólt Rossinitől, én is fütyültem hozzá a dallamot. Ez a zene kiválóan illett a tésztafőzéshez.

A csengetés hallatán először az is megfordult a fejemben, hogy nem törődöm a csörgéssel, csak főzöm tovább a spagettit. Az étel már-már elkészült, a Londoni Filharmonikusok élén pedig Claudio Abbado épp azon volt, hogy na most, mindjárt begurítja a *tuttit*. Persze aztán mégis takarékra tettem a spagettit, jobb kezemben a főzéshez használt hosszú pálcikával átmentem a nappaliba, és felvettem a kagylót. Beugrott ugyanis, hogy esetleg a haverom hív egy új állás ügyében.

Meglepetésemre női hang szólított meg.

– Tíz percre van szükségem! – közölte határozottan.

– Pardon? – kérdeztem vissza meglepetten. – Hogy tetszett mondani?

– Azt mondtam, tíz percre van szükségem! – ismételte el a nő.

Korábban sosem hallottam ennek a nőnek a hangját. Azt hiszem, szinte tökéletes érzéssel különböztetem meg az embereket a hangjuk alapján, ebben tehát nem lehetett tévedés. Ez egy ismeretlen nő hangja volt. Puha, mély, de mégis meghatározhatatlan hang.

Udvariisan feltettem tehát a kérdést:

– Már megbocsásson, de kihez van szerencsém?

– Az nem számít. Lényeg, hogy tíz percre van szükségem. Akkor jobban megértjük majd egymást – mondta a nő gyorsan, lehengerlően.

– Megértjük egymást?

– Hát az érzéseinket – felelte a nő tömören.

Kidugtam a fejemet a nyitva maradt ajtón, és benéztem a konyhába. A tésztafazékból kellemes fehér gőzfelhő szállt föl, Abbado pedig hajszoalta tovább *A tolvaj szarkát*.

– Már megbocsásson, de éppen spagettit főzök. Mindjárt kész, de ha most tíz percet csevegek önnel, tönkremegy. Leteszem, jó?

– Spagettit? – rökönyödött meg a nő. – Hiszen délelőtt fél tizenegy van! Miért áll neki délelőtt fél tizenegykor spagettit főzni? Elég fura, nem?

– Ha fura, ha nem, mi köze hozzá? – feleltem. – Alig reggeliztem valamit, mostanra megéheztem. Megcsinálom magamnak, és megeszem! Akkor főzök, amikor kedvem tartja, és azt eszem, ami nekem tetszik, nem gondolja?

– De, igaza van. Akkor leteszem – a nő hangja olyan lágy volt, mintha olaj csorogna. Érdekes a hangja. A legapróbb változás az érzelmeiben, és mintha más frekvenciára kapcsolták volna a hangszínét. – Majd később felhívom.

– Várjon csak egy kicsit! – szóltam közbe. – Ha valamit el akar adni nekem, hívhat akárhányszor, kár a fáradságért. Éppen munkanélküli vagyok, nincs felesleges pénzem arra, hogy valami újat vásároljak.

– Rendben, ezt tudom – így a nő.

– Mármint mit tud?

– Azt, hogy nincs munkája, azt tudom. Na, menjen, főzze csak a spagettijét.

– Figyeljen csak, egyáltalán kicsoda... – kezdtem hozzá, de hirtelen bontott a vonal. Nagyon váratlanul szakadt meg. Nyilván nem a kagylót tette vissza a helyére, hanem a gombot nyomta meg.

A belém szorult indulattal meredtem a kezemben szorongatott kagylóra, aztán eszembe jutott a tészta, letettem a kagylót, és mentem a konyhába. Elzártam a gázt, a tészta-szűrővel kiszedtem a spagettit, leöntöttem a paradicsomszósszal, amit egy kis lábasban előre megmelegítettem, és megettem. A tészta az érthetetlen telefonbeszélgetés miatt puhább lett a kelleténél, de azért nem volt vészes, én meg túlságosan éhes voltam ahhoz, hogy azzal törődjek, milyen az ideálisra főzött spagetti. Hallgattam a rádióból szóló zenét, és szép lassan az utolsó szálig a gyomromba küldtem azt a százötven gramm tésztát.

Elmostam a tányért és a lábasokat, azalatt vizet forraltam, és filteres teát főztem. Aztán teázás közben eltöprengettem az iménti telefonbeszélgetésen.

Megértjük egymást?

Mit akarhatott tőlem azzal a telefonnal? És ki lehet az a nő?

Az egész csupa rejtély volt. Az sem fordult még velem elő, hogy föl hív egy nő, aki nem árulja el a nevét, és arról sem volt a leghalványabb sejtelmem se, hogy mit akart vajon mondani.

Akárhogy is – gondoltam magamban –, még csak az kéne, hogy megosszuk *az érzéseinket* egy nővel, akiről nem tudom, miféle, szerzet.

Semmi haszna nem lenne. Amire nekem most leginkább szükségem van, az egy új munkahely. Plusz, ha lehet, a mindennapjaim ritmusának kialakítása.

Mindenesetre letelepedtem a nappaliban a díványra, majd nekifogtam a kölcsönkönyvtárból kivett krimi olvasásának, de ahogy rátévedt a tekintetem a telefonra, szöveget ütött a fejembe, mégis mire lett volna bőségesen elegendő tíz perc annak a nőnek? *Hogyan lehet ennyi idő alatt megérteni egymást?*

Rájöttem, hogy a nő már eleve megszabta számunkra *ezt az időt*. Ez meglehetősen önbizalomra vallott. Se több, se kevesebb, éppen tíz perc kellett neki – akárcsak az ideális keménységű spagettinek.

Addig törtem a fejem, míg elvesztettem a fonalat a könyvben. Tornázom kicsit, aztán inkább inget vasalok, gondoltam magamban. Amikor valami zavarba hoz, vasalni szoktam. Régóta így vagyok ezzel.

E tevékenységet tizenkét fázisra bontom – kezdem a gallérral (kívülről), és a végén eljutok a bal kézelőig. Mindig pontosan betartom a sorrendet. Egyenként számolva a lépéseket, a sorrendet betartva haladok előre a vasalásban, mert ha nem, akkor nem az igazi.

Élvezettel füleltem a vasalóból jövő gőz fűjtatására, és szagoltam a felforrósodó pamutból áradó jellegzetes illatot, három inggel végeztem, s miután meggyőződtem róla, hogy ráncatlanok, szépen vállfára akasztottam őket. Mire kikapcsoltam a vasalót, s a deszkával együtt elraktam a helyére, addigra már lelkileg rendbe jöttem valamelyest.

Amikor éppen a konyhába mentem vízért, ismét megszólalt a telefon. Na, ez jó, gondoltam magamban. Haboztam egy kicsit, hogy folytassam-e utam a konyha felé, vagy visszamenjek-e a nappaliba, de aztán az utóbbi mellett döntöttem, és felvettem a kagylót. Gondoltam, le is tehetem, ha a nő hív, megmondom neki, hogy éppen vasalok.

De a feleségem telefonált. Rápillantottam a tévé tetején álló órára, a mutatója fél tizenkettőnél járt.

– Jól vagy? – kérdezte a nejem.

– Jól – válaszoltam megnyugodva.

– Mit csinálsz most?

– Vasaltam.

– Miért, történt valami? – érdeklődött, valami halvány aggodalommal a hangjában, mert jól tudta, hogy ilyet zavaromban szoktam művelni.

– Nem, semmi. Csak ki akartam vasalni az ingeket. Semmi különös – ültem le, és átvettem a kagylót a bal kezemből a jobbra. – Miért hívtál? –

kérdeztem.

– Munkaügyben. Úgy tűnik, lenne egy kisebb munka.

– Nahát – mondtam.

– Tudsz te verset írni? – szegezte nekem a kérdést.

– Verset, én? – kérdeztem vissza meglepetten. – Még hogy verset... miért éppen azt?

– Egyik ismerősöm kiadója fiatal lányoknak akar valami magazint indítani, oda keres korrektort, aki válogatja és szerkeszti a beküldött verseket, és szeretnék, ha kedvcsinálónak, havi egy alkalommal, valami rövid költeményt írna a lapba. Nem is fizetnek rosszul ahhoz képest, hogy milyen egyszerű munkáról van szó. Először persze csak részmunkaidőben, de később be lehet kerülni a szerkesztőségbe is.

– Még hogy egyszerű munka?! Én jogi szakterületen keresek munkát! Honnan veszed, hogy verseket tudok korrigálni?

– Nem azt mondtad, hogy középiskolás korodban írtál?

– Újságba, a gimnáziumi lapba, arról, hogy melyik osztály csapata nyert a focimérkőzésen, vagy hogy a fizikatanár legurult a lépcsőn és kórházba vitték, meg más efféle ostobaságot. De verseket nem. Mert azt nem tudok.

– De csak olyasmikről lenne szó, amelyeket középiskolás lányok olvasnak. Nem remekművek kellene. Nem olyat kell írnod, ami fennmarad az utókor számára. Ahogy esik, úgy puffan, érted?

– Úgy sem írok. Semmiféle verset nem tudok írni – jelentettem ki. – Még hogy én verselgetnék!

– Kár! – mondta sajnálkozó hangsúllyal a feleségem. – Viszont nem úgy tűnik, hogy jogászként fogsz munkát találni, nem igaz?

– Folyamatban van most néhány ügy. A héten bejönnek a válaszok is, de ha mégsem megy, akkor majd gondolkodom róla, mitévő legyek.

– Tényleg? Na, jól van. Milyen nap is van ma?

– Kedd – válaszoltam rövid gondolkodás után.

– Akkor menj el a bankba átutalni a villanyszámlát, meg a gázt is.

– Jó. Nemsokára úgyis vásárolnom kell valamit vacsorára, egyúttal beugrom a bankba.

– Mi lesz vacsorára?

– Nem tudom – mondtam. – Még nem döntöttem el. Majd kitalálom vásárlás közben.

– Figyelj csak – fordított egyet a beszéden a feleségem –, arra gondoltam, hogy ugyan miért is kellene munkát találnod...

– Mi? – úgy éreztem, hogy ma reggel a nők csakis azért telefonálnak nekem, hogy bosszantsanak. – Miért ne kellene munkát keresnem? Hiszen három hónap múlva lejár a munkanélküli-segélyem, nem lóghatok örökké!

– De most emelték a fizetésemet – ellenkezett a feleségem –, jó mellékállásom is van, a bankban megtakarított pénzünk, ha nem pocsókoljuk luxuskiadásokra, bőven megélünk belőle.

– És én végzem a házimunkát, ugye?

– Nem akarod?

– Nem is tudom – válaszoltam őszintén, mert tényleg nem tudtam. – Elgondolkodom rajta.

– Gondolkodj – mondta a feleségem. – Igaz is, a macska visszajött már?

– A macska? – kérdeztem vissza, de csak most kaptam észbe, hogy erről reggel óta teljesen megfeledkeztem. – Nem, úgy tűnik, még nem jött vissza – válaszoltam.

– Nem néznéd meg valahol a környéken? Már négy napja, hogy eltűnt.

Valamit hümmögtem, és megint visszavettem a kagylót a bal kezembe.

– Gondolom, esetleg az ösvény végén, annak az üres háznak a kertjében lehet. Ahol az a kőmadár áll. Ott már többször is láttam. Ismered azt a helyet?

– Nem – válaszoltam. – De hogyhogy az ösvény végén? Mikor jártál te arra? Nekem erről eddig egy szót sem szóltál.

– Figyelj, ne haragudj, le kell tennem a telefont, most már dolgoznom kell. Akkor a macskát ne felejtse el, jó?

Letette.

Egy darabig bámultam a telefonkagylót, majd én is visszatettem a helyére.

Honnan tud a feleségem az ösvényről, furcsálkodtam.

Hogy az ösvényre kijussunk, a kertből kifelé betonblokkokból rakott, elég magas kerítésen kell átmászni, de miért vállal valaki ekkora macerát, csak hogy kijusson oda?

Ittam egy kis vizet a konyhában, bekapcsoltam a rádiót, levágtam a körmöm. A rádió Robert Plant új lemezéről játszott számokat, de kettő után megfájdult a fülem, és kikapcsoltam a készüléket. Kimentem a tornácra, hogy megnézzem a macskatálat. Még benne volt az a néhány szárított szardínia, amit tegnap este magam raktam oda, egy sem hiányzott belőle. Tehát a macska nem jöhetett haza.

Egy darabig álldogáltam a ragyogó kora nyári napsütésben, mely éppen betűzött a házunk szűk kis kertjébe. Ott bámészkodtam, bár a kert nem volt különösebben szívderítő látvány. A nap csak egészen rövid ideig sütött be, ezért a föld mindig nyirkos és fekete, ami pedig a növényzetet illeti, csak néhány tő hortenzia éldegélt a sarokban. Nem nagyon szeretem a hortenziát.

A közeli fák közül szabályos időközökben olyasféle madárcserregés hallatszott, mint mikor felhúznak valami szerkezetet. Kurblimadárnak hívtuk. A feleségem adta neki ezt a nevet, nem tudom, hogy is hívhatták valójában. Még azt sem, hogy miféle formája lehet. Ettől függetlenül a madár ott tanyázott a környéken, a lombok között, és csendes világunkba berregett.

De hogy miért kell nekem a macska keresésével foglalkoznom, gondoltam magamban a kurblimadarat hallgatva. És akkor mihez kezdek, ha mondjuk megtaláltam? Győzzem meg, hogy fáradjon haza? Kérleljem, hogy figyelj, mindenki aggódik miattad, nem jönnél szépen haza?

Na, ez jó, gondoltam. *Marhajó*. Miért ne mehetne egy macska oda, ahova kedve tartja, miért ne élhetne úgy, ahogy kedve tartja? Mit művelek én itt harmincéves fejemmel? Kimosok, kitalálom a vacsoraménüt, és megkeresem a macskát.

Régen – legalábbis úgy hittem – én is reményekkel teli, *rendes* ember voltam. Gimnazistaként olvastam Clarence Darrow önéletrajzát, akkor határoztam el, hogy ügyvéd leszek. Az osztályzataim sem voltak rosszak. Harmadikban tartottunk az osztályban egy „Szerinted kiből lesz nagy ember?” szavazást, én lettem a második helyezett. Fel is vettek egy viszonylag neves egyetem jogi karára. Valahol mégis félreecsúszott valami.

A konyhaasztalra könyököltem, és eltöprengtem ezen – mármint hogy mikor és hol kezdett életem iránytűje kipörögni. De nem jutottam dűlőre. Semmi olyan nem történt, amire rá lehetne fogni. Például olyasmi, hogy kiábrándultam volna a politikai mozgalmakból, elvesztettem volna a hitem az egyetemben, vagy gondjaim lettek volna a lányokkal. Teljesen átlagosan éltem. Aztán a diploma felé közeledve hirtelen rádöbentem, hogy már nem vagyok a régi önmagam.

Egy egészen apró, szemmel nem is látható hézaggal kezdődhetett az egész. Az idő múlásával azonban egyre nagyobbra nőtt az a hézag, és végül a senkiföldjére sodródtam miatta, ahonnan már nem látni azt az önmagam, akinek lennem kellene. Ha a Naprendszer léptékeihez mérjük, nekem mostanra nagyjából a Szaturnusz és az Uránusz között kellene tartanom.

Lassan meg kellene pillantanom a Plútót. Utána pedig – gondolkodtam el –, mi is van utána?

Február elején eljöttem az ügyvédi irodából, anélkül, hogy erre különösebb okom lett volna. Szó sincs róla, hogy ne tetszett volna a munka. Nem mintha túlságosan élvezetes lett volna, de viszonylag nem volt rossz a fizetés és barátságos volt a légkör.

A dolgom azonban – kissé leegyszerűsítve – egy túlképzett kifutófiú szerepe volt csupán.

Azt hiszem, amennyire lehetett, kivettem magamért. Nem szép, hogy ezt mondom magamról, de meglehetősen rátermett embernek számítottam a magam területén. Gyors felfogású, tevékeny munkaerő, aki zokszó nélkül teszi a dolgát, és gyakorlatiasan gondolkodik. Ezért mikor bejelentettem távozási szándékomat, az öregebbik főnök – mert az ügyvéd apa és fia kettesben vitték az irodát – még azt is felvetette, hogy lehet szó valami kisebb fizetésemelésről, ha maradok.

Én azonban mégis otthagytam őket. Hogy miért, azt magam sem tudom. Igazság szerint nem volt semmi elképzelésem vagy vágyam arra nézve, hogy mihez is kezdek ezután. Nem igazán vesződnék azzal, hogy bezárkózva egy szobába, újfent tanulásra adjam a fejem, hogy felkészüljek a jogi szakvizsgámra, *pro primo*: nem is akarok már ügyvéd lenni.

Egy este, vacsoránál szoltam, hogy kilépek, a feleségem meg csak annyit válaszolt, hogy „tényleg?”. Nem tudom, mit akart ezzel a „tényleg”-gel mondani, mert többet nem tett hozzá, csak hallgatott.

Én sem szoltam egy darabig, mire ő:

– Ha ki akarsz lépni, tedd azt. A te életed, tégy úgy, ahogy kedved tartja – csak ennyit mondott, majd azzal foglalta el magát, hogy a pálcikájával kirakja a halszálkákat a tányérja szélére.

Ő főfoglalkozásban egy tervezőiskolában végzett irodai munkát, nem is rossz fizetéssel, meg volt egy barátja egy másik lapnál, aki passzolt neki némi illusztrátori munkát, onnan is jön annyi, amennyiért a bolondnak is megéri. Nekem is járt a kilépésem után fél évig a munkanélküli-segély. Aztán meg, hogy otthon maradtam, és elvégeztem a házimunkát, meg tudtuk takarítani a vendéglői kosztolással vagy a tisztító igénybevételével járó felesleges kiadásokat. Végeredményben ugyanúgy megéltünk, mint amikor a munkámért fizetést vittem haza.

Szóval így állt a helyzet, amikor otthagytam az állásomat.

Fél egykor, mint mindig, elindultam bevásárolni, vállamon egy vászonszatyor. Beugrottam a bankba, befizettem a gázt meg a telefont, a boltban bevásároltam a vacsorához, aztán a Mekiben ettem egy sajtbургert, és ittam hozzá egy kávét.

Épp mikor hazaértem a bevásárlásból, és azon voltam, hogy berakjam az élelmiszereket a hűtőbe, megszólalt a telefon. Nekem úgy tűnt, hogy türelmetlen csörömpöléssel. Otthagytam a konyhaasztalon a babot, félig kihámozva a nejlontasakból, és átmentem a nappaliba, hogy felvegyem a kagylót.

– Túlesett már a spagettin? – kérdezte a női hang.

– A spagettin igen, viszont most meg macskakeresőbe kell indulnom.

– Az talán várhat tíz percet. Mármint a macska.

– Hát, ha tényleg csak tíz percről van szó.

Mit művelek én itt? Miért kell nekem beszélgetésbe bonyolódnom ezzel a ki tudja, miféle nővel?

– Na ugye. Megértjük mi egymást – mondta a nő halk hangon, és miközben fogalmam se volt, kicsoda ő, valami olyan hangulatot keltett bennem, mintha közben kényelmesen elhelyezkedett volna a készülék mellett, átvetve egyik lábát a másikon.

– Ki tudja? – válaszoltam. – Hiszen van, aminek a megértésére tíz év együttélés is kevés.

– Miért nem tesz egy próbát? – felelte erre a nő.

Levettem a karórám, és elindítottam rajta a stoppert. Számok jelentek meg a digitális kijelzőn, 1-től 10-ig. Vagyis eltelt tíz másodperc.

– Miért én? – kérdeztem. – Miért nem valaki mást, miért pont engem hívogat?

– Annak megvan a maga oka – felelte a nő olyan tagoltan, mint aki szép lassan elrág valami ennivalót. – Hallottam magáról.

– Mikor? Hol? – lepődtem meg.

– Mikor, hol – így a nő. – De az nem számít! *A most az, ami számít.* Nem így van? Ha belekezdenék, máris letelne az időnk! *És képzelje, én is sietek!*

– De azért tud szolgálni valamely bizonyítékkal? Mármint arról, hogy ismer engem.

– Például?

– Például hány éves vagyok? – szegeztem neki a kérdést.

– Harminc – válaszolta kapásból. – Harmincéves és két hónapos. Most jó?

Elhallgattam. Ez tényleg ismer *engem*, de akárhogy is töröm a fejem, nem emlékszem rá. Pedig lehetetlen, hogy elfelejtsek egy hangot, vagy összetévezzem valaki máséval. Ha arcokat meg neveket elfelejtek is, a hangokra mindig világosan emlékszem.

– Most maga jön. Milyennek képzeli el engem? – kérdezte a nő kissé kacéran. – Nos, mire következtet pusztán a hangomból, milyen nő lehetek? Menni fog? Mert az ilyesmi magának nagyon megy, nem?

– Mit tudom én...

– Na, próbálkozzék csak!

Ránéztem az órára, még csak egy perc és öt másodperc telt el. Feladtam, sóhajtottam egyet. Már belementem a játékba. És ha egyszer belementem, muszáj végigjátszani. Aztán ahogy régen szoktam – mert való igaz, ahogy a nő mondja, ez nekem valamikor az erősségem volt –, minden idegszálammal a hangjára koncentráltam.

– Huszonévei második felében jár, diplomás, Tokióban született, a felső középosztályhoz tartozik, abban is nőtt föl – adtam elemzést.

– Elképesztő – mondta a nő, majd behallatszott a telefonba az öngyújtója kattánása. – Folytassa!

– Elég szép nő. Legalábbis szépnek tartja saját magát. De komplexusai is vannak. Talán hogy alacsony vagy kicsi a melle, ilyesmik.

– Nagyon közel jár – kuncogott a nő.

– Férfinél van. De nem működik jól a házassága. Valami baj van. Az a nő ugyanis, akinek semmi baja, nem hívogat névtelenül férfiakat. Én azonban nem ismerem önt. De legalábbis soha nem beszélünk. Mert hiába képzeltem el ennyi mindent, ön nem jelenik meg előttem.

– Biztos benne? – kérdezte a nő olyan lágyan, mintha egy puha éket akarna beverni a fejembe. – Ennyire bízik a képességeiben? Nem gondolja, hogy a fejében mégis van valahol egy végzetes jelentőségű holt szög? Mert ha nem lenne, mostanra kicsit előrébb tartana, vagy nem? Egy ilyen okos és tehetséges ember!

– Túlértékel engem! – mondtam erre. – Nem tudom, hogy ön kicsoda, de az biztos, hogy én nem vagyok nagy szám. Hiányzik belőlem a képesség, hogy végigcsináljak valamit. Ezért sodródok mindig mellékutakra.

– Pedig én szerettem önt. Bár ez régi történet.

– Szóval régi történet – hagytam jóvá.

Két perc ötvenhárom másodperc.

– Azért nem annyira régi. Nem történelemről beszélünk.

– Dehogynem – mondtam.

Szóval *holt szög*, gondoltam. A nő mond valamit. A fejemben, a testemben, magában a létezésemben lehet valami, ami olyan, mint egy elveszett, föld alatti világ, talán amiatt térek le kissé az útról.

De nem, nem is *kissé*. Hanem *nagymértékben*. Visszafordíthatatlanul.

– Én most az ágyban vagyok – szólalt meg a nő. – Éppen az imént zuhanyoztam, és nincsen rajtam semmi.

Na, szépen vagyunk, gondoltam. *Nincsen rajta semmi*. Ez teljesen olyan, mintha egy szextelefon lenne.

– Talán valami fehérneműt kellene felvennem... – folytatta a nő. – Vagy jobb lenne harisnyanadrág? Az inkább felizgatná?

– Tőlem viselhet akármit. Ahogy tetszik – feleltem. – De már megbocsásson, engem az efféle csevegés nem érdekel.

– Tíz perc, igen?! Mindössze tíz perc! Nem olyan katasztrofális veszteség magának tíz perc az életéből, igaz? Semmi mást nem kérek! *Kedvesség* is van a világon, nem? Szóval válaszoljon csak a kérdéseimre! Meztelenül jó lesz, vagy kapjak magamra valamit? Van itt mindenféle, harisnyatartó, meg minden...

Harisnyatartó? – gondoltam. Úgy éreztem, megbolondulok. Manapság csak a Penthouse modelljei viselnek harisnyatartót, vagy nem?

– Maradjon úgy, ahogy van! Ne menjen sehova – mondtam.

Négy perc telt el.

– A szőrzetem még nedves – mondta erre. – Nem töröltem szárazra a törölközővel, ezért még csatakos. Forró és nyirkos, de igazán selymesen lágy. És szurokfekete, és puha. Megsimíthatnád...

– Bocs, elnézést...

– És alatta, ott belül milyen forró, akár valami felmelegített vajkrém. Valósággal éget. Mit gondolsz, milyen pózban vagyok éppen most? A jobb lábam felfelé, a bal egy kicsit oldalra mutat, nagyjából, mint mikor az órán tíz óra öt percet látsz.

A nő hangjából éreztem, hogy nem hazudik. Tényleg széttárja a lábát, olyan szögben, mintha az óra tíz óra öt percet mutatna, a vaginája pedig meleg és nedves.

– Simítsd meg a *szám*. De lassan. Most nyisd ki szépen, nyugodtan, és az ujjad begyével simítsd végig, csak lassacskán. A másik kezeddal pedig érintsd meg a bal mellemet. Lágyan, alulról fölfelé, majd gyengéden fogd

meg a mellbimbómat. Na, most ezt ismételd, jó? Míg már majdnem *elmegek*.

Szó nélkül bontottam a vonalat. Lerogytam a díványra, és a plafont bámulva elszívtam egy cigit. A stopper öt perc huszonhárom másodpercnél állt meg.

Aztán lehunytam a szemem, mire mindenféle színű festékek összevissza kent sötétség ereszkedett fölem. Arra gondoltam, miért? Miért nem hagy békén mindenki?

Tíz perc múlva megint megszólalt a telefon, de ezúttal nem vettem fel a kagylót. Vagy tizenötöt csengetett, azután abbahagyta. Mikor elhallgatott, olyan mély lett a csönd, mintha megszűnt volna egyenesen hatni a gravitáció. Egy gleccserbe zárt, ötvenezer éves kavics hideg, néma csöndje volt. Tizenöt telefoncsörgés gyökeresen megváltoztatta körülöttem a levegő minőségét.

Valamivel két óra előtt már átmásztam a blokk-kerítésen és leereszkedtem arra a bizonyos ösvényre.

Ösvényt mondok, de a szó valódi értelmében nem az volt. Az igazat megvallva, nem is tudom, *milyen elnevezés* illetet volna rá. Még csak út sem volt, hiszen annak van bejárata, kijárata, el lehet rajta jutni valami meghatározott helyre.

Ez azonban mindkét oldalról le volt zárva, ha végigmegyünk rajta, vagy a blokk-kerítésbe, vagy szögesdrótba ütközünk. Még zsákutcának sem volt jó, mert oda is be lehet jutni valahol. A környékeliek jobb szó híján ezt az ösvényszerűséget alkalmasint csak *sikátornak* hívták.

A kertek alján húzódott, vagy kétszáz méter hosszúságban, bő egy méter széles lehetett. Ám a kerítés kiszögellései és az útra lerakott tárgyak miatt helyenként csak oldalt fordulva lehetett haladni rajta.

Mondják, vagyis a bácsikám állítja, aki a lakást borzasztó olcsón kiadta nekünk, hogy az ösvénynek egykor volt ki- és bejárata, lerövidítette a távolságot, mint afféle szolgálmi út. Csakhogy a gazdasági fellendülés idején a környék egykor üres telkeire új házak épültek sorra, s ezek szorításában az ösvény egyre keskenyebb lett. Az új tulajdonosoknak meg nem volt ínyére, hogy a portájuk előtt vagy a kertjeik alatt mászkáljanak az emberek, így aztán az ösvény valahogy lezáródott. Először csak valami könnyű sövényféle takarta el a bejáratát, de később egy blokk-kerítéssel tökéletesen el is torlaszolták, mert egy ottani tulajdonos megnagyobbította a

telkét. Ezzel egyetértve aztán a másik végénél is jól elzárták erős acéldrót kerítéssel, hogy a kutya se tudjon arra csavarogni. Az ottaniak amúgy sem nagyon használták ezt a folyosót, senki sem emelt panaszt ellene, és a kétoldali lezárás, úgymond, bűnmegelőzés szempontjából is kedvező fogadtatásra talált. Ezért később, mint egy holtág, senki sem járt arra, csak valamiféle rugalmas ütközőzóna szerepét töltötte be a kertek alatt. Elburjánzott rajta a gaz, belepték a pókháló ragadós szövedékei.

Fogalmam sem volt, hogy a feleségem hogy kerülhetett oda. Én is csak egyszer vetődtem arra. Különb is, a nejem utálja a pókokat.

De hiába próbáltam gondolkodni, az agyam helyén valami tömör, rugalmas, gáznemű anyag volt. Mindkét halántékom tompán lüktetett. Egyrészt, mert tegnap nem aludtam jól, másrészt május elejéhez képest nagyon meleg volt, harmadrészt ott volt az a fura telefon.

Na mindegy, gondoltam magamban. A macska után kell nézmem! A többin ráérek később gondolkodni. Mellesleg sokkal jobb idekint csavarogni, mint odabent várni, mikor telefonálnak rám megint. És legalább valami célja van annak, amit csinálok.

Félelmetesen tiszta kora nyári idő volt. Sütött a nap, és az ösvényen foltokban szóródott szét a fölém boruló faágak árnyéka. A szélcsendnek köszönhetően olyan mozdulatlanul, mintha végleg ott akarnának maradni a földön. Szinte úgy rémlett, hogy a Föld addig fog hátán azokkal a kis *foltokkal* forogni, míg öt számjegyre nem vált az időszámítás.

Ahogy átvágtam az ágak alatt, az árnyékfoltok gyorsan átvonultak szürke trikómon, majd megint elfoglalták helyüket a földfelszínen.

Egy pissenés sem hallatszott a környéken, még azt is hallani véltem, ahogy a fűszálak lihegnek a napfürdőben. Néhány apró felhő lebegett az égen, de olyan könnyeden és tisztán, mint valami középkori rézmetszeten, a kép háttérében. Minden olyan nagyszerűen és élesen körvonalazódott a szemem előtt, hogy valósággal feloldódtam ebben a határtalan fényességben. Borzasztó hőség volt.

Trikó, vékony vászonnadrág volt rajtam teniszcipővel, de ahogy ott járkáltam hosszan a napon, éreztem, ahogy a hónom alatt folyik rólam a veríték. Ha nagyobb levegőt vettem, orromat a molyirtó szaga csavarta, mert az összes ruhát, ami rajtam volt, aznap reggel vettem elő abból a fiókból, ahol a nyári holmik voltak éltévé. A szag úgy hatolt be az orromba, mint valami apró, hegyes orrú bogár.

Tekintetem az ösvény két oldalát pásztázta, ahogy lassú, egyenletes léptekkel haladtam. Időnként megálltam, és halkán a macskát szólongattam.

Az ösvény két oldalán sorakozó házak úgy különültek el két nyilvánvalóan más csoportba, mint eltérő sűrűségű folyadékok, ha összekeverik őket. Az egyik csoport a tágas kerttel rendelkező régi házaké, a másik a kisebb méretű, új építésűeké. Utóbbiakhoz nem tartozott rendes kertnek nevezhető, nagyobb telek, volt köztük, amelynek talpalatnyi kertje sem volt. Ereszük és az ösvény között épp csak annyi hely volt, ahova elfért két ruhaszárító. Volt, ahol a szárítók kinyúltak az ösvény fölé, vigyázva kerülgettem a még csöpögő törölközőket, ingeket, lepedőket. A házak utcai frontján szólt a tévé, olykor tisztán hallatszott az is, ahogy lehúzzák a vécét. Valahol curryt főztek, illata ott terjengett a levegőben.

Ezzel szemben a régi házaknál nem nagyon lehetett az élet szagát érezni. Különbőféle sövényekkel, borókákkal hatásosan rejtőzködtek a kíváncsi szemek előtt, és amit a réseken bekukkantva látni lehet: gondosan ápoltság kertek nyújtózkodtak el odabenn. A régi házak főépülete a legkülönbözőbb stílusokat vonultatta föl. Volt köztük hosszú folyosós japán lakóház, öreg réztető nyugati típusú ház, vagy ránézésre épp mostanában felújított és modernizált épület. Egy azonban közös volt bennük: nem lehetett fölfedezni a lakóikat. Hangokat sem lehetett hallani, szagokat sem lehetett érezni. Még száradó ruhát is alig láttam.

Most először néztem körül ilyen alaposan az ösvényen, minden az újdonság varázsával hatott rám. Az egyik telek sarkában sárgára aszott karácsonyfa ácsorgott egymagában, a másikon, több generáció által hátrahagyva, a legkülönbözőbb játékok hevertek szétszórva mindenfelé. Háromkerekes bicikli, karikadobó, műanyag kard, gumilabda, teknőcforma bábú, kis baseballütő, fából készült teherautó, ilyesmi. Volt olyan kert, amelyikben egy kosárlabdaállvány magasodott, a másikban remek kerti székek sorakoztak a kerámiaasztal körül. A fehér karosszékeket láthatólag hónapok (vagy évek) óta nem használták, vastagon belepte őket a föld pora. Az asztalon lila színű, eső odatapasztotta magnóliaszirmok látszottak.

Az egyik házba be lehetett látni az alumíniumkeretű üvegajtón, egyenest a nappaliba. Terebélyes, hússzínű bőrgarnitúra, hatalmas képernyőjű tévé, dísz tárgyaknak való vitrin (tetején trópusi halakkal teli akváriummal és valami trófea-félelével), díszes állólámpa – amit látni lehetett. Az egész olyan, mint egy folytatásos tévéjátékra berendezett tévéstúdió.

Egy másik kertben dróttal körbekerített, hatalmas ól állt nagytestű kutya számára, ám lakója sehol sem mutatkozott, a kapu is tárva-nyitva állt, a drótkerítés úgy kidomborodott, mintha valaki hónapokig támasztotta volna belülről.

Valamivel azon túl volt az a hely, amiről a nejem beszélt. Az üres épületről első látásra lerítt, hogy lakatlan. Nem is egyszerően két vagy három hónapja állhatott ott elhagyatottan. Az emeletes ház viszonylag új, de csúnya volt a körben felrakott, durva esővédő deszkázat, mellyel a házat lezárták. Az emeleti erkély korlátján, mintha mindjárt le akarna szakadni, rozsdafoltok vöröslöttek. A csinos kis kertben kőszobor állt, amely határozottan egy szárnyát kitaró madarat formázott. Mellig érő alapzatra helyezték, körülötte már felverte a kertet a gaz. A gyomok közül az aranyvessző csúcsa kiemelkedett, egészen a kőmadár lábáig ért. A madár – magam sem tudom, miféle lehetett – úgy terjengette szárnyait, mint aki minél hamarabb el akar szállni dühítő helyzetéből.

Rajta kívül semmi más nem is volt ott olyasmi, amit dekorációnak nevezhetnénk. Az eresz alatt két elnyűtt műanyag kerti szék állt, mellettük azáleák virágai furcsán rikító, valószínűtlenül vörös színükkel. Azonkívül meg csak gyomok.

A mellig érő drótkerítésnél álldogálva egy darabig elnézegettem ezt a kertet. Alkalmas terepnek látszott, de macskának színét se lehetett látni. Csak a tetőantennán ülő gerle monoton burukkolása visszhangzott a környéken. A kőmadár árnyéka a burjánzó gazok levelein szóródott szét.

Elővettem a zsebemből a cigarettám, rágyújtottam, és továbbra is a drótkerítésnek támaszkodva elszívtam. Közben a madár az antennán továbbra is szabályos időközönként szólt.

Azt hiszem, jó darabig báméskodtam azután is, hogy eltapostam a cigit. Nem is tudom, meddig támasztottam még ott a kerítést. Ugyanis nagyon álmos és bágyadt voltam, és szinte semmin sem gondolkodtam, ahogy a kőmadár felé bambultam.

Persze lehet, hogy mégis gondolkodtam valamin. De akkor is, ha igen, ez a művelet a tudatomtól távol zajlott. Fenomenológiai értelemben pusztán csak a kőmadár árnyékát bámultam.

Ekkor úgy éreztem, mintha egy hang szűrődne be a madár árnyékába. Női hang. Valaki valahol engem szólít.

Amint hátrafordultam, láttam, hogy egy tizenöt-tizenhat éves lány az, aki egy másik ház hátsó udvarán áll. Kis termetű volt, haja egyenes, rövid.

Sötét, borostyánszínű napszemüveget és könnyű, világoskék Adidas pólót viselt, melynek mindkét ujját lenyisszantották. Vékony karja szépen, egyenletesen barnára sült, jóllehet még csak május volt. Egyik kezét sortjának zsebében tartotta, a másikkal elég bizonytalanul támaszkodott a bambusz kertajtóra, mely a derekáig ért.

– Meleg van – mondta.

– Az. Meleg.

Na, ez jó, gondoltam. Ma egész nap csak nők szólnak hozzám.

– Van egy cigije? – kérdezte a lány.

Előhalásztam a zsebemből a rövid *Hope* dobozát, és megkínáltam belőle a lányt. Ő kivette a kezét a sortja zsebéből, elvett egy szál cigarettát, és miután érdeklődve megbámulta, a szájába dugta. Kis szája volt. A felső ajak kissé felkunkorodott. Gyufával meggyújtottam neki a cigit. Ahogy a fejét félrehajtotta, látni engedte a fülét. Üdén szépséges fül volt, olyan érzést keltett, mintha éppen most formáltak volna, halvány, finom pihe emelte ki vékony körvonalait.

A lány gyakorlott dohányosnak tűnt, élvezettel fújta ki a füstöt közepesen elnyúló ajkai közt, aztán úgy nézett rám, mint akinek eszébe jutott valami. Napszemüvegének két lencsésén láttam magam, ahogy két példányban tükröződöm. A sötét lencsék miatt, melyek visszaverték a fényt, a szemét nem lehetett látni az üveg alatt.

– Maga idevalósi? – kérdezte.

– Ide – válaszoltam ujjammal a házuk irányába mutatva, bár ez nem volt egyértelmű, mert a sok kanyartól nem lehetett látni, igazából hol is van, tehát csak hozzávetőlegesen jelölhettem meg, honnan is jöttem. Bár végül is mindegy.

– Mit csinált ott olyan sokáig?

– Egy macskát kerestem. Három-négy napja nyoma veszett – mondtam, izzadt tenyeremet a nadrágomba törölve. – Valaki látta erre kószálni.

– Milyen macska?

– Jókora kandúr, barna csíkokkal, a farka vége megtört.

– És a neve?

– Neve?

– Mármint a macska neve! Van neki, nem? – mondta a lány, és mélyen a szemembe nézett a napszemüveg mögül – legalábbis azt hiszem, a szemembe nézett.

– Noboru – feleltem. – Vatanabe Noboru.

- Micsoda komoly férfinév egy macskának.
- A sógoromé, az állat rá emlékeztet, és ezért tréfából így hívjuk.
- Hasonlítanak egymásra?
- Hasonlóak a mozdulataik. A járásuk, meg ahogy álmosan pislognak, ilyesmi.

A lány most első ízben mosolyodott el, és ahogy arckifejezése megváltozott, sokkal gyerekesebbnek hatott, mint első látásra. Kissé kunkori felső ajka mulatságosan csúcsosodott az ég felé.

Úgy látszott, mintha azt mondaná: *cirógass!* Csakhogy annak a nőnek a hangján, aki az imént telefonált. Nem a sajátján. Tenyeremmel letöröltem homlokomról a verítéket.

– Szóval egy barna csíkos, görbe farkú macska... – ismételte el a lány a biztonság kedvéért. – Nyakörv vagy ilyesmi?

– Fekete bolhanyakörv volt rajta.

A lány, kezét továbbra is a kertajtón tartva, tíz-tizenöt másodpercig gondolkodott, majd az egyre rövidebb cigarettát a lábához pöckölte a földre.

– Eltaposná? Mezítláb vagyok.

Én teniszcipőmmel gondosan eltapostam a csikket.

– Ha tigriscsíkos volt, olyat láttam – tagolta lassan a lány –, bár a farka formáját nem figyeltem meg. Jó nagy macska volt, és talán nyakörv is volt rajta.

– Körülbelül mikor? – kérdeztem.

– Mikor is? De többször is láttam. Mostanában egyfolytában napozom a kertben, és összefolynak a napok, de úgy három-négy napja is van annak már. A kertünk alatt vezet a macskák kedvelt útvonala, mindenféle-fajta jár erre. Mindig Szuzukiék kerítésén át jönnek, átvágnak előttünk, és Mijavakiék kertjébe tartanak.

Azzal a lány a lakatlan ház felé mutatott. Ahol is változatlanul kiterjesztett szárnyal állt a kőmadár, nyújtózkodó aranyvesszővel a lábánál, a kora nyári napfényben, a tetőantennán pedig burukkolt a madár a maga monoton hangján.

– Köszönöm az infót! – mondtam a lánynak.

– Figyeljen csak, mi lenne, ha bejönne hozzánk, a mi kertünkbe. Ugyanis a macskák keresztülvágnak rajta, úgy mennek át a szomszédba, meg aztán, ha itt téblábol, valaki még tolvajnak nézi, és kihívja a rendőrséget. Előfordult már ilyesmi nemegyszer.

– Nem mehetnek be egy ismeretlen kertjébe, hogy ott várjam a macskám felbukkanását!

– Ó, ezzel ne törődjön! Jöjjön csak, úgyszincs otthon nálunk senki rajtam kívül, és unatkoztam, mert nincs kivel beszélgetnem. Kiülünk a kertbe a napra, és várjuk, hogy arra vetődik a macska. Jó lesz? Jó megfigyelő vagyok, segíthetek.

Az órára néztem. Két óra harminchatot mutatott. Aznapra nem volt egyéb dolgom, mint napnyugtáig végezni a mosással, no meg a vacsorakészítés.

– Hát akkor háromig itt maradnék – feleltem.

Benyitottam a kertajtón, és ahogy elindultam a lány nyomában a gyepen, észrevettem, hogy a jobb lábát húzza egy kicsit. Sovány válla jobbra dőlt, és szabályosan mozgott föl-le, mint egy gép karja. Néhány lépés után megállt, hátrafordult, és azt mondta, hogy haladjak mellette.

– Múlt hónapban balesetem volt – mondta egykedvűen. – Leestem egy motor hátsó üléséről. Nincs szerencsém!

A füves kert közepén két vászon nyugágy sorakozott. Az egyik támláján nagy kék törölköző lógott, a másikon egy doboz piros Marlboro, hamutartó, öngyújtó, egy nagy kazettás magnó, folyóiratok heverték. A magnó be volt kapcsolva, számomra ismeretlen kemény rock szólt a hangszóróból, lehalkítva.

A lány lerakta a nyugágyon szétszórt holmikat a földre, helyet kínált, a kazettás magnót is elzárta. Ültő helyemből a fák között az ösvényre és túloldalán a lakatlan házra esett a tekintetem. Láttam a fehér kőmadarat, az aranyvessző ágait meg a drótkerítést is. Biztos innen figyelhetett meg a lány is engem az imént, vélekedtem.

Jókora, de egyszerű kertjük volt. Az enyhe lejtőt belepte a gyepek, itt-ott bokrok tarkították. A nyugágyak bal oldalán jókora, kibetonozott tó volt, de mostanában nyilván nem használják, mert le volt eresztve a vize, és úgy mutatta faközöldre színeződött alját a napnak, mint valami hátára fordított víziállat. Hátul, a bokrok mögül egy elegáns ferde homlokzatú, régi, európai stílusú épület bukkant elő, nem volt különösebben nagy, nem is látszott túl fényűzőnek, csak a kert volt tágas és eléggé gondozott is.

– Egyszer régen dolgoztam egy fűnyírással foglalkozó vállalatnál.

– Igen? – kérdezett vissza a lány minden érdeklődés nélkül.

– Nem lehet könnyű ekkora kertet rendben tartani.

– Magának nincs kertje?

– Csak egy kicsi van. Olyan, amiben két-három tő hortenzia éldegél – feleltem. – Te itt mindig egyedül vagy?

– Aha, napközben mindig. Délelőtt és este jön a takarító néni, egyébként mindig magam vagyok. Nem iszik valamit? Van sör is.

– Nem, nem kell.

– Tényleg? Igyon csak egyet nyugodtan.

– Nem vagyok szomjas – feleltem. – Te nem jársz iskolába?

– És maga dolgozni?

– Járnék én, ha volna munka.

– Munkanélküli?

– Mondjuk. Nemrég hagytam ott az állásomat.

– És mit dolgozott idáig?

– Kisegítő voltam, ügyvédnél – válaszoltam. Aztán vettem egy mély levegőt, és lassítottam kicsit a beszélgetés ütemén. – Engem szalajtott iratokkal a hivatalokba, papírokat rakosgattam, utána néztem jogeseteknek, kérvényeket adtam be a bíróságokon, ilyesmit...

– De abbahagyta.

– Abba.

– A felesége dolgozik?

– Dolgozik.

Előszedtem és a számba dugtam egy cigit, majd gyufával meggyújtottam. A közeli fák között szólt a kurblimadár. Tizenkétszer vagy tizenháromszor berregett fel, majd áttelepült valami másik fára.

– Arrafelé szoktak járni a macskák – mutatott a lány oda, ahol megszakadt az előttünk elterülő gyeplő. – Szuzukiék kerítése mögött látja azt a szemétegetőt? Mindig onnan bújnak elő, átvágnak a fűvön, a kerítésajtó alatt másznak be a szemközti kertbe. Mindig ugyanazon az úton. Képzeld, Szuzuki úr egyetemen tanít, sokat szerepel a tévében is! Ismeri?

– Szuzuki urat?

A lány részletesen leírta, ki is Szuzuki úr, de nem ismertem az illetőt.

– Alig nézek tévét – magyaráztam.

– Utálatos család – jelentette ki a lány. – Nagyra vannak vele, hogy ők milyen híresek. Pedig aki a tévében szerepel, az mind szélhámos!

– Tényleg?

A lány kezébe vette a marlboros dobozt, kihúzott egy szálat, de egy darabig csak forgatta, nem gyújtotta meg.

– Hát, lehet, hogy van köztük pár rendes is, de én nem bírom őket. Viszont Mijavakiék, ők jó fejek voltak. A feleség nagyon kedves, a férj két vagy három üzletet üzemeltetett egy családi étteremláncban.

– És miért tűntek el? – kérdeztem.

– Mit tudom én – pöckölgette körmével a lány a cigaretta végét. – Adósságba keveredtek vagy mi. Nagy sebbel-lobbal szöktek el. Már vagy két éve. Anyám folyton szidja őket, hogy felelőtlenül itt hagyták a házat, a macskák meg elszaporodtak...

– Olyan sok van belőlük? – kérdeztem.

A lány végre szájába dugta a cigarettát, öngyújtóval meggyújtotta, aztán bólintott.

– Van itt mindenféle. Szőrevedlett, félszemű, az egyiknek a kikapart szemgolyója helyén húsdaganat... szörnyű.

– Szörnyű – értettem egyet.

– Van egy rokonom, akinek hat ujja van. Nálam kicsit idősebb lány, és a kisujja mellett van egy hatodik, olyan, mint egy kisbabáé. Űgyesen behajlik, úgyhogy nem nagyon látni. Különben egész csinos lány.

– Aha – csodálkoztam.

– Mit gondol, örökletes az ilyesmi? Benne lehet a vérvonalunkban?

– Fogalmam sincs – mondtam.

A lány egy darabig hallgatott. Én cigarettáztam, közben a macskák útját lestem, de egy árva jószág nem sok, annyi se járt arra.

– Tényleg nem akar inni valamit? – kérdezte meg újra a lány. – Én azért iszom egy kólát.

– Nem kell – hárítottam el a kínálást.

Felkelt a nyugágyból, és az egyik lábát kissé húzva, eltűnt a bokrok között, én meg felszedtem a lábamnál heverő folyóiratokból egyet, és átpergettem a lapokat az ujjaim között. Meglepetésemre férfiakra való folyóirat került a kezembe. A középső, kihajtható képen egy széken ülő nő volt látható, természetellenes pózban kitarulkozva, olyan vékony alsóneműben, hogy nemi szerve, szőrzete átlátszott rajta. Nofene – gondoltam, vissza is tettem a lapot a helyére, azután karba font kézzel megint a macskák ösvényére irányítottam a figyelmemet.

Jó sok idő telt el, mire a lány visszatért egy pohár kólával a kezében. Levetette Adidas pólóját, sort és a bikini melltartója maradt rajta. A hátulkötős, aprócska melltartóban világosan kirajzolódott mellének formája.

Tényleg meleg délután volt. Ahogy a nyugágyban hevertem, kitéve a kábítóan perzselő napsugaraknak, itt-ott sötét izzadságfoltok ütöttek ki szürke pólómon.

– Maga mit tenne, ha kiderülne arról, akit szeret, hogy hat ujja van? – folytatta volna tovább a témát a lány.

– Pénzért mutogatnám a cirkuszban – mondtam rá.

– Tényleg?

– Dehogy, tréfáltam – lepődtem meg. – Talán nem is törődnek vele.

– Akkor sem, ha valószínűleg a gyerekére is átöröklődne?

Ezen gondolkodtam egy kicsit.

– Ügyet sem vetnék rá, miért lenne fogyatékos az, akinek eggyel több ujja van?

– És ha négy melle lenne?

– Azt nem tudom – válaszoltam.

Még hogy négy mell... ennek így se vége, se hossza, beszéljünk inkább másról.

– Hány éves is vagy te?

– Tizenhat – mondta a lány. – Nemrég töltöttem be. Elsős lennék a gimnáziumban.

– És már régóta hiányzol?

– Fáj a lábam, ha sokat járok vele, meg aztán itt ez a sebhely is a szemem sarkában, eléggé kíváncsiak az iskolában, ha megtudják, hogy leestem a motorról, összevissza pletykálnának... Így aztán betegsége hivatkozva inkább mulasztok. Legfeljebb vesztek egy évet. Nekem nem sürgős, hogy másodikos legyek.

– Hm.

– Az előbb maga azt mondta, hogy nem bánná, ha a nő hatujjú lenne, csak négy melle ne legyen.

– Ezt nem mondtam, csak azt, hogy *nem tudom*.

– Miért nem tudja?

– Nem nagyon tudom elképzelni.

– Miért, a hat ujjat el tudja?

– Azt valahogy még igen.

– Mitől lehet az egyiket igen, a másikat nem?

Ezen megint elgondolkodtam, de nem jutott eszembe semmi ésszerű magyarázat.

– Ugye túl sokat kérdezek? – érdeklődött a lány, és napszemüvege rejtekéből a szemembe nézett.

– Mondják? – kérdeztem vissza.

– Előfordul.

– Szerintem nem baj, ha kérdezel. Akkor az is elgondolkodik, akit kérdeztek.

– Nem, a legtöbben nem – mondta a lány, valahova a lába fölé nézve. – Általában csak rámondanak valamit.

Így is meg úgy is érthetően megráztam a fejem, és tekintetem visszafordítottam a macskák ösvényére. Arra gondoltam, hogy tulajdonképpen mit is keresek én itt, *hiszen egyetlen macska sem vetődött még erre.*

Mellemen összefont karral húsz-harminc másodpercre becsuktam a szememet, így éreztem csak igazán, hogy minden porcikám veritékben úszik. A homlokomon, az orrom alatt, a nyakamon apró, csiklandós érzések, mintha nedves tollpihék érintenének. A pólóm meg úgy tapadt a mellkasomra, mint szélcsendes napon lekonyult zászló. Rám nehezedett, előntött a napfény. A lány megrázta a kóláspoharát, csörgött benne a jég.

– Ha aludni akar, csak tessék, majd felébresztem, ha macskát látok – mondta halkán.

Csukott szemmel bólintottam rá.

A környéken kis ideig egy árva hangot sem lehetett hallani. A galambok és a *kurblimadár* is eltűnt valahova. Szél se rezdült, még csak autók kipufogójának hangját se lehetett hallani. Ezalatt végig a telefonáló nő dolgán gondolkodtam. *Vajon tényleg ismerhettem valahonnan az a nőt?*

Tényleg sehogy se tudtam felidézni. De Chirico tájképein láttam olyan testetlen női árnyékot, mely átvetül az úton és hosszan nyúlik felém, de a nő figurája egészen távol van, messze a tudatom határain kívüli térben. Folyton a fülemben csengett a telefon hangja.

– Hallja? Alszik? – kérdezte olyan hangon a lány, hogy magam sem tudtam, hallom-e vagy sem.

– Nem alszom.

– Közelebb mehetek? Halkan beszélgetni csak könnyebb...

– Nem bánom – válaszoltam anélkül, hogy kinyitottam volna a szememet.

Úgy tűnt, hogy a nyugágyát közvetlenül odatolta az enyém mellé, a favázak száraz koccanással ütődtek egymáshoz.

Fura, gondoltam magamban. Szemlehunyva ugyanis egészen másnak tűnt a lány hangja, mint mikor nyitott szemmel hallgattam. Ilyesmit most először tapasztaltam.

– Beszélgethetünk még? – kérdezte. – Nagyon halk leszek, és nem is kell válaszolni, akár el is alhat közben.

– Jó – hagytam jóvá.

– Klassz, hogy meghal az ember – mondta lány.

A fülembé suttogott, úgyhogy a fülemben át hangjával együtt lehetetlenség párája is belém szüremkedett.

– Már miért lenne az? – kérdeztem.

Mintha csak le akarta volna pecsételni, ujját a számra tette.

– Maga nem kérdez... – mondta –, nem akarom, hogy kérdezősködjön, és a szeme is maradjon csukva. Érti?

Suttogásához illően egészen kicsit bólintottam.

Levette ujját az ajkamról, s ezúttal a kezem fejét érintette meg velem.

– Szeretném egy szikével felboncolni. Nem a hullát, hanem magát a *tömény halált*. Érzem, hogy valahol léteznie kell. Lány, labdaszerű, idegbénító valami, bizonytalan körvonalakkal. Ezt szeretném kiemelni a holttestből, és felválni. Mindig arra gondolok, vajon milyen lehet a belseje. Lehet, hogy egy száraz valami, mint a tubusba beszáradt fogkrém. Nem gondolja? Jó, nem kell válaszolnia. A külső részek petyhüdtek, de ahogy beljebb jutunk, egyre keményedik. Ezért nekem először a külső réteget kell lehámoznom, azután a lány részeket szikével és valami *spatulafélével* kiemelni, leválasztani. Ahogy beljebb hatolok, a puha részeket keményebbek követik, míg végül sikerül elkülönítenem a legbelső kemény magszerűséget. Ez kicsiny, mint egy csapágygolyó, és borzasztóan kemény. Nem gondolja?

Itt a lány néhányszor köhintett, majd folytatta:

– Mostanában folyton csak erre gondolok. Biztos, mert mindennap nagyon ráérek. Azt hiszem, tényleg azért. Ha nagyon ráérünk, egyre messzebbre kalandoznak a gondolataink. Túl messzire, ahova már nem tudjuk őket követni.

Elvette az ujját a kezemről, és kiitta a kóla maradékát. Hallatszott, amint a jégkocka kocog az üres pohárban.

– Nyugalom, a macskát nem tévesztem szem elől – nyugtatott meg. – Ne féljen, amint Vatanabe Noboru felbukkan, azonnal szólok. Nyugodtan tartsa csak lehunyva a szemét. Biztos éppen most is itt járkal a környéken az a

Vatanabe Noboru. Hiszen a macskák mind ugyanarra járnak. Biztos mindjárt előbukkan. Képzeld el, míg várja! *Azt, amint most közeledik Vatanabe Noboru!* A fűben oson, hogy átbújjon a kerítés alatt, és valahol a virágokat kerülgetve – lassanként közeledik felénk. Képzeld csak el, ahogy jön.

Próbáltam elképzelni, ahogy a lány meghagyta, de igazából csak olyan halvány macskakép jelent meg előttem, mint amit erős ellenfényben fényképeztek. A szemhéjamon áttörő erős napfény felkavarta bennem a sötétséget. Ráadásul minden igyekezetem ellenére képtelen voltam pontosabban magam elé képzelni a macska figuráját. Csupán valami lehetetlen alakot láttam, ami sehogy sem akart hasonlítani az igazi Vatanabe Noboruhoz, akár egy ügyetlen utcai karikaturista műve. Néhány jellegzetes vonást ugyan megragad, ámde egészében véve melléfog. Még az állat jellegzetes járása sem jutott az eszembe.

A lány megint a kezem fejére tette az ujját, és lágyan mintákat kezdett rajzolgatni rá. Valami érthetetlen ábrát. És amint felrajzolta, mintha ez jeladásul szolgált volna, egyszerre csak egészen másféle sötétség próbált a tudatomba hatolni. Lehet, hogy el akar altatni engem? Nem akartam elaludni, de lehetetlen volt ellenállnom. Éreztem, amint a testem elnehezül a puha ívű vászon nyugágyon.

Tudatom sötétjébe csak a macska lábának képét tudtam megidézni. A talpán gumyszerű párnákkal ellátott négy barna macskaláb. Nesztelen fog talajt valahol.

De hol?

Ezt nem tudtam.

Nem gondolja, hogy a fejében mégis van valahol egy végzetes jelentőségű holt szög? – kérdezte halkán a nő.

Amikor felébredtem, már egyedül voltam. A szorosán mellém tolt nyugágyról eltűnt a lány. A törölköző, a cigaretta és az újság maradt, a kólás pohár, a kazettás magnó sehol.

A nap már nyugat felé hajolt, a fa árnyéka már a bokámig beburkolta a testemet. A karóráam három óra negyvenet mutatott. Megráztam párszor a fejem, mintha kiürült italosdobozt ráznék, felkeltem a nyugágyból és körülnéztem. Minden ugyanolyan volt körülöttem, mint amilyennek először láttam. Széles kert, kiszáradt tavacska, kerítés, kőmadár, aranyvesszőbokor, tévéantenna. A macskának se híre, se hamva. A lánynak se.

Egy árnyékos részen letelepedtem a gyepre, onnan nézegettem a macskák ösvényét, és vártam a lányt, hogy visszatérjen, ám eltelt tíz perc, és se macska, se lány, sehol senki. A környék mozdulatlan. Nem tudtam eldönteni, mitévő legyek. Úgy éreztem, mintha alvás közben szörnyen elrepült volna felettem az idő.

Felkeltem, és a főépület felé néztem. Embernek nyoma sem volt, csak a lenyugvó nap fénye tűzött a szemembe, ahogy az erkélyablakról visszatükröződött. Mi mást tehettem volna, átvágtam a gyepen, ki az ösvényre, és hazamentem. Igaz, hogy nem találtam meg a macskát, de azért megtettem, amit tehettem.

Otthon beszédtem a száraz ruhákat, és összekészítettem valami egyszerű vacsorának valót. Aztán a nappaliban leültem a földre, és a falnak dőlve olvastam az esti lapot. Fél hatkor csengett a telefon vagy tizenkettőt, de nem emeltem fel a kagylót. Miután elhallgatott, sokáig visszhangzott még a szoba halvány kora esti homályában. Az óra körömhegyes mutatója kocogtatta az üres térben függő, átlátszó számlapot. Hiszen ez egy felhúzható világ, gondoltam. Egy nap egyszer megjelenik a *kurblimadár*, és felhúzza a világ rugóját. És ebben a világban egyedül én öregszem, úgy növekszik bennem a halál, mint egy fehér labda. Akkor is, amikor mélyen alszom a Szaturnusz és az Uránusz között, a kurblimadarak lankadatlanul ellátják feladatukat.

Eszembe ötlött, mi lenne, ha írnék egy verset a berregő madárról, de akárhogy gondolkodtam, a kezdő sor sehogy nem jött össze. Egyébként nem is feltételeztem, hogy erről a témáról írt költeményben örömeiket lelnék középiskolás diáklányok. Ők még nem tudnak a kurblimadár létezéséről.

A feleségem fél nyolckor érkezett.

– Ne haragudj, túlóráznom kellett – mentegetőzött. – Sehogy sem találtuk egy diák tandíjbefizetési papírjait. A részmunkaidős lány hanyagsága miatt, de végső soron az én felelősségem.

– Nem gond – feleltem. Álltam a konyhában, és készítettem a vacsorát: vajban párolt halat salátával meg miszólevest, mialatt ő újságot olvasott a konyhaasztalnál. Egyszer csak megkérdezte:

– Figyelj, nem voltál itthon fél hat körül? Csak azért kérdem, mert telefonáltam, mondani akartam neked, hogy egy kicsit később érek haza.

– Elmentem vaját venni, mert kifogyott – hazudtam.

– Voltál a bankban?

- Persze.
- A macska?
- Nem találtam.
- Aha – mondta a feleségem.

Ettünk, majd elmentem fürödni. Amikor kijöttem a fürdőszobából, ott ült a sötétben egyedül, a villanyt is leoltotta. Szürke blúza beleolvadt a szoba homályába, olyan volt, mint egy otffelejttett csomag. Nagyon megsajnáltam. Rossz helyre tették, otffelejtették. Más helyen talán boldogabb lenne.

A hajamat szárítgatva egy törölközővel, leültem vele szemben a pamlagra:

- Mi a baj?
- Biztos már el is pusztult az a macska – mondta.
- Ugyan már! – próbáltam nyugtatni. – Valahol kedvére éli világát. Egyszer csak megéhezik és hazajön. Régebben is előfordult ez már, nem is egyszer. Amikor Kóendzsiben laktunk...

– Most ez egészen más! Én tudom. Elpusztult, és ott rohad valahol a fűben. A lakatlan ház kertjében is kerested a növények között?

– Figyelj, ne hülyéskedj! Nem mehetek be oda csak úgy, még akkor sem, ha nem lakja senki, nem gondolod?

– Te ölted meg! – mondta erre a feleségem.

Sóhajtottam egyet, és megtöröltem a hajamat a törölközővel.

– Hagytad elpusztulni – ismételte meg a feleségem a sötétben.

– Nem értem – kezdtem –, hiszen a macska saját maga csavargott el! Nem miattam. Ezt te is tudod, nem?

– Sose szeretted azt a macskát!

– Az lehet – ismertem el. – *Annyira, mint te*, legalábbis biztos nem. De sosem bántottam, és mindennap rendesen megettetem. *Én* ettettem! Hogy nem szerettem túlságosan, az nem jelenti, hogy mindjárt meg is öltem! Ilyen alapon a világ népességének felét én pusztítottam ki!

– Ilyen ember vagy te! – mondta erre a feleségem. – Mindig, mindig ilyen voltál. Mindent elpusztítasz magad körül, úgy, hogy a saját kezed nem piszkolod be.

Mondani akartam valamit, de láttam, hogy sír, úgyhogy inkább semmit nem szóltam. Kidobtam a szennyesbe a törölközőt, kivettem a hűtőből egy doboz sört és ittam. Elpocsékolt egy nap volt. Egy elpocsékolt év elpocsékolt hónapjának elpocsékolt napja.

Merre jársz te, Vatanabe Noboru?, gondoltam magamban. Téged nem húzott fel a kurblimadár?

Tisztára, mint egy vers:

Ó, Vatanabe Noboru

Mit csinálsz te most?

Téged nem húzott fel

A kurblimadár?

A sör felénél tartottam, amikor megszólalt a telefon.

– Vedd fel! – kiáltottam be a sötét szobába.

– Nem akarom. Vedd fel te.

– Én sem akarom.

Nem volt, aki felvegye, a telefon meg egyre csak csöngött, és a zaj úgy keringett a sötét szobában, mint valami finom por. Ezalatt sem én, sem a feleségem nem szólt egy szót sem. Ittam a söromet, ő pedig hangtalanul sírt. Húszig számoltam a telefoncsengést, aztán felhagytam vele, hadd szóljon. Mit számolgassam a végtelenségig?!

A második támadás egy pékség ellen

Még most sem tudom, okosan tettem-e, hogy beszéltem a nejemnek a pékség megtámadásáról. Bár lehet, hogy a kérdés nem is mérlegelhető a jó és a rossz fogalma alapján. Előfordul ugyanis, hogy egy rossz döntés jó eredményre vezet, ahogy az is, hogy egy jó döntés rossz eredményt szül. Ennek az abszurditásnak a feloldására – szerintem ugyanis nyugodtan nevezhetjük abszurditásnak – kénytelenek vagyunk arra az álláspontra helyezkedni, hogy *valójában soha semmiben nincs döntésünk*, én legalábbis ehhez tartom magam. Egyszóval, ha valami már megtörtént, az bizony megtörtént, és ha még nem, hát azzal sincs mit kezdeni.

Ha innen nézzük, akkor aztán *már teljesen mindegy*, én bizony fecsegetem a nejemnek a pékség megtámadásáról. És amit elfecsegetem, azt elfecsegetem, utána pedig történt, ami történt. Ha pedig az az esemény furcsálkodást vált ki az emberekből, annak oka szerintem az esemény általános körülményeiben keresendő. De mindegy, mit gondolok, ez csupán az én véleményem, a tényeken nem változtat.

Egy apróságon múlt, hogy megemlítettem a nejemnek a pékség megtámadását. Nem készültem rá, hogy elmondjam, de nem is spontán kezdtem bele, olyan „erről jut eszembe” alapon. Egészen el is felejtettem, hogy régen rárontottam egy pékségre, míg ki nem mondtam a nejem előtt a „pékség megtámadása” szavakat.

A támadás a szinte elviselhetetlen éhségről jutott eszembe. Éjjel kettőre járt az idő. Este hatkor a nejem meg én elfogyasztottuk könnyű vacsoránkat, fél tízkor ágyba bújtunk és elaludtunk, de kettő előtt felriadtunk, mindketten ugyanabban a pillanatban. És alighogy kipattant a szemünk, úgy tört ránk a hatalmas éhség, mint az *Óz, a nagy varázsló* tornádója. Szinte esztelenül elsöprő erejű éhség volt.

Csak hogy a hűtőben semmi nem volt, amit ennivalónak szokás nevezni. Csupán francia salátaöntet, hat darab dobozos sör, két fonnyadt hagyma, vaj és hűtőszagtalanító. Két héttel korábban házasodtunk össze, az étkezéssel kapcsolatban még nem jutottunk közös nevezőre. Ugyanis egy halom más ügyben kellett közös nevezőre jutnunk.

Én akkoriban egy ügyvédi irodánál álltam alkalmazásban, a nejem pedig egy tervezőiskolában végzett irodai munkát. Huszonnyolc vagy

huszonkilenc éves voltam (ki tudja, miért, egyszerően nem jut eszembe, melyik évben házasodtunk össze), a nejem két év nyolc hónappal fiatalabb. Borzasztóan elfoglalt mindennapokat éltünk, minden olyan bonyolult volt, mint egy sokdimenziós barlangrendszer, tartalék élelmiszer beszerzésére egyáltalán nem volt érkezésünk.

Kimásztunk az ágyból, átmentünk a konyhába, és leültünk egymással szemben az asztalhoz. A visszaalváshoz mindketten túl éhesek voltunk – még a fekvés is nehezünkre esett volna –, de ahhoz is túlságosan korgott a gyomrunk, hogy feltápáskodjunk és kezdjünk magunkkal valamit. Elképzelni se tudtuk, hogy honnan jöhetett ez a szörnyű éhség.

Halvány reményt dédelgetve felváltva nyitogattuk a hűtő ajtaját, de hiába, nem változott a tartalma. Sör, hagyma, vaj, salátaöntet, hűtőszagtalanító. A hagymát meg lehetett volna párolni a vajon, de elképzelni sem tudtuk, hogyan töltené meg két fonnyadt hagyma rendesen az üres gyomrunkat. A hagymát valamivel együtt szokás enni, önmagában nem csillapítja az éhséget.

– Vagy egy kis hűtőszagtalanítóban párolt francia salátaöntet? – tréfáltam, de mint előre sejteni lehetett, javaslatomat figyelemre se méltatták.

– Ülünk autóba, és keressünk egy reggelig nyitva tartó éttermet! – mondtam. – Ha kiértünk a főútra, biztos találunk egyet!

A nejem azonban elutasította az ötletem. Azt mondta, nem akar kint enni.

– Éjjel tizenkettő után egyszerően nem járkalunk étterembe! – felelte. Ilyesmiben borzasztóan régimódi volt.

– Végül is igaz – hagytam rá egy lélegzetvételyi szünet után.

Lehet, hogy az ilyesmi előfordul friss házásokkal, mindenesetre az én fülemnek kinyilatkoztatásként csengtek nejem hasonló állásfoglalásai (avagy tézisei). Amint a fentieket kimondta, máris úgy éreztem, hogy a farkaséhség, mely most gyötör, különleges farkaséhség, és nem szabad egy főút menti, reggelig üzemelő étteremben, gyakorlatias szempontoknak engedve csillapítani.

Milyen az a különleges farkaséhség?

Ezt az alábbi képsorral tudom szemléltetni.

1. Kis csónakban ülök, a csendes tengeren ringatózom. 2. Ahogy lepillantok, a vízben meglátom egy tengermélyi vulkán csúcsát. 3. A vulkán csúcsa nincs túl messze a vízfelszíntől, de ezt nem tudom pontosan megítélni. 4. Méghozzá azért nem, mert a víz túlságosan áttetsző, és nem érzékelem a távolságokat.

Abban a két vagy három másodpercben, ami aközött telt el, hogy a nejem kijelentette, nem akar egy reggelig nyitva tartó étterembe menni, én pedig egyetértettem, hogy „végül is igaz”, körülbelül ez a kép jelent meg a fejemben. Mivel nem én vagyok Sigmund Freud, természetesen nem tudtam pontosan kielemezni, hogy mit jelent a képsor, de arra azért ösztönösen ráéreztem, hogy kinyilatkoztatás. Így aztán – noha éhségem tűrhetetlen méreteket öltött – félig automatikusan egyetértettem nejem tézisével (avagy bejelentésével), hogy nem megyünk el vacsorázni.

Mit volt mit tenni, kibontottuk a dobozos sört, és nekiláttunk. Sörözni még mindig sokkal jobb volt, mint hagymát enni. A nejem nem rajongott a sörért, ezért megállapodtunk, hogy a hatból négy dobozzal én iszom meg, és övé a maradék kettő. Míg én a sört döntöttem magamba, a nejem olyan elszántan keresgélt a konyha polcain, mint egy mókus novemberben, és valami zacskó alján talált is négy darab maradék vajas kekszet. Akkorról maradtak meg, amikor a sajtorta alapját csináltuk, átnedvesedtek és teljesen megpuhultak, de odaadással majszoltunk el kettőt-kettőt.

Sajnálatos módon azonban sem a dobozos sör, sem a vajas keksz nem csillapította éhségünket, mely végtelen volt, mint légi felvételeken a Sínai-félsziget. Sör és keksz olyan gyorsan tűntek tova, mint lehangoló táj részletei az ablak előtt.

Nejemmel az alumínium sörösdobozokra nyomtatott feliratokat böngésztük, újra és újra az órára néztünk, időnként a hűtőajtóra sandítottunk, az előző esti újságot lapozgattuk, egy levelezőlappal összekotortuk az asztalon szétszóródott kekszmorzsákat. Az idő sötéten és lomhán mozdult, mint hal gyomrában a lenyelt ólomsúly.

– Életemben nem voltam még ilyen éhes – jelentette ki a nejem. – Vajon összefügghet ez azzal, hogy összeházasodtunk?

Fogalmam sincs, mondtam erre én. Lehet, hogy összefügg, lehet, hogy nem.

Amíg a nejem ismét felkutatja a konyhát valami újabb ételmaradék után, én megint kihajolok a csónakból, és lebámulok a tengermélyi vulkán csúcsára. A csónak körül hullámozó tengervíz áttetsző tisztasága szorongató nyugtalansággal tölt el. Úgy érzem, lyuk nyílt a gyomrom mélyén. Egybejárat és kijárat nélküli, tökéletes üreg. A borzongató hiányérzet a testemben – az érzés, hogy ténylegesen ott van valami, aminek nincs létezése – olyan, mint a bizsergető félelem, melyet kiálló oromról lepillantva élünk át. Új felfedezés, hogy éhség és tériszony összefüggenek.

Pontosan abban a pillanatban jutott eszembe, hogy hiszen én átéltem már valami hasonlót. *Akkor is* ugyanolyan éhes voltam, mint most. Az akkor volt...

– ...amikor a pékség elleni támadás – csúszott ki véletlenül a számon.

– Hogy miről beszélsz? – csapott le azonnal a nejem.

Hát így kezdtem bele a pékség elleni támadás történetébe.

– Egyszer, nagyon régen megtámadtam egy pékséget – magyaráztam a nejemnek. – A pékség nem volt se híres, se nagy. A kenyerük nem extra finom, de nem is ehetetlen. Átlagos pékség volt, amelyet akárhol látni. Egy fedett, olcsó bevásárlóutca közepén működött, egy idősebb fickó sütötte és árulta a kenyeret. Ha eladta, amit reggel sütött, be is zárt, apró kis üzlet volt.

– És mi értelme volt egy ilyen lepukkant pékséget megtámadni? – akarta tudni a nejem.

– Főlösképpen lett volna egy nagy üzletet megtámadnunk. Mi csak kenyeret akartunk, annyit, amennyi csillapítja az éhségünket, nem a pénzre mentünk. Mi támadók voltunk, és nem rablók.

– *Mi?* – érdeklődött a nejem. – Ki az a *mi*?

– Volt akkoriban egy jó cimborám – mondtam. – Mondjuk, az egésznek van vagy tíz éve. Mind a ketten rém szegények voltunk, fogkrémre például már nem tellett. De persze ennivalónak is mindig híján voltunk. És tényleg elég sok csúnya ügybe keveredtünk, hogy kajához jussunk. A pékség elleni támadás is ilyen volt.

– Nem igazán értem – mondta a nejem, és pillantása az arcomat kutatta. A szeme mintha fakuló fényű csillagot keresne a hajnali égbolton. – Miért vetemedtetek ilyesmire? Miért nem dolgoztatok? Egy kis diákmunkával megkerestetek volna annyit, hogy kenyeret tudjatok venni. Az sokkal egyszerűbb lett volna, lássuk be. Egyszerűbb, mint egy pékségre támadni.

– Mert nem volt kedvünk dolgozni – feleltem. – Ebből nem akartunk engedni.

– Most mégis rendesen dolgozol, nem? – töprengett a nejem.

Bólintottam, belekortyoltam a sörömbbe. Aztán a csuklóm belső oldalával megdörzsöltem a szemhéjam. Az a pár doboz sör kezdett elálmosítani. Az álmoság halvány színű sárként lepte el a tudatomat és kelt versenyre az éhségemmel.

– Új idők jönnek, új szelek fújnak, az ember hozzáállása is változik – mondtam. – Viszont nem kellene lassan aludni mennünk? Reggel mind a

ketten korán kelünk.

– Egyáltalán nem vagyok álmos, és hallani szeretném, hogy volt az a támadás – válaszolta a nejem.

– Nem valami nagy sztori – feleltem. – Legalábbis biztos nem olyan izgalmas történet, amilyenek reméled. Semmi nagyívű akció sincs benne.

– De maga a támadás sikerrel járt?

Megadtam magam, és kinyitottam egy újabb doboz sört. A nejem, ha egyszer kérdezősködni kezdett valami után, nem nyugszik, míg a dolog végére nem járt.

– Ha úgy vesszük, sikerrel járt, ha úgy vesszük, nem – feleltem. – Ugyanis szereztünk kenyeret, amennyi csak kellett, de a rablás tényállása nem valósult meg. Ugyanis még azelőtt, hogy kiraboltuk volna, a pékség tulajdonosa átadta a kenyérból készletét.

– Csak úgy?

– Nem, nem csak úgy. És itt válik bonyolulttá – ingattam a fejem. – A tulaj mániákusan rajongott a klasszikus zenéért, az üzletben épp Wagner-nyitányok szóltak. És egyezséget ajánlott: amennyiben szép türelmesen végighallgatjuk vele a lemezt, annyi kenyeret vihetünk el az üzletből, amennyi tetszik. A cimborámmal megvitattuk az ajánlatot. Arra jutottunk, hogy ha csak zenét kell hallgatni, az belefér. Ez a szó igazi értelmében munkának se munka, és ártani sem ártunk vele senkinek. Úgyhogy a késeinket a táskánkba süllyesztettük, leültünk, és a pékség tulajdonosának társaságában meghallgattuk a *Tannhäuser* meg *A bolygó hollandi* nyitányát.

– Majd szépen átvettétek a kenyeret.

– Ja. A cimborámmal szinte az üzlet teljes kenyérből készletét a táskánkba gyömöszöltük és hazavittük, aztán négy vagy öt napig ettük – mondtam, és megint belekortyoltam a sörömbé. Az álmoság, mint mélyből induló tengerrengés keltette néma hullám, lágyan ringatta a csónakomat.

– Eredeti célunkat, hogy kenyeret szerezzünk, természetesen elértük – folytattam. – És akárhogy nézzük, bűncselekmény sem történt, nem volt ez akkora cucc. Tulajdonképpen cserét bonyolítottunk le! Végighallgattuk Wagnert, viszonzásul kaptunk kenyeret. Jogi szempontból egy gazdasági tranzakció ment végbe!

– Wagnert hallgatni pedig nem munkavégzés.

– Ahogy mondod – feleltem. – Ha a pékség gazdája azt kívánta volna, hogy mosogassunk el vagy pucoljuk meg az ablakot, hevesen ellenkezünk, és simán elraboljuk a kenyerét. De a fazon semmi ilyet nem kért, csak azt

akarta, hogy hallgassuk vele végig a Wagner-lemezt. A cimborámmal alaposan össze is zavarodtunk. Mert Wagner felbukkanására a történetben nyilván nem számítottunk. Később azonban az egész úgy telepedett ránk, mint valami átok. Így utólag a fülünk botját se kellett volna mozdítanunk arra az ajánlatra, úgy lett volna helyes, ha az eredeti tervnek megfelelően kést fogunk a fazonra, és egyszerűen elraboljuk a kenyérét. Akkor biztos nem lett volna semmi gond.

– Miért, lett valami gond?

Megint megdörzsöltem a szemhéjam a csuklóm belső oldalával.

– Hát igen – feleltem. – De nem valami nyilvánvaló, konkrét gond. Csak annyi, hogy az az eset választóvonal volt, egy csomó minden lassú változásba kezdett utána. És ami egyszer megváltozott, az soha többé nem volt az, mint régen. Én végül visszamentem az egyetemre, és rendben lediplomáztam, aztán egy ügyvédi irodánál helyezkedtem el, közben meg a jogi szakvizsgámra készültem. Megismerkedtem veled, összeházasodtunk. Többé nem támadtam pékségekre.

– Ennyi?

– Igen, ennyi az egész – feleltem, és behörpintettem a söröm végét. Ezzel mind a hat doboz sör elfogyott. A hat doboznyitó fül úgy hevert a hamutartóban, mint egy sellő letépett pikkelyei.

Valójában persze nem igaz, hogy semmi sem történt. Nyilvánvaló, konkrét esetből is akadt bizony néhány. Csak éppen nem akartam erről beszélni a nejemnek.

– És mi van most a cimboráddal? – kérdezte.

– Nem tudom – mondtam. – Valami kis apróság miatt elszakadtunk egymástól. Azóta egyszer sem találkoztunk, és fogalmam sincs, mi lehet vele.

A nejem egy időre elcsöndesedett. Azt hiszem, kihallotta az őszintétlen zöngét a szavaimból. Erről mégsem kérdezősködött tovább.

– De hogy a ti kettősötök szétment, annak közvetlen kiváltó oka a pékség elleni támadás volt, igaz?

– Valószínűleg igen. Azt hiszem, a sokkhatás, amit az ügy gyakorolt ránk, sokkal durvább volt, mint amilyennek hittük. Utána napokig taglaltuk a kenyér és Wagner összefüggését. Meg hogy helyes döntést hoztunk-e. De semmire nem jutottunk. Ha józanul mérlegeljük, a döntésünk nyilván helyes volt. Senki nem sérült meg, és a maga módján végül is mindenki elégedetten jött ki a helyzetből. A pékség tulajdonosa – bár a mai napig

képtelen vagyok megérteni a viselkedését, de akkor is – szóval ő reklámot csinált Wagnernek, mi meg teletömhettük magunkat kenyérral. Mégis az volt az érzésünk, hogy valami óriási hiba csúszott a gépezetbe. És ez a hiba, miközben föl se fogjuk a működési elvét, sötét árnyékot vet a mindennapjainkra. Ezért használtam az imént az „átok” szót. Mert minden kétséget kizáróan olyan volt, mint egy átok.

– És vajon megtört már ez az átok? Eloszlott kettőtök feje fölül?

Fogtam a hamutartóban heverő hat doboznyitó fület, és karkötő hosszúságú alumínium körláncot fűztem belőlük.

– Ezt magam sem tudom. Nekem úgy tűnik, a világ épp eléggé tele van átkokkal, szóval elég nehéz megállapítani, hogy melyik szörnyűség melyik átoknak tudható be.

– Nem, erről szó sincs – nézett a nejem egyenesen a szemembe. – Egyértelmű, ha alaposan végiggondolod! És amíg azt az átkot nem töröd meg saját magad, úgy fog kínozni, mint egy szuvas fog, egész a haláloed napjáig. És nem csak téged, engem is.

– Téged?

– Hiszen most én vagyok a cimborád! – jelentette ki a nejem. – Itt van például ez az éhség, amit érzünk: ez is az átoknak tudható be. Míg hozzád nem mentem, soha, egyetlenegyszer sem voltam ilyen kízóan éhes! Nem tartod furának? Biztos, hogy a rád szállt átok engem is magával ránt.

Bólintottam, szétszedtem a doboznyitó fülekből fűzött láncot, és visszatettem a darabokat a hamutartóba. Fogalmam se volt, hogy igaz-e, amit a nejem állít. Mégis úgy éreztem, lehet benne valami, most, hogy így mondja.

Az éhségérzet, mely egy ideig messze a tudatomon kívül időzött, visszatért. Az előbbinél is marcangolóbb éhséget éreztem, csak úgy hasogatott tőle a fejem. Gyomrom mélye rángatózott, remegéseit mintha huzalok továbbították volna a koponyám közepébe. Úgy látszik, a testembe különféle bonyolult funkciók vannak telepítve.

Megint lepillantottam a tengermélyi vulkánra. A víz még áttetszőbb, mint az imént, ha nem koncentrálnék erősen, talán észre se venném, hogy ott van. Mintha a csónak alatt nem lenne semmi, hanem a levegőben lebegne. Minden egyes tengermélyi kavics tökéletesen kivehetően látszik.

– Csak két hete élünk együtt, de tényleg éreztem körülöttünk valami átok működését – mondta a nejem. Végig az arcomra meredt, ahogy összekulcsolta két kezét az asztal fölött. – Amíg nem hallottam a sztoridat,

addig persze fogalmam se volt, hogy ez egy átok, de most már teljesen világos. Te el vagy átkozva.

– Es milyen formában érzed az átok működését? – kérdeztem.

– Olyan, mintha egy évek óta mosatlan, csupa por függöny lógna le a mennyezetről.

– Lehet, hogy annak semmi köze az átokhoz, egyszerűen miattam érzed úgy – feleltem nevetve.

A nejem nem nevetett:

– Szó sincs róla! Biztosan tudom, hogy erről szó sincs!

– Ha úgy van, ahogy mondod, és itt tényleg egy átok hat – kezdtem bele –, akkor mégis mit csináljak?

– Támadj rá megint egy pékségre! Még hozzá most rögtön – vágta rá a nejem. – Más módszer nem létezik ennek az átoknak a megtörésére!

– Most rögtön? – kérdeztem vissza.

– Még szép, hogy most rögtön! Amíg tart ez az éhség. Ezúttal meg kell valósítanod, ami megvalósulatlanul maradt!

– Létezik egyáltalán ilyen éjnek évadján nyitva tartó pékség?

– Keressünk egyet! – mondta a nejem. – Tokió nagy város, csak találunk benne egyet!

Beültünk használtan vett Toyota Corollánkba, és hajnali fél háromkor egy pékség után kutattunk Tokió utcáin. Én vezettem, nejem az anyósületről egy ragadozó madár éles tekintetével kémlelte az út mindkét szélét. A hátsó ülésen egy automata Remington vadászpuska hevert, mint megmerevedett, hosszú testű hal, a tartalék töltények szárazon koppantak egymáshoz a szélzseki zsebében, melyet nejem magára dobott. A kesztyűtartóban két fekete símaszk volt. Hogy a nejemnek honnan volt vadászpuskája, azt elképzelni se bírtam. Mondjuk azt se, hogy símaszkja honnan. Ugyanis sem ő, sem én nem síeltünk életünkben egyszer sem. De ő nem ment bele az ilyen részletekbe, én meg nem kérdezősködtem. Egyszerűen csak úgy éreztem, hogy a házaset csupa furcsaság.

Azonban tökéletesnek is nevezhető felszerelésünk ellenére egyetlenegy éjjel-nappal működő pékséget sem találtunk. Az üres éjszakai utakon Jojogiból Sindzsuku, majd Jocuja, Akaszaka, Aojama, Hiroo, Roppongi, Daikanjama, Sibuja felé vezettem. A késő éjszakai Tokióban mindenféle-fajta embert és üzletet lehetett látni, egyedül csak pékséget nem. Szóval ebben a városban éjszaka nem sütnék kenyeret.

Útközben kétszer is láttunk rendőrautót. Az egyik az út szélén rejtőzködött, a másik viszonylag lassan megelőzött bennünket. Én mindkét alkalommal leizzadtam, de a nejem egy pillantásra sem méltatta őket, egyre csak a pékséget kutatta. Valahányszor változtatott a testtartásán, a töltények úgy zörögtek a zsebében, mint párnában a hajdinahéj töltelék.

– Szerintem adjuk föl! – mondtam. – Nem létezik pékség, ami ilyen későn nyitva tart. És az ilyesmihez előzetes terepszemlét kell tartani, különben...

– Állj meg! – vágott közbe a nejem.

Kapkodva a fékre tapostam.

– Ez jó lesz – mondta halkan a nejem.

Kezemmel a kormányon körülpillantottam, de nem láttam a közelben semmit, ami pékségre emlékeztetett volna. Az út menti üzletek némán szenderegtek leeresztett fekete redőnyeik mögött. Egy fodrászüzlet táblája bukkant fel ridegen a sötétségben, mint eldeformálódott üvegszem. Csupán egy McDonald's étterem kivilágított tábláját fedeztem föl, tőlünk vagy kétszáz méterre.

– Sehol egy pékség! – állapítottam meg.

A nejem azonban egy szó nélkül kinyitotta a kesztyűtartót, ragasztószalagot vett elő, és kezében a tekerccsel kiszállt az autóból. Én is kinyitottam az ajtót, és kiszálltam. Nejem a kocsni elé guggolt, megfelelő hosszúságú darabot szakított a szalagból, és leragasztotta a rendszámablát. Aztán a kocsni mögé került, és hátul is ugyanúgy kitakarta a rendszámot. Gyakorlott mozdulatokkal dolgozott. Én bambán álldogáltam, és figyeltem, mit csinál.

– Azt a Meki fogjuk megtámadni – jelentette ki. Olyan tárgyilagosan mondta, mintha azt közölné, mit eszünk vacsorára.

– A McDonald's nem pékség! – tettem szóvá.

– Majdnem olyan, mint egy pékség – felelt a nejem, és visszaült a kocsiba. – Néha kompromisszumot kell kötni! Mindenesetre állj az étterem elé!

Föladtam, kétszáz méterrel előbbre gurultam, és beálltam a Meki parkolójába. Ott csak egy piros, vadonatúj Bluebird állt. A nejem felém nyújtotta a plédbe tekert puskát.

– Még soha nem sütöttem el fegyvert, és nem is akarok – ellenkeztem.

– Nem is kell elsütnöd! Elég, ha nálad van. Akkor senki nem fog ellenállni – magyarázta a nejem. – Világos? Csak tedd, amit mondok!

Először is magabiztosan bevonulunk. Akkor az eladók azt mondják, hogy „Üdvözöljük a McDonald’sben!”, és ez lesz a jel, amire felhúzzuk a símaszkot. Megértetted?

– Megértettem, de...

– Akkor az eladókra fogod a fegyvert, és egy helyre tereled az összes eladót meg a vendégeket. Nagyon gyorsnak kell lenned. A többit simán elintézem, csak bízd rám!

– De...

– Szerinted hány hamburger kell? – kérdezte a nejem. – Harminc elég lesz?

– Valószínűleg – hagytam rá. Felsóhajtottam, átvettem a fegyvert, kicsit felhajtottam a plédet. A puska súlyos volt, mint egy homokzsák, és feketéllett, mint az éj sötétje.

– Tényleg szükség van erre? – kérdeztem. A kérdés felerészben a nejemnek szólt, felerészben saját magamnak.

– Természetesen – vágta rá a nejem.

– Üdvözöljük a McDonald’sben! – fordult felém egy McDonald’s-logós sapkát viselő lány az eladópult mögül, arcán a jellegzetes mekdoneldszes mosollyal. Abban a hitben éltem, hogy a Mekiben lányok nem dolgozhatnak éjszakai műszakban, és egy pillanatra összezavarodtam, amikor megláttam őt, de rögtön magamhoz tértem, és fejemre húztam a símaszkot.

A lány döbrent kifejezéssel nézett hirtelen símaszkot húzó kettősünkre.

Ilyen helyzetek kezelésére a *McDonald’s kiszolgálói útmutató* nyilván nem szolgál eligazítással. Az eladólány már folytatta volna az *Üdvözöljük a McDonald’sben!* után következő mondattal, de mint akinek merevgörcs állt a szájába, megszólalni se bírt. A vendégeknek tartogatott mosoly azonban halványan még így is ott lebegett ajka szélén, mint hajnali égen a fogyó hold.

Amilyen gyorsan csak tudtam, kitekertem a puskát a plédből és a vendégtér felé fordítottam, de vendégből mindössze egy diáknak látszó párocska volt, ők meg egy műanyag asztalra borulva, mélyen aludtak. Az asztalon avantgárd műalkotás módjára sorakozott mellettük két epershake-es pohár. Úgy aludtak, mint akiket agyonverték, sehogy sem tudtam elképzelni, hogy az akciónkat bármilyen módon akadályozná, ha békén hagynánk őket. Így aztán a pult felé fordítottam a puska csövét.

A Mekiben összesen három alkalmazott tartózkodott. A lány a pultban, aztán a sápadt, tojásfejű üzletvezető, ő a húszas évei második felében járhatott, meg hátul a konyhai területen egy árnyékszerű diákmunkás, akinek szinte semmiféle kifejezést nem lehetett felfedezni az arcán. Mindhárman a kassza elé gyűltek, és olyan meredten bámultak a kezemben tartott puskára, mint inka kútba a turisták. Egyikük sem kiabált, egyikük sem próbált dulakodni. A puska rém nehéz volt, úgyhogy a kasszapultra fektettem, ujjamat a ravaszon tartva.

– Odaadjuk a pénzt – szólalt meg rekedten az üzletvezető. – Tizenegykor itt voltak a bevételért, úgyhogy most nincs valami sok, de vigyék az egészséget! Biztosítva vagyunk, nem gond.

– Eresszék le a bejárat előtti rácsot, és kapcsolják le a cégtábla világítását! – szólalt meg a nejem.

– Egy pillanat – mondta az üzletvezető. – Az nem megy. Ha csak úgy bezárom az üzletet, engem felelősségre vonnak.

A nejem lassan elismételte az iménti utasítást.

– Jobban jár, ha csinálja, amit a nő mond! – szólaltam meg figyelmeztetően. Az üzletvezető ugyanis igencsak habozni látszott. Egy ideig ide-oda járatta tekintetét a kasszapulton nyugvó puskacső és a nejem arca között, de aztán föladta, lekapcsolta a cégtábla világítását, majd egy gombnyomással leeresztette a bejárat előtti rácsot. Végig gyanakodva lestem, hogy a nagy felfordulásban nem hoz-e működésbe egy vészjelzőt vagy nem nyom-e meg valami jelzőgombot, de úgy tűnik, a McDonald's üzletlánc éttermeibe nincs vészjelző berendezés telepítve. Talán mert senki nem feltételezi, hogy támadás érhet egy hamburgerezőt.

A rács leereszkedett, olyan robajjal, mintha baseballütővel püfölnének egy vödröt, de a párocska annál az asztalnál továbbra is ájultan aludt. Régen láttam ennyire mélyen aludni valakit.

– Harminc Big Mac lesz, elvitelre – adta ki az ukázt a nejem.

– Inkább adok még hozzá pénzt, de nem rendelnék meg egy másik étteremben? – kérdezte az üzletvezető. – Ez nagyon megbonyolítja nekem a könyvelést. Ugyanis...

– Jobban jár, ha csinálja, amit a nő mond! – ismételtem el a korábbiakat.

A háromfős személyzet bevonult a konyhai területre, és nekiálltak összerakni a harminc Big Macet. A diákmunkás sütötte a húspogácsákat, az üzletvezető rakta őket a hamburgerzsömlékbe, a lány csomagolta fehér

papírba a kész szendvicseket. Ezalatt senki nem szólt egy szót sem. Én egy nagy hűtőszekrénynek támaszkodtam, és a vadászpuska csövét a sütőlap felé irányítottam. A sütőlapon barna pöttyös mintaként sorakoztak a sercegve sült húsdarabok. A sült hús ínycsiklandozó illata láthatatlan, apró bogarak hadaként hatolt belém a pórusaimon át, elkeveredett a véremmel, és az összes porcikámat átjárta. Végül pedig testem középpontjába, az éhség létrehozta üregbe gyűlt, és szilárdan megtelepedett az üreg rózsaszín falán.

Kedvem lett volna megragadni és most azonnal befalni egyet-kettőt a pult szélén egyre magasabb halomba gyűlő, fehér papírba csavart hamburgerekből, de nem voltam biztos benne, hogy ez egyezne a céljainkkal, szóval úgy döntöttem, mégis türelmesen kivárom, amíg a harminc szendvics az utolsó darabig elkészül. A konyhai területen meleg volt, kezdtem megizzadni a símaszk alatt.

Miközben a szendvicseket készítette, a három mekis dolgozó időnként a puska felé sandított. Én bal kezem kisujjával néha megvakartam a fületem, hol az egyiket, hol a másikat. Ha ideges vagyok, mindig viszketni kezd a fülkagylóm belseje. Ahogy próbáltam megvakarni a símaszkon keresztül, a puskatest bizonytalanul billegett le-föl, és ez kissé fölzaklatta a háromfős csapatot. A fegyver nem volt kibiztosítva, nem kellett attól tartani, hogy véletlenül elsül, de ők ezt nem tudták, én meg nem kívántam az orrukra kötni.

Míg ők hárman a hamburgerekkel voltak elfoglalva, én meg a sütőlap felé irányítottam a puskát és őrködtem, a nejem vagy a vendégteret leste, vagy az elkészült hamburgereket számolta. Szép akkurátusan papírzacskóba tette a fehér papírba burkolt szendvicseket. Egy zacskóba tizenöt Big Mac fért.

– Miért csinálják ezt? – kérdezte tőlem az eladó lány. – Ahelyett hogy fognák a pénzt, menekülnének, és ennének, amit akarnak. És különben is, mi értelme van harminc Big Macet megenni?

Semmit nem válaszoltam, csak a fejem ráztam meg.

– Tényleg sajnáljuk, csak hát egyetlen pékség sem volt nyitva – magyarázta a lánynak a nejem. – Ha találtunk volna egyet, azt támadjuk meg.

Egy pillanatig sem gondoltam, hogy ez a magyarázat bármiféle kulcsot nyújtana a helyzet megértéséhez, mindenesetre a háromfős csapatból többször senki nem szólalt meg, némán dolgoztak tovább.

Amikor a harminc Big Mac a két zacskóban sorakozott, a nejem kért az eladó lánytól két nagy kólát, és ezért fizetett is.

– Kenyéren kívül semmit nem akarunk rabolni – magyarázta. A lány erre nehezen értelmezhetően megbillentette a fejét. Mint aki nemet is int, de közben bólogat is. Valószínűleg egyszerre akarta mindkettőt. Érteni véltem az érzéseit.

A nejem akkor vékony csomagkötöző spárgát vett elő a zsebéből – ennél a nőnél minden van –, és mintha csupán gombokat varrna föl, a három mekis alkalmazottat gyakorlott mozdulatokkal egy oszlophoz kötözte. Úgy látszott, mostanra már felfogták, hogy itt semmi haszna a beszédnek, és némán tűrték, ami történik velük. A nejem hiába kérdezgette, hogy „Nem fáj?” vagy hogy „Nem akar előbb elmenni a vécére?”, nem reagáltak. Én visszacsavartam a plédbe a puskát, a nejem kezébe kapta a McDonald’s-logós zacskókat, és a rács mellett maradt résen át elhagytuk az üzletet. A párocska a vendégtérben változatlanul olyan mélyen aludt, mint két mélytengeri hal. Őszintén érdekelt volna, hogy mi tudná megzavarni kettejük mély álmát.

Vagy fél órát mentünk az autóval, majd beálltunk egy alkalmasnak látszó épület parkolójába, és annyi hamburgert ettünk, annyi kólát ittunk, amennyi belénk fért. Én összesen hat Big Macet küldtem a gyomromban tátongó lyukba, a nejem négyet evett meg. A hátsó ülésen még így is maradt hús darab. A virradattal együtt semmivé lett az a feneketlen éhség is, amiről úgy éreztük, örökké fog tartani. A nap első sugarai halványlilára festették az épület koszos falát, és vakító fénybe vonták a Sony Beta Hi-Fi hatalmas hirdetését. A kamiongumik időnként felhangzó súrlódásába már madárdal is vegyült. A FEN, az amerikai hadsereg rádióadója countryzenét sugárzott. A nejemmel közösen elszívtunk egy szál cigarettát. A cigi után a nejem a vállamra hajtotta a fejét.

– Vajon tényleg szükség volt erre? – kérdeztem meg tőle ismét.

– Persze hogy szükség volt – felelte ő. Aztán sóhajtott egy mélyet, és elaludt. A teste olyan puha és könnyű volt, mint egy kiscicáé.

Amint magamra maradtam, kihajoltam a csónakból, és lenéztem a tengerfenékre, de már nem látszott a vulkán. A vízfelszín nyugalmasan tükrözte az ég kékjét, a csónak körül csupán apró hullámok fodrozódtak csendesen, mint szellő himbálta selyempizsama.

Elheveredtem a csónakpadlón, lehunytam a szemem, és vártam, hogy a dagály a nekünk való helyre vigyen minket.

Kenguruközlemény

Hali, hogy van?

Ma szabadnapom volt, úgyhogy reggel elmentem a közeli állatkertbe, és megnéztem a kengurukat. Nem valami nagy állatkert, de azért mindenféle állat van, gorillától az elefántig. Ha azonban önnek a lámák vagy a hangyászok a kedvencei, akkor nem érdemes idáig fáradnia. Itt se láma, se hangyász. Impala és hiéna sincsen. De még csak leopárd se.

Kenguruból viszont négy is akad.

Az egyik kölyök, alig két hónapja született. Van továbbá egy hím és két nőstény. Hogy ebből hogy épül föl a családjuk, arról sejtelmem sincs.

Valahányszor kengurut látok, mindig eltöprengek, hogy vajon milyen lehet kengurunak lenni. Hogy minek ugrálnak összevissza ezek az idétlen külsejű állatok abban a barátságtalan Ausztráliában? És miért az a sorsuk, hogy könnyű áldozatául essenek a bumerágnak, annak a rémes fadarabnak?

De ez végül is mindegy. Nincs különösebb jelentősége. A lényeg legalábbis nem érinti.

A lényeg, hogy míg a kengurukat néztem, kedvem támadt levelet írni önnek.

Most elcsodálkozott, nem? Ugyan miért akar nekem levelet írni valaki, csak mert látott pár kengurut, és mégis mi közöm nekem a kengurukhoz? Kérem, ezzel ne törődjön! A kenguruk azok kenguruk, ön pedig ön. Ön és a kenguruk között nincs nyilvánvaló, egyértelmű összefüggés.

A következőről van szó:

Onnan, hogy megláttam a kengurukat, odáig, hogy levelet írtam önnek, harminchat kényes lépés vezetett, és ahogy egyesével, a megfelelő sorrendben megtettem ezeket a lépéseket, oda lukadtam ki, hogy levelet írok önnek: csupán erről van szó. Ha minden egyes lépés leírásába belekezdenék, azzal biztos összezavarnám önt, és őszintén szólva nem is emlékszem világosan. Hiszen harminchat lépésről beszélünk!

Ha csak egyetlen lépést is elhibázok, valószínűleg nem küldtem volna önnek levelet. Lehet, hogy hirtelen ötlettől vezérelve föl pattanok egy óriás ámbráscet hátára a Déli-óceánon. Vagy épp fölgyújtok egy környékbeli

dohányboltot. Ám harminchat egymásra épülő véletlen oda vezetett, hogy levelet küldjék önnek.

Nem tartja érdekesnek?

Nos, mindenekelőtt bemutatkoznék.

Huszonhat éves vagyok, egy áruház termékfelügyeleti osztályán dolgozom. A munkám – mint azt bizonyára könnyen el tudja képzelni – félelmetesen unalmas. Először is megvizsgáljuk, hogy minden rendben van-e a termékekkel, melyek beszerzését a beszerzési osztály elhatározta. Ez a művelet a beszerzés és a beszállítók összefonódásának megakadályozását szolgálja, de nem olyan aprólékos munka, mint amilyennek feltehetően elképzelet a fent mondottak alapján. Régen nem így volt, de az áruházakban ma már a körömcsipesztől a motorcsónakig mindenféle-fajta terméket lehet kapni, és ezek folyamatosan változnak is, ha tehát mindet egyenként, alaposan le akarnánk tesztelni, akkor sose érnénk a végére, még akkor se, ha a nap hatvannégy órából állna, nekünk meg nyolc kezünk lenne. Ilyen mértékű hatékonyságot az áruház sem vár el az osztályunktól. Egyszóval az ellenőrzés, mondjuk, egy cipő esetében kimerül annyiban, hogy meghúzogatójuk kicsit a pántját, az édességeknél meg annyiban, hogy megkóstolunk néhány darabot. Ebből áll az úgynevezett termékfelügyelet.

Ezért aztán munkánk során inkább a tüneti kezelésre – vagyis a reklamációk felvételére, majd egyenkénti kivizsgálására – kerül a hangsúly. A reklamációkat elemezzük, feltárjuk a hiba okait, és panaszt teszünk a gyártónál, vagy leállítjuk a termék beszerzését. Olyan reklamációkra gondoljon, hogy két pár vadonatúj harisnyán, egyikén a másik után szaladni kezdett a szem, vagy hogy egy felhúzható medvét levertek az asztalról, és ennyi elég volt neki, hogy többet ne induljon be, vagy hogy egy fürdőköpeny a mérete negyedével zsugorodott össze mosás közben.

Gondolom, erről sejtelve sincs, de ilyen reklamációból elkészerítően sok van. Én kizárólag a termékreklamációkkal foglalkozom, de csak ezekből is egész halommal érkezik. Az osztályunkon négyen dolgozunk, és nem túlzok, reggeltől estig rengeteg munkát adnak a vadidegen emberek panaszai. Szó szerint üldöznek, mint valami éhező fenevad. A reklamációk között jogosak is akadnak, meg teljesen megalapozatlanok is. És olyanok is, amelyekről nehéz eldönteni, hogy melyik csoportba tartoznak.

A reklamációkat praktikus okokból három, A, B vagy C csoportba soroljuk. Az irodánk közepén van három nagy doboz, A, B és C jelöléssel,

ezekbe dobáljuk a leveleket. A műveletet úgy hívjuk, hogy „a logikus érvelés háromszintű értékelése”. De ez csak egy munkahelyi tréfa. Ne törődjön vele!

Megadom azonban a három csoport meghatározását.

Jogos reklamáció. Olyan esetek, amelyekért nekünk kell vállalnunk a felelősséget. Egy doboz ajándék édességgel felkeressük otthonában a vásárlót, és kicseréljük a terméket.

Erkölcsei, kereskedelmi szokásjogi és jogi szempontból nincs felelősségünk, de hogy ne sérüljön az áruház hírneve, valamint hogy elkerüljük a szükségtelen konfliktusokat, megtesszük a megfelelő intézkedéseket.

Egyértelműen a vevő felelőssége, indoklást adunk, és kérjük a termék elfogadását.

Nos, arról a reklamációról, mely nem régen öntől érkezett, alapos megfontolás után megállapítottuk, hogy mindenképpen a C típusba sorolandó. Ennek oka pedig – tessék, kérem, figyelni: 1. a kifizetett lemezt, 2. ráadásul a vásárlás után egy héttel, 3. és tetejébe a blokk hiányában, nem áll módunkban más termékre kicserélni. *Ez a világon sehol sem lehetséges.*

Érti, kérem, amit mondok?

Ezzel az indoklás végére értem.

Reklamációja elutasításra került.

Ha azonban eltekintünk a szakmai szempontoktól – az igazat megvallva én elég sokszor eltekintek tőlük a magam részéről szívből együtt érzek az ön reklamációjával – vagyis hogy a vásárlásnál összekeverte a Brahms-szimfóniákat meg a Mahler-szimfóniákat tartalmazó lemezeket. Komolyan mondom. Éppen ezért nem a hivatalos értesítést küldöm, hanem ezt a bizalmasnak is tekinthető üzenetet.

Meg kell mondanom, az elmúlt egy hét alatt számtalanszor próbáltam önnek írni. „Nagyon sajnálom, de a kereskedelmi szokásjog alapján nem áll módunkban kicserélni a lemezt, viszont hozzánk intézett levelében volt valami, ami megragadott, személy szerint bla-bla-bla...”: valami ilyen levelet. De nem sikerült megírnom. Én egyáltalán nem írok rosszul. Sőt, bár nem elegáns magamat dicsérnem, az írás éppen hogy az erősségem. Nem emlékszem, hogy valaha is gondot okozott volna egy levél

megfogalmazása. De amikor önnek akarok írni, nem jutnak eszembe a megfelelő szavak. Az összes eszembe jutó szó alkalmatlan. Ha a szöveg helyes is, nincs benne érzés. Több befejezett, borítékba tett, felbélyegzett levelet is összetéptem.

Ezért aztán úgy döntöttem, hogy nem küldök önnek válaszlevelet. Semmit se küldeni még mindig jobb, mint egy nem tökéletes levelet. Nem gondolja? Én így gondolom. Egy nem tökéletes üzenet olyan, mint egy pontatlan menetrend. Akkor már sokkal rendesebb dolog, ha ilyesmit egyáltalán nem is hozunk létre.

Ma reggel azonban, a kenguruk ketrece előtt, a harminchat egymásra épülő véletlen után megvilágosodtam. A Nagy Tökéletlenség, erről van itt szó!

De mi az a Nagy Tökéletlenség, kérdezi talán ön – hát hogyan kérdezné. Az röviden annyit tesz, hogy valaki őszintén megbocsát valakinek. Én megbocsátok a kenguruknak, a kenguruk megbocsátanak önnek, ön megbocsát nekem – például erről van szó.

Ez a körforgás persze nem tart örökké, a kenguruk egy nap talán arra jutnak, hogy többé nem akarnak megbocsátani önnek. Ettől még ne haragudjon a kengurukra! Ez nem az ő hibájuk, és nem is az öné. Még az is lehet, hogy az enyém. A kenguruk is lehetnek nagyon nehéz helyzetben. Ki kárhoztathatná őket?

Meg kell ragadnunk a pillanatot: csak ennyit tehetünk. Hogy megragadjuk és fényképen megörökítjük a pillanatot. Első sor, balról: ön, a kenguruk, én – valahogy így. Feladtam, hogy írott szövegben forduljak önhöz. Itt még egy hivatalos értesítésre emlékeztető szöveg sem működne. Magukban a betűkben vesztettem el a bizalmam. Leírom például, hogy „véletlen”. Csakhogy a „véletlen” betűsorból ön esetleg teljesen mást – vagy egyenesen ellentétet – érez ki, mint én. Szerintem ez eléggé igazságtalan. Én már a gatyám is levettem, ön meg épp csak kigombolt a blúzán három gombot: akárhogy nézzük, ez igazságtalan, vagy nem? Én nem bírom az igazságtalanságot. Maga a világ persze igazságtalan. De legalább azt el szeretném kerülni, hogy ehhez még hozzá is járuljak. Ez az elvem.

Tehát úgy döntöttem, hogy kazettára veszem az önnek szánt üzenetemet.

(füttyszó – nyolc taktus Bogey ezredes indulójából)

Na, milyen? Hall?

Nem tudom, milyen érzés lesz az ön számára kézhez venni ezt a levelet – vagyis kazettát. Erről elképzelésem sincs, őszintén szólva. Lehet, hogy nagyon kellemetlenül érinti majd. Az ugyanis, akárhogy nézzük, példában, vagy egyenesen elképesztőnek is nevezhetjük, hogy egy áruház termékfelügyeleti részlegén dolgozó ügyintéző a vásárló reklamációjára kazettára felvett üzenetben – ráadásul személyes hangvétellű üzenetben – válaszol. Ha ez önt kellemetlenül érinti, netán feldühíti, és ezt a kazettát visszaküldi a főnökömnek, én igencsak kényes helyzetbe kerülök a munkahelyemen.

De ha vissza akarja küldeni, küldje csak vissza! Ezzel nem fog feldühíteni, és utálni sem fogom érte.

Világos akkor? A helyzetünk száz százalékig egyenlő. Vagyis nekem jogomban áll levelet küldeni önnek, önnek pedig jogában áll kockára tennie a megélhetésemet. Nem igaz? Mit szól, igazságos, ugye? Bizony, én is vállalom ám felelősséget! Nem szórakozni akarok, vagy önt zaklatni.

Ja, el is felejtettem. Ennek a levélnek a „Kenguruközlemény” nevet adtam.

Hiszen mindennek szüksége van névre.

Tegyük föl, hogy ön naplót vezet: akkor a terjengős „Ma (kazettára rögzített) válasz jött a reklamációmra az áruház termékfelügyeleti ügyintézőjétől” helyett elég annyit írnia, hogy „Ma Kenguruközlemény érkezett”. Mit szól? Hát nem egyszerűbb így? Mellesleg nem gondolja, hogy ez egy elég jól eltalált név? Mintha hopp-hopp, egy kenguru ugrálna ön felé a tágas mezőn, zsebében a küldemény, nem?

kop – kop – kop (kopogás az asztalon)

Ez kopogás akart lenni. Kopp – kopp – kopp... Hallja, ugye? A lakása ajtaján kopogtatok.

Ha nem akarja kinyitni, nem kell kinyitnia. Komolyan mondom. Nekem úgy is jó, ha kinyitja, úgy is, ha nem. Ha nem kívánja ezt tovább hallgatni, állítsa meg a kazettát, és hajítsa a szemetesbe! Én csak beszélni szeretnék egy kicsit egymagamban, a lakása elé telepedve. Hogy ön figyel-e rám, azt nem áll módomban megtudni, de ha meg úgyse tudom, akkor valójában mindegy is, hogy figyel-e vagy se, nem? Hahaha. Újabb bizonyíték, hogy igazságos a felállás. Nekem jogomban áll beszélni. Önnek jogában áll nem figyelni rám.

Na, akkor essünk neki! Hiszen be is kopogtam, és azt is megerősítettem, hogy önnek nem kötelessége kinyitni.

De ez a tökéletlenség elég komplikált ügy. Nem gondoltam, hogy ennyire nehéz jegyzet és előzetes terv nélkül mikrofonba beszélni. Olyan, mint kiállni a sivatag közepére, és egy pohárból vizet locsolni szerteszét. Semmi látható nyom, semmi visszajelzés.

Épp ezért végig a VU-mérő mutatójához beszélek. Ugye tudja, mi az a VU-mérő? Az a kis *izé*, amiben a hangerő függvényében ide-oda mozog egy tű. Azt nem tudom, hogy a V meg az U minek a kezdőbetűje. Mindenesetre ők az egyetlenek, akik reakciót mutatnak a szónoklatomra.

V és U, ők elválaszthatatlan páros. Nincsenek meg egymás nélkül. Ilyen egyszerű. Világuk csodálatra méltó. Nekik teljesen mindegy, hogy én mit gondolok, mit beszélek, kinek beszélek. Őket csupán az érdekli, hogy hangforrásként milyen erejű hanghullámokat hozok létre. Számukra azért létezem, mert hangforrás vagyok.

Nem csodálatos?

Ahogy szembenézek velük, az az érzésem támad, hogy mindegy, mit, de beszélnem kell. Mindegy, mit. Nekik nem számít, ha az nem tökéletes. Ők hanghullámokat akarnak. Nem jelentést. Pusztá hanghullámokat. Az a táplálékuk.

Fúú.

Apropó, múltkor láttam egy nagyon szomorú filmet. Egy komikusról szól, akinek a viccein, hiába ontja egyiket a másik után, senki sem nevet. Figyel? Egyetlenegy ember sem nevet.

Ahogy beszélek itt ennek a mikrofonnak, valahogy beugrott ez a film.

Érdekes.

Ugyanaz a szöveg halál vicces az egyik ember szájából, és teljesen érdektelen a másikéból. Érdekes, nem? Elgondolkodtam, és az az érzésem, hogy ez a különbség velünk született adottságoknak tudható be. Mint ahogy vannak, akik belső fülében a félkörös ívjáratok vége egy kicsit ívesebb az átlagosnál. Néha eltöprengek, mennyire örülnék, ha meg tudnám nevetetni az embereket. Én ugyanis gurulok a nevetéstől a saját agyszülemény vicceimen, de mások egyáltalán, egy kicsit sem tartják őket humorosnak. Ez olyan érzés, mintha átváltoztam volna az egyiptomi Homokemberré. Ráadásul mindenekelőtt...

Hallott már az egyiptomi Homokemberről?

Nos, az egyiptomi Homokember Egyiptom királyfijának született. Nagyon régen, a piramisok meg a Szfinx, meg ilyesmik idejében. Csakhogy nagyon csúnya volt – tényleg borzasztó csúnya ezért a király eltaszította, és sorsára hagyták a dzsungel mélyén. Végül farkasok meg majmok nevelték föl, szóval túlélte. Ilyenről gyakran hallani. Aztán valamiért Homokemberré változott. És mindenből, amihez hozzáért, homok lett. A szellőből homokvihár, a csermelyből futóhomok, a mezőből sivatag. Ez a Homokember története. Ismerte? Nem, mi? Persze hogy nem, hiszen én találtam ki. Hahaha.

Mindenesetre, ahogy önhöz beszélek, úgy érzem, átváltoztam az egyiptomi Homokemberré. Amihez csak hozzáérek, mind homok, homok, homok, homok, homok, homok, homok...

De azt hiszem, túl sokat beszéltem magamról. Bár ha jobban meggondolom, ez nem is lehetett volna másképp. Hiszen szinte semmit sem tudok önről. Csak a nevét és a címét tudom, ennyi. Hogy hány éves, mennyit keres, milyen formájú az orra, kövér-e vagy sovány, házas-e, arról fogalmam sincs. De ennek nincs különösebb jelentősége. Sőt, így még jobb is. Ha lehet, egyszerűen, minél egyszerűbben, mondhatni, metafizikusan szeretem az ügyeket intézni.

Úgy értem, hiszen nálam van az ön levele. És ez nekem épp elég.

Bocsásson meg az undok hasonlatért, de ahogyan a zoológusok képesek az elefánt dzsungelben begyűjtött ürülékéből az állat táplálkozási szokásaira, viselkedési mintáira, testsúlyára és nemi életére következtetni, úgy érzékelem én ebből az egy levélből önt. Az olyan mellékes körülményeket, hogy milyen a külseje és milyen parfümöt használ, persze nem. De a lényegét – azt igen.

Levele elragadó volt. A szövegezés, az íráskép, a központosítás, a tördelés, a stílus, egyszerűen minden tökéletes volt benne. Nem, nem „kiváló”. Simán tökéletes. Amin nincs mit változtatni. Havonta ötszáznál több reklamációs levelet és jelentést olvasok, és őszintén mondom, életemben először olvastam olyan bámulatos reklamációs levelet, mint az öné. Hazaloptam a levelét, hogy újra meg újra elolvassam. Aztán tüzetesen elemeztem. Rövid levél, szóval nem volt nagy fáradság. Az elemzés során több tényre is fény derült. Először is, nagyon sok vesszővel tagolja a szöveget. Egyetlen mondatvégi pontra 6,36 vessző esik: mit szól, nem tartja

soknak? De ez még nem minden. Ahogyan a vesszőket használja, abban nincs rendszer.

Nehogy arra következtessen, hogy gúnyolni akarom a szövegét! Egész egyszerűen bámulatosnak tartom.

Igen. Bámulatosnak.

És nem csak a központosítás miatt. Levelének minden eleme – az utolsó *tintafoltig* – izgalomba hozott és megrázott.

Hogy miért?

Végeredményben azért, mert ön nincs benne abban a szövegben. A történet természetesen kirajzolódik. Egy lány – vagy nő – más lemezt vesz meg, mint amit akart. Az feltűnik neki, hogy a lemezen mintha nem azok a zenék lennének, amiket várt, de pontosan egy hétbe telik, hogy rájöjjön, maga a lemez nem stimmel. Az áruházban az eladó lány nem hajlandó kicserélni a lemezt. Így aztán a nő ír egy reklamációs levelet. Ez a történet.

Háromszor kellett elolvasnom a levelét, hogy ezt a történetet felfogjam. Ilyen mértékben tért el a levele azoktól a panaszos levelektől, melyeket kapni szoktunk. A panaszos leveleket ugyanis egy bizonyos módon szokás írni. Van köztük lekezelő vagy éppen alázatoskodó, esetleg okoskodó fajta. De a hangnemtől függetlenül kitapintható a levél magja, a reklamáló ember lényege. Mert az a mag, és a sokféle reklamáció mind a mag köré épül. Komolyan mondom. Minden elképzelhető fajtájú reklamációs levelet olvastam már. Szaktekintély vagyok a területen. És megítélésem szerint az ön reklamációját még csak reklamációnak sem nevezhetjük. Ugyanis ön, a reklamáló személy, valamint az ön által benyújtott reklamáció között tulajdonképpen nem lehet kapcsolatot találni. Ilyen lehet egy erek nélküli szív, egy lánc nélküli bicikli.

Megmondom őszintén, ezzel okozott némi fejtörést. Nem tudtam eldönteni, hogy miféle levél ez, reklamáció, vagy vallomás, vagy nyilatkozat, esetleg egy tézis megalapozása. Levele egy tömeggyilkosság helyszínén készült fényképre emlékeztetett. Egy kommentár vagy kapcsolódó cikk nélküli fényképre. A képen egy ismeretlen ország ismeretlen útján holttestek hevernek szanaszét.

Nekem még csak az sem világos, hogy ön mit akar. A levele olyan bonyolult, mint egy sebtében épült hangyaboly, ennek ellenére egyetlen fogódzót sem nyújt. Fantasztikus.

Bummbummbummbum... tömeggyilkosság.

De akkor egyszerűsítsük le kicsit az ügyet! Kezeljük teljesen egyszerűen!

Arról van szó, hogy az ön levele *szexuálisan* izgat.

Ennyi. Szexuálisan. A szexről fogok beszélni.

Kop – kop – kop.

Bekopogtam.

Ha nem érdekli a téma, állítsa meg a lejátszást! Tíz másodpercre csendben maradok. Utána megint elkezdek egymagamban szónokolni a VU-mérőnek. Ha nem akarja hallani, akkor állítsa le a kazettát, dobja ki, vagy küldje el az áruháza, ahogy tetszik. Rendben? Akkor most elhallgatok.

(tíz másodperc csönd)

Belekezek!

Rövid mellső végtagjain öt ujj van, meghosszabbodott hátsó végtagjain viszont négy, a negyedik igen fejlett és erős, ellentétben a másodikkal és a harmadikkal, melyek aprók és összenöttek.

... Ez a kenguru lábának leírása volt. Hahaha.

Na, akkor tényleg a szexről!

Mióta hazahoztam a levelét, más se jár a fejemben, csak az, hogy lefekszem önnel. Mikor ágyba bújok, ön ott vár, és mikor reggel felébredek, ott van a közelemben. Mire én ébredezni kezdek, már felkelt, hallom, ahogy fölhúzza egyrészes ruhája cipzárját. Én azonban – megjegyezném egyébként, és ezt mint a termékfelügyeleti osztály embere mondom, hogy a világon semmi nem romlik el olyan könnyen, mint az egyrészes ruhák cipzárja – szóval én csukott szemmel alvást színlelek. Nem látom önt. Akkor keresztülvág a szobán, eltűnik a fürdőszobában. Csak ekkor nyitom ki a szemem. Megreggelizek, elindulok dolgozni. Este a koromsötétben – ugyanis hogy tényleg teljesen sötét legyen, speciális rolót szereltem az ablakra – természetesen megint nem látom az arcát. Semmit nem tudok önről, az életkorát sem, a testsúlyát sem. Ezért megérinteni sem tudom.

De mondjuk, hogy ez mindegy.

Nekem úgy is jó, ha lefekszünk, meg úgy is, ha nem.

... Nem, ez nem igaz.

Hadd gondolkodjam kicsit!

Oké, a következő a helyzet. Én szeretnék lefeküdni önnel. De azt se bánom, ha nem fekszünk le. Ahogy korábban említettem, a lehető legigazságosabb felállásra törekszem. Semmit nem akarok másokra erőltetni, de azt sem akarom, hogy mások erőltessenek rám valamit. Nekem elég, ha magam mellett érezhetem önt, vagy körülöttem rajzanak az ön írásjegyei.

Érti vajon?

Elmagyarázom.

Néha megvisel, ha az „egyénről” – úgy értem, a „különálló egyénről” – gondolkodom. Ha belekezek, a végére úgy érzem, széthullok.

... Fölszállok például a metróra. A metrón több tucat ember utazik. Ők elvileg mindannyian pusztán csak „utasok”. Aojama Iccsóme állomástól Akaszaka Micuke állomásig szállítja őket a szerelvény. Előfordul azonban, hogy érdeklődni kezdek az egyes utasok személye iránt. Vajon ki ez az ember, vajon mit kell tudni arról a másikról, miért utazik a Ginza metróvonalon? És már végem is. Ha egyszer elkezdtem ezzel foglalkozni, már nincs megállás. Az a céges alkalmazottnak látszó férfi hamarosan kopaszodni kezd a homloka két szélétől, annak a lánynak kicsit erős a szőr a lábán, hetente egyszer biztos borotválja, vagy miért hord ennyire elütő színű nyakkendőt az a fiatal srác a szemközti ülésen, ilyesmik. A végén reszketni kezdek, és legszívesebben kiugranék a kocsiból. Legutóbb – ki fog nevetni – majdnem megnyomtam az ajtó melletti vészmegállító gombot.

Ettől még ne tartson érzékeny vagy ideges embernek! Túlságosan érzékeny se vagyok, másokhoz képest ideges se. Teljesen átlagos, bérből és fizetésből élő alkalmazott vagyok, amelyet bárhol találni. Egy áruház termékfelügyeleti osztályán dolgozom, a reklamációk kezelése a feladatam.

Szexuális értelemben sincs velem semmi gond. Mivel még sose voltam valaki más, csakis saját magam, nem jelenthetem ki biztosan, de ebben a tekintetben szerintem már-már túlságosan is rendes vagyok. Van egy barátnőm, nevezzük őt így, egy éve hetente kétszer lefekszem vele, mindkettőnk megalégedésére. Én azonban arra törekszem, hogy ne engedjem be túlságosan a gondolataimba. Feleségül venni se akarom. Mert ha feleségül venném, biztosan elkezdeném a legapróbb részletekbe menően feltérképezni, és egyáltalán nem hiszem, hogy akkor tudnék vele élni. Hát de nem? Hogy tudnék úgy élni mellette, hogy közben egyfolytában a fogait meg a körme formáját lesem?

Engedje meg, hogy beszéljek még egy kicsit magamról!
Most nem kopogok be.
Ha még mindig hallgat, akkor most már hallgasson végig!
Egy pillanat. Elszívok egy cigit.

(zörej)

Még soha nem beszéltem saját magamról ilyen sokat, ilyen őszintén. Ez az első eset. Mondjuk nincs is olyasmi, amit direkt el kellene mesélnem valakinek, és ha el is mesélném, szerintem senkit nem érdekelne.

Akkor viszont miért mondom el önnek?

Azért, mert ahogy korábban is mondtam, én most a Nagy Tökéletlenségre törekszem.

Hogy mi adta a Nagy Tökéletlenség ötletét?

Az ön levele és a négy kenguru.

A kenguruk.

Nagyon vonzó állatok, órákig bírom bámulni őket. Ebben az értelemben nagyon hasonlítanak az ön levelére. Vajon mi járhat a kenguruk fejében? Egész nap ugrándoznak értelmetlenül körbe-körbe a rácsok mögött, néha ásnak a földre egy gödröt. Megmondom, mit kezdenek azzal a gödörrel: semmit nem kezdenek. Csak kiássák. Hahaha.

A kenguru egyszerre csak egy kölyköt ellik. Így aztán a nőstények, alighogy megellettek egy kölyköt, már vemhesek is a következővel. Másképp nem lehetne szinten tartani a kenguruk összlétszámát. Ez egyben azt jelenti, hogy a nőstény kenguru szinte a teljes életét vemhességgel és a kölykök nevelésével tölti. Ha nem vemhes, akkor a kölykét neveli, ha nem a kölykét neveli, akkor vemhes. Azt mondhatjuk, a kenguru azért létezik, hogy biztosítsa a kenguru fennmaradását. A kenguru létezése nélkül nem marad fenn a kenguru, és ha nem lenne cél a kenguru fennmaradása, nem létezne maga a kenguru.

Fura egy dolog.

Elnézést, hogy csapongok.

Beszélek még egy kicsit magamról.

Az igazat megvallva, bennem elég nagy elégedetlenség van azzal kapcsolatban, hogy én én vagyok. Elégedetlenségem nem a külsőmre, a

képességeimre, a társadalmi helyzetemre vagy hasonlókra vonatkozik. Pusztán csak arra, hogy én én vagyok. Nagyon igazságtalannak érzem.

Ettől még ne tartson elégedetlenkedő embernek! A munkahelyemre vagy a fizetésemre soha egyetlen szóval sem panaszkodtam. A munkám az tényleg unalmas, de a legtöbb munka unalmas. A pénz a jelenlegi összefüggésben nem számít.

Világosan fogok beszélni.

Én egyszerre két helyen szeretnék lenni. Ez az egyetlen vágyam. Ezenkívül semmit nem kérek.

Egyediségem azonban, az, hogy én én vagyok, megakadályozza a vágyam teljesülését. Nem tartja ezt elkeserítőnek? Ésszerűtlen korlátozásnak? Hiszen a vágyam szerintem egy szerényebb fajta vágy. Nem a világ ura akarok lenni, vagy zseniális művész. Nem az égen akarok repkedni. Mindössze csak két helyen szeretnék létezni egyidejűleg. Érti, ugye? Nem három, nem négy, *csak kettő*. Miközben a zenekar játékára figyelek egy hangversenyteremben, görkorcsolyázni akarok. Egy áruház termékfelügyeleti ügyintézője akarok lenni, közben egy negyedfontos McDonald's hamburger is akarok lenni. Míg a barátnőmmel szeretkezem, önnel akarok szeretkezni. Egyén akarok lenni, közben elv akarok lenni.

Elszívnék még egy cigit.

Fúú.

Elfáradtam egy kicsit, bevallom. Egyáltalán nem vagyok hozzászokva, hogy így beszéljek – vagyis hogy őszintén beszéljek magamról.

Engedje meg, hogy egyvalamit tisztázzak: én ön mint nő iránt nem érzek nemi vágyat. Mint az imént említettem, engem az dühít kissé, hogy én csupán én lehetek. Borzasztó elkeserítő egyetlenegy egyénnek lenni. Nem bírom elviselni a páratlan számokat. Én önnel mint egyetlen egyénnel nem kívánok lefeküdni.

De ha ön kettéosztódna, meg én is ketté, és négyesben az ágyban találnánk magunkat, az már csodálatos lenne. Nem gondolja? Én azt hiszem, akkor sok mindenről nagyon őszintén tudnánk egymással beszélni.

Kérem, ne válaszoljon! Ha levelet akarna nekem írni, az áruháznak címzett reklamációs levél formájában küldje! Ha nincs semmi, ami miatt reklamálni akar, találjon ki valamit!

Nos akkor.

(kattanás)

Újrahallgattam, amit eddig felvettem. Megvallom, rendkívül elégedetlen vagyok. Úgy érzem magam, mint egy állatkerti gondozó, aki figyelmetlenségéből megölte a fókát. Sokat töprengtem, hogy elküldjem-e egyáltalán önnek ezt a kazettát.

Most, hogy már a postázása mellett döntöttem, még mindig töprengök.

Akárhogy is van azonban, én a tökéletlenségre törekedtem. Úgy is mondhatjuk, elvettem a tökéletesség szükségességét. Lehet, hogy soha többé nem fogok így érezni. Ezért ezúttal szilárdan követem a saját magam kitűzte célt. Megosztom tehát ezt a tökéletlenséget önnel meg a négy kenguruval.

Nos akkor.

(kattanás)

Találkozás a 100%-ig tökéletes lánnyal egy napos áprilisi reggelen

Egy napos áprilisi reggelen Haradzsuku egy hátsó utcáján elhaladok a 100%-ig tökéletes lány mellett.

Őszintén szólva nem különösebben szép lány. Semmi nincs benne, ami vonzaná a tekintetet. A ruhája se elegáns. Hátról csúnyán elaludta a haját, és fiatalnak se épp fiatal. Jócskán harminc körül járhat. Igazából már nem is nevezhetjük „lánynak”. De ettől függetlenül vagy ötven méterről biztosan tudom. Azt, hogy számomra ő a 100%-ig tökéletes lány. Amint megpillantom, felmorajlik a szívem, mint földrengés előtt a föld, a szám kiszárad, mint a sivatag.

Tegyük fel, hogy megvan a kedvenc lánytípusod. Például a vékony bokájú lányok tetszenek, vagy a nagy szeműek, vagy csakis a kecses kezűek, avagy magad se tudod, miért, de azokhoz a lányokhoz vonzódasz, akik ráérősen fogyasztják el az ennivalójukat. Nekem is megvannak a hasonló szempontjaim. Előfordul például, hogy az étteremben nem tudom levenni a tekintetem a szomszéd asztalnál ülő lány orrának vonaláról.

A számára 100%-ig tökéletes lány típusát azonban senki sem tudja leírni. Itt vagyok például én: az utcán látott lánynak még csak az orrformáját sem tudnám felidézni. Arra sem emlékszem, hogy volt-e egyáltalán orra. Csak az maradt meg, hogy nem volt feltűnő szépség. Érdekes.

– Tegnap elmentem az utcán a 100%-ig tökéletes lány mellett – mesélem valakinek.

– Óó! – így a fickó. – És szép volt?

– Nem, nem igazán.

– Aha, szóval inkább bejött neked a típus.

– Abban sem vagyok biztos. Egyáltalán semmire se emlékszem, még arra se, hogy milyen szeme volt, hogy kicsi melle volt-e vagy nagy.

– Elég fura!

– Fura bizony!

– Na és – folytatja a fickó unottan – a tettek mezejére léptél? Megszólítottad, esetleg követted?

– Nem, semmit nem csináltam – felelem. – Csak elmentünk egymás mellett.

A lány keletről nyugat, én nyugatról kelet felé gyalogolok. Igazán kellemes az áprilisi reggel.

De jó lenne beszélgetni vele, akár csak egy fél órát, fut át a fejemen. Tudni szeretném, ki ő, elmondanám, én ki vagyok. De mindenekelőtt ki akarom deríteni, miféle sors rendelte úgy, hogy 1981 egy napos áprilisi reggelén elmenjünk egymás mellett azon a félreeső haradzsukui utcán. Biztos, hogy számtalan szívmengető titok rejlik itt, akárcsak boldog békeidők öreg masináiban.

Aztán mikor mindent megbeszélünk, megebédelnénk valahol, megnéznénk, mondjuk, egy Woody Allen-filmet, beugranánk koktélozni egy szálloda bárjába. Ha jól alakul, utána talán az ágyban találnánk magunkat.

A lehetőség bedörömből szívem ajtaján.

A köztünk levő távolság mindössze tizenöt méterre csökken.

De mégis hogy szólítsam meg?

– Szia! Feltarthatnálak egy fél órára?

Röhejes. Mintha egy biztosítással házaló ügynök mondaná.

– Elnézést, nem tudsz itt a környéken egy éjjel-nappal üzemelő ruhatisztítót?

Ez pont ugyanolyan röhejes. Kezdjük mindjárt azzal, hogy lát valaki a kezemben szennyes ruhákat? Ezt a szöveget se venné be senki.

Vagy lehet, hogy az őszinteség lenne célravezető:

– Szia! Számomra te vagy a 100%-ig tökéletes lány!

De ez se jó, biztos nem adna hitelt a szavaimnak. Vagy ha hitelt adna is, esetleg nem lenne kedve velem beszélgetni. Attól, hogy neked én vagyok a 100%-ig tökéletes lány, nekem nem te vagy a 100%-ig tökéletes fiú, szóval bocs, mondaná talán. Könnyen előfordulhat. És ha idáig fajulna a helyzet, én bepánikolnék, az biztos. Lehet, hogy többé ki se lábalnék a sokkból. Már harminckettő vagyok: ezt hozza az öregedés.

Egy virágbolt előtt haladunk el egymás mellett. Bőrömhöz enyhe, meleg fuvallat ér. A fellocsolt járda fölött rózsailat úszik a levegőben. A lányt még csak megszólítani sincs erőm. Fehér pulóvert visel, jobb kezében felbélyegzetlen fehér boríték. Szóval levelet írt valakinek. Nagyon álmos szemekkel néz, talán egész éjjel azt a levelet körmölte. És talán minden titka ott rejtőzik abban a borítékban.

Néhány lépés után megfordulok, de a lány addigra beleveszett a tömegbe.

Most már persze tudom, mivel kellett volna kezdenem. Csak túl hosszú szöveg, biztos belesültem volna. Mindig ez van: a gyakorlatban kivitelezhetetlen dolgokat találok ki. Mindenesetre ez a bizonyos szöveg úgy kezdődik, hogy „egyszer volt, hol nem volt”, és úgy végződik, hogy „szomorú történet, nem?”. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy fiú és egy lány. A fiú tizennyolc éves volt, a lány tizenhat. A fiú se volt kimondottan jóképű, a lány se volt különösebben szép. Átlagos, magányos fiú és lány, akiket bárhol találni. Ám mindketten rendületlenül hitték, hogy valahol a világon vár rájuk a 100%-ig nekik teremtett fiú és a 100%-ig nekik teremtett lány. Hittek a csodában. És a csoda megtörtént.

Egy szép napon egymásba futnak az utcán.

– Hihetetlen, hiszen én mindig téged kerestelek! Akár hiszed, akár nem, számomra te vagy a 100%-ig tökéletes lány! – mondja a fiú a lánynak.

A lány így válaszol:

– Számomra pedig te vagy a 100%-ig tökéletes fiú! Épp olyan vagy, amilyenek elképzeltelek! Álmodom vajon?

A parkban egy padra telepednek, és úgy beszélgetnek, kéz a kézben, mintha sose akarnák abbahagyni. Többé nem magányosak. Rátaláltak a 100%-ig tökéletes társra, rájuk talált a 100%-ig tökéletes társ. Milyen csodálatos, ha rátalálsz, ő meg rád. Kozmikus mértékű csoda.

Ám akkor szívükön apró, egészen apró kétely suhan át. Hogy szabad-e vajon egy álomnak ilyen könnyen teljesülnie?

Amikor egy pillanatra megszakad a társalgás, a fiú így szól:

– Figyelj csak, tegyünk még egy próbát! Ha mi valóban egymás 100%-ig tökéletes társai vagyunk, akkor úgy kell lennie, hogy ismét egymásra találjunk valahol! És a következő találkozásunknál, amikor már bizonyosan tudjuk, hogy a 100%-ig tökéletes társak vagyunk, ott helyben összeházasodunk! Mit szólsz?

– Rendben – felelte a lány.

Azzal elbúcsúztak. Egyik ment nyugatra, másik keletre.

Pedig a próbára semmi szükség nem volt. Nem lett volna szabad belemenniük. Mert ők ketten minden kétséget kizáróan a 100%-ig tökéletes társai voltak egymásnak. Mert valóban megtörtént a csoda. Csak túl fiatalok voltak, honnan is tudhatták volna? És akkor hatalmába kerítette őket az előre megírt, könyörtelen végzet.

Egy télen mindketten megbetegedtek a súlyos lefolyású influenzában, mely abban az évben fertőzött, hetekig élet és halál között lebegtek, és végül teljesen elvesztették emlékeiket. Amikor magukhoz tértek – ki hallott még ilyet –, a fejük olyan üres volt, mint a fiatal D. H. Lawrence malacperselye.

Mivel azonban a fiú meg a lány is okos volt és kitartó, erőfeszítések sora árán újra ismeretek és érzelmek birtokába jutottak, csodálatra méltó volt, ahogy visszatértek a társadalomba. Ó, egek, valóban kiváló emberek voltak! Megint képesek voltak átszállni a metrón, vagy expresszküldeményeket földadni a postán. Sőt, 75%-os szerelmeket meg 85%-os szerelmeket is átéltek.

És a fiú egyszer csak harminckettő, a lány pedig harmincéves lett. Hiába, szélesebben szállt az idő.

Aztán egy napos áprilisi reggelen a fiú kávézni igyekvően nyugati irányból kelet felé tartott egy félreeső haradzsukui utcán, a lány pedig, hogy bélyeget vegyen egy expresszlevélre, keletről nyugatra haladt ugyanott. Az utca közepe táján mentek el egymás mellett. Elfeledett emlékeik halvány fénye egyetlen pillanatra bevilágítja megreszkető szívüket. És megértik.

Ő a számomra 100%-ig tökéletes lány.

Ő a számomra 100%-ig tökéletes fiú. Csakhogy emlékeik fénye alig pislákol, szavaik sem csengenek már olyan tisztán, mint tizennégy éve. Szó nélkül elmennek egymás mellett, és belevesznek a tömegbe. Örökre.

Szomorú történet, nem?

Bizony, ezzel kellett volna kezdenem.

Szendergés

1

Már tizenhetedik napja nem tudok aludni.

Nem, nem álmatlanságban szenvedek. Arról ugyanis van némi fogalmam. Egyetemista koromban megtapasztaltam valami hasonlót. Azért mondom, hogy „valami hasonlót”, mert nem vagyok róla meggyőződve, hogy az akkori tüneteim lefedik azt, amit „álmatlanságnak” szokás nevezni. Ha annak idején elmegyek orvoshoz, nyilván kiderül, hogy amiben szenvedek, álmatlanság vagy sem. Csakhogy én nem mentem. Semmi értelmét nem láttam. Erre nincs különösebb indokom. Egyszerűen csak volt egy ilyen megérzésem. Mármost hogy úgysem lenne értelme. Szóval orvoshoz sem fordultam, és a családomnak meg a barátaimnak sem mondtam semmit. Tudtam, hogy ha elmondanám, orvoshoz küldenének.

Ez a bizonyos „álmatlansághoz hasonló” állapot úgy egy hónapig tartott. Ezalatt egyetlenegyszer sem köszöntött rám pihentető álom. Beesteledett, ágyba bújtam, hogy akkor most alvás, és abban a pillanatban, valósággal mintha feltételes reflex lépne működésbe, kipattant a szemem. Akárhogy erőlködtem, elkerült az álom. Minél jobban igyekeztem elaludni, annál éberebb lettem. Alkohollal meg altatóval is próbálkoztam, de hatástalannak bizonyultak.

Mikor végre kezdtem elbóbiskolni, már hajnalodott. De az nem volt igazi alvásnak nevezhető. Ujjaim csak az álom peremét érintették bizonytalanul. A tudatom éber maradt. Egy egész kicsit elszenderedtem. Csakhogy a szomszédos, vékony fallal elválasztott szobában teljesen éberen, kitartóan leselkedett a tudatom. Testem, amint bizonytalanul kóválygott a pirkadati fényben, mindvégig a közelben érezte tudatom figyelő tekintetét és leheletét. Aludni próbáló test voltam, egyidőben éberségre törekvő tudat voltam.

Az egész napot ebben a felemás szendergésben töltöttem. A fejem mindig kótyagos volt. Képtelen voltam felmérni a dolgok pontos távolságát és tömegét. A szendergés szabályos időközökben tört rám, hullámként borított el. Észre sem vettem, és elszenderedtem vonaton, tantermi padban vagy vacsora közben. A tudatom észrevétlenül elszakadt a testemtől. A világ

némán imbolygott körülöttem. A tárgyak kiestek a kezemből. Ceruza, kézitáska meg villa érték zajosan földet. Legszívesebben én magam is leroskadtam volna, hogy mély álomba merülhessek. De nem ment. Az éberség mindig mellettem járt. Éreztem dermesztő árnyékát. Saját magam árnyékát. Fura, gondoltam szenderegés közben. Szóval én a saját árnyékomban vagyok. Szenderegve járok-kelek, szenderegve eszem, szenderegve beszélgetek. Meglepő, de a környezetemben mégsem vette észre senki, hogy mennyire kritikus az állapotom. Abban az egy hónapban nem kevesebb, mint hat kilót fogytam. Ennek ellenére sem a családomnak, sem a barátaimnak, egyetlen embernek sem tűnt föl. Az, hogy úgy élek, hogy közben egyfolytában alszom.

Igen, szó szerint alva éltem. A testem, akár egy vízi hulláé, semmit se érzékelt. Körülöttem minden zavaros volt és tompa. Maga a körülmény, hogy ezen a világon élek és létezem, bizonytalan illúzióknak tűnt. Egy erősebb szél a világ végére röpíthetett volna. Egy sose látott, sose hallott tájra a világ végén. A testem akkor örökre elszakadna a tudatomtól. Ezért aztán erősen bele akartam kapaszkodni valamibe. De hiába néztem körül, semmin nem akadt meg a tekintetem, amibe kapaszkodhattam volna.

Esténként pedig rám tört a könnyörtelen éberség. Teljesen erőtlen voltam vele szemben. Óriási erő szögezett a magjába. Ez az erő oly hatalmas volt, hogy nem volt más választásom, mint türelmesen, éberén várni a reggelt. Végig fent voltam az éj sötétjében. Szinte gondolkodni sem voltam képes. Hallgattam, amint az óra ketyegve méri az időt, és csak bámultam, ahogy mélyül, majd apránként oszlani kezd az éj sötétje.

Am egy nap ennek is vége szakadt. Minden előjel nélkül, minden külső ok nélkül, tökéletes hirtelenséggel vége szakadt. Reggeli közben váratlanul őrrítő álomosság tört rám. Egyetlen szó nélkül fölálltam az asztaltól. Mintha levertem volna valamit az asztról. Mintha valaki a nevemen szólított volna. De semmire nem emlékszem. Átbotladoztam a szobámba, ruhástul bedőltem az ágyba, és rögtön el is aludtam. Huszonhét órán át ájultan aludtam. Anyám aggódott, többször is megpróbált felrázni. Még pofozgatott is. Én azonban nem keltem föl. Huszonhét órán át nem voltam magamnál. Amikor aztán fölbredtem, a régi önmagam voltam. Az *eredeti*. Talán.

Hogy mitől jött rám az álmatlanság, és hogy mitől múlt el hirtelen, azt nem tudom. Olyan volt, mint egy feketén gomolygó felhő, melyet messziről fújtak fölém a szelek. A felhőt megtöltötte valami számomra ismeretlen,

valami baljós. Hogy honnan jött és hova tűnt el, senki sem tudja. De annyi bizonyos, hogy eljött, a fejem fölé borult, majd tovatűnt.

Most sem tudok aludni, de ez teljesen más, mint az a korábbi álmatlanság. Minden részletében más. *Egyszerűen csak* nem tudok aludni. Egy pillanatra se. Viszont attól eltekintve, hogy képtelen vagyok aludni, a világon semmi bajom. Álmos sem vagyok, a tudatom is nagyon tiszta. Sőt, a szokásosnál tisztábbnak mondható. Fizikai tüneteim nincsenek. Az étvágyam is megvan. Fáradtságot se érzek. Gyakorlatilag semmilyen problémám nincs. Csupán annyi, hogy nem tudok aludni.

A férjem és a gyerekeim egyáltalán nem veszik észre, hogy tizenhét napja szemhunyasnyit sem aludtam. Én sem szólok nekik egy szót se. Mert ha szólnék, azt válaszolnák, hogy menj orvoshoz. Én viszont tudom. Azt, hogy fölösleges lenne orvoshoz fordulni. Azt, hogy ez nem olyasmi, amin segítenének az altatók. Így aztán senkinek se árultam el, hogy nem tudok aludni. Ahogy annak idején az álmatlanságnál sem. Egyszerűen csak tudom. Azt, hogy ezt önállóan, egyedül kell megoldanom.

Ezért aztán senki semmiről sem tud. A mindennapjaim látszólag ugyanúgy zajlanak, mint egyébként. Nagyon nyugalmasan, nagyon szabályosan. Reggel, miután útnak indítottam a férjem és a gyerekeim, autóba ülök, és mint mindig, elmegyek bevásárolni. A férjem fogorvos, a rendelője autóval tíz perc a lakásunktól. A rendelőt közösen üzemeltetik egy barátjával, akit a fogorvosi egyetemről ismer. Így a fogtechnikust és a recepciós lányt is közösen tudják foglalkoztatni. Az is megoldható, hogy ha egyiküknél minden hely betelt, a másik átvegye a beteget. A férjem meg a barátja is az ügyesebb fajta fogorvosok közé tartoznak, úgyhogy ahhoz képest, hogy mindössze öt éve nyitották meg ott a rendelőt, és lényegileg bármiféle összeköttetés nélkül, elég szépen megy az üzlet. Szinte túl sok is a munkájuk.

– Én egy kicsit nyugisabb tempót képzeltem el. De hát jobb, ha nem panaszkodunk! – mondogatja a férjem. Bizony, felelem erre én. Jobb, ha nem panaszkodunk. Így igaz. A rendelő megnyitásához sokkal nagyobb kölcsönt kellett felvennünk, mint számítottunk rá. Egy fogorvosi rendelőben hatalmas összegű gépberuházásokra van szükség. A verseny pedig kegyetlen. És az sem úgy megy, hogy a nyitás másnapjától csak úgy özönlenek a páciensek. Rengeteg fogorvosi rendelő azért megy tönkre, mert nem alakul ki stabil betegköre.

Amikor a rendelő megnyílt, még fiatalok és szegények voltunk, egy újszülött kisbabával. Senki sem látta előre, hogy talpon maradunk-e ebben a kemény világban. De aztán valahogy csak talpon maradtunk az öt év alatt. Jobb, ha nem panaszkodunk. Főleg, hogy a hitel közel kétharmada is törlesztésre vár még.

– Biztos azért jönnek a betegek, mert olyan jóképű vagy! – mondom néha a férjemnek. A szokásos poén. Azért hajtogatom, mert a férjem egyáltalán nem jóképű. Inkább fura az ábrázata. Időnként még most is eszembe jut, hogy miért is mentem hozzá egy ilyen fura fejű emberhez, amikor volt nekem helyesebb pasim is.

Szavakkal nem tudom jól leírni, hogy mi teszi furává az arcát. Az igaz, hogy nem jóképű, de attól még rondának sem ronda. De nem is az a típus, akire azt mondják, hogy karakteres arca van. Őszintén szólva nem létezik rá jobb kifejezés, mint az, hogy „fura”. Esetleg a „jellegtelen” melléknév írja még jól le. De még ezzel sem mondtam el mindent. Azt hiszem, minden azon az összetevőn múlik, ami jellegtelenné teszi a férjem arcát. Ha rájönnek, hogy mi az, megérteném, mitől „fura” az összkép. De még nem tudtam rájönni. Egyszer valamiért megpróbáltam lerajzolni az arcát. Nem sikerült. Kézbe vettem a ceruzát, a papír fölé hajoltam, de egyáltalán nem tudtam felidézni az arcvonásait. Ez kissé meglepett. Hiszen olyan régen élünk együtt, nekem meg nem jut eszembe, hogy néz ki? Ha látom, természetesen felismerem. A képzeletemben is megjelenik. De ahogy megpróbálnám lerajzolni, rá kell döbennem, hogy semmire sem emlékszem belőle. Mintha láthatatlan falnak ütköznék, teljesen tanácstalanná válók. Csak az ugrik be, hogy fura az arcterendezése.

Hogy ennyire nem emlékszem rá, az néha elbizonytalanít.

Hiszen az emberek általában szimpatikusnak találják, és ez az ő foglalkozásához rendkívül fontos is, mondani sem kell. De ha nem fogorvos lett volna belőle, a legtöbb szakmában akkor is biztosan sikerre viszi. Sokan észrevétlenül is megnyugszanak, ahogy beszélgetnek vele. Előtte senkit nem ismertem, aki hasonlóan hatott volna az emberekre. Az összes barátnőm is kedveli. Persze én is szeretem. Szerelmes vagyok belé, azt hiszem. De ha pontosan akarom magam kifejezni, különösebben nem „tetszik”.

Ráadásul olyan természetesen, vidáman képes mosolyogni, mint egy gyerek. Nem sok felnőtt férfi tud úgy nevetni. És talán magától értetődő, de nagyon szépek a fogai.

– Nem tehetek róla, hogy jóképű vagyok – mosolyog a férjem. Mindig ugyanezt ismétli. Apró kis vicc, amit csak mi ketten értünk. De ezzel a viccelődéssel emlékeztetjük magunkat a tényre. Annak tényére, hogy valahogy talpon maradtunk. És ez nagyon fontos szertartás számunkra.

A férjem reggel negyed kilenckor beül a Bluebirdjébe, és kihajt a házunk parkolójából. Mellette ül a gyerekünk. Az általános iskola ugyanis útba esik a rendelő felé. „Vigyázz magadra”, mondom én. „Vigyázok”, mondja a férjem. Mint egy refrént, mindig ugyanezt ismételjük. De nekem muszáj ezt mondanom. Hogy „vigyázz magadra”. És a férjem sem válaszolhat mást. Csakis azt, hogy „vigyázok”. Betesz egy Haydn- vagy egy Mozart-kazettát, és a dallamot dúdolva indítja a motort. Aztán indulóban ő is meg a gyerek is integetnek. Már-már furcsa, hogy mennyire hasonlóak a mozdulataik. Ugyanabban a szögben billentik meg a fejüket, ugyanúgy fordítják felém és lengetik jobbra-balra a kezüket. Mintha szigorú koreográfiát követnének.

Nekem saját autóm van, egy használtan vett Honda City. Két évvel ezelőtt, szinte ingyen kaptam meg a barátnőmtől. A lökhárítóján van egy horpadás, és a típusa is régi. Itt-ott rozsdásodik is. Már vagy százötvenezer kilométer van benne. Időnként, mondjuk, havonta egyszer vagy kétszer, nagyon nehezen indul be a motor. Hiába fordítom el a kulcsot újra és újra, csak nem indul. De ez nem akkora probléma, amivel már szerelőhöz kellene menni. Tíz perc simogatásra és hízélgésre csak *felberreg* az a kellemes motorhang. Ezzel nincs mit csinálni, gondolom magamban. Havonta egyszer vagy kétszer mindennel és mindenkivel előfordulhat, hogy vacakul érzi magát, és az is, hogy nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy szeretné. Ilyen a világ. A férjem úgy hívja az autót, hogy „a szamarad”. De hívhatja akárhogy, ez az én saját autóm!

Szóval a Citymmel elmegyek bevásárolni. Ha a vásárlással megvagyok, kitakarítok és kimosok. Előkészítem az ebédet. Dél előtt igyekszem minél frissebben tenni-venni. Ha lehet, a vacsora előkészületein is túlesek. Mert akkor enyém az egész délután.

A férjem tizenkettő után hazajön ebédelni. Nem szeret étteremben enni. „Sokan is vannak, az étel is pocsék, a ruhám is bagószagú lesz”, mondja. Akkor is inkább itthon eszik, ha rá kell szánnia az oda-vissza út idejét. Én, mondjuk, semmi bonyolultat nem készítek ebédre. Ha előző napról maradt valami, megmelegítem a mikróban, ha meg nem, főzök egy kis tésztát.

Maga a főzés tehát nem jelent különösebb gondot. Meg persze nekem is kellemesebb a férjemmel ebédelni, mint csöndben, egyedül.

Régebben, amikor még éppen csak megnyitott a rendelő, általában nem volt beteg az első délutáni időpontra, és olyankor ebéd után gyakran az ágy felé vettük az irányt. Ezek csodálatos együttlétek voltak. Körülöttünk minden csendes volt, a szobát lágy délutáni napfény öntötte el. Sokkal fiatalabbak és boldogabbak voltunk, mint most.

Persze most is boldogak vagyunk. Családunkra a problémának még csak árnyéka sem vetül. Szeretem a férjem, és megbízom benne. Azt hiszem. És szerintem ő is ugyanígy van ezzel. Azon pedig nem segíthetünk, hogy az idő múlásával az életünk minősége is megváltozik apránként. Meg aztán most már a délutánjai is tele vannak előjegyzéssel. Ha végzett az ebéddel, a férjem fogat mos, a kocsijába pattan, és rohan vissza a rendelőbe. Rossz fogak ezrei, tízezrei várják. De hát, ahogy mindig emlékeztetjük rá magunkat, nyafogásnak semmi helye.

Amint a férjem visszament a rendelőbe, fogom a fürdőruhám meg a törölközőm, és autóval elmegyek egy közeli sportklubba. Ott úszom úgy fél órát. Elég keményen tempózok. Úszni egyébként nem különösebben szeretek. Pusztán csak azért járok úszni, mert nem akarok fölösleget magamra szedni. Mindig is nagyon szerettem az alakomat. Megmondom őszintén, a saját arcommal sosem bírtam megbarátkozni. Rossznak nem rossz. De megbarátkozni nem tudok vele. A testemet azonban szeretem. Szeretek meztelenül a tükör elé állni. És szeretem elnézni a lágy kontúrokat, az élet kiegyensúlyozott áradását. Úgy érzem, itt valami számomra nagyon fontos rejtőzik. Nem tudom, hogy mi az, de nem akarom elveszíteni. Nem szabad elveszítenem. Harmincéves vagyok. Mikor betöltjük a harmincat, megértjük, hogy ettől még nincs vége a világnak. Az öregedést nem tartom különösebben örömtelinek, de akad, amit megkönnyít. Ez felfogás kérdése. Valami azonban teljesen világos. Az, hogy amennyiben egy harmincadik évét betöltött nő szereti a testét, és feltett szándéka megfelelően karbantartani, akkor bizony erőfeszítéseket kell tennie. Ezt anyám példáján tanultam meg. Ő régen vékony, szép nő volt. Sajnos azonban már nem az. Én nem akarok úgy járni, mint ő.

Hogy úzás után mivel töltöm a délután hátralevő részét, az mindig attól a naptól függ. Van, hogy elmegyek a vasútállomás környékére, és a kirakatokat nézegetem. Máskor hazamegyek, ledőlök a kanapéra olvasni vagy rádiót hallgatni, esetleg elbóbiskolok. Aztán megjön a gyerek az

iskolából. Átöltöttem, uzsonnát adok neki. Ő, ha meguzsonnázott, kimegy a barátaival játszani. Még csak másodikos, felvételi előkészítőbe se jár, különórákra se járattuk. Legjobb, ha hagyjuk játszani, mondja a férjem. Hogy hadd játsszon, és mire észrevesszük, már fel is nőtt. Mikor a gyeregem elindul kifelé, azt mondom, hogy vigyázz magadra. Vigyázok, feleli ő. Úgy, mint a férjem.

Alkonyattal kezdek előkészülni a vacsorához. A gyerek hatra hazaér. Rajzfilmet néz a tévében. Ha a rendelés nem nyúlik túl hosszúra, a férjem is megjön hét előtt. Egyetlen csepp alkoholtartalmú italt sem iszik, és nem egy társasági lény. Ha végzett a munkával, legtöbbször egyenesen hazajön.

Vacsora közben mi hárman elbeszélgetünk. Elmondjuk, kivel mi történt aznap. Legtöbbet persze a fiam beszél. Magától értetődik, de minden, ami körülötte történik, az újdonság varázsával hat rá, és tele van rejtéllyel. Ő mesél, mi meg a férjemmel elmondjuk, ami eszünkbe jut a hallottakról. Vacsora után a fiam kedvére eljátszik egyedül. Tévét néz vagy könyvet olvas. Vagy a férjemmel játszanak valamit. Ha van házi feladata, a szobájába vonul, és megcsinálja. Fél kilenckor pedig ágyba bújik és elalszik. Én gondosan betakargatom, megsimogatom a haját, „jó éjt”, mondom, és leoltom a villanyt.

Ekkor a férjemmel kettesben töltött időnk következik. Ő az esti lapot olvassa a kanapén, közben beszélgetünk egy kicsit. Betegekről, az újság híreiről. Aztán Haydnt vagy Mozartot hallgat. A zenehallgatással nekem sincs gondom. De Haydnt meg Mozartot sehogy se tudom megkülönböztetni. Az én fülemnek szinte ugyanúgy hangzik mindkettő. A férjem erre mindig azt válaszolja, hogy minek kellene megkülönböztetni a kettőt. Ami szép, az szép, nem elég az? – ezt mondja.

„Aki meg jóképű, az jóképű”, mondom erre én.

„Úgy bizony, aki meg jóképű, az jóképű”, feleli erre ő. És vidáman elmosolyodik. Mint akinek nagyon tetszik valami.

Ez az én életem. Mármint az akkori életem, amikor még tudtam aludni. Nagyjából-egészéből mindennap ugyanaz ismétlődött. Naplót is vezettem, de ha két-három napig elfelejtettem írni, már nem tudtam megkülönböztetni egymástól a napokat. Ha a tegnap és a tegnapelőtt fölcserélődne, igazából annak sem lenne különösebb jelentősége. Hát miféle élet ez, jut néha eszembe. De nem úgy értem, hogy ürességet érzek. Pusztán csak meglepődöm. Annak tényén, hogy a tegnapot és a tegnapelőttöt sem tudom

megkülönböztetni. Annak tényén, hogy elborít és magába szív ez az élet. Annak tényén, hogy lábnymaimat, még mielőtt időm lenne felismerni őket, egy pillanat alatt elhordja a szél. Ilyenkor szemügyre veszem az arcom a fürdőszobai tükörben. Negyedórán át, figyelmesen nézem. Közben kiürítem a fejem, és semmire sem gondolok. Pusztá tárgynak fogom fel és meredten bámulom az arcom. És az így apránként leválik rólam. Pusztán csak azonos időben létező *dologgá válik*. Én pedig megértem, hogy ez itt a jelen. Hogy a lábnymaim nem számítanak. Egyidejűségben létezem a valósággal a jelen pillanatában, és ez az, ami igazán számít.

Csakhogy most nem tudok aludni. A naplójírást is abbahagytam, mióta nem jön álom a szememre.

2

Élénken emlékszem arra az éjszakára, amelytől kezdve nem tudok aludni. Rosszat álmodtam. Nagyon sötét, nyirkos álom volt. A tartalmára nem emlékszem. Csak az a baljós érzés maradt meg bennem. Az álom csúcspontján felébredtem. Úgy riadtam föl, mintha az utolsó pillanatban, még mielőtt jóvátehetetlenül hosszú időre süllyednék ebbe az álomba, visszarántott volna valami. Ébredés után egy ideig hangosan ziháltam. Kezem-lábam elzsibbadt, mozdítani se bírtam. Mozdulatlanul feküdtem, csak a zihálásomat hallottam bántóan hangosnak, mintha egy üregben visszhangozna.

Szóval álom volt, gondoltam. És továbbra is mozdulatlanul, hanyatt fekve vártam, hogy a lihegéselem csillapodjon. A szívem örülten vert, és hogy minél gyorsabban vért juttasson neki, a tüdőm fűjtató módjára duzzadt és zsugorodott. Idővel aztán csillapodott a lüktetése. Hány óra lehet vajon? – jutott eszembe. Meg akartam nézni a párnám melletti órát, de nem tudtam odafordítani a fejem. És akkor hirtelen megláttam valamit a lábamnál. Homályos, fekete árnyak tűnt. Elállt a lélegzetem. A szívem, a tüdőm, az összes szervem jéggé dermedt és megszűnt működni egy pillanatra. Meredten bámultam az árny felé.

Az meg, mintha arra várt volna, hogy bámulni kezdjem, villámgyorsan kivehető alakot öltött. Kirajzolódott a körvonalai, anyag költözött belé, kiemelkedtek a részletei. Szorosan testre simuló fekete ruhát viselő, sovány

öregember volt. Haja ősz és rövid, arca beesett. És ez az öreg mozdulatlanul állt a lábamnál. Szótlanul, éles tekintettel méregetett. Hatalmas szemei voltak, a benne futó vérereket is tisztán láttam. Arca azonban kifejezéstelen volt. Semmit sem üzent. Üres volt, mint egy lyuk.

Ez nem álom, villant belém. Hiszen fölédretem az álmomból. És nem csak úgy bizonytalanul: úgy ébredtem, mint akit fölrángattak. Vagyis ez nem álom. *Ez a valóság*. Próbáltam volna megmozdulni. Föl akartam ébreszteni a férjem vagy fölkapcsoltam volna a lámpát. De akárhogy is erőlködtem, képtelen voltam mozdítani a tagjaimat. Egy ujjam se engedelmeskedett. Mikor felfogtam, hogy mozgásképtelen vagyok, hirtelen megijedtem. Zsigeri rettegés volt, az emlékezet feneketlen kútjából némán fölfelé kapaszkodó borzongás. Ez a borzongás létezőm legmélyéig hatolt. Üvölteni akartam. De megszólalni sem tudtam. A nyelvem sem forgott. Csupán a szememet tudtam mereszteni arra az öregemberre.

Az öreg fogott valamit a kezében. Hosszúkás, kereknek is tűnő, fehérösen csillogó tárgyat. Arra néztem meredten. És ahogy néztem, az a *valami* kivehető alakot kezdett öltetni. Egy locsolókanna volt. Szóval a lábamnál álló öregnél egy locsolókanna van. Régi fajta, kerámiából készült. Aztán az öreg feljebb emelte a kannát, és elkezdte öntözni a lábamat. Én azonban nem éreztem a vizet. Látni is látom, hogy víz folyik a lábamra. A csobogását is hallom. De semmit nem érzek.

Az öreg végtelenül sokáig öntözte a lábamat. Akármennyit öntött ki belőle, a kannából csodálatos módon nem fogyott ki a víz. Kezdem attól félni, hogy a lábam előbb-utóbb rohadásnak indul és szétmállik. Hiszen olyan hosszú ideje ömlik rá a víz, abban sem lenne semmi csodálnivaló, ha megrohadna. Ha arra gondoltam, hogy a lábam rohadni kezd és szétmállik, már nem bírtam tovább.

Lehunytam a szemem, és akkorát sikoltottam, amekkorát csak bírtam.

Csak hogy az a sikoly nem jutott ki belőlem. Nem keletkeztek hanghullámok, hiába mozdult a nyelvem. Sikoltásom a vákuumban visszhangzott némán. És ez a néma sikoly kijáratot nem lelve keringett a testemben, leállítva szívverésemet. A fejem tökéletesen kiürült. A sikoly az összes sejtem mélyéig hatolt. Valami meghalt és szétmállott bennem. Ez a föl nem hangzó sikoly, mint egy robbanás villámfénye, gyökeresen és igazságtalanul fölégette a létezőm jelentős részét.

Mikor kinyitottam a szemem, az öreg már nem volt ott. A locsolókanna se. Lenéztem a lábamra. Az ágyon nem látszott nyoma, hogy vizet öntöttek

volna rá. Az ágytakaró száraz volt. Én viszont úsztam a verítékben. Iszonyatos mennyiségű izzadságban. Alig bírtam elhinni, hogy egyetlen ember ilyen mennyiséget izzadhat. De ez itt bizony az én veritékem.

Egyenként megmozgattam az ujjaim, utána behajlítottam a karom. Aztán a lábam mozgattam át. Köröztem a bokámmal, felhúztam a térdem. Nem teljesen olajozottan, de nagyjából azért mindenem mozgott. Miután meggyőződtem róla, hogy az összes tagom működik, óvatosan felültem. Az utcáról beszűrődő lámpafényben derengő szoba minden sarkát végigvizslattam. Sehol nem láttam az öreget.

A párnám melletti óra fél egyet mutatott. Tizenegy előtt feküdtem le, szóval csak másfél órányit aludtam. A férjem mélyen aludt a szomszédos ágyon. Mint aki eszméletét vesztette, a lélegzetvételét se lehetett kivenni. Ha egyszer elalszik, szinte semmire nem ébred fel.

Fölkeltem, kibotorkáltam a fürdőszobába, levettem és a mosógépbe dobtam átizzadt hálóruhámat, aztán lezuhanyoztam. Megtörölköztem, tiszta pizsamát vettem elő a szekrényből. Felkapcsoltam az állólámpát a nappaliban, a kanapéra telepedtem, és ittam egy konyakot. Szinte sohasem iszom alkoholt. Más okból, mint a férjem, ő ugyanis egyáltalán nem bírja, és vele ellentétben én régebben viszonylag gyakran iszogattam is, csak mióta férjnél vagyok, egyszerűen leszoktam róla. Akkor éjszaka azonban muszáj volt innom valamit felzaklatott idegeim megnyugtatóására.

A szekrényben van egy üveg Rémy Martin. Mindösszesen ennyi alkohol található a házban. Ezt is úgy kaptuk valakitől. Nagyon régen, úgyhogy el is felejtettem, kitől. Az üveget vékony porréteg lepi be. Konyakospoharunk, na, az persze nincsen, úgyhogy egy sima pohárba töltöttem vagy kétcentinyit, és apránként elkortyolgattam.

Még mindig reszkettem, de a rettegésem kezdett alábbhagyni.

Amit az imént átéltem, az hallucináció lehetett, ami az alvási bénulásként emlegetett jelenséggel jár. Először volt benne részem, de hallottam róla egy egyetemi évfolyamtársnőmtől, aki már átélte. Annyira élethű és kézzelfogható, hogy egyszerűen nem tudod álomnak tartani, mondta az a lány: „akkor sem hittem el, hogy álom, és még most sem tudom annak tartani”. Való igaz, nehéz elhinni, hogy álom volt, gondoltam magamban. Pedig biztosan az volt. Álom, ami nem tűnik álomnak.

Ha a rettegésem kezdett is alábbhagyni, a reszketésem nem csillapodott. Bőröm, mint földrengés után fodrozódó víztükör, továbbra is finomakat remegett. Szemmel láthatóak voltak apró rezdülései. Az a sikoly az oka,

gondoltam magamban. Az a hangtalan sikoltás bennem ragadt, még mindig attól reszketek.

Lehunytam a szemem, és ittam még egy korty konyakot. Éreztem, ahogy a meleg folyadék lassan a gyomromba kúszik. Mint valami élőlény.

Akkor hirtelen aggodás tört rám a gyerekeim miatt. Ahogy eszembe jutott, megint nekilódult a szívem. Fölkeltem a kanapéról, átsiettem a gyerekszobába. De a gyerekeim is mélyen aludt. Egyik kezét a szájához emelve, a másikat szélesen oldalra nyújtva. Szemmel láthatóan teljesen nyugodtan aludt, akár a férjem. Megigazítottam összegyűrődött takaróját. Fogalmam sincs, hogy mi lehetett az, ami gorombán feldúlta az álmomat, de a jelek szerint csakis rám csapott le. Se a férjem, se a gyerekeim nem érzett meg belőle semmit.

Visszatértem a nappaliba, egy ideig ott lődörögtem céltalanul. Egy csöppet sem voltam álmos.

Arra gondoltam, ihatnék még egy pohárral. Igazság szerint jólesett volna még egy kis alkohol. Fel akartam melegedni, le akartam csillapítani az idegeimet. És újra a számban akartam érezni azt a határozott, erős illatot. Némi habozás után azonban mégis lemondtam róla. Másnap nem akartam kótyagosan ébredni. Az üveget visszatettem a szekrénybe, a poharat előblítettem a mosogatónál. A hűtőből epret vettem elő eszegetni.

Aztán arra lettem figyelmes, hogy már egyáltalán nem rángatózik a bőröm. Mégis miféle szerzet lehetett az a fekete ruhás öreg? Egyáltalán nem rémlett, hogy valaha is láttam volna. Az a fekete ruha is furcsa volt rajta. Szorosan testhez simuló kabát és nadrág, de nyilvánvalóan ódivatú darabok. Korábban sose láttam olyanokat. Na és azok a szemek. Egyet se pislogó, vérben úszó szemek. Ki lehetett az az öreg? És ugyan miért öntött vizet a lábamra? Mi oka volt ilyet művelni?

Nem tudom. Halvány fogalmam sincs.

A barátnőm akkor látta a hallucinációt, amikor a vőlegénye családjánál aludt. Ötven körüli, dühös arcú férfi bukkant fel előtte, és azt mondta neki, hogy takarodjon ebből a házból. A lány ezalatt mozdulni sem tudott. És ő is csuromvizes lett az izzadságtól. Biztos, hogy ez a vőlegényem elhunyt apjának a kísértete! És azt mondja, hogy takarodjak! – gondolta akkor ez a lány. Másnap azonban, amikor a vőlegénye megmutatta neki az édesapja fényképét, kiderült, hogy nem is hasonlít az éjjel megjelent férfira. Sokat idegeskedtem akkoriban, tette hozzá a lány. Azért jelenhetett meg az a látomás.

Csakhogy én nem vagyok ideges. És ez a saját otthonom. Itt biztos nincs semmi, ami ijesztgetni akarna. De mégis miért jelent meg itt és most az a látomás?

Megráztam a fejem. Nem foglalkozom ezzel tovább. Gondolkodni is fölösleges rajta. Egyszerűen csak egy valóságnak tűnő álom volt. Biztos kimerültem, észre se vettem, hogy mikor. Talán a tegnapelőtti teniszezés tette. Úszás után találkoztam a klubban egy barátnőmmel, engedtem az unszolásának, és kicsit hosszabban játszottam, mint kellett volna. Kezem-lábam erőtlennek éreztem utána egy darabig.

Elfogyott az eper, végignyúltam a kanapén. És kíváncsiságból lehunytam kicsit a szemem. Csöppet sem voltam álmos.

Na, ez jó, gondoltam. Tényleg nem voltam álmos, egyáltalán nem.

Arra jutottam, olvasni fogok, míg el nem álmosodom. Bementem a hálószobába, és kiválasztottam egy regényt a polcról. Lámpát gyújtottam, míg keresgéltem, de a férjem meg se moccant. Az *Anna Kareninára* esett a választásom. Egy hosszú orosz regényhez volt kedvem. Az *Anna Kareninát* olvastam már régen. Gimnazista koromban, ha minden igaz. Szinte egyáltalán nem emlékszem, hogy miről szólt. Csak az első rész maradt meg, és az, hogy a főhősnő a végén a vonat elé veti magát. „A boldog családok mind hasonlóak egymáshoz, minden boldogtalan család a maga módján az” – így kezdődik. Legalábbis azt hiszem. És úgy rémlik, az elején van egy jelenet, ami előrevetíti a főhősnő öngyilkosságát a regény csúcspontján. Meg mintha lenne valami lóverseny. Vagy az egy másik regény?

Mindenesetre visszaültem a kanapéra, és föllapoztam a könyvet. Mikor is volt utoljára, hogy ilyen nyugalmasan letelepedtem könyvet olvasni? – futott át a fejem. Délutánonként persze, ha marad időm, fél órára vagy egy órára kinyitok néha egy könyvet. De azt igazából nem nevezhetjük olvasásnak. Olvasnám a könyvet, de rögtön elkalandozok. Eszembe jut a gyerekem, meg a bevásárlás, vagy hogy nem működik rendesen a fagyasztó, vagy hogy mit veszek föl a rokonunk esküvőjére, vagy hogy egy hónapja kivették apám gyomrát, és ezek a gondolatok, egyik a másik után továbbgyűrűznek mindenféle kitérő irányba. Aztán mire észbe kapok, eltelt az idő, de az olvasással szinte egyáltalán nem haladtam.

Így aztán észrevétlenül megszoktam, hogy nem olvasok. És ezt nagyon furcsállottam, ahogy megint belegondoltam. Ugyanis gyerekkoromtól fogva mindig is a könyvek körül forgott az életem. Már általános iskolásként faltam a könyvtári könyveket, és szinte az összes zsebpénzem az

olvasmányaimra ment el. Inkább kevesebbet ettem, de a megspórolt pénzen megvettem a könyvet, ami érdekelt. Középiskolában sem volt körülöttem senki, aki annyit olvasott volna, mint én. Öt testvér közül a középső voltam, a szüleink mindketten dolgoztak és rengeteg elfoglaltságuk volt, a családukban senki nem törődött velem. Így aztán annyit olvashattam egymagamban, amennyit csak akartam. Mindig pályáztam a „legjobb olvasónapló” versenyekre. A nyereségy könyvutalványra hajtottam, és általában be is kerültem a nyertesek közé. Az egyetemen angol szakon tanultam tovább. Ott is jó osztályzatokat szereztem. Katherine Mansfieldről írt szakdolgozatom a maximális pontszámot kapta. A professzorom megkérdezte, nem akarnék-e ottmaradni az egyetemen. De én ki akartam lépni a világba. Nem kutatónak teremtettek, és ezzel tisztában voltam. Egyszerűen csak szerettem olvasni. Meg aztán, ha maradni is akarok, a családom nem tudta volna finanszírozni a továbbtanulásom költségeit. Szegények éppen nem voltunk, de ott volt még a két húgom. Ezért aztán egyetem után el kellett költöznöm otthonról, és egyedül eltartanom magam. Szó szerint a saját két kezemmel kellett biztosítanom a megélhetésemet.

Mikor is olvastam el utoljára rendesen egy könyvet? És mit is olvastam akkor? Akárhogy gondolkodtam, nem jutott eszembe a könyv címe. Hogyan változhat ekkorát az élet? – töprengtem el. Hova lett az az önmagam, aki régen megszállottan olvasott? És mit jelentett vajon az életemben az az idő, meg az a rendellenesnek nevezhető, óriási szenvedély?

Akkor éjjel azonban bele tudtam feledkezni az *Anna Kareninába*. Semmire nem gondoltam, önfeledten lapoztam egyik oldalról a másikra. Egy szuszra elolvastam odáig, hogy Anna és Vronszkij találkoznak a moszkvai pályaudvaron, majd betettem ide egy könyvjelzőt, és megint elővettem a konyakosüveget. Töltöttem egy pohárba, kiittam.

Régen, amikor olvastam, egyáltalán nem tűnt föl, de ha belegondolok, fura egy regény ez. A főhősnő Anna Karenina a száztizenhatodik oldalig egyszer sem jelenik meg. Vajon nem furcsállották ezt a korabeli olvasók? Ezen eltöprengtem kicsit. Az Oblonszkij nevű, érdektelen alak életének ábrázolása végtelenül hosszú, de az olvasók szépen tűrtek, és türelmesen várták a szépséges főhősnő felbukkanását? Lehet, hogy így volt. Akkoriban biztos bőven volt idejük az embereknek. Már legalábbis annak a rétegnek, amelyik regényeket olvasott.

Mikor észrevettem, az óra már három órát mutatott. Három óra van? De én egyáltalán nem voltam álmos.

Na, akkor most mi legyen? – kérdeztem magamtól.

Egy kicsit sem vagyok álmos. Továbbra is simán tudnék olvasni. Nagyon kíváncsi vagyok a folytatásra. Csakhogy nekem aludnom kell.

Hirtelen eszembe jutott az az időszak, amikor álmatlansággal küszködtem. Amikor mintha egy felhő homályába burkolva éltem volna a napjaimat. Abból nem kérek többet. Akkor diák voltam. Ezért aztán elvoltam valahogy. Most azonban más a helyzet. Feleség vagyok, anya vagyok. Felelősség van rajtam. Ebédet kell főznöm a férjemnek, a gyerekeimről is gondoskodnom kell.

Csakhogy hiába is feküdnék most le, valószínűleg szemhunyásnyit sem tudnék aludni. Ezt biztosan tudtam. Megráztam a fejem. Mit lehet tenni, ha egyszer sehogy sem bírok aludni, a folytatást meg szívesen olvasnám. Felsőhajtottam, az asztalon heverő könyvre pillantottam.

Végül a reggeli napsugarak megjelenéséig az *Anna Karenina* olvasásába merültem. Anna és Vronszkij egymáson felejtik tekintetüket, és végzetes szerelembe esnek. Anna a lóversenyen (mégiscsak ebben a regényben volt a lóverseny!) pánikba esik, amikor látja Vronszkijt leesni a lováról, majd bevallja férjének a hűtlenségét. Én Vronszkijjal együtt lóra ültem és akadályokat ugrattam át, hallottam a tömeg biztatását. Aztán a nézőtérről láttam, amint Vronszkij lezuhan a lóról. Mikor kivilágosodott, letettem a könyvet, a konyhában főztem egy kávé. A regény fejében kavargó jelenetei meg a váratlanul rám törő gyötrő éhség miatt képtelen voltam gondolkodni. Tudatom és testem szétszúsztak valahol, és úgy maradtak. Kenyeret vágtam, megkentem vajjal és mustárral, sajtos szendvicset készítettem. Megettem, ott a mosogató előtt állva. Nagyon ritkán éheztem meg ilyen erősen. Szinte fullasztó, bántó éhség volt. Még azután is éhes voltam, hogy megettem a szendvicset, úgyhogy csináltam még egyet, és azt is bevágtam. Aztán ittam még egy csésze kávé.

A férjemnek semmit nem mondtam sem a benutságban látott hallucinációról, sem arról, hogy reggelig egy szemhunyást sem aludtam. Eltitkolni nem állt szándékomban. Csak úgy gondoltam, szükségtelen lenne direkt elmondani neki. Attól, hogy elmondom, tulajdonképpen semmi nem

változik meg, és nem olyan nagy probléma, hogy egy éjszaka nem tudtam aludni. Mindenkivel előfordul néha.

Mint mindig, a férjemnek kávé adtam, a gyerekeknek forró tejet. A férjem piritózt reggelizett, a gyerekem kukoricapelyhet. A férjem átfutotta az újságot, a gyerekem azt az éneket dúdolta halkán, amit mostanában tanult. Aztán mindketten beültek a Bluebirdbe, és elindultak. Vigyázz magadra, mondtam én. Vigyázok, felelte a férjem. Aztán mindketten integettek. Mint mindig.

Mikor elmentek, a kanapéra ültem, és eltöprengtem, hogy akkor most mit csináljak. Mit kellene csinálnom? Mi az, amit muszáj megcsinálnom? Kimentem a konyhába, kinyitottam a hűtőt, és megvizsgáltam a tartalmát. Megállapítottam, hogy nem okoz különösebb fennakadást, ha ma kihagyom a vásárlást. Kenyér is van. Tej is van. Tojás is van. Hús is van lefagyasztva. Zöldség is van. Holnap ebédig kitart a készlet.

A bankban mondjuk lett volna dolgom, de azt nem feltétlenül szükséges még ma elintéznem. Holnapra tudom halasztani.

Visszaültem a kanapéra, folytattam az *Anna Kareninát*. Most, újraolvasva jöttem rá, hogy szinte egyáltalán nem emlékeztem rá, miről is szól. Sem a szereplők, sem a helyszínek, lényegileg semmi nem maradt meg. Szinte úgy éreztem, mintha egy másik könyvet olvasnék. Érdekes, gondoltam. Úgy rémlik, eléggé megrendített, amikor olvastam, de valójában semmi nem maradt meg a fejemben. A megremegető érzések, a felindulás emléke, melyeket elvileg az enyéim voltak, egyszer csak nyomtalanul, akadálytalanul kihullottak és eltűntek.

De mire volt akkor jó az a félelmetes mennyiségű idő, amit én annak idején könyvek olvasására fordítottam? Abbahagytam az olvasást, egy darabig ezen gondolkodtam. De egyrészt nem tudtam rájönni, másrészt egy idő után már abban sem voltam biztos, hogy min gondolkodom. Azt vettem észre, hogy csak bambulok az ablakból látszó fákra. Megráztam a fejem, és visszatértem az olvasáshoz.

Az első kötet közepe táján csokoládédarabkákat találtam a lapok között. A csoki kiszáradt, szétforgácsolódott darabjai odatapadtak a papírhoz. Szóval gimnazistaként csokival a kezemben olvastam a regényt. Nagyon szerettem nassolni olvasás közben. Apropos, mióta férjnél vagyok, már csokit sem eszem. Azért, mert a férjem utálja az édességevést. A gyerek is alig kap édességet. Itthon egyáltalán nem is tartunk ilyesmit.

Ahogy elnéztem azokat a több mint tízéves, megfehéredett csokoládédarabkákat, borzasztóan megkívántam egy kis csokit. Úgy, mint régen, csokizni akartam az *Anna Karenina* olvasása közben. Valósággal úgy éreztem, mintha a testem minden egyes sejtje csokoládé után epekedve visszafojtaná a lélegzetét, és összezsugorodna.

Magamra dobtam egy kardigánt, és lelifteztem a földszintre. A közeli édességboltban vettem két tábla ránézésre is nagyon édes tejsokoládét. Amint kiléptem az üzletből, rögtön kibontottam az egyiket, és menet közben ettem is belőle. A szám megtelt a tejsokoládé édes illatával. Világosan éreztem, ahogy az az elsőprően édes íz minden porcikámba behatol. A liftben bekaptam a második darab csokit. A liftben is szétterjedt az édes illat.

A kanapéra telepedtem, folytattam a regényt, és közben csokiztam. Egy kicsit se voltam álmos. Fáradtságot sem éreztem. Akármeddig, de akármeddig képes lettem volna olvasni. Mikor végeztem az első tábla csokival, feltéptem a második papírját, és ennek is megettem a felét. Az első kötet kétharmadánál tartottam, amikor az órára pillantottam. Tizenegy negyven volt.

Tizenegy negyven?

Hiszen mindjárt itt a férjem! Sietve becsuktam a könyvet, és kimentem a konyhába. Egy lábasba vizet engedtem, alágyújtottam. Zöldhagymát szeleteltem, előkészültem a tésztafőzéshez. Míg vártam, hogy a víz fölforrjon, beáztattam a száraz *vakame* algaleveleket, aztán ecetet adtam hozzájuk, salátának. A hűtőből tofut vettem elő, és felszeletelve, hidegen tálaltam. Aztán fogat mostam, eltüntettem a csokoládéillatot.

A férjem nagyjából akkor ért haza, amikor felforrt a tésztavíz. Hamarabb végeztem, mondta.

Kettesben megettük a tésztát. Evés közben a férjem valami műszerről magyarázott, amit esetleg fölszereltetne. Egy olyan gépről, amivel sokkal szebben és gyorsabban el lehet távolítani a fogkövet, mint a mostanival. Ez is elég drága, mint ugye általában az összes berendezés, de szerintem behozná az árát, így a férjem. És mostanában elég sok beteg csak azért jön, hogy leszedesse a fogkövét. Na, mit gondolsz? – kérdi. Engem nem érdekelt a fogkő-kérdés. Evés közben kedvem sem volt a témához, és mélyebben elgondolkodni sem kívántam róla. Nekem a nagy lovas akadályverseny járt az eszemben! Semmi hangulatom nem volt fogkövekkel foglalkozni. De hát ezt mégse lehet. A férjemnek fontos ez az ügy. Megkérdeztem tőle, mibe

kerül az a gép, és úgy tettem, mintha fontolóra venném a problémát. Ha szükséged van rá, szerintem vedd meg, mondtam. Az anyagiak majd elrendeződnek valahogy. És különben sem szórakozni akarunk ezen a pénzen.

Igazad van, mondta erre a férjem. Különben sem szórakozni akarunk ezen a pénzen, ismételte el a szavaimat. Aztán szótlanul ette tovább a tésztát. Az ablak alatti fa ágára természetes madárpár telepedett, és egyfolytában trillázott. Különösebb érdeklődés nélkül bambultam feléjük. Nem voltam álmos. Milyen régen ébren vagyok, és mégsem érzem magam álmosnak, egy csöppet sem. De vajon miért nem?

Míg én eltakarítottam az ebéd nyomait, a férjem újságot olvasott a kanapén. Ott hevert mellette az *Anna Karenina*, de ő nem igazán méltatta figyelmére. A férjem nem foglalkozik olyasmivel, hogy én olvasok-e vagy sem.

Mikor végeztem a mosogatással, megszólalt, hogy ma jó híre van. És hogy mit gondolok, mi az.

Nem tudom, feleltem.

Az első délutáni beteg lemondta. Ami azt jelenti, hogy fél kettőig ráérek. Azzal mosolyra húzta a száját.

Eltöprengtem kicsit, de el nem tudtam képzelni, hogy ez mitől lenne jó hír. Mégis mitől?

Hogy ez felhívás szexre, arra akkor jöttem rá, amikor a férjem felállt, és az ágy felé invitált. De nekem egyáltalán nem volt kedvem. Föl nem bírtam fogni, hogy miért kellene most nekiállnunk. A lehető leghamarabb vissza akartam térni a könyvemhez. Végig akartam nyúlni a kanapén, de egymagamban, az *Anna Kareninát* olvasni, közben csokit rágcsálni. Mosogatás közben végig Vronszkij járt az eszemben. Azon gondolkodtam, hogy ez a Tolsztoj miként tudja az összes szereplőjét ilyen ügyesen kézben tartani. Leírásai csodálatosan éleslátóak. De éppen ezért elvész egyfajta megváltás lehetősége. És az a megváltás pedig...

Lehunytam a szemem, halántékomra szorítottam az ujjam. És azt mondtam, hogy igazság szerint reggel óta fáj a fejem. Hogy ne haragudj, tényleg nagyon sajnálom. Időnként erős fejfájás kínoz, úgyhogy a férjem ezt gond nélkül bevette. Akkor legjobb lesz, ha nem erőlteted meg magad, dőlj le kicsit pihenni, mondta. Azért nem olyan vészes, feleltem erre. Ő kicsivel egy utánig üldögélt a kanapén, zenét hallgatott, ráérősen újságot olvasott. És megint felhozta az előbbi berendezés témáját. Hogy

mostanában egy rém drága gép is öregnek számít két-három év után, és egyre újabbra kell cserélni, úgy van ez kitalálva, hogy az orvosműszer-gyártók járjanak jól. Én néha hümmögtem, mintha figyelnék, de oda se hallgattam.

Mikor a férjem elindult a délutáni rendelésre, összehajtogattam az újságot, felpaskoltam a kanapé párnáit, visszatettem őket a helyükre. Aztán az ablakkeretnek támaszkodva végignéztem a szobán. Nem értettem, mi történik. Miért nem álmosodom el? Régen éjszakáztam párszor. De ilyen hosszan egyszer sem voltam fönt. Normál esetben rég el kellett volna aludnom, de ha nem, akkor is tűrhetetlenül álmosnak kellene lennem. Mégsem éreztem magam álmosnak, egy csöppet sem, olyan tiszta volt a fejem, hogy tisztább nem is lehetett volna.

A konyhában megmelegítettem és megittam a kávé. És elgondolkodtam azon, hogy most mi legyen. Egyrészt persze folytatni akartam az *Anna Kareninát*. Ugyanakkor az uszodába is szívesen elmentem volna, ahogy szoktam. Hosszas habozás után az úzás mellett döntöttem. Nehéz elmagyarázni, de mintha a kemény edzéssel ki akartam volna üzni magamból valamit. Kiüzni. De mégis mit? Ezen elméláztam. Mit is üznék ki?

Nem tudom.

De az a *valami*, mint egyfajta lehetőség, homályosan ott lebegett bennem. Szerettem volna nevet adni neki, de nem jutott eszembe a megfelelő szó. A szavak nem az erősségeim. Tolsztoj persze biztos megtalálta volna a pontos kifejezést. A lényeg, hogy mint mindig, bedobtam táskámba a fürdőruhám, autóba ültem, és elindultam a sportklubba. Az uszodában senki ismerőssel nem találkoztam. Csak egy fiatal pasi meg egy középkorú nő úszkáltak. Az úszómester unatkozva bámulta a medencét.

Átöltöztem, és leúsztam szokásos fél órát. De a fél óra nem volt elég. Úsztam még tizenöt percet. Végül pedig gyorsúzásban, teljes erőbedobással végigtempóztam egy hosszt oda, egyet vissza. Kifulladtam, mégis tele voltam még erővel. Amikor kikapaszkodtam a medencéből, furcsálkodva méregettek a jelenlevők.

Háromig volt még egy kis idő, szóval beugrottam a bankba, túlestem az elintéznivalómon. Gondoltam, vásárolni is elmegyek, de végül inkább egyenesen hazamentem. És folytattam az *Anna Kareninát*. A maradék csokit is megettem. Négykor megjött a fiam, adtam neki gyümölcslevet,

meg saját készítésű gyümölcszelét. Aztán előkészültem a vacsorához. Először is kiolvasztottam a mélyhűtőből előszedett húst, aztán főszeleteltem a hozzávalókat a párolt zöldséghez. Miszólevest készítettem, rizst főztem. Gyorsan és gépiesen végeztem a munkával.

Aztán tovább olvastam az *Anna Kareninát*.

Nem voltam álmos.

4

Tíz órakor a férjemmel együtt ágyba bújtam. Aztán úgy tettem, mintha vele együtt aludni próbálnék. Ő rögtön elaludt. Leoltotta az ágy melletti lámpát, és jószérivel egy pillanat alatt álomba merült. Mintha a tudatát kábel kötné össze a lámpa kapcsolójával.

Tiszteletre méltó, gondoltam. Ilyen ember is kevés akad! Sokkal többen vannak, akik szenvednek, mert nem tudnak aludni. Apám is egy közülük. Folyton panaszkodik, hogy képtelen kialudni magát. Nem elég, hogy elaludni nehezen tud, a legkisebb zaj vagy mozgás is fölébreszti.

Na, az én férjem más eset. Ha egyszer elaludt, reggelig semmire se kel föl. Friss házas korunkban annyira furcsállottam ezt, hogy több kísérletet is végeztem annak kiderítésére, mégis mivel lehetne fölébreszteni ezt a fickót. Injekciós fecskendőből vizet spricceltem az arcára, kefével dörzsöltem az orra hegyét. De semmi nem tudta megzavarni az álmát. Ha kitartóan próbálkoztam, akkor is csak annyi történt, hogy nagy sokára ingerült morgást hallatott. A férjem még csak álmodni sem álmodott. Vagy legalábbis egyáltalán nem tudott rá visszaemlékezni, hogy mit álmodott. Természetesen hallucinációt se látott soha. Egyszerűen csak durmol, mint egy teknős, ha beásta magát a mocsárba.

Tiszteletre méltó.

Tíz percig feküdtem, aztán kióvatoskodtam az ágyból. Átmentem a nappaliba, felkapcsoltam az állólámpát, konyakot töltöttem. Leültem a kanapéra és olvastam, közben elkonyakozgattam, kortyonként ízelve az italt. Ha arra támadt kedvem, ettem a szekrénybe rejtett csokoládéból. Aztán eljött a reggel. Becsuktam a könyvet, kávéfőztem, összedobtam egy szendvicset és megettem.

Minden nap ugyanúgy zajlott.

Gyorsan túlestem a házimunkán, és egész délelőtt olvastam. Valamivel dél előtt letettem a könyvet, és ebédet készítettem a férjemnek. Egy előtt a férjem visszament a rendelőbe, akkor én autóba ültem, és elmentem úszni. Mióta nem tudok aludni, mindennap pontosan egy órát úsztam le. Fél óra mozgás egyszerűen nem volt elég. Úszás közben csakis az úszásra koncentráltam. Semmi másra nem gondoltam. Csak az érdekelt, hogy hatékonyak legyenek a mozdulataim, szabályosan vegyem, majd fújjam ki a levegőt. Ha összefutottam is ismerőssel, már szinte alig álltam le beszélgetni. Csak köszöntünk egymásnak gyorsan. Ha invitáltak valahova, visszautasítottam azzal, hogy elintéznivalóm van, rögtön haza kell indulnom. Nem értem rá véget nem érően társalogni. Amint leúsztam, amennyit bírtam, minél hamarabb indulni akartam hazafelé, hogy olvashassak.

Kötelességből bevásároltam, főztem, takarítottam, gondoskodtam a gyerekről. Kötelességből szexeltem a férjemmel. Az egész egyáltalán nem volt nehéz, mikor már megszoktam. Inkább nagyon is egyszerű volt. Csak el kellett vágnom a tudatom és a testem közötti kapcsolatot. Míg a testem magától tette a dolgát, a tudatom az én saját világomban járt. Semmire se gondoltam, míg elvégeztem a házimunkát, uzsonnát adtam a gyereknek, vagy apróságokról beszélgettem a férjemmel.

Mióta nem tudok aludni, azt gondolom, hogy milyen szimpla is a valóság. Tényleg rendkívül egyszerűen meg lehet birkózni vele. Hiszen nem több, mint pusztán csak a valóság. Pusztán csak a házimunka, pusztán csak a család. Olyan, mint egy egyszerű gép működtetése: ha egyszer megjegyeztük a lépéseket, már csak ismételnünk kell őket. Megnyomjuk ezt a gombot, meghúzzuk azt a kart. Kiválasztjuk a fokozatot, becsukjuk a fedőt, beállítjuk az időzítőt. Csak ismétlés az egész.

Néha persze megtört azért a hétköznapi ritmusa. Látogatóba jött a férjem anyja, és együtt vacsoráztunk. Vasárnap a férjemmel és a gyerekekkel hármásban elmentünk az állatkertbe. Vagy a gyereknek csúnya hasmenése volt.

Azonban ezen események egyike sem ingatta meg a létformámat. Csupán néma szellőként suhantak el melletttem. Anyósommal apróságokról trécseltem, vacsorát főztem négyünknek, a medvék ketrece előtt fényképeztem, a gyerekem hasát melegen tartottam, és belediktáltam a gyógyszert.

Senkinek nem tűnt fel a változás, amin keresztülmentem. Azt sem vette észre senki, hogy szemhunyasnyit sem alszom, azt sem, hogy csak olvasok vég nélkül, ahogy azt sem, hogy gondolataim több száz évre, több tízezer kilométerre távolodtak a valóságtól. Nem számított, mennyire csak kötelességszerűen, gépiesen, minden szeretet és érzés nélkül viszonyultam a valóság ügyeihez, a férjem is, a gyerekem is, az anyósom is ugyanúgy viselkedtek velem, mint mindig. Vagy talán még felszabadultabban is.

Így telt el egy hét.

Mikor szüntelen éberségem már a második hetébe lépett, azért persze elbizonytalanodtam. Akárhogy nézzük, ez nem normális. Az emberek aludni szoktak, nincs, aki ne aludna. Régen olvastam valahol, hogy embereket alvásmegvonással kínoztak. Azt hiszem, a nácikról volt szó. A foglyokat kis szobába zárták, és hogy a szemüket se tudják lehunyni, mindig világosban és erős zajban tartották őket. Az ember ettől becsavarodik, és végül belehal.

Nem jutott eszembe, hogy mennyi idő után kezd beleőrülni az ember. Három nap vagy négy, valami ilyesmi. Én már egy hete nem tudok aludni. Ez mindenképp túl hosszú idő. Ennek ellenére egyáltalán nem érzem magam kimerültnek. Sőt, szinte jobban vagyok, mint általában. Zuhanyozás után egy nap odaálltam az egész alakos tükör elé. És meglepetten fedeztem föl, hogy a testemből szinte kirobbanó életerő árad. Tetőtől talpig minden porcikámat megvizsgáltam, de egyetlen csepp fölösleget, egyetlen ráncot sem fedeztem fel magamon. Az alakom természetesen más, mint fiatal lány koromban. De a bőröm üdébb és *feszesebb* lett. Próbaképpen megcsippentettem a hasamat. Kemény volt, csodásan megőrizte ruganyosságát.

Aztán észrevettem, hogy hiszen én megszépültem. Úgy éreztem, eléggé meg is fiatalodtam. Szerintem huszonnégy évesnek is eladhatnám magam. A bőröm kisimult, a tekintetembe fény költözött. Ajkam telt volt, az arcomon megülő, sovány árnyék (amit a legjobban utáltam magamon) egyáltalán nem látszott. Vagy fél órán át bámultam az arcom a tükör előtt ülve. Objektív szemlét tartottam, mindenféle szögből. Nem, nem csak beképezem. Tényleg megszépültem.

Mégis mi történik velem?

Felmerült bennem, hogy elmegyek orvoshoz. Van egy ismerős, megbízható orvos, akihez gyerekkorom óta járok. De ha végiggondoltam, vajon hogy reagálna ez az orvos a történetem hallatán, elnehezült a szívem.

Ha benyögöm neki, hogy egy hete egyáltalán nem alszom, először is kételkedni kezd, hogy eszemnél vagyok-e. Talán elintéz azzal, hogy egyszerűen neurózisban szenvedek attól, hogy nem alszom. Vagy teljes mértékben hitelt ad az általam elmondottaknak, és vizsgálatokra küld egy klinikára.

És akkor mi történne?

Bedugnának oda, mindenfelé küldözgetnének, kísérleteznének velem. EEG, EKG, vizeletvizsgálat, vérvétel, pszichológiai tesztek és a többi.

Képtelen lennék elviselni. Én olvasni akartam, csendben, egyedül. Mindennap le akartam úszni az egy órámért. És mindennél inkább szabad akartam lenni. Ez volt a vágyam. Nem akarok kórházba menni. Különben is, ugyan mi derülne ki, ha befeküdnék? Elvégeznének egy halom vizsgálatot, hogy fölállítsanak egy halom hipotézist, ennyi. Semmi keresnivalóm ott.

Egy délután elmentem a könyvtárba, és beleolvastam néhány, az alvásról szóló könyvbe. Ilyen témájú könyvből nem volt valami sok, és semmi különöset sem tudtam meg belőlük. Mindegyik ugyanarra a megállapításra jutott. Az alvás pihenés – ennyi. Mint mikor leállítják egy autó motorját. Ha a motor szünet nélkül jár, hamar elromlik. A működése során természetesen hő keletkezik, márpedig a megrekedő hő a gépek elfáradásához vezet. A motort tehát pihentetni kell, hogy leadhassa a hőt. Hogy lehűlhessen. Kikapcsolni a motort – ez maga az alvás. Emberek esetén ez a test pihenése mellett a lélek pihenését is jelenti. Mikor lefekszünk aludni, hogy az izomzatunkat pihentessük, lehunyjuk szemünket, majd időlegesen a gondolkodást is felfüggesztjük. Így is továbbgörgő gondolataink természetes kisülései az álmok.

Az egyik könyvben aztán találtam valami érdekeset. A szerző azt fejtegette, hogy az ember sem a gondolkodásában, sem a fizikai cselekvéseiben nem képes megszabadulni bizonyos egyéni mintázatokról. Észre sem veszi, és kialakítja saját cselekvésének és gondolkodásának mintázatait, és ha ezek egyszer létrejöttek, nem tűnnek el egykönnyen. Ebből következően saját mintázataink foglyai vagyunk. Az alvás pedig ezek egyoldalúvá válását – a szerző ezt a cipősarok felemás kopásához hasonlítja – korrigálja. Más szóval szabályozza és enyhíti. Az alvás kilazítja egyoldalúan túlhasznált izmainkat, pihenőt ad egyoldalúan túlhasznált gondolatmeneteinknek, és hagyja őket kisülni. Így hülünk le. Az alvás az ember gépezetébe sorsszerűen beépített cselekvés, e program alól senki sem

vonhatja ki magát. Ha kivonja, maga a létezése veszíti el az alapját, teszi hozzá a szerző.

Mintázatok? – gondoltam magamban.

A szóról a mindennapi tevékenységeim jutottak eszembe. A háztartásban adódó mindenféle feladat, melyet érzelemmentesen és gépiesen végeztem. A főzés, a bevásárlás, a mosás, a gyereknevelés: ezek valóban csak mintázatok voltak, semmi több. Becsukott szemmel is el tudtam volna végezni mindet. Épp azért, mert nem voltak többek pusztán mintázatnál. Csak megnyomom a gombot, meghúzom a kart. És akkor a valóság szépen halad előre a maga útján. Mindig ugyanazok a mozdulatok: pusztán mintázatok. Úgy használódom el az ismételtetésükben, mint egy féloldalasan kopó cipősarok, és a mindennapos alvás szabályozza őket, hogy le tudjon hűlni a rendszerem.

Erről lenne szó?

Még egyszer figyelmesen elolvastam a szöveget. Bólintottam. Igen, azt hiszem, erről van szó.

Na de akkor mégis, mi az én életem? Elhasználódom a mintázataim ismételtetésében, és alszom, hogy enyhítsem az elhasználódást. Az egész nem lenne más, mint ennek ismétlődése? Annyi az egész, hogy míg egyre ugyanott körözök, elmúlnak felettem az évek?

Megráztam a fejem ott a könyvtári asztalnál.

Alvásra semmi szükségem, döntöttem el. Az se baj, ha becsavarodok, az se, ha azzal, hogy nem tudok aludni, elvesztem „létezésem alapját”. Nem számít. A lényeg, hogy én nem akarok elhasználódni a mintázataim ismétlésében. És ha a rendszeres alvás azért kell, hogy enyhítsen az ismétlésük okozta elhasználódáson, akkor én nem tartok rá igényt. Nincs rá szükségem. Ha a test menthetetlenül elhasználódik is, a lelkem az enyém. Azt én gondosan megtartom a magaménak. Senkinek nem adom. Nincs azon mit pihentetni. Én nem fogok aludni.

Ezzel az elhatározással hagytam el a könyvtárat.

Így szüntem meg félni attól, hogy nem tudok aludni. Nincs mitől félnem. Pozitívan kell hozzáállnom. *Hiszen én kitoltam a határaitam*, gondoltam. Az idő este tíz és reggel hat között a saját rendelkezésemre áll! Ezt az időt,

mely a nap egyharmadát teszi ki, én eddig alvásra – „a lehülést szolgáló, enyhülést hozó műveletre”, ahogy nevezik – fordítottam. De ez most már a saját időm. Senki másé. Az enyéem. És arra fordíthatom, amire akarom. Közben senki nem zavar, senki nem akar tőlem semmit. Igen, ez semmi más, mint az életem határainak kitolása! Egyharmaddal kitoltam őket.

Egy szakértő biztos azt mondaná, hogy biológiai szempontból ez rendellenes. Lehet, hogy így van. És lehet, hogy később megfizetem az árát annak, hogy most kitartok valami rendellenes mellett. Az élet talán vissza akarja majd venni azt, amennyivel kitolódtak a határai – azt, amit én előre elvettem. Alapot nélkülöző feltételezés, de az elvetésére sincs alapunk, és én úgy érzem, van benne logika. Fogalmazzunk úgy, hogy a végén egyezni fog az idő tartozik és követel oldala.

Őszintén megvallom azonban, hogy ez nekem már teljesen mindegy volt. Ha valami okból fiatalon meghalnék, az se számít, egyáltalán nem. A feltételezések meg hadd járják kedvükre a saját útjukat! Én most mindenesetre kitolt határokkal élem az életem. És ez csodálatos. Érzem áldásos hatását. Érzem, hogy itt vagyok és élek. Nem használok el. De legalábbis van bennem valami, ami nem használódik el. Éppen ezért érzem, hogy élek. Egy olyan életnek, amelyben nem érzem, hogy élek, nincs különösebb értelme, akkor se, ha örökké tart. Ezt világosan láttam.

Amint meggyőződtem arról, hogy a férjem elaludt, kiültem a kanapéra a nappaliba, egymagamban ittam egy konyakot, és kinyitottam a könyvem. Az első egy hét alatt egymás után háromszor olvastam el az *Anna Kareninát*. Minél többször olvastam el, annál több új felfedezést tartogatott. Ez a hosszú regény a legkülönfélébb feladványok és válaszok tárháza. És a válaszaiban újabb feladványok rejtőznek. Mint egymásba rakott dobozokban, az egyik világban ott rejtőzött egy újabb kis világ, abban megint egy újabb. És ezek a világok egyetlen univerzummá kapcsolódtak össze. Ez az univerzum pedig mindvégig arra várt, hogy az olvasók felfedezzék. Annak idején csak egy apró szeletét fogtam föl. Mostani önmagam azonban már átlátta hatalmas, szélesen elterülő világát. Azt, hogy Tolsztoj mit akart elmondani, hogy mit akart eljuttatni az olvasókhoz, hogy ez az üzenet hogyan szerveződik regénnyé, és mi az benne, ami végül meghaladta magát a szerzőjét is. Úgy láttam át, mint aki magas hegyről végignézi a tájon. Minden feltárult előttem.

A legelmélyültebb odafigyelés sem fárasztott ki. Miután az *Anna Kareninát* eleget olvastam, áttértem Dosztojevszkijre. Akármennyit tudtam

volna olvasni. És bármilyen erősen koncentráltam, nem éreztem magam kimerültnek. A legbonyolultabb részeket is azonnal felfogtam. És mély megindulást éreztem.

Ez a valódi önmagam, gondoltam. Azzal, hogy lemondtam az alvásról, kitoltam a határait. És arra a következtetésre jutottam, hogy a koncentráció a legfontosabb. Egy élet koncentráció hiányában olyan, mint nyitott szemmel semmit se látni.

Aztán egyszer csak elfogyott a konyak. Vagyis majdnem egy teljes üveggel megittam. Elmentem egy nagyáruházba, és vettem egy ugyanolyan üveg Rémy Martint. Ha már úgyszólván ott voltam, egy üveg vörösbort is vettem. Meg kiváló minőségű kristály konyakospoharat. Meg csokoládét és aprósüteményt.

Olvasás közben időnként nagyon fölizgattam magam. Ilyenkor abbahagytam az olvasást, és tornáztam egy kicsit. Nyújtógyakorlatokat végeztem, vagy egyszerűen csak mászkáltam körbe-körbe a lakásban. Ha arra támadt kedvem, kimentem egy kis éjszakai sétára. Vagy átöltöztem, kiálltam a kocsival, és céltalanul furikáztam a környéken. Előfordult, hogy beültem kávézni egy éjszaka is üzemelő étterembe, de nem hiányzott, hogy összefussak valakivel, úgyhogy általában a kocsiban maradtam. Volt, hogy megálltam egy biztonságosnak tűnő környéken, és belefeledkeztem a gondolataimba. Esetleg kimentem a kikötőbe, és a hajókat nézegettem.

Egyetlenegyszer fordult elő, hogy igazoltatott egy felbukkanó rendőr. Hajnali fél három volt. A mólónál egy lámpa alá álltam a kocsival, a hajók fényeit bámultam, közben szólt az autórádió. A rendőr bekopogtatott az ablakon. Én leengedtem az ablakot. Egy fiatal járőr volt. Jól nézett ki és udvarias volt. Elmagyaráztam neki, hogy nem tudok aludni. A jogosítványom kérte, hát megmutattam neki. Egy darabig nézegette. A múlt hónapban történt itt egy gyilkosság, szólalt meg. Egy randevúzó párt megtámadott három fiatal, a fiút megölték, a lányt megerőszakolták. Úgy rémlett, hallottam is erről az esetről. Bólintottam. Hölgyem, ha nincs errefelé dolga, jobb, ha nem járkal itt éjszaka, és hát nagyon későre is jár, mondta a rendőr. Köszönöm, már megyek is, feleltem erre. Ő visszaadta a jogosítványom. Én meg indítottam az autót.

Ez volt azonban az egyetlen eset, hogy valaki megszólított. Egy órán vagy kettőn keresztül bolyonghattam úgy az éjszakai városban, hogy senki nem zavart meg. Utána visszaálltam a házunk parkolójába. A sötétben mélyen alvó férjem fehér Bluebirdje mellé. Aztán a motorra füleltem, amint

apró kattánásokat hallatva elkezd lehűlni. Amint a kattogás megszűnt, kiszálltam a kocsiból, és fellifteztem a lakásunkig.

Otthon mindenekelőtt a hálószobába néztem be, hogy a férjem alszik-e szépen. De történhetett bármi, ő mélyen aludt. Utána átmentem a gyerekszobába. A gyerekemet is ugyanúgy álomba merülve találtam. Ők ketten semmiről se tudnak. Abban a hitben élnek, hogy a világ ugyanúgy működik, mint mindig. Pedig nem így van. Nem sejtik, de a világ óriásit változott. Talán visszafordíthatatlanul nagyot.

Egy este elnéztem a férjem arcát, ahogy aludt. Berohantam a hálószobába, mert puffanó hangot hallottam, de csak az ébresztőóra esett le. Ő verhette le, ahogy nyújtózkodott álmában. Ettől persze még tovább aludt, mintha mi sem történt volna. Hát ez jó: mégis mi tudná fölébreszteni ezt az embert? Fölvettem az órát, visszatettem az ágy mellé. Aztán összefontam a karom, és elnéztem a férjem arcát. Nagyon régen néztem meg ilyen jól álmában. Hány éve is?

Az esküvőnk után egy ideig sokszor figyeltem, ahogy alszik. Pusztán attól, hogy néztem, megnyugvás és békesség fogott el. Úgy éreztem, míg ő ilyen békésen alszik, addig én biztonságban vagyok. Szóval, ha elaludt, nem bírtam ráunni alvó arcának látványára.

Egy ponton azonban felhagytam a nézegetésével. Mikor is? Próbáltam felidézni. Azt hiszem, akkor, amikor az anyja meg én összekaptunk a gyerekünk nevének. Az anyját beszippantotta valami vallási gyülekezet, tőlük „hozott ajándékba” egy nevet. Már elfelejtettem, hogy milyen név volt, de nekem semmiképp sem állt szándékomban elfogadni azt az „ajándékot”. Ezen aztán elég heves szóváltásba bonyolódunk. A férjem azonban nem volt képes véleményt nyilvánítani. Csak csillapítgatott ott bennünket.

Azt hiszem, akkor vészett ki belőlem az az érzés, hogy biztonságban vagyok a férjem mellett. Bizony: a férjem nem védett meg. Nagyon dühös voltam rá. Ez persze régi történet, anyósommal is kibékültünk azóta. A fiamnak végül én adtam nevet. A férjemmel is rögtön kibékültünk.

Úgy rémlik, attól az időszaktól fogva nem nézegetem az arcát álmában.

Ahogy most ott álldogáltam, alvó arcán nyugodott a pillantásom. Mint mindig, a férjem rendíthetetlenül aludt. Meztelen lába fura szögben lógott ki a paplan alól. Olyan szögben, mintha valaki máshoz tartozna az a láb. Hatalmas, bumfordi lába volt. Széles szája félig elnyílt, alsó ajka lefelé biggyedt, néha hirtelen megremegett az orra széle. A szeme alatti anyajegy ingerlően nagynak és közönségesnek látszott. Valahogy még az is

illetlennek rémlett, ahogy a szeme le volt csukva. Szemhéja megnyúlt, mint valami kifakult húslepedő. De hülyén néz ki álmában, gondoltam. Úgy alszik, mint akinek semmi se számít. Milyen szánalmas képet vág. Biztos, hogy régen nem ilyen volt, gondoltam. Amikor összeházasodtunk, határozottabbak voltak a vonásai. Lehet, hogy ugyanilyen mélyen aludt, de szerintem nem volt ennyire szétesett az arca álmában. Próbáltam visszaemlékezni, hogy régen hogy nézett ki alvás közben. Képtelen voltam felidézni. Csak annyi jutott eszembe, hogy nem volt ennyire rémes a feje. Bár lehet, hogy az egész énem képzelem be. Lehet, hogy épp ugyanilyen volt az arca álmában. Lehet, hogy csak az én érzéseim változtak meg. Anyám biztos ezt mondaná. Ez az ő vezérlő elve. Jaj, édesem, az a lángoló szerelem legfeljebb két-három évig tart, mindig ezt mondogatja. Azért láttad kedvesnek az arcát, ahogy aludt, mert oda meg vissza voltál érte: anyámnak ez lenne a véleménye.

Én viszont tudtam, hogy ez nem igaz. A férjem kétséget kizáróan megcsúnyult. Kezd szétfolyni az arca. Ezt hozta az öregedés. A férjem öregszik, és fáradt is. Elkopott. És ezután biztos egyre szánalmasabban fog majd kinézni. Nekem pedig el kell viselnem ezt.

Felsőhájtottam. Óriási sóhaj volt, de a férjem természetesen meg se rezzent. Egy sóhaj kevés ahhoz, hogy őt fölébressze.

Kijöttem a hálószobából, visszamentem a nappaliba. Megint konyakoztam, és folytattam az olvasást. De valami nem hagyott nyugodni. Letettem a könyvet, elindultam a gyerekszoba felé. Kinyitottam az ajtaját, és a folyosóról beszűrődő fényben alaposan szemügyre vettem a fiam arcát. Akárcsak az apja, ő is mélyen aludt. Ugyanúgy, mint mindig. Jó ideig néztem álmában. Kisimult arccal aludt. Nyilvánvaló, de egész más volt, mint a férjem. Persze, hiszen még gyerek. A bőre bársonyos, semmi közönségeset nem látni rajta.

Valami mégis idegesített benne. Most először éreztem így a fiammal szemben. De mégis mi az, ami olyan idegesítő benne? Odacövekeltam, megint összefontam a karom. Természetesen szeretem a fiamat. Nagyon szeretem. De valami minden kétséget kizáróan dühít most benne. Megráztam a fejem.

Kicsit behunytam a szemem, majd kinyitottam, és megint szemügyre vettem az arcát, ahogy aludt. És rájöttem, mi dühít benne. A fiam arca álmában pontosan olyan, mint az apjéé. És az az arc meg pontosan olyan, mint az anyósomé. Örökletes konokság és önelégültség – én ezt az

elbizakodottságot utálok a férjem családjában. Igen, a férjem rendes velem. Kedves is, és tekintettel van rám. Soha meg nem csalt, rengeteget dolgozik. Megbízható, mindenkivel barátságos. Az összes barátnőm kórusban zengi, hogy ilyen jó ember nincs még egy. Egyszerűen nem tudok belekötni. És éppen ez dühít fel néha: hogy képtelenség belekötni. A „beleköthetlenségében” van valami merev, ami nem hagy helyet a képzelőerőnek. Ez az, ami kihoz a sodromból.

És a fiamnak ugyanez a kifejezés ül az arcán, ahogy alszik.

Megint megráztam a fejem. Szóval végső soron ő idegen nekem, állapítottam meg magamban. Ez a gyerek, ha felnőtt, sem fog engem megérteni, az biztos. Ahogy szinte egyáltalán nem ért meg a férjem sem.

Annyi bizonyos, hogy szeretem a fiam. De volt egy olyan előérzetem, hogy a jövőben képtelenné válok majd igazán szeretni. Anyához méltatlan gondolat. Az anyák, ott kint a világban, nyilván nem érznek ilyesmit. Én azonban tudom. Hogy egyszer hirtelen megvetést érzek majd a fiam iránt. Ezt gondoltam. Ahogy elnéztem az arcát álmában, ez az érzésem támadt.

Elszomorított a gondolat. Becsuktam a gyerekszoba ajtaját, leoltottam a folyosói villanyt. Visszaültem a kanapéra, kinyitottam a könyvem. Néhány oldal után azonban becsuktam. Az órára pillantottam. Majdnem három volt.

Elkezdtem töprengeni, hány napja már, hogy nem tudok aludni. A két héttel ezelőtti kedden volt az első éjszaka, amikor nem jött álom a szememre. Ennek ma pontosan tizenhét napja. Vagyis tizenhét napja nem alszom egy szemhunyásnyit sem. Tizenhét nap, tizenhét éjszaka. Nagyon hosszú idő. Már nem is igazán emlékszem, milyen volt aludni.

Becsuktam a szemem, próbáltam felidézni, hogy milyen érzés az alvás. De csak az éberén virrasztó sötétséggel találkoztam. Éberén virrasztó sötétség: ez a halált idézte eszembe.

Meg fogok halni?

De ha most meghalok, vajon mi volt az én életem?

Erre persze nem volt válaszom.

Jó, akkor vajon mi a halál?

Eddig úgy fogtam föl az alvást, mint a halál egy formáját. Más szóval a halált úgy képzeltem el, mint az alvás meghosszabbítását. Vagyis hogy a halál nem más, mint öntudatlan, a mindennapos alvásnál sokkal mélyebb alvás – örök pihenés, eszméletvesztés. Így képzeltem.

De meglehet, mégse így van, villant belém. A halál talán teljesen más állapot, mint az alvás – meglehet, hogy olyan feneketlenül mély, éber

virrasztó sötétség, mint amelyet ebben a pillanatban látok. Lehet, hogy a halál nem más, mint örök éberség ebben a sötétségben.

De hiszen ez rémes, ez szörnyű, gondoltam. Ha a halál nem pihenés, akkor ugyan milyen megváltást remélhetünk kimerítő, ki nem teljesedő életünk után? Végeredményben persze senki sem tudhatja, milyen a halál. Láta valaki a saját szemével? Senki se látta. Aki látta, az halott. Aki él, az egy se tudja, milyen meghalni. Csak feltételezése lehetnek róla. És ezek megmaradnak pusztá feltételezésnek. Hogy a halálnak pihenésnek kellene lennie, abban még csak logika sincs. Míg meg nem halunk, nem tudjuk, mi az igazság. *Az pedig akármilyen lehet.* Mire mindezt végiggondoltam, iszonyatos félelem fogott el. Éreztem, amint a hátamon dermesztő, jeges hideg fut végig. Még mindig csukva volt a szemem. Képtelen voltam kinyitni. Egyre csak bámultam az előttem elterülő, áthatolhatatlan sötétséget. Olyan végtelen volt, mint maga az univerzum, nem volt belőle menekülés. Egyes-egyedül voltam. A tudatom összeszedett volt, határai kitolódtak. Úgy éreztem, ha arra támadna kedvem, egészen a mélyéig látnék ennek az univerzumnak. De nem akartam belenézni. Még túl korai lenne.

Mégis mit csináljak, ha ilyen a halál? Ha a halál örök éberség, állhatatos bámulás a sötétségbe?

Végre kinyitottam a szemem, és egy hajtásra kiittam a pohárból a maradék konyakot.

6

Ledobom a hálóruhám, melltartót veszek, pólót, arra széldzsekit. Szorosan hátrafogom és a dzseki alá tűröm a hajam, aztán fejembe nyomom a férjem baseballsapkáját. Vetek egy pillantást a tükörbe: úgy nézek ki, mint egy fiú. Rendben. Belebújok az edzőcipőmbé, és lemegyek a parkolóba.

Beülök az autómba, elfordítom a kulcsot, járatom kicsit a motort. Fülelek a hangjára. Igen, a szokásos motorhang. Mindkét kezem a kormányon nyugtatom, veszek néhány mély levegőt. Aztán sebességbe teszem az autót, és kigurulok a házból. Az az érzésem támad, hogy az autó sokkal könnyebben fut, mint szokott. Mintha jégpályán csúszna előre. Óvatosan váltok, átvágok a városon, és fölhajtok a Jokohama felé vezető főútra.

Elmúlt három, ennek ellenére elég sok autó van az utakon. Hatalmas teherszállító kamionok alatt remeg a burkolat, ahogy nyugatról kelet felé haladnak. Ők nem alszanak. A szállítás hatékonyságának növelésére nappal alszanak, éjjel dolgoznak.

Pedig itt lennék én, aki éjjel-nappal tudna dolgozni. Mert nekem nincs szükségem alvásra.

Ez biológiai értelemben nyilván természetellenes. Bár ki a megmondhatója, hogy mi a természetes? Hogy biológiai értelemben mi természetes, azt végső soron tapasztalati úton nyert következtetések alapján határozzuk meg. Az én helyzetem pedig felülírja ezeket a következtetéseket. Mi lenne például, ha engem az emberiség evolúciójában bekövetkezett ugrásszerű esetnek tekintenénk? A nő, aki sohasem alszik. A tudat határainak kitolódása.

Mosolyognom kellett.

Az emberiség evolúciójában bekövetkezett ugrás.

Kivezetek a kikötőbe, közben a rádióból szóló zenét hallgatom. Klasszikushoz lett volna kedvem, de nem találtam késő éjjel klasszikus zenét sugárzó adót. Akárhova kapcsoltam, unalmas, japán nyelvű rockzene volt műsoron. Nyálas szerelmes számok, hogy az ember gyomra is felfordul. Ez a zene azt az érzést kelti bennem, hogy valami borzasztó távoli helyen vagyok. Hogy messzire szakadtam Mozarttól is, meg Haydntól is.

Beállok a park hatalmas parkolójába, a felfestett fehér csíkok közé, és leállítom a motort. Egy lámpa alatti helyet választok, ahol a legvilágosabb van, és ahonnan a környéket is jól belátom. A parkolóban csak egyetlen autó áll. A fiatalok kedvence ez a típus. Fehér, kétajtós kupé. Régi modell. Biztos egy szerelmespár jött vele. Szállodára nincs pénzük, talán a kocsiban ölelkeznek. A kényelmetlen helyzetek elkerülése érdekében mélyen arcomba húzom a sapkát, így nem tűnik föl, hogy nő vagyok. Még egyszer ellenőrzöm, hogy biztosan bezártam-e az ajtót.

Körülbambulok, és eszembe jut, hogy elsőéves egyetemista voltam, amikor autókázni mentünk a barátommal kettesben, és a kocsiban pettingeltünk. A fiú közben teljesen begőzölt, és könnyögött, hogy betehesse. Nem engedtem meg neki. Nem akartam kocsiban szexelni. Két kezem a kormányom, és próbálok visszaemlékezni, közben szól a zene. A srác arcát nem tudom felidézni. Úgy rémlik, minden, de minden nagyon régen történt. Hogy minden történelem.

Úgy érzem, minden emlékem, ami akkorról van, amikor még tudtam aludni, egyre gyorsabban távolodik. Nagyon fura érzés. Mintha az az önmagam, aki mindennap elaludt az este beálltával, nem az igazi önmagam lenne, és az akkori emlékeim nem az igazi önmagam emlékei. Szóval így változik az ember. De erről a változásról senki sem tud. Senki sem veszi észre. Csak én tudok róla. Hiába magyaráznám, úgyse értenék. És meg se próbálnák elhinni. De ha elhinnék is, kizárt, hogy megértenék a legfontosabbat, azt, hogy mit érzek. Csupán a saját, következtetéseken alapuló világukra irányuló fenyegetésként tekintenének rám.

De én *valóban* megváltoztam.

Nem tudom, mennyit üldögéltem ott. Két kezem végig a kormányon, szemem lehunyva. És bámultam az álomtalan sötétséget.

Hirtelen ember jelenlétét éreztem, erre tértem magamhoz. Közvetlenül mellettem itt van valaki. Kinyitom a szemem, körülnézek. Az autó mellett áll valaki. És próbálja kinyitni az ajtót. Az természetesen be van zárva. Az autó mindkét oldalán egy-egy fekete árnyat látok. A jobb és a bal ajtónál is. Az arcukat nem tudom kivenni. Azt sem, hogy milyen ruhát viselnek. Fekete árnyak, itt állnak mellettem.

A két árnytól közrefogva borzasztó kicsinek érzem az autóm. Akkorának, mint egy tortadobozt. Érzem, amint jobbra-balra rázkódik. A jobb oldali ablakon ökölrel dörömbölnek. Nyilvánvaló, hogy ez nem a rendőrség. A rendőrök nem így kopognak be. És nem próbálják feldönteni az ember kocsiját. Elakad a lélegzetem. Most mit csináljak? A fejemben káosz. Érzem, hogy a hónom alatt izzadság gyöngyözik. El kell tűnnöm innen! A kulcsot, fordítsd el a kulcsot! Kinyújtom a kezem, megragadom a kulcsot, és jobbra fordítom. Hallom az önindítót.

De a motor nem indul.

Aprókat reszket a kezem. Lehunyom a szemem, lassú mozdulattal megint elfordítom a kulcsot. Nem indul. Csak száraz hangot hallani, mintha a falat kaparászná valaki. Nem indul a motor. Nem indul a motor. És ezek a férfiak – ezek az árnyak – tovább lökdösik az autót. Az egyre nagyobbakat leng ki. Szerintem ezek fel akarják fordítani a kocsit.

Valami nem stimmel, gondolom magamban. Ha higgadtan gondolom végig, minden rendben lesz. Gondolkodj!

Higgadtan – lassan – gondold végig! Valami nem stimmel.

Valami nem stimmel.

Csak hogy nem tudom, mi nem stimmel. A fejem teljesen megtelt a sűrű sötétiséggel. Az már semmire se használható. A kezem továbbra is aprókat reszket. Kihúzom a kulcsot, próbálom újra bedugni. De a kezem annyira remeg, hogy nem találom be a lukba. Mikor újra próbálkozom, a padlóra ejtem a kulcsot. Legörnyedek, föl akarom szedni. De nem megy, annyira rázkódik az autó. Próbálnék leguggolni, erre nagyon beverem a fejem a kormánykerékbe.

Feladom, hátradőlök, két kezemmel eltakarom az arcom. És sírok. Más már nem tudok, csak sírni. Megállíthatatlanul törnek föl a könnyeim. Itt vagyok egyedül, ebbe a kis dobozba zárva, és sehova se tudok elmozdulni. Most legmélyebb az éjszaka, és ezek a férfiak egyre lökdösik az autóm. Fel akarják borítani.

A Római Birodalom bukása, az 1881-es indiánlázadás, Lengyelország Hitler általi lerohanása és a viharos szelek világa

A Római Birodalom bukása

Vasárnap délután arra lettem figyelmes, hogy föltámadt a szél. Egészen pontosan délután kettő óra hét perc volt.

Mint mindig – úgy értem, mint vasárnap délutánonként mindig – a konyhaasztalnál ültem, és az elmúlt egy hét eseményeit vezettem be a naplómba, a háttérben közben valami ártalmatlan zene szólt. Mindennap följegyzem röviden, hogy mi történt aznap, és az egészet vasárnap formálom szépen szöveggé.

Épp végeztem a múlt vasárnaptól keddig tartó három nappal, amikor felfigyeltem az ablak előtt elzúgó viharos szél süvítésére. Félbehagytam a naplóírást, rátettem a tollamra a kupakot, kimentem a verandára, és beszedtem a száradó ruhákat. Azok száraz, zajos lebbenésekkel táncoltak a szélben, mint leszakadni készülő üstököscsóvák.

A szél apránként, észrevétlenül erősödhetett föl. Reggel ugyanis – egészen pontosan délelőtt tíz óra negyvennyolc perckor –, amikor kiteregettem, egy szellő sem rebbent. Egy olvasztókemence ajtaja lehet olyan szilárd és biztos, mint ez a megfigyelésem. Mert abban a pillanatban futott át a fejemen, hogy ilyen szélcsendes napon nem is kell csipesz a ruhákhoz.

Mondom, tényleg a legenyhébb szellő sem rebbent. Gyorsan összehajtogattam és kupacba raktam a ruhákat, aztán körbejártam a lakásban, és gondosan becsuktam az összes ablakot. Mire az utolsót is bezártam, alig szűrődött be a szél hangja. Az ablakon túl, mint viszketéstől kínlódó kutya, némán görnyedeztek a fák – himalájai cédrusok és gesztenyefák, az égen felhőfoszlányok suhantak át sebbel-lobbal, mint sunyi tekintetű titkos követek, a szemközti lakás verandáján pedig néhány ing csavarodott a műanyag zsinór köré, ottfelejtett árva gyerekek kétségbeesésével kapaszkodva.

Nyakunkon a vihar, gondoltam magamban.

Fellapoztam az újságot, kiguvadt szemmel bámultam az időjárás térképet, de sehol egy utalás, hogy tájfun készülne. Csapadék valószínűsége egészen pontosan nulla százalék. A térkép alapján ennek a vasárnapnak olyan békésnek kellene lennie, mint a fénykorát élő Római Birodalomnak.

Könnyed, mondjuk harminczázalékos erejű sóhajjal becsuktam az újságot, elraktam a tiszta ruhákat, főztem egy kávét, míg a háttérben továbbra is szólt az ártalmatlan zene, majd folytattam a naplóríást, közben iszogattam a kávét.

Csütörtökön lefeküdtem a barátnőmmel. A csaj nagyon szeretett bekötött szemmel szexelni. Mindig hordott is magánál egy textil szemmaszkot, ami a repülőkön osztogatott tisztasági csomaghoz jár.

Nekem nincsenek hasonló preferenciáim, de a barátnőm nagyon édes volt bekötött szemmel, szóval semmilyen ellenvetéssel nem éltem az ügyben. Különben is, mindenkinek megvan a maga kis furcsasága.

A naplóm csütörtöki oldalára nagyjából a fentieket jegyeztem le. Nyolcvan százalék tény, húsz százalék elmélkedés: ez a naplóríási alapelvem.

Pénteken egy ginzai könyvesboltban összefutottam egy régi barátommal. A srác nagyon fura mintájú nyakkendőt viselt. Csíkos alapra rengeteg telefonszám...

És akkor megszólalt a telefon.

Az 1881-es indiánlázadás

Kettő óra harminchat perckor kezdett csörögni. Biztos ő lesz az – mármint a barátnőm, aki bekötött szemmel szereti csinálni gondoltam. Abban maradtunk ugyanis, hogy vasárnap feljön hozzám, és mindig felhív, mielőtt indulna. Úgy volt, hogy bevásárol a vacsorához. A terv szerint estére osztrigás forró fazék lesz.

Lényeg, hogy délután kettő óra harminchat perckor szólalt meg a telefon. Az ébresztőórát a telefon mellett tartom, és ahányszor csak befut egy hívás, az órára is vetek egy pillantást, tehát teljesen világosan emlékszem az időpontra.

Amikor azonban fülemhez emeltem a kagylót, csak átható szélzúgást hallottam.

A telefonban csupán a bömbölő szél dühöngött, de úgy, mint a hatalmas 1881-es indiánlázadás. Hallani véltem, amint az indiánok fölégetik a telepések kunyhóit, átvágják a távírókábeleket, és megerősokolják Candice Bergent.

– Halló – szóltam bele, de hangom nyomtalanul beleveszett a történelem elsőpró erejű tombolásába.

– HALLÓ!

Már kiabáltam, de ismét semmi eredmény. Ha nagyon hegyeztem a fülem, a szél pillanatnyi szüneteiben mintha bizonytalanul elkaptam volna egy női hangot, de talán most is csak hallucináltam. Túl erősen zúgott a szél. És valószínűleg túl kevés bölény maradt.

Egy ideig szótlannal a fülemhez szorítottam a kagylót. Olyan erővel, hogy attól tartottam, odaragad, és nem lehet majd leválasztani. Tizenöt vagy húsz másodperc múltán azonban, mintha egy élet fonala szakadna el valami roham csúcán, hirtelen megszakadt a telefon. Csak a csönd maradt, olyan sivár és hideg, mint egy túlfehérített alsónemű.

Lengyelország Hitler általi lerohanása

Na, ez jó, sóhajtottam föl újra. Aztán visszatértem a naplóíráshoz. Volt egy olyan érzésem, hogy tanácsos lesz hamar túlesni rajta.

Szombaton Hitler páncélos hadosztályai lerohanták Lengyelországot. Varsót zuhanóbombázók...

De nem, nem is. Szó sincs róla. Hitler 1939. szeptember 1-jén rohanta le Lengyelországot. Nem pedig tegnap. Tegnap moziban voltam vacsora után, és megnéztem a *Sophie választását*, a főszerepben Meryl Streepel. Lengyelország lerohanásáról a filmben van szó.

Meryl Streep a filmben elválk Dustin Hoffmantól, aztán új házasságot köt a Robert de Niro alakította építészmérnökkel, akit a tömött vonaton ismert meg. Elég jó film volt.

Mellettem egy középiskolás szerelmespár ült, végig egymás hasán tartották a kezüket. Egy középiskolás hasa, milyen szép is az. Egyszer régen nekem is volt olyanom.

És akkor a viharos szelek világa

Mikor végeztem az elmúlt hét naplóbejegyzéseivel, leültem a lemezes polcom elé, és megpróbáltam kiválasztani a viharos szelekkel terhes vasárnap délutánhoz passzoló zenét. Végül egy Sosztakovics-concertót és a Sly and the Family Stone egy lemezét ítéltam a viharos szelekhez illőnek, és egymás után mindkettőt meghallgattam.

Az ablakon túl időről időre mindenféle tárgy szállt el. Fehér lepedő repült keletről nyugat felé, akár egy gyökérfőzetet kotyvasztó mágus. Hosszú, vékony bádog hirdetőtábla hajlította hátra törékeny gerincét, mint valami análszexrajongó.

Hallgattam Sosztakovicsot, figyeltem az ablakon túli világot, és akkor megint megcsörrent a telefon. A mellette álló ébresztőóra három óra negyvennyolc percet mutatott.

Fölemeltem a kagylót, vártam, hogy felzúg a viharos szél, mint egy Boeing 747-es hajtómű, de ezúttal egyáltalán nem hallottam szélzúgást.

– Halló – szólt bele egy női hang.

– Halló – szóltam bele én is.

– Most indulnék a hozzávalókkal, rendben? – kérdezte a barátnőm. Szóval mindjárt jön, nála a hozzávalók meg a szemmaszk.

– Rendben. De...

– Tűzálló agyagfazekad van?

– Van – feleltem de mi történhetett? Nem hallani a szél zúgását.

– Nem, mert már elállt a szél. Nakanóban három óra huszonöt perckor állt el, szóval lassan ott is biztosan megszűnik.

– Lehet – mondtam, azzal visszatettem a kagylót, leszedtem a fazekat a legfelső polcról, és elmostam.

Ahogy a barátnőm megjósolta, a szél hirtelen elállt, négy óra előtt öt perccel. Ablakot nyitottam, elnéztem a kinti tájat. Az ablak alatt nagy fekete kutya szaglászta körbe lelkesen a talajt. Tizenöt vagy húsz percig sem unta el, egyre szimatolt. Sejtelmem sem volt, miért ilyen kitartó.

Ettől eltekintve azonban a világ pontosan úgy nézett ki és úgy épült föl, mint a szelek előtt. A himalájai cédrusok meg a gesztenyefák, mintha mi sem történt volna, *hűvös* távolságtartással álldogáltak az üres telken, a száradó ruhák egyenesen lógtak le a műanyag zsinórról, a

villanyoszlopokon varjak ültek, és fel-le verdestek hitelkártya-csillogású szárnyukkal.

Aztán egyszer csak meg is jött a barátnőm, és nekiállt elkészíteni az osztrigás forró fazekat. Megmosta a konyhában az osztrigákat, gyorsan felvágta a kínai kelt, előkészítette a tofut, és összeállította a főzőlevet.

Megkérdeztem tőle, hogy nem hívott-e véletlenül kettő óra harminchat perckor.

– De, hívtalak! – felelte, közben a rizst tisztította egy szűrőben.

– Semmit nem hallottam – közöltem.

– Hát igen, erős volt a szél – mondta, mint aki az egésznek nem tulajdonít különösebb jelentőséget.

Sört vettem elő a hűtőből, és az asztal szélére ültem, hogy megigyam.

– De hogy honnan jött egyszer csak az a viharos szél, és miért állt el olyan hirtelen? – kérdeztem.

– Fogalmam sincs – vágta rá a barátnőm, amint nekem háttal garnélarákokat pucolt. – Olyan sok minden van, amit nem tudunk a szelekről. Ahogy sok minden van, amit nem tudunk az ókor történelméről, a rákról, a tenger fenekéről, az űrről és a szexről.

– Hát... – mondtam rá. Ez egyáltalán nem válasz. De nem úgy tűnt, hogy ebben az ügyben bármi egyéb kiderülne, ha a barátnőmmel akarnám megvitatni, úgyhogy inkább hagytam, és figyeltem, amint készül az osztrigás forró fazék.

– Figyelj, megfoghatom egy kicsit a hasadat? – kérdeztem aztán tőle.

– Később, jó? – mondta ő.

Míg készült az étel, a jövő heti napló-összefoglalóhoz röviden följegyeztem a mai nap eseményeit.

1. A Római Birodalom bukása
2. Az 1881-es indiánláadás
3. Lengyelország Hitler általi lerohanása

Ezeket jegyeztem föl.

Így jövő héten is pontosan föl tudom majd idézni, mi minden történt ma. Éppen azért áll módomban huszonkét éve, egyetlen nap kihagyás nélkül naplót vezetni, mert ilyen pedáns rendszert alkalmazok. Minden, értelemmel bíró cselekedet sajátos rendszerrel rendelkezik. Ha fúj a szél, ha nem, ez az én életem.

Tiroli nadrág

– Anyám kidobta apámat – árulja el egy nap a feleségem barátnője. – Egy rövidnadrág miatt.

Muszáj megkérdeznem:

– Rövidnadrág?

– Tudom, hogy furán hangzik – ismeri el a lány. – De hát az egész történet fura.

A lány nőnek elég nagydarab. Magasságra és termetre nagyjából akkora, mint én. Foglalkozására nézve elektromosorgona-tanár, szabad idejének legnagyobb részét pedig úszással, síeléssel, teniszezéssel tölti. Természetesen egyetlen csepp felesleg sincs rajta, és mindig egyenletesen barnára van sülve. Nyugodtan nevezhetjük sportőrültnek. Szabadnapjain, miután túlesett a reggeli futáson, egy ideig a közeli uszodában rója a hosszokat. Délután kettőkor teniszezik, utána jön az aerobik: ez a programja. Én is sportszerető vagyok, de ennyit nem bírnék.

A lány nem agresszív természet, nem is kicsinyes. Sőt, inkább békés, és nem erőszakolja másokra a maga igazát. Csak éppen testének – és talán a hozzá kapcsolódó pszichikumnak is – szüntelenül, nyughatatlanul mozognia kell. Mint egy soha meg nem állapodó üstökösnek. Ennek is köze lehet ahhoz, hogy nem megy férjhez. Kapcsolata volt már több is. Mert nagydarabnak ugyan nagydarab, de igazán szép. Néhányszor odáig jutottak a történések, hogy megvolt a lánykérés, és az időpontot is kitűzték. Az esküvő közeledtével azonban mindig közbejött valami előre nem látott akadály, amiért hirtelen az egészet le kellett mondani.

– Nincs szerencséje – vélekedik a feleségem.

– Úgy tűnik, nincs – mutatok együttérzést a rend kedvéért.

Mégsem feltétlenül értek egyet a nejemmel. Való igaz, hogy a szerencse életünk ezernyi oldalát befolyásolja, és előfordul, hogy sötét árnyként nehezül ránk a balszerencse. Csakhogy én azt hiszem, ha valakiben elég akaraterő van harmincat fordulni az uszodában és húsz kilométert lefutni, akkor a legtöbb akadályon csak át tudja magát küzdeni, vagy nem? Sejtésem szerint ez a lány valójában nem akart férjhez menni. A házasság

nem fért bele üstökösszerű pályájának vonzaskörébe – összes járulékos elemével együtt legalábbis nem.

Ezért aztán továbbra is elektromos orgonát tanított, szabad idejét habozás nélkül sportolásra fordította, túl szerencsésnek nem nevezhető szerelmekbe esett, majd esett ki belőlük.

Esős vasárnap délután van. A lány a megbeszéltnél két órával korábban érkezik meg hozzánk. A feleségem épp a vásárlást intézi valahol.

– Ne haragudj! – mentegetőzik a lány. – Úgy volt, hogy teniszezni megyek, de azt elmosta az eső, és felszabadult két órára. Otthon, egymagamban csak unatkoznék, gondoltam, kicsit előbb jövök – de lehet, hogy feltartalak a munkában?

Dehogy, egyáltalán nem, válaszolok. Nem sok kedvem volt dolgozni, szóval ölemben a macskával éppen videót néztem.

Beengedem a lányt, főzök egy kávét a konyhában. Aztán kezünkben kávéval megnézzük a *Cápa* utolsó húsz percét. Persze mindketten láttuk már a filmet. Szerintem kétszer vagy háromszor is. Szóval egyikünk sem a képernyő elé szegezve nézi. Egyszerűen csak éppen ez a film van a videóban, szóval ezen bambulunk.

Véget ér a film, megjelenik a stáblista. A feleségemnek se híre, se hamva. Jobb híján elbeszélgetünk a lánnyal erről-arról. Cápákról, tengerpartról, úszásról... A feleségem még mindig sehol. Szóval tovább beszélgetünk. Hogy is fejezzem ki magam: azt hiszem, nekem szimpatikus ez a lány. De egyórányi társalgás alapján világosan kiderült, hogy igazából nincs közös témánk. Végül is a feleségem barátnője, nem az enyém.

Más dolgunk nem lévén, arra gondoltam, beteszek egy másik kazettát. A lány akkor kezdett minden átmenet nélkül a szülei válásáról beszélni. Számomra teljesen megfejthetetlen, hogy honnan került elő hirtelen a téma. Lássuk be: az úszás és a lány szüleinek válása között – már legalábbis az én logikám szerint – nem fedezhető fel kapcsolat. Persze ki tudja, ettől még lehetett ott valami nyilvánvaló összefüggés.

– Pontosabban szólva nem is rövidnadrág – így a lány –, hanem tiroli nadrág.

– Amit a németek hordanak, az az alpesi fajta kantáros bőrnadrág?

– Igen, az. Apám rákezdett, hogy olyat kér ajándékba. Ugyanis elég magas a generációjához képest. Lehet, hogy tényleg jól állt volna neki az a

nadrág, szerintem pont azért szeretett volna egyet. De őszintén, te el tudsz képzelni egy japánt tiroli nadrágban? Jó, persze ízlés dolga.

Nem követem a történetet. Kénytelen vagyok belekérdezni. Hogy mégis milyen helyzetben, mégis kitől kérte apukád ajándékba azt a tiroli nadrágot?

– Jaj, ne haragudj! Soha nem az elején kezdem. Ha nem világos, miről beszélek, nyugodtan szólj közbe!

Úgy lesz, ígérem meg.

– Anyám húga Németországban él, és mindig hívta anyámat, hogy egyszer látogassa már meg. Anyám persze nem beszél németül, és még életében nem járt külföldön. Viszont mivel mindig is angoltanárként dolgozott, kedve azért lett volna egy külföldi úthoz. Meg a nagynénémmel is nagyon régen látták egymást. Szóval anyám megkérdezte apámat, hogy nincs-e kedve mondjuk tíz napra Németországba utazni kettesben. Apám azonban sehogy sem tudott elszabadulni a munkahelyéről. Így aztán anyám egyedül ment el.

– És akkor kérte apukád anyukádat, hogy egy tiroli nadrágot vegyen neki ajándékba. Igaz?

– Így van – mondja a lány. – Mikor anyám megkérdezte, hogy mit hozzon ajándékba, apám azt mondta, hogy egy tiroli nadrágot.

– Idáig világos.

A lány szülei elég jól megvoltak egymással. Nem veszekedtek éjszakába nyúlóan, az apja nem viharzott el otthonról, hogy aztán napokig haza se menjen. Olyan korábban előfordult párszor, hogy megcsalta a feleségét, és odalett a családi béke, de mostanában már nem voltak ilyen ügyei.

– Nem rossz ember. Rendesen dolgozik is. Csak éppen olyan típus volt, aki rögtön kikezd a nőekkel – kommentálta szárazon a lány. Mint aki egy idegenről beszél. Egy pillanatra valósággal olyan érzésem támadt, mintha az apja már halott lenne. De erről szó sem volt. Nagyon is jól van, majd kicsattan az egészségtől, mondta a lány.

– Akkorra már apám is teljesen lenyugodott, semmilyen balhész ügye nem volt. Én úgy láttam, hogy nagyjából minden rendben van köztük.

A történet mégsem volt ilyen egyszerű. Az eredeti terv szerint az anyának tíz nap múltán haza kellett volna jönnie, de végül másfél hónapig Németországban maradt. És erről szinte egy szóval sem tájékoztatta a családját. Amikor pedig végre visszatért Japánba, akkor sem a tokiói családi otthon felé vette az irányt, hanem Oszakába ment, a másik hűgához.

Sem a lánynak, sem az apának nem volt a leghalványabb sejtelve sem, hogy mégis mi történhetett. Korábban, akkor is, amikor azok a gondok akadtak a házastársak között, az anya némán tűrte a megpróbáltatásokat. Állhatatosságának láttán a lány sokszor gondolt arra, hogy ennek a nőnek talán nincs fantáziája. Az anya számára a család volt az első, és történhetett bármi, a lányát óvta. Az tehát, hogy nem jön haza, de még csak nem is telefonál, derült égből villámcsapásként érte apát és lányát. Többször is telefonáltak az oszakai nagynénihez. Az anya azonban a telefont sem volt hajlandó átvenni.

Egy nap azonban váratlanul ő maga hívta fel őket. Közölte a férjével, hogy „elküldöm a válási papírokat, aláírva küldd vissza őket”. Nem magyaráznád el, hogy mégis mi folyik itt? – kérte a férj. „Az, hogy többé semmilyen formában, semmilyen körülmények között nem tudok szeretetet érezni irántad.” Nem tudnánk ezt megbeszélni?, kérdezte az apa. „Nem tudnánk. Sajnálom, de már mindennek vége.”

A telefonos tárgyalások két vagy három hónapig húzódtak. Az anya azonban egy tapodtat sem hátrált. Végül az apa megtört, és beleegyezett a válásba. Olyan nagyon nem erősködhetett, tekintettel a viselt dolgaira. Meg aztán nem is a kitartásáról volt híres.

– Óriási sokként ért – mondja nekem a lány. – Nem maga az, hogy elválnak. Azt a lehetőséget, hogy a szüleim egyszer elválhatnak, soha nem hagytam ki teljesen a számításaimból. Lelkileg bizonyos mértékig fel voltam készülve. Ha simán, a felfoghatatlan előzmények nélkül, egyszerűen csak szétmennek, az nem rázott volna meg túlságosan. Nem az a baj, hogy anyám kidobta apámat. Hanem az, hogy *vele együtt* engem is elhajított. Ez volt igazán elviselhetetlen.

Bólintok.

– Addig mindig anyám oldalán álltam. És anyám is mindig a szövetségesem volt. És ennek ellenére, tulajdonképpen minden magyarázat nélkül, simán kihajított apámmal együtt, mint valami konyhai hulladékot. Ez nagyon megviselt, sokáig nem tudtam anyámnak megbocsátani. Többször is írtam neki, kértem, hogy magyarázza el, mi történt. De egyszer sem válaszolt a megkeresésemre. Annyit sem írt vissza, hogy találkozni szeretne velem.

A lány három év múltán találkozott újra az anyjával. Egy rokonuk temetésén. Akkorra már megállt a saját lábán, egyedül élt. Amikor a szülei elváltak, másodéves egyetemista volt, és akkor ő is elköltözött otthonról.

Lediplomázott, és elektromosorgona-oktatóként kapott állást. Az anyja ugyanakkor angolt tanított egy felvételi előkészítő iskolában.

Azért nem adtam neked semmilyen magyarázatot, mert fogalmam sem volt, hogyan kezdjek bele, magyarázta a lánynak az anyja. „Szinte föl sem fogtam, hogy mi történik velem – tette hozzá. – De azt hiszem, minden azzal a rövidnadrággal kezdődött.”

– Rövidnadrág? – kérdezett vissza döbbenten a lány, ahogy én is. A lányban már megszületett a döntés, hogy soha többé nem szól az anyjához. Erre azonban elfogta a kíváncsiság. A gyászruhás anya és lánya beültek egy közeli cukrászdába, és jeges teát rendeltek. A lány mindenáron hallani akarta ezt a rövid mesét (nevezzük így).

A tiroli nadrágokat árusító üzlet Hamburgtól jó órányi útra, egy kisvárosban volt. Az anya húga derítette ki, hogy hol.

– Megkérdeztem német ismerősöktől, azt mondták, ha ezen a környéken tiroli nadrágot akarsz venni, ez az üzlet a legjobb. Szépen varrnak, és az ár is elfogadható – számolt be.

Az anya tehát vonatra ült, és elment a nevezett kisvárosba, hogy megvegye a férjének az ajándék tiroli nadrágot. A vonaton egy német házaspárral ült közös fülkében. A házaspár gyenge angolsággal megszólította.

– Ajándék tiroli nadrágért megyek – magyarázta nekik az anya.

– Hol akarja megvenni? – kérdezték ők.

Az anya megadta az üzlet nevét. A német házaspár teljes egyetértésben vágta rá:

– Guut. Jáá, az az üzlet jó választás.

Az anya elégedetten bólintott.

Kellemes kora nyári délután volt. Az anya barátságos, ódon hangulatát őrző városkába érkezett. A város közepét sebes folyású patak szelte át, a patakparton üde növényzet zöldellt. Mindenfelé kövezett utak nyújtóztak, és a városban csak úgy rajzoltak a macskák. Az anya megpihent egy cukrászdában, ivott egy kávé, sajtos süteményt evett hozzá. Amint a cukrászda macskájával játszadozva az utolsó kortyot szürcsölte ki, megjelent a tulaj, és arról érdeklődött, mi hozta városukba a kedves vendéget. Amint elhangzott a válasz, hogy a tiroli nadrágok, a tulaj fogott egy papírt, és felskiccelte az útvonalat addig a bizonyos üzletig.

– Köszönöm, nagyon kedves – mondta az anya.

Milyen kellemes is egyedül utazni, gondolta, amint a kövezett utakat róttá. Ha jobban belegondolt, egészen mostanáig, ötvenöt éves koráig, sosem utazott egyedül. Németországi útja alatt egyetlenegyszer sem érezte magát magányosnak, egyszer sem félt vagy unatkozott. Minden, amin megakadt a szeme, az újdonság és az eredetiség varázsával hatott rá. Akivel csak találkozott, kedves volt hozzá. Minden egyes élménye hozzájárult, hogy felébredjenek élettől pezsgő érzései, melyek addig érintetlenül heverték benne. Amit addig magához legközelebbinek, legfontosabbnak érzett – a férje, az otthona, a lánya –, a földgolyó túlfelén voltak. Már eszébe sem jutottak.

A tiroli nadrágos üzletet elsőre megtalálta. Régi, aprócska üzlet volt, világosan érződött rajta, hogy mesteremberek üzemeltetik. Turistacsalogató, feltűnő cégtáblájuk ugyan nem volt, de kintről is látszott, hogy a boltban csak úgy sorakoznak a tiroli nadrágok. Az anya kinyitotta az ajtót, és belépett.

Bent két öreg dolgozott. Duruzsolva, az orruk alatt motyogva beszélgettek, közben méricskéltek, és egy jegyzetfüzetbe rögzítették az adatokat. Egy térelválasztó függöny túloldalán tágas munkaterület látszott.

– *Darf ich Ihnen helfen, Madame?* – kérdezte a két öreg közül a természetesebb.

– Tiroli nadrágot szeretnék venni – felelte angolul az anya.

– Az csinál kicsi probléma – birkózott a szavakkal az öreg. – Mi nem gyártunk termék nem létező vevőnek.

– Az én férjem létezik – felelte meggyőződéssel az anya.

– Jáá, já, az ön férj létezik. Persze, persze – szabadkozott az öreg. – Rossz az én angol, elnézést. De én azt mondom, nem tudunk árulni nadrág itt nem létező vevőnek.

– Miért nem? – kérdezte összezavarodva az anya.

– Az a mi üzlet stratégia. *Ist unser Prinzip.* Vevő fölveszi a mi tiroli nadrág, mi megnézünk ezzel a szemmel. Hogy milyen, megnézünk. És megjavítunk nagyon ügyesen méret. Akkor eladunk. Több mint száz éve van itt mi üzlet. Ez a stratégia alapoz üzleti hírnév.

– De én fél napot utaztam, direkt ezért jöttem Hamburgból. Azért, hogy önöknél vegyek tiroli nadrágot.

– Nagyon sajnálom – mondta az öreg valóban sajnálkozva. – De nem tudunk csinálni kivétel. Ez a világ rettentően bizonytalan, bizalom megszerzése hosszú idő, elvesztése nagyon rövid.

Az anya fölsóhajtott, amint ott az üzlet ajtajában álldogált. És borzasztóan törte a fejét, hogy mégis hogy oldhatná meg a nehéz helyzetet. Közben a nagyobb termetű öreg németül magyarázta a kisebb termetűnek, hogy mi történik. Az bánatos arccal bólogatott, hogy „jáá, jáá”. A testfelépítésük teljesen más, de a két öreg arcberendezése annyira hasonlított, mint egy ikerpáré.

– És ehhez mit szólna? – jutott eszébe az anyának. – Keresek valakit, aki hasonló termetű, mint a férjem, és idehozom. Ez az ember fölpróbál egy nadrágot, önök pedig ráigazítják a méretet. És ön eladja nekem azt a darabot.

– De madame, az van ellene stratégiának. Aki fölveszi a nadrág, az nem ön férj. Ez igazság, mi tudjuk. Ez lehetetlen kérés.

– Tegyenek úgy, mintha nem tudnák! Ön eladja a nadrágot annak az illetőnek. Az az illető pedig továbbadja nekem. Így nem rendül meg az üzletükbe vetett bizalom. Nem igaz? Kérem. Csak egy kicsit hunyjanak szemet! Lehet, hogy többször már nem járok Németországban. És akkor soha az életben nem lesz alkalmam tiroli nadrágot venni.

– Hóó – az öreg olyan arcot vágott, mint aki most nagy bajban van. Némi fejcsóválás után a másik öreghez fordult, és németül hadart neki valamit. Aztán egy ideig egymással tárgyaltak. Végül a nagyobb termetű öreg visszafordult a vevőhöz:

– Rendben, madame. Csak mostani kivétel – kivétel a kivételben, igen! Kérem megérteni. Maradunk abban, hogy nem tudunk semmiről. Nem sok vevő jön direkt Japánból tiroli nadrágért. És mi, németek nem vagyunk menthetetlenül keményfejűek! Keressen ön férjéhez lehetőleg ugyanolyan termetű illetőt! Bátyám is mondja, úgy rendben.

– Köszönöm! – hálálkodott az anya. Aztán a bátyának mondta németül: – *Das ist so nett von Ihnen.*

A lány – vagyis a történetben szereplő anya lánya, aki mindezt meséli nekem – felsóhajt, két keze egymáson nyugszik az asztalon. Megiszom teljesen kihűlt kávé maradékát. Az eső egyre csak esik. A feleségem még mindig nem jött meg a vásárlásból. Honnan és miért jutottunk ehhez a történethez?

– És mi történt aztán? – sürgetem a folytatást, mert kíváncsi vagyok, mi lett a vége. – Talált valakit anyukád, aki hasonló termetű, mint apukád?

– Talált – válaszolja a lány kifejezéstelen arccal. – Leült kint egy padra, és figyelte, hogy lát-e egy hasonló testfelépítésű férfit. És el is haladt előtte a tökéletes alany. Anyám minden magyarázat nélkül, már-már erőszakkal – ugyanis a fickó szinte egyáltalán nem beszélt angolul – be is rángatta a tiroli nadrágos üzletbe.

– Elég rámenős az anyukád – mondom lenyűgözve.

– Hát, nem tudom. Otthon olyan békésnek és visszahúzódónak tűnt – sóhajt megint a lány. – Az üzletben aztán elmagyarázták a fazonnak, hogy mi a helyzet, ő meg azt mondta, rendben, akkor segít, és készséggel beugrott apám szerepébe. Belebújt a nadrágba, az öregek meg felhajtottak és bevettek itt-ott. Közben hármásban barátságosan elviccelődtek németül. A művelet harminc perc alatt be is fejeződött. És mire befejeződött, anyám már tudta, hogy el fog válni.

– Egy pillanat – szólalok meg. – Nem értem: talán történt valami rendkívüli abban a harminc percben?

– Nem, semmi különös nem történt. Csak kedélyesen elnevetgélt a három német muki.

– Akkor hogy dönthette el anyukád, hogy el fog válni?

– Ezt anyám sem értette. Akkor nem. Föl sem fogta, mi történik, teljesen összezavarodott. Csak azt tudta, hogy míg elnézte azt a férfit a tiroli nadrágban, elviselhetetlen gyűlölet ébredt benne. Mármint az apám iránt. És azt a gyűlöletet nem tudta hol levezetni. Az a férfi a nadrágban, a bőre színét leszámítva szinte pontosan olyan volt, mint apám. A lába formájától kezdve a pocakján át a kopaszodó fejéig. Úgy tűnt, nagyon élvezzi a nadrágpróbát. Diadalittas volt és önelégült. Mint egy kisgyerek. Ahogy anyám ott állt és figyelte, kezdett benne kivehető formát ölteni néhány, eddig csak homályosan ott kerengő gondolat. És akkor végre megértette. Azt, hogy ő mostanra megutálta a férjét.

A feleségem végre megjön a vásárlásból, a nők kettesben kezdenek beszélgetni. Nekem továbbra is a tiroli nadrágos történet jár az eszemben. Viszonylag korai időpontban megvacsorázunk hármásban, aztán iszogatunk egy kicsit. De az a sztori nem hagy nyugodni.

– És már nem vagy dühös anyukádra? – kérdem a lányt, amikor kimegy egy kicsit a feleségem.

– Hmm. Nem vagyunk olyan jó viszonyban, mint előtte voltunk. De azt hiszem, haragudni legalább már nem haragszom rá.

– Mert elmondta a tiroli nadrágos sztorit?

– Valószínűleg. Mire azt végighallgattam, már sehol nem volt az a borzasztó düh, amit éreztem iránta. Hogy ez hogy lehetséges, azt nem tudnám egykönnyen megmagyarázni. De azt hiszem, köze lehet ahhoz, hogy mindketten nők vagyunk.

– És ha nincs az a tiroli nadrágos sztori? Vagyis ha csak annyi a történet, hogy egy nő elutazik egymagában, és felfedezi eddig ismeretlen önmagát, akkor is megbocsátottál volna anyádnak?

– Biztos, hogy nem – válaszol habozás nélkül a lány. – A tiroli nadrág a lényeg. Érted?

Arra gondolok, hogy az apa nyilván meg sem kapta azt a tiroli nadrágot, amibe más bújt helyette.

Gyűjtogató

A lánnyal egy cimborám esküvőjén ismerkedtünk meg és barátkoztunk össze. Három évvel ezelőtt. A korkülönbség majdnem tizenkét év köztünk. Ő húszéves volt akkor, én harmincegy. Ez azonban nem jelentett különösebb problémát. Nekem éppen számtalan más ügy miatt fájt a fejem, őszintén szólva nem értem rá, hogy fennakadjak a korkülönbségen. A lány meg eleve nem törődött az életkorral. Én nős voltam, de ez sem okozott gondot. A lány mintha abban a hitben élt volna, hogy az életkor, a családi háttér vagy a jövedelem csupán ugyanolyan, a születés pillanatában eleve meghatározott tulajdonságok, mint a lábmeret, a hangszín vagy a körömforma. Vagyis nem olyasmi, amin töprengéssel változtatni lehet. Tulajdonképpen igaza is van.

A lány pantomimezni tanult annál a híres, *na-mondd-már-hogyis-hívják* nevű tanárnál, egyébként reklámmodellkedésből élt meg. Csakhogy nem szerette megerőltetni magát, folyton visszamondogatta az ügynökétől érkező ajánlatokat, tehát minimális volt a bevétele. Úgy tűnt, a hiányzó részt elsősorban férfiismerősei jóindulatának köszönhetően sikerült kipótolnia. Erről persze semmi konkrétat nem tudok. Csak így képzelem, elejtett megjegyzései alapján.

Ezzel azonban nem azt akarom sugallni, hogy pénzért feküdt volna le férfiakkal. Persze lehet, hogy időnként ahhoz valami nagyon hasonló is előfordult. De ha előfordult is, vele kapcsolatban nem ez volt a lényegi kérdés. Az ő lényege sokkal, de sokkal egyszerűbb volt. Nyílt, okoskodás nélküli egyszerűsége vonzott bizonyos típusú embereket. És amint szembetalálkoztak vele, ők rögtön megpróbálták rávetíteni saját bonyolult érzéseiket erre az egyszerűsége. Nem tudom érthetőbben elmagyarázni, de szerintem erről lehetett szó. Fogalmazzunk úgy, hogy a lányt ez az egyszerűség segítette át az életen.

Egy ilyen mechanizmus azonban nem tarthat ki a végtelenségig. Mert ha örökké kitartana, az felborítaná a világmindenség rendjét. Ilyesmi csak meghatározott helyen, meghatározott időben történhet meg. Akárcsak a „mandarinhámozás”.

Hadd meséljek a „mandarinhámozásról”!

A lány akkor említette, hogy pantomimezni tanul, amikor megismerkedtünk.

Jé, tényleg?, feleltem én. Nem voltam különösebben meghatva. A fiatal lányok manapság mind tanulnak valamit. És ez a lány nem olyan típusnak tűnt, aki hajlandó a komoly elmélyülésre és a képességei fejlesztésére.

Akkor azonban belekezdett a „mandarinhámozásba”. Ami annyit jelent, hogy szó szerint meghámozott egy mandarint. Bal kezénél üvegtál, benne egy halom mandarin, jobb kezénél egy másik tál a héjnak – ezek voltak a kellékek –, de valójában semmi nem volt ott. Megfogott egy képzeletbeli mandarint, szép lassan megpucolta, gerezdenként a szájába tette, kiköpdöste *a keserű fehér részeket*, majd amikor végzett egy egésszel, összeszedte és a héjba csomagolta *a kiköpdösött részeket*, majd az egészet a jobb keze felőli tálba dobta. Aztán megállás nélkül ismételte ezt a műveletsort. Szavakkal elmagyarázva nem valami nagy szám. De amint élőben, a saját szememmel követtem tíz vagy húsz percen át – egy bárpultnál beszélgettünk, ő meg közben szinte oda se figyelt, de a keze egyre hámozta a mandarinokat –, lassan az az érzésem támadt, hogy környezetemből kiszippantják a valóság érzetét. Iszonyatosan nyomasztó érzés. Amikor Eichmannt bíróság elé állították Izraelben, felmerült, hogy az lenne számára a megfelelő büntetés, ha egy hermetikusan lezárt szobába dugnák, és lassan kiszivattyúznák a szobából a levegőt. Elképzelni sem tudom, hogy az miféle halál lehet, de hirtelen ez ugrott be.

– Nagyon tehetséges vagy! – dicsértem a lányt.

– Ó, ez igazán nagyon egyszerű. Még nem tehetség. A lényeg, hogy nem azt kell elképzelni, hogy itt *van* egy mandarin, hanem azt kell elfelejteni, hogy *nincs* itt. Ennyi.

– Tisztára zen!

Nekem akkor tetszett meg a lány.

Valójában nem találkoztunk olyan sokszor. Havonta egyszer, maximum kétszer, de az már soknak számított. Általában én telefonáltam rá, és hívtam, hogy menjünk el valahova. Néha ettünk valamit, máskor egy bárban iszogattunk. És lelkesen beszélgettünk. Én meghallgattam őt, ő meghallgatott engem. Szinte egyáltalán nem volt közös témánk, de ez nem számított. Mondjuk úgy, hogy barátok voltunk. Evés-ivás után természetesen mindig én álltam a számlát. Előfordult, hogy ő telefonált

rám, leginkább, ha nem volt pénze, és kopogott a szeme az éhségtől. Ilyenkor mindig hihetetlenül sokat evett.

Vele kettesben el tudtam magam engedni. Teljesen megfeledkeztem a kedvetlenül végzett munkákról, a megoldhatatlan, idegőrlő problémákról, meg érthetetlen emberek érthetetlen rögeszméiről. Volt benne valami képesség, ami lehetővé tette ezt. Soha semmi különösről nem beszélt. Néha tulajdonképpen oda sem figyeltem, hogy mit mond, csak hümmögtem egyet-egyed, mintha követném a hallottakat. Mégis andalítóan kellemes érzés volt őt hallgatni, olyan, mint a messzeségben vonuló felhőket nézegetni.

Én is meséltem neki mindenféléről. Személyes ügyekről is, általános témákról is, és rendkívül őszintén osztottam meg vele, amit gondoltam és éreztem. Meglehet, ő is, akárcsak én, csupán hümmögött egyetértően, de közben mindent elengedett a füle mellett. Ha így volt, az sem számít, a legkevésbé sem. Én egy bizonyos fajta hozzáállásra vágytam. És egészen biztosan nem megértésre vagy együttérzésre.

Két évvel ezelőtt, tavasszal a lány édesapja meghalt szívbetegségben. Akkor viszonylag nagyobb összegű készpénzhez jutott. Legalábbis ezt állította. Úgy határozott, hogy abból a pénzből egy időre Észak-Afrikába utazik. Nem igazán értettem, hogy miért pont oda, mindenesetre ismertem egy nőt, aki Algéria tokiói nagykövetségén dolgozott, és bemutattam a lánynak, így aztán ő Algéria mellett döntött. Véletlenül én kísértem ki a repülőtérre. Egyetlen ócska utazótáskát lóbált a kezében, abba gyömöszölte a ruháit. Mikor átment a poggyászellenőrzésen, a kívülálló számára nem olyan benyomást tett, hogy elutazik Észak-Afrikába, hanem inkább olyat, hogy hazamegy oda.

– Visszajössz te egyáltalán Japánba? – viccelődtem.

– Persze, hogy visszajövök! – mondta rá.

Három hónap múltán haza is jött. Három kilóval kevesebb volt, mint induláskor, és feketére volt sülve. És magával hozta vadonatúj kedvesét. Egy algériai étteremben ismerkedtek meg. Algériában kevés japán él, ők ketten rögtön össze is barátkoztak, végül pár lett belőlük. Amennyire én tudom, ez a fickó volt a lány első igazi barátja. A srác a húszas évei második felében járt, magas volt, a megjelenése kifogástalan, a modora udvarias. Az arca picit kifejezéstelen, de azért a jóképű oldalon játszott, és nem tett rossz benyomást. Nagy keze volt, hosszú ujjakkal.

Azért vannak ilyen részletekbe menő ismereteim, mert én mentem ki eljűk a repűlűtűrre. Vűratlanul ugyanis tűviratot kaptam Bejrűtbűl, benne csupűn egy dűtum űs egy jűratszűm. Vűgyis hogy menjek műr ki a repűlűtűrre. Mikor leszűllt a gűp – a rossz idűjűrűsi kűrűlműnyek miatt nűgy űrűt kűsett, űn azalatt hűrom napilapot olvastam ki a kűvűzűbűn –, kart karba űlűtve jelentek meg az utasvűrűbűn. Űgy nűztek ki, mint egy kellemes fiatal hűzaspűr. A lűny bemutatta a srűcot. Jűforműn reflexbűl kezet rűztűnk. A fickűnak űrűs kűzfogűsa volt, mint űltalűban azoknak, akik sok idűt tűltűttek kűlfűldűn. Aztűn beűltűnk egy űtterembe. A lűny kijelentette, hogy muszűj *tendont* ennie, rizst tenpurűval, tehát űt azt evett, mi meg a barűtjűval csapolt sűrt ittűnk.

A kereskedelembe dolgozom, mondta a fickű. De hogy pontosan mit csinűl, arrűl nem űrűlt el tűbbet. Nem tudtam megűtűlni, vajon miűrt nem: azűrt-e, mert nem akar a munkűjűrűl beszűlni, vagy azűrt fogja vissza magűt, mert fűl, hogy untatna. Űszintűn szűlva nem sok kedvem lett volna kereskedelmi tűműkrűl hallani, űs inkább nem is kűrűdezőskűdtem. Műs tűműnk nem lűvűn, a bejrűti biztonsűgi helyzetrűl űs Tunisz vűzvezetűkrendszerűrűl tűrsalogtűnk. A srűc elűggű kűpbe volt az űszakafrikai űs a kűzel-keleti eseműnyekkel kapcsolatban.

Amint befejezte az evűst, a lűny hatalmasat űsűtűt, űs kijelentette, hogy űlmos. Űgy nűzett ki, mint aki ott helyben műly űlomba kűszűl merűlni. El is felejtettem mondani, de rossz tulajdonsűga, hogy a kűrűlműnyekre valű tekintet nűklűl kűpes elűlmosodni. A fickű azt mondta, hazaviszi taxival. Nekem gyorsabb a vonat, űgyhogy azzal megyek, feleltem erre. Fogalmam sem volt, minek is jűttem ki a repűlűtűrre.

- Nagyon űrűlűk, hogy megűsmerem – mondta a srűc bocsűnatkűrűűn.
- Rűszemrűl a szerencse – feleltem.

Azutűn tűbbszűr is talűlkoztam vele. Ha vűletlenűl űszűfűtűttűnk valahol a lűnyal, mindig ott volt mellette. Elűre megbeszűlt talűlkozűinkra nűha űt hozta el autűval. Tűkűletesen fűltmentes, űzűstszűnű, nűmet sportkocsival jűrt. Az autűkrűl szinte semmit sem tudok, űzűrt nem szűlgűlhatok rűszletes leűrűssal, mindenesetre egy fekete-fehűr Federico Fellini-filmbe illű darab volt. Nem olyan autű, amilyet egy bűrbűl űs fizetűsbűl űlű megengedhetne magűnak.

- Tele van pűnzzel, mi? – kűrűdeztem egyszer a lűnytűl.
- Igen – vűlaszolta űt tűlzűt űrűdeklűdűs nűklűl. – Gondolom, igen.

– Szóval a kereskedelemben nagy pénzeket lehet csinálni.

– A kereskedelemben?

– Azt mondta. Hogy a kereskedelemben dolgozik.

– Akkor biztos úgy van. De... nem is tudom. Nem úgy néz ki, mint aki dolgozik. Az mondjuk igaz, hogy sok emberrel találkozik és sokat telefonál.

Tisztára mint F. Scott Fitzgerald nagy Gatsbyje, gondoltam magamban. A titokzatos fiatalember, akiről nem tudni, mit csinál, de akinek mégis sok pénze van.

Egy októberi vasárnap délután felhívott a lány. A feleségem reggel óta rokonlátogatóban volt, szóval egymagamban lézengtem. Derült, kellemes vasárnap volt, a kertben álló kámforfát néztem, közben almát rágcsáltam. Csak aznap már hét almát ettem meg. Időről időre betegesen megkívánom az almát. Lehet, hogy ez jelent valamit.

– Itt vagyunk viszonylag közel, beugorhatnánk kettesben? – kérdezte a lány.

– Kettesben? – kérdeztem vissza.

– Hát a barátommal – tette világossá a lány.

– Persze, gyertek csak! – mondtam.

– Jó, akkor fél óra múlva ott vagyunk – felelte. Azzal bontotta a vonalat.

Bambultam még egy kicsit a kanapén, aztán lezuhanyoztam, megborotválkoztam. A fületem is kipucoltam, miközben szárogattam magam. Haboztam, hogy rendet tegyek-e a lakásban, de erről végül letettem. Ahhoz kevés volt az idő, hogy mindenütt szépen rendet tegyek, és ha nem tudok mindenütt szépen rendet tenni, akkor már jobbnak látszott semmihez sem nyúlni. A lakásban szanaszét hevert egy csomó könyv, újság, levél, lemez, ceruza meg pulóver, de az egész nem tett vészesen mocskos benyomást. Épp végeztem egy melóval, semmihez nem volt kedvem. A kanapéra telepedtem, és a kámforfával szemezve ettem még egy almát.

Kettő után érkeztek meg. Hallottam, ahogy a sportkocsi megáll a ház előtt. Kimentem, az út szélén ott parkolt az ismerős ezüstsín autó. A lány kidugta fejét az ablakon, úgy integetett. Én a ház mögötti parkolóhelyre kalauzoltam őket.

– Megjöttünk! – mosolygott a lány. Olívazöld miniszoknyát viselt, hozzá olyan vékony inget, amiben világosan kirajzolódott a mellbimbója. A fiún tengerészkek zakó volt, és mintha kissé más benyomást tett volna, mint korábban, de ezt minimum kétnapos borostája okozta. Az ő esetében a borosta egyáltalán nem keltett ápolatlan hatást, inkább hangsúlyosabbá tette

a megjelenését. Amint kiszállt a kocsiból, levette és mellényzsebébe dugta napszemüvegét.

– Elnézést kérek, hogy rátörünk önre a szabadnapján – szólalt meg.

– Igazán nem gond. Tulajdonképpen minden napom szabadnap, és úgyis csak unatkoztam itt egymagamban – hátrítottam el.

– Hoztunk enni! – mondta a lány, és óriási fehér papírzacskót szedett elő a hátsó ülésről.

– Enni?

– Igazán semmi extra. Csak ha már így betörünk vasárnap délután, gondoltuk, hozhatnánk valamit enni – mondta a srác.

– Az nagyon jól jön! Mert reggel óta csak almát ettem.

Bementünk a házba, kipakoltuk az asztalra az ennivalót. Elismerésre méltó volt a választék. Marhasültes szendvics, saláta, füstölt lazac, áfonyás fagylalt, a mennyiség is bőséges. Míg a lány tányérra rakta az ételt, én fehérbort vettem elő a hűtőből, és kinyitottam. Kész kis házibuli kerekedett.

– Akkor essünk is neki! Nagyon éhes vagyok! – mondta a lány, aki, mint kiderült, valóban éhes volt – mint mindig.

Szendvicseztünk, salátáztunk, lazacot csipegettünk. Amikor elfogyott a bor, sört szedtem elő a hűtőből, és áttértünk arra. A hűtőnkben mindig hegyekben áll a dobozos sör. A haveromnak van egy kis cége, és olcsón továbbadja a vevőinek szánt, de nyakán maradt sörutalványokat.

A srác ihatott akármennyit, nem látszott meg rajta. Sörből belém is elég sok fér. A lány is megivott velünk pár dobozzal. Nem egész egy óra leforgása alatt tekintélyes számú üres sörösdoboz sorakozott az asztalon. Nem semmi teljesítmény. A srác kiválasztott pár lemezt a polcról, és föltette őket a hanglemezváltós lejátszóra. Az *Airegin* hangzott föl, Miles Davistól.

– Manapság elég ritka a Garrard hanglemezváltós – jegyezte meg.

Kifejtettem, hogy a típus rajongója vagyok. Meg azt is, hogy elég kemény menet volt jó állapotú Garrardot találnom. Ő figyelmesen hümmögve, jól nevelten hallgatta a magyarázatom.

Egy darabig különféle audióberendezésekről folytattunk eszmecserét, majd beállt egy kis csend. Aztán megszólalt:

– Van egy kis füvem, lenne kedve kipróbálni?

Kicsit haboztam. Azért, mert egy hónappal korábban tettem le a cigit, szóval igencsak rizikós időszakban jártam, és nem tudtam megítélni, milyen hatással lesz most a marihuána. De végül úgy döntöttem, kipróbálom. A

srác egy papírzacskóból alumíniumfóliába csomagolt, fekete leveleket vett ki, cigarettát sodort, végignyálazta és összeragasztotta a papírt. Öngyújtóval meggyújtotta a cigit, szippantott néhányat, és amikor látta, hogy rendesen meggyulladt, átadta nekem. Nagyon jó minőségű anyag volt. Egy ideig meg se szólaltunk, csak egy-egy slukk után kézről kézreadtuk a cigarettát. A Miles Davis-lemez véget ért, egy Johann Strauss-keringőegyveleg szólalt meg utána. Érdekes kombináció, de rossznak nem rossz.

Egy szál cigi után a lány kijelentette, hogy álmos. Mert nem elég, hogy kialvatlan volt, megivott három sört, és marihuánát is szívott. Hát, tényleg ilyen könnyen elálmosodik. Fölkísértem az emeletre, és ágyba dugtam. Egy pólót kért kölcsön. Amint odaadtam neki, gyorsan lekapkodta a ruháit, csak a fehérneműt hagyta magán, belebújt a pólóba, és lefeküdt. Kérdeztem, hogy nem fázik-e, de addigra már szuszogva aludt. Megráztam a fejem, visszamentem a földszintre.

A nappaliban a kedvese a második *jointot* csavarta. Kemény gyerek. Én legszívesebben inkább bebújtam volna a lány mellé, hogy aludjak egy jót. De hát azt nem lehet. Elszívtuk a második adagot. Még mindig Johann Strauss keringői szóltak. Ki tudja, miért, de eszembe jutott a színdarab, amit egy általános iskolai ünnepélyen adtunk elő. Egy kesztyűáros bácsit játszottam benne. Egy kesztyűáros bácsit, akihez eljön kesztyűt venni a kistróka. Csakhogy a kistrókának nincsen elég pénze.

– Ebből nem jön ki egy kesztyű – mondom. Kicsit gonosz szerepem van.

– De nagyon fázik az anyukám! A mancsa is kirepedezett a hidegtől. Kérem szépen! – könyörög a kistróka.

– Nem lehet. Majd visszajössz, ha van elég pénzed! Akkor...

– Néha pajtákat gyújtok föl – szólalt meg a srác.

– Pardon? – kérdeztem vissza. Kábult voltam, úgy rémlett, valamit rosszul hallottam.

– Néha pajtákat gyújtok föl – ismétli meg.

Ránéztem. Körme hegyével az öngyújtója mintáit követte. Aztán mélyen letüdözte a marihuána füstjét, vagy tíz másodpercig bent tartotta, majd lassan kifújta. A füst úgy gomolygott elő szájából, mint az ektoplazma. Aztán átadta nekem a cigit.

– Elég jó *cucc*, nem? – kérdezte.

Bólintottam.

– Indiából hoztam. És a kimondottan jó minőségre mentem. Érdekes, milyen sokféle emlékem feltör, amikor ezt szívom. Fények, szagok, ilyesmi.

És az emlékeim minősége... – itt kimért szünetet tartott, és mint aki a megfelelő szavakat keresi, halkán csettintett néhányat. – Egészen más. Ön nem tapasztalja?

De, tapasztalom, feleltem. Ugyanis éppen felrémlett bennem a zsidóság az iskolai ünnepély színpadáról, meg a díszlet kartondobozain használt festék szaga.

– Szívesen hallanék azokról a pajtákra – mondtam.

Rám nézett. Az arca továbbra is kimondottan kifejezéstelen maradt.

– Elmondhatom? – kérdezte.

– Persze – feleltem.

– Egyszerű történet. Kilocsolom a benzint, eldobok egy égő gyufát. Fellobbantam a tüzet, ezzel vége. Nem telik tizenöt percbe, és a pajta le is égett.

– És? – kérdeztem, aztán elhallgattam. Nem találtam a megfelelő szavakat. – De minek gyújtja fel azokat a pajtákra?

– Furának találja?

– Nem is tudom. Ön pajtákra gyújt fel, én nem gyújtok fel pajtákra. A kettő között nyilvánvaló a különbség. A magam részéről előbb inkább azt tisztáznám, miben áll ez a különbség, nem azt, hogy melyik furább a kettő közül. A pajtákra meg maga kezdett el beszélni, nem?

– Igen – felelte a srác. – Így igaz. Apropos, Ravi Shankar-lemeze van?

Nincs, feleltem.

Kis időre bekómázott. Úgy nézett ki, mint akinek a tudata gyurmaként tekeredik összevissza. De lehet, hogy az én tudatom volt az, amelyik összevissza tekeredett.

– Úgy kéthavonta egy pajtákra gyújtok fel – jelentette ki. Aztán megint csettintett. – Azt hiszem, ez a legjobb ütemezés. Mármint nekem, úgy értem.

Úgy bólintottam, hogy azt aztán érthette, ahogy akarta. Ütemezés, ez jó.

– És a saját pajtákra gyújtja fel? – kérdeztem.

Olyan tekintettel nézett rám, mint aki föl se tudja fogni, mit kérdezek:

– Miért gyűjtanám fel a saját pajtákra? És miből gondolja, hogy rendelkezésemre áll egy sor pajta?

– Vagyis – mondtam – másokét gyűjtja fel.

– Igen – felelte –, persze hogy másokét. Amiről beszélek, az tehát bűncselekmény. Egyértelműen bűncselekmény, ugyanúgy, mint az, hogy mi most marihuánát szívunk.

Szótlanul könyököltem a székem karfáján.

– Szóval idegenek tulajdonában álló pajtákat gyújtok fel. Persze olyanokat választok, amelyeknél nem keletkezhet nagyobb tűzvész. Mert semmi többet nem akarok, mint pajtákat felgyújtani.

Bólintottam, elnyomtam a már egészen rövid cigit.

– De ha elkapják, abból baj lesz! Mert ez bizony gyújtogatás, legrosszabb esetben letöltendőre is ítélik.

– Nem kapnak el – felelte közönyösen. – Szétlocsolom a benzint, meggyújtom a gyufát, és azonnal lelépek. Aztán messziről, távcsővel, nyugisan nézem a tüzet. Hogy kapnának el? Kezdjük ott, hogy a rendőrség se nagyon mozdul rá olyan ügyekre, mint valami jelentéktelen kis pajta leégése.

Ebben van valami, gondoltam magamban. És nyilván azt sem feltételezi senki, hogy egy külföldi kocsival járó, jó megjelenésű fiatal férfi pajtákat gyújt fel erre-arra.

– És a barátnője tud erről? – mutattam az emelet felé.

– Semmiről nem tud. Őszintén szólva, erről még senkinek nem beszéltem önön kívül. Nem olyan téma, amit csak úgy felhoz az ember.

– Miért pont nekem mondta el?

Kitárta bal keze ujjait, megdörzsölte az arcát. Szárazon sercegett hosszú borostája. Olyan hangon, mintha bogár mászna egy kifeszített, vékony papírlapon.

– Ön regényíró, gondoltam, biztosan érdeklik az emberi cselekvések mintázatai. És még azt is gondoltam, hogy a regényírók, mielőtt ítéletet mondanak egy jelenségről, képesek a maga valójában méltányolni. Ha a *méltányol* szó túl erős, mondjuk inkább úgy, hogy képesek a maga valójában elfogadni? Ezért választottam önt. Meg aztán el is akartam mondani valakinek.

Bólintottam. De hogy a hallottakat hogyan fogadhatnám el a maguk valójában, arról őszintén szólva fogalmam sem volt.

– Talán furán hangzik majd, amit mondok – tárta szét, majd tette össze lassan két kezét az arca előtt. – Olyan érzés, hogy ott van kint a világban az a rengeteg pajta, és mind arra vár, hogy én felgyújtsam. A tengerparton, magányosan álldogáló pajta, meg a rizsföld közepén álldogáló pajta... szóval mindenféle pajta. Elég tizenöt perc, és szépen el is hamvadtak. Mintha soha nem is léteztek volna. Senki nem szomorkodik utánuk. Egyszerűen csak – eltűnnek. *Puff*, csak úgy.

– Viszont ön dönt úgy, hogy nincs rájuk szükség.

– Én aztán semmiben nem döntök. Azok *várják*, hogy fel legyenek gyűjtva. A magam részéről pusztán elfogadom ezt. Érti? Csak elfogadom azt, ami adott. Olyan ez, mint az eső. Leesik az eső. Megárad a folyó. A vize elsodor valamit. Miben döntött az eső? Érti, mit mondok? Nekem semmiféle erkölcstelen törekvésem nincsen. Igenis megvannak a magam erkölcsi elvei. Az erkölcs borzasztóan nagy erő az emberi létezésben. Nélküle meg sem lehetnénk. Tulajdonképpen az erkölcs biztosítja azt az *egyensúlyt*, ami által az egyidejűségünk megvalósul és fenntartható.

– Egyidejűségünk?

– Vagyis hogy *itt* vagyok és *ott* is vagyok. Tokióban vagyok, ugyanakkor Tuniszban vagyok. Én vagyok a vádló, én vagyok a megbocsátó. Csak példákat mondtam. Az *egyensúly* teszi ezt lehetővé, ennek hiányában nem tudnánk élni, azt hiszem. Mert az lényegében egy pánt. Nélküle nem lenne, ami összefogjon, és szó szerint széthullanánk. Egyidejűségünk éppen akkor válik lehetségessé, ha ott az erkölcs biztosította egyensúly pántja.

– Azt akarja mondani, hogy a pajták felgyűjtása erkölcsös cselekvésnek minősül?

– Ha pontosak akarunk lenni, nem. Hanem az erkölcsösség fenntartására irányuló cselekvésnek. De inkább feledkezzünk meg az erkölcs kérdéséről! Az itt nem lényegi szempont. Én azt akarom mondani, hogy a világ tele van ilyen pajtákkal. Nekem megvannak az én pajtaim, önnek is megvannak az ön pajtai. Tényleg. Én szinte mindenhol jártam már a világban. Sokat tapasztaltam. Néhányszor kevés hiányzott hozzá, hogy meghaljak. Nem hencegésből mondom. De hagyjuk is! Amennyire keveset beszélek egyébként, annyira sokat fecsegek, ha füvezek.

Mintha felhevült testünket akarnánk lehűteni, mozdulatlanul ültünk, és elcsöndesedtünk. Fogalmam sem volt, mit mondhatnék, és hogyan kezdjek bele. Úgy éreztem, mintha egy autóban ülnék, és az ablak előtt sorra felbukkanó és tovatűnő fura tájakat nézném az ülésről. A testem elernyed, nem voltam vele tisztában, hogy mit csinálnak a részei. Testem létezésének tényét azonban világosan érzékeltem. Ezt akár egyidejűségnek is nevezhetjük. Ott voltam én, amint gondolkodom, és ott voltam én, amint megfigyelem a gondolkodó énem. Az idő többüteműségében is borzasztóan pontosan járt.

– Kér egy sört? – kérdeztem kicsit később.

– Köszönöm szépen, kérek.

Hoztam a konyhából négy doboz sört, meg Camembert sajtot. Megittunk két-két sört, megettük a sajtot.

– Utoljára mikor gyújtott fel pajtát? – kérdeztem.

– Mikor is? – gondolkodott el a srác, kezében a kiürült sörösdobozzal. – Nyáron, augusztus végén.

– És mikor gyújtja fel a következőt?

– Azt nem tudom. Nem készíték időtervet, és nem jelölöm be a dátumot a naptárban, hogy aztán izgatottan várjam. Akkor megyek gyújtogatni, ha kedvem támad rá.

– De nyilván az sem úgy megy, hogy rögtön rendelkezésre is áll a megfelelő pajta, amikor fel akar gyújtani egyet?

– Persze, hogy nem – felelte csendesen. – Ezért előre kiválasztom a felgyújtásra alkalmasakat.

– Vagyis mindig talonban tart párat.

– Úgy van.

– Kérdezhetek még valamit?

– Tessék.

– Eldöntötte már, hogy legközelebb hol lép akcióba?

Erre összehúzta a szemét. Aztán az orrán keresztül sípoló hangú levegőt vett:

– Igen. Eldöntöttem.

Semmit sem szóltam, csak apránként kortyolgattam a maradék sört.

– Nagyon jó pajta. Ilyen is rég volt, de ez most olyan pajta, amit van értelme felgyújtani. Ma valójában azért jártam a környéken, hogy terepszemlét tartsak.

– Vagyis ez a pajta itt van a közelben.

– Nagyon közel van – felelte.

Többet nem beszéltünk a pajtáról.

A srác ötkor fölébresztette a kedvesét, és elnézést kért, hogy ilyen hirtelen estek ma be hozzám. Tekintélyes mennyiségű sört megivott, de teljesen józannak tűnt. Kiállt a kocsival a ház mögötti parkolóhelyről.

– Majd odafigyelek a pajtára – mondtam búcsúzóul.

– Jól teszi – felelte. – Az egyszer biztos, hogy nagyon közel van.

– Milyen pajta? – akarta tudni a lány.

– Férfitéma – felelte a srác.

– Na, szép – mondta erre a lány.

Azzal eltűntek.

Visszamentem a nappaliba, végighevertem a kanapén. Az asztalon a legkülönfélébb tárgyak heverték kaotikus összevisszaságban. Felemeltem a padlóról a gyapjúkabátom, belebújtam, és mély álomba merültem.

Amikor felébredtem, sötét volt. Hét óra.

A szobát kékes fény és a marihuána csípős szaga lengte be. Zavaróan egyenetlen volt a sötétség. Még mindig a kanapén heverve próbáltam felidézni, hogy is volt tovább az iskolai színdarab, de már nem igazán jutott eszembe. Nem tudom, megszerezte-e végül azt a kesztyűt a kisoroka.

Fölkeltem, ablakot nyitottam, kiszellőztettem, aztán a konyhában kávé melegítettem, és megittam.

Másnap elmentem a könyvesboltba, és vettem egy várostérképet. 1:20 000 méretarányú szintvonalas térkép volt, az egészen apró utak is látszottak rajta. Kezemben a térképpel tettem egy kört a házunk környékén, és ceruzával beikszeltem azokat a helyeket, ahol pajtára találtam. Három nap alatt az utolsó szegletig bejártam egy négyszer négy kilométeres területet. Külvárosban lakom, a környéken szép számmal vannak még családi gazdaságok. Vagyis pajtából is elég sok akad. Összesen tizenhatra bukkantam.

Az a pajta, amelynek felgyújtására a srác készül, ezek közül lesz valamelyik. Abból, ahogy azt mondta, „nagyon közel”, arra következtettem, hogy a hely nem lehet messzebb a házunktól, mint azok, amelyeket találtam.

Azután egyenként, alaposan felmértem a tizenhat pajta környezetét. Kihúztam a listáról azokat, amelyek lakóházak közvetlen közelében vagy fóliasátrak mellett álltak. Következőre azokat is kihúztam, amelyeket elég gyakran használtak, mert mezőgazdasági szerszámokat meg vegyszereket tároltak bennük. Biztos voltam benne, hogy a srác nem akar szerszámokat és vegyszereket felgyújtani.

Végül öt pajtára szűkült a kör. Öt felgyújtandó pajta. Avagy öt pajta, melynek leégése nem jelent gondot. Olyan pajták, amelyek negyedóra alatt porig égnek, és senki nem fog sajnálkozni, hogy porig égtek. Nem tudtam eldönteni, hogy a srác vajon melyiket készül felgyújtani. Mert innentől már pusztán ízlés kérdése. Mégis borzasztóan kíváncsi voltam, hogy melyiket választhatta az öt közül.

Kiteregettem a térképet, és csak az öt pajta mellett hagytam meg az ikszet, a többi mellől kiradíroztam. Derékszögű vonalzó, görbe vonalzó és

körző segítségével meghatároztam a legrövidebb útvonalat az öt pajta bejárására, ha a rajt és a cél is a házunk. Minthogy az út folyók és dombos területek mentén kanyargóit, ez elég fáradságos műveletnek bizonyult. A teljes útvonaltáv 7,2 kilométer lett, és mivel többször is lemértem, a számításomnak elég pontosnak kell lennie.

Másnap reggel hatkor tréningruhába és edzőcipőbe bújtam, és végigfutottam ezt az útvonalat. Reggelente úgyis mindig lefutok hat kilométert, az egy kilométerrel hosszabb táv nem okozott különösebb gondot. Az útvonal menti táj se volt rossz, és bár közben volt két sorompó, ezek nagyon ritkán csukódnak le.

Miután kiléptem a kapunkon, először is körbekerültem a közeli egyetem sportpályáját, majd a folyó mentén, egy kihalt földúton futottam három kilométert. Közben ott volt az első pajta. Aztán egy ligetes részen át vezetett az út. Jött egy könnyebb emelkedő. Megint egy pajta. Kicsivel odébb egy versenylóistállót láttam, a lovak talán nyugtalankodnak majd, ha meglátják a tüzet. De ennyi az egész. Valódi kár nem keletkezhet.

A harmadik és a negyedik pajta úgy hasonlítottak egymásra, mint egy ronda, öreg ikerpár. A távolságuk sincs kétszáz méter. Mindkettő régi és lerobbant. Ha már, akkor érdemes lenne mindkettőt egyszerre felgyújtani.

Az utolsó pajta egy sorompó mellett álldogált, körülbelül hat kilométernél. Teljesen, tökéletesen elhanyagolt állapotban volt. Falára a sínek felé néző, bádog Pepsi-Cola-hirdetőtáblát szegeztek. Az épület – bár abban sem vagyok biztos, hogy annak nevezhetjük-e – szinte összeomlóban. Ez a pajta valóban úgy nézett ki, mintha türelmesen várná, hogy valaki felgyújtsa, ahogy a srác magyarázta.

Kicsit megpihentem az utolsó pajta előtt, és vettem néhány mély levegőt, áthaladtam a sorompón és hazamentem. A táv teljesítéséhez harmincegy perc harminc másodpercre volt szükségem. Lezuhanyoztam, megreggeliztem. Heverészttem egyet a kanapén, meghallgattam egy lemezt, és nekiálltam dolgozni.

Egy hónapig minden reggel lefutottam ezt az útvonalat. De egyik pajtát sem találtam felégetve.

Időnként arra gondoltam, a srác talán azt akarja, hogy én gyújtsak fel egyet. Úgy értem, a fejembe plántálta a pajtaégetés képét, hogy aztán az úgy dagadjon egyre nagyobbra, ahogy a bicikli kerekét pumpálják fel. És igen: néha úgy éreztem, ahelyett, hogy rá várok, gyorsabban meglennénk,

ha fognám, és én gyűjtanám meg azt a gyufát. Hiszen csak egy ócska, öreg pajta az egész.

De nyilván túlbonyolítom. A tényálladék mindenképpen az, hogy én nem vagyok gyűjtogató. Akármekkora da gadaht a fejembn az a kép, nem az a típus vagyok, aki tényleg felgyűjt egy pajtát. A gyűjtogató nem én vagyok, hanem a srác. Talán megváltoztatta a tervét, és egy másik pajta ellen készül. Vagy talán nagyon elfoglalt, és nem fér bele az idejébe a gyűjtogató. Egyébként a lány sem keresett.

Beköszöntött a december, véget ért az ősz, csípős lett a reggeli levegő. A pajtáknál semmi változás. Tetejüket dér lepte be. A fagyos ligetben téli madarak hangos szárnycsapásai visszhangoztak. A világban minden változatlanul ment tovább.

Következő találkozásunk a sráccal tavaly december közepére esett. Valamivel karácsony előttre. Mindenhol karácsonyi dalok szóltak. Bementem a városba, hogy megvegyem a karácsonyi ajándékot. Nogizaka környékén gyalogoltam, amikor megpillantottam a srác autóját. Kétséget kizáróan az ő ezüstsín sportkocsija volt. Sinagavai rendszám, a bal első lámpa mellett apró karcolás. Egy cukrászda parkolójában állt. Viszont nem csillogott-villogott olyan fényesen, mint korábban. Talán csak nekem tűnt úgy, de mintha megfakult volna az ezüstje. Persze az sem kizárt, hogy ez pusztá érzékcsalódás volt a részemről. Ugyanis hajlamos vagyok a nekem kényelmes módon átdolgozni az emlékeimet. Mindenesetre nem tétováztam, beléptem az üzletbe. Bent sötét volt, és átható kávéillat. Beszélgetés alig morajlott, a háttérben barokk zene szólt. Azonnal kiszúrtam a srácot. Egyedül ült az ablak mellett, egy tejeskávé fölött. A helyiségben olyan meleg volt, hogy bepárasodott a szemüvegem, ő mégis magán hagyta fekete kasmírkabátját. A sálját sem vette le.

Haboztam egy kicsit, de aztán mégis megszólítottam. Azt azonban nem árultam el, hogy láttam kint a kocsiját. Mintha véletlenül léptem volna be a cukrászdába, és véletlenül pillantottam volna meg őt.

– Ideülhetek? – kérdeztem.

– Persze, tessék – felelte.

Aztán semmiségekről beszélgettünk. Nyögvenyelősen haladt a társalgás. Ugyanis tetejébe, hogy alig van közös témánk, neki mintha máshol jártak volna a gondolatai. De azért olyan benyomást sem tett, mint akinek terhére van, hogy egy asztalnál ülünk. Egy tunéziai kikötőről beszélt. Aztán a

garnélarákról, amit ott fognak. Nem illendőségből beszélt, komolyan magyarázott a garnélarákokról. Azonban a magyarázata minden átmenet nélkül megszakadt, mintha vékonyan csordogáló vízfolyás szívódna fel a homokos talajban.

Odaintette a pincért, és megrendelte második tejeskávóját.

– És mi lett azzal a pajtával? – szántam el magam a kérdésre.

Szája sarkában halvány mosoly derengett fel:

– Áá, szóval emlékszik rá – mondta. Zsebkendőjét húzott elő, megtörölte a száját, majd visszatette a zsebkendőt a zsebébe. – Természetesen felgyújtottam. Szépen felgyújtottam. Ahogy megígértem.

– A házam közelében?

– Úgy van. Tényleg a közvetlen közelében.

– Mikor?

– Vagy tíz nappal azután, hogy látogatóban voltunk önöknél.

Elmondtam neki, hogy egy térképen bejelöltem a pajtákat, és egy nap egyszer elfutottam mindegyik előtt.

– Szóval nehéz elképzelni, hogy elkerülte volna a figyelmemet, ha felgyújtja valamelyiket – tettem hozzá.

– Milyen aprólékos! – mondta, mint aki kedvét leli ebben. – Aprólékos és logikus. De biztos, hogy elkerülte a figyelmet. Előfordul az ilyesmi. Hogy valamit azért nem veszünk észre, mert túl közel van.

– Hát, nem tudom.

Újraakasztotta a nyakkendőjét, aztán az órájára pillantott:

– Mert túlságosan, nagyon közel van! – mondta. – De most mennem kell. Majd megbeszéljük részletesen legközelebb! Elnézését kérem, de találkozóm van.

Nem volt okom visszatartani. Fölállt, zsebre dugta a cigarettáját és az öngyújtóját.

– Apropó, találkozott azóta a barátnőmmel? – kérdezte.

– Nem, nem találkoztam vele. Talán ön sem?

– Én sem. Nem tudom elérni. A lakásán sincs, a telefonja sem kapcsolható, jó ideje a pantomimórákra sem jár.

– Biztos fogta magát, és elutazott valahova. Ilyen többször is volt már.

A srác zsebre dugott kézzel álldogált, és az asztalt bámulta:

– Pénz nélkül, másfél hónapra? Tudja, ő nem túlságosan életrevaló.

Csettintett néhányat a zsebében.

– Pontosan tudom, hogy egyáltalán semmi pénze nincsen. Igazi barátja sincsen. A címjegyzéke tele van, de azok csak nevek. Nincs olyan barátja, akire számíthatna. Illetve, önben nagyon megbízott. Nem udvariaskodásból mondom. Ön nagyon fontos volt neki. Annyira, hogy kicsit irigykedtem is. Tényleg. Pedig szinte soha nem irigykedtem senkire sem – sóhajtott egy aprót. Aztán megint az órájára nézett. – Indulnom kell. Majd még fussunk össze!

Bólintottam. De megszólalni nem tudtam. Mindig ez van. Ezzel a fickóval szemben elfogynak a szavaim.

Utána többször is megpróbáltam felhívni a lányt, de a száma díjtartozás miatt ki volt kapcsolva. Valahogy elfogott az aggodalom, és elmentem a lakásához. Az ajtót zárva találtam. A postaládába összetekert hirdetési újságok voltak dugva. Sehol sem találtam a gondnokot, úgyhogy még csak azt sem tudtam megkérdezni, ott lakik-e még a lány. Kitéptem egy lapot a noteszemből, ráírtam, hogy „légy szíves, keress meg!”, alá a nevemet, és bedobtam a postaládába. De nem jelentkezett.

Amikor legközelebb abban a házban jártam, az ajtóra egy másik név volt írva. Bekopogtam, de senki nem nyitott ajtót. A gondnokot akkor sem találtam sehol.

Akkor föladtam. Ez majdnem egy évvel ezelőtt történt.

A lány eltűnt.

Most is minden reggel elfutok az öt pajta előtt. A házunk környékén továbbra sem égett le egyetlenegy sem. Arról sem hallottam, hogy valahol felgyújtottak volna egyet. Megint beköszöntött a december, téli madarak suhannak el fölöttem. Én pedig tovább öregszem.

Az éj sötétjében néha elhamvadó pajtákról gondolkodom.

A kis zöld szörny

Miután a férjem szokás szerint dolgozni indult, én ott maradtam egyedül, és ötletem sem volt, hogy mit kezdjek magammal. Leültem az ablak mellé, és minden ok nélkül a kertet bámultam a függöny résein keresztül. Csupán azért bambultam kifelé céltalanul, mert más tennivalóm nem akadt. Gondoltam, közben talán rájövök, mivel kellene elfoglalnom magam. Leghosszabban egy tölgyfán nyugodott a tekintetem. Mindig is szerettem ezt a tölgyet. Gyerekkoromban ültettem, és figyeltem, ahogy egyre jobban megnő. Valósággal a barátomnak tekintettem. Számtalanszor elbeszélgettem vele.

Azt hiszem, akkor is vele beszélgettem. Csak nem emlékszem rá, hogy miről is. Azt sem tudom, hogy mennyit üldögéltem ott. Amikor a kertet nézem, mindig simán, fennakadás nélkül folyik az idő. Mivel azonban már teljesen besötétedett, elég hosszan elücsörögtem. Akkor hirtelen a messzi távolból feldübörgő, fojtott, fura morajlásra lettem figyelmes. Először azt hittem, belőlem jön az a moraj. Olyan volt, mintha hangokat hallanék. A test kibocsátotta sötét figyelmeztetéseket. Visszatartottam a lélegzetem, és próbáltam kivenni, honnan jön a hang. Lassan, de biztosan közeledett felém. Elképzelni sem tudtam, hogy miféle morajlás ez. De olyan rémisztő volt, hogy libabőrös lettem tőle... Végül, mintha súlyos vízoszlop készülne feltörni, a tölgy tövénél egy kis területen nehézkesen megemelkedett a talaj. A lélegzetem is elakadt. A talaj megrepedt, és az imént keletkezett kis dombból, miközben göröngyök hullottak szanaszét, egy hegyes köröm bukkant elő. A kezem görcsösen ökölbe szorult, és meredten bámultam. Valami történni fog, gondoltam. A köröm buzgón kaparni kezdte a földet, egyre nagyobb gödör keletkezett körülötte. A gödörből pedig lomhán előmászott egy kis zöld szörny.

Testét fényesen világító zöld pikkelyek fedték. Amint előbukkant, megrázta magát, leverte a pikkelyeire tapadt földet. Furán hosszúra nyúlt orra volt, a vége felé egyre sötétebb zöld. Az orra hegye ostorszerűen vékony és hegyes. A szeme azonban pontosan, mint egy emberszem, hátrahőköltem a láttán. Mert abban a szemben érzelmek lakoztak. Ahogy az én szememben vagy az önében.

A szörny fogta magát, a bejárathoz jött, és bekopogtatott hosszú orrával. Kop-kop-kop, visszhangzott szárazon a házban. Hogy észre ne vegyen, lábujjhegyen átosontam a hátsó szobába. Még csak sikítani sem voltam képes. A környéken egyetlen ház sincs, és a férjem késő éjszakáig nem jön meg a munkából. Egy hátsó kijáraton sem menekülhetek. A háznak csak egyetlen ajtaja van, és azon egy undorító zöld szörny kopogtat. Visszafojtottam a lélegzetem, úgy tettem, mintha itt sem lennék. Reménykedtem, hogy a szörny talán föladja és elmegy. De a szörny nem adta föl. Teljesen elvékonyította az orra hegyét, bedugta a kulcslyukba, belül mindenfelé körbetapogatott, és végül gond nélkül kinyitotta a zárat. Az halk kattanással engedett, majd résnyire nyílt az ajtó. A résen pedig lassan bekúszott a szörny orra. Mintha kígyó dugta volna be vizsgálódni a fejét, az orr sokáig figyelte a ház belsejét az ajtónál nyílt résen át. Ha ezt tudtam volna, késsel a kezemben az ajtónál várok, és levágom a szörny orra hegyét! Rengeteg éles késem van a konyhában. A szörny azonban, mintha látná, mi jár a fejében, elvigyorodott. Kedves, azzal semmirerere se mennene, mondta. Furcsa volt, ahogy beszélt. Mintha hibásan tanulta volna meg a szavakat. Az orrom, mint egy gyík farkakaka, ha levágnák, megint megint nőtön kinő. És valahányszor levágnák, erős-erősebb és hosszabb lesz! Próbálkozninini is fölösleglegleg! Azzal a szörny jó ideig úgy forgatta azt az ijesztő szemét, mint valami bűgőcsigát.

Ez talán gondolatolvasó? Mert ha igen, akkor bajban vagyok! Nem bírnám elviselni, hogy valaki fogja magát, és csak úgy befurakodjon a gondolataimba. Főleg akkor nem, ha az illető egy ki tudja honnan szalasztott, rémes kis szörny. Tetőtől talpig kivert a hideg veríték. Vajon mit akar ez velem? Talán föl akar falni? Vagy magával akar vinni a föld alá? Akárhogy is, gondoltam, szerencsére annyira azért nem csúf, hogy ránézni sem tudnék. Zöld pikkelyei közül előbukkanó törékeny, rózsaszín keze-lába, végén a hosszú körmökkel tulajdonképpen még aranyos is, ahogy most elnézem. És úgy tűnik, nincsenek velem gonosz vagy ellenséges szándékai.

Persze, hogy nincs-nincsenek, szólalt meg erre a kis szörny a fejét ingatva. Zöld pikkelyei zörögtek, ahogy a fejét csóválta. Mint amikor kicsit megráznak egy kávéscsészéssel teli asztalt. Hát hogyhogy enném meg öntönt, jaj ne is, mit tetszik önnek mondani, nekem semmilyen gonosz, rossz szándékom sincs, hogyhogy is lenne, mondta.

Aha, már biztos: ez bizony látja az összes gondolatomat.

Ó, asszonyom, asszonyom, én lánykérőbe jöttem, bizony igen. Érteni tetszik? Nagyon mélyen mélységből másztam ezért fölföl. Nehezen nehezen. Sok földön kapartam át. Látja, a körmeim is hogy lelejtettek. Hát hogy lettem volna erre képesen képes, ha nekem gonosz szándékom lenne, gonosz szándékom lenne, gonosz szándékom lenne! Hát hiszen azért jöttem, mert halálosan szeretem szeretem. A mélyen mélységben ön körül járt az eszem. Nem bírtam tovább, és fölmásztam ideide. Mindenki vissza akart tartani. De én nem bírtam mármár. Elég sok bátorság kellett nekem! Mert mi van, ha azt gond-gondolja, hogy micsoda arcátlanság egy tefajta szörnytől, hogy énelém áll lánykérőbe!

De mikor tényleg így van, gondoltam a szívem mélyén. Arra gondoltam, micsoda arcátlan kis szörny ez, hogy idejön a szerelmemért könyörögni.

Erre a szörny arcán a szomorúság árnyalata suhant át. Aztán mintha letapogatták volna ezt a szomorúságot, a pikkelyei lila színűre változtak. Ráadásul mintha a teste is összezsugorodott volna egy kicsit. Összefontam a karom, meredten bámultam az összement kis szörnyre. Lehet, hogy az érzései változása egy az egyben kihat a külsejére? És lehet, hogy elrettentő, szánalmas külseje ellenére a szíve olyan lágy és sérülékeny, mint a frissen készült pillecukor? Mert ha igen, esélyem van a győzelemre! Tegyük még egy próbát!, határoztam el. De hiszen egy szánalmas kis szörny vagy, ismételtam el magamban tisztán. Olyan tisztán, hogy dübörögve visszhangzott a szívemben. *De hiszen egy szánalmas kis szörny vagy!* Tisztán ki tudtam venni, ahogy a kis szörny pikkelyei még sötétebb lilába fordulnak. A szemei, mintha magukba szívták volna a gonoszságomat, egyre nagyobbra dagadtak, két érett fügeként dudorodtak ki az arcából, és gyümölcs-lé-vörösségű könny záporozott elő belőlük.

Már nem féltem a szörnytől. A lehető legkegyetlenebb jeleneteket képzeltem magam elé. Vékony drótokkal óriási, súlyos székhez kötözöm, hegyes végű csipeszekkel egyenként letépkedem zöld pikkelyeit, egy éles kés hegyét vörösen izzóra melegítem, és mély vágásokat ejtek puhán gömbölyödő, barackszín vádliján, forrasztópákával újra meg újra azokba a füge módjára dagadó szemeibe szúrok. Minden alkalommal, amikor újabb kép jelent meg a fejemben, a szörny olyan keservesen kínlódott, mint valóban átelné azt, ami a fejemben zajlik, áthatóan sikoltozott, gyötrődött és szenvedett. Színes könnyeket sírt, testéből sűrű nedv cseppjei hullottak a padlóra, a füléből rózsailatú, szürke gáz terjengett. Végig szemrehányóan nézett rám. Kérem, asszonyom, nagyon kérem, könyörgöm, ne gondoljon

már ilyen csúnya gondolatokat, ne!, sírt a kis szörny. Ne gondol-gondoljon! Bennem semmi gonosz szándék. Én semmi rosszat nem teszek. Csak szeret-szerettem önt. Én oda se hallgattam. Ne vicceljünk már, te fogtad magad és előmáztál a kertemből, engedélyt sem kértél, csak úgy kinyitottad a házam ajtaját és bejöttél!, gondoltam magamban. Én nem hívtalak! Viszont jogom van arra gondolni, amire akarok, annyiszor, ahányszor akarok! Szóval még több, egyre több borzasztó képet képzeltem el. Minden lehetséges géppel és eszközzel kínoztam és ütöttem-vágtam a szörnyet. Egyetlenegy módszert sem felejtettem ki, amivel kínozni és gyötörni lehet egy élőlényt. Na, te kis szörny, nem ismered te a nőket! Nekem ilyesmiből *akármennyi, de akármennyi* eszembe jut! Csakhogy egy idő után a kis szörny körvonalai elmosódottá váltak, apránként csodás zöld orra is gilisztaméretűvé zsugorodott. Ahogy a padlón gyötrődött, mintha utoljára még szólni akart volna hozzám, a szája szavakat formázott. Olyan jelentőségteljesen, mintha egy rettenetesen fontos, elfelejtett, régi üzenetet akarna átadni. Ám a szája keserves mozdulattal megmerevedett, majd homályosodni kezdtek és elenyésztek a körvonalai. A kis szörny úgy elhalványult, mint egy alkonyati árny, csak szomorú, dagadt szemei lebegtek fölöttem továbbra is, mintha nem tudnának elbúcsúzni. Hiába is próbálkozol, gondoltam magamban. Akárhogy nézel, az nem segít! Nem beszélhetsz, semmit nem tehetsz! Az életednek teljesen, tökéletesen vége! Erre a szemei is belevesztek az ürességbe, és a szobát ellepte a néma, esti sötétség.

Családi ügy

Bizonyára nem példátlan eset, de már ismeretségünk elején sem kedveltem igazán a húgom vőlegényét. Ráadásul ahogy telt-múlt az idő, egyre több kételyem támadt a húgommal szemben, aki úgy döntött, hogy ezzel a pasással köti össze az életét. Bevallom, csalódtam benne.

De talán csak én vagyok korlátolt.

A húgom legalábbis annak tartott. Ha nem is beszéltünk erről nyíltan, világosan érezte, hogy nem kedvelem a vőlegényét, és úgy vettem észre, ez zavarja is.

– Csak ne lennél ennyire korlátolt – fakadt ki egyszer. Éppen a spagettiről beszélgettünk. Tehát azt tette szóvá, hogy spagettiügyekben korlátoltan gondolkodom.

De persze nem pusztán a spagettiről beszélt. Kicsivel a spagetti horizontján túl mindjárt ott lehetett sejteni a vőlegényét, inkább rá gondolhatott. A spagetti ürügyén a vőlegényéről veszekedtünk.

Az egész ott kezdődött, hogy a húgom vasárnap délben azt javasolta, ugorjunk el kettesben spagettizni. Nekem is pont tésztához volt kedvem, szóval rögtön beleegyeztem. El is mentünk az állomás közelében nem régen nyílt, elegáns kis spagettizőbe. Én padlizsános-fokhagymásat kértem, a húgom bazsalikomosat. Míg az ételre vártunk, én ittam egy sört. Eddig nem is volt semmi probléma. Május volt, vasárnap, ráadásul szép idő. A gond ott jelentkezett, hogy a spagetti, amit kihoztak, kész katasztrófa volt. A tészta rémesen száraz, a belseje fővetlen, a vaját pedig, amit használtak, a kutya is félretolta volna. Az adag felét legyűrtem valahogy, aztán föladtam, és szóltam a pincérnőnek, hogy vigye el a többit.

A húgom fél szemmel követte az eseményeket, de akkor semmit sem szólt, hanem szép komótosan az utolsó szálíg megette a spagettijét. Addig kibámultam az ablakon, és a második sörömet ittam.

– Nem kellett volna olyan tüntetően meghagynod – mondta, miután elvitték a tányérját.

– Rossz volt – feleltem tömören.

– Annyira nem volt rossz, hogy a felét meghagyd! Egy kicsit megerőltethetted volna magad.

– Ha jólesik, megeszem, ha nem, akkor nem. Ez az én gyomrom, nem a tied.

– Mostanában nyitottak, biztos nem jöttek még bele a szakácsok. Lehetnél egy kicsit elnézőbb – így a húgom, közben a felszolgált, már ránézésre is pocsek kávéát kortyolgatta.

– Lehetnék. De ez is a véleménynyilvánítás egy módja – feleltem.

– Neked mióta ilyen nagy a szád? – vágott vissza.

– Ne kötözködj! – mondtam. – Pont megvan, vagy mi?

– Elhallgass! Jó lenne, ha legalább te nem jönnél ilyenekkel!

– Jaj, ne vedd a szívedre! Még azt is pontosan tudom, mikor jött meg először. Elég későn, anyánk orvoshoz is elvitt.

– Ha nem fogod be, hozzád vágom a táskám! – dühödött fel.

Láttam, hogy tényleg mérges, úgyhogy elhallgattam.

– Csak ne lennél ennyire korlátolt – mondta, miután tett még egy kis tejszínt a kávéjába – biztos, hogy pocsek az a kávé!

– Mindenben csak a hibát találsz meg, és aztán agyonkritizálsz, a pozitívumokat meg észre sem veszed. Ha valami nem felel meg az elvárásaidnak, tudomást sem veszel róla. Ha tudnád, milyen idegesítő ez kívülről!

– Csakhogy ez az én életem, nem a tied – mondtam erre.

– De így megbántasz másokat, ráadásul a terhükre vagy! Mint a maszturbálással is!

– A maszturbálással? – lepődtem meg. – Te meg miről beszélsz?

– Gimis korodban mindig összekoszoltad vele a lepedőt. Azt hiszed, nem tudom? Van fogalmad, milyen nehéz azt kimosni? Legalább maszturbálj úgy, hogy nem csinálsz piszkot magad után! Ezért mondom, hogy mások terhére vagy!

– Vigyázni fogok – ígértem meg. – Erre legalábbis. De ismétlem, én élem a saját életem, és nem szerethetek mindent. Így működik, nem?

– Akkor is megbántasz másokat – tartott ki. – Miért nem erőlteted meg egy kicsit magad? Miért nem próbálsz a dolgok jó oldalát nézni? Vagy legalábbis túrni egy kicsit? Miért nem nősz már fel?

– Már felnőttem! – mondtam kissé megbántva. – Igenis sokat túrok, és a dolgok jó oldalát is nézem. Egyszerűen csak másra figyelek, mint te.

– Hogy te mennyire öntelt vagy! Huszonhét éves létedre ezért nincs még egy normális kapcsolatod se!

– Hogyne lenne, van barátnőm!

– *Csak szexre és semmi másra* – vágott vissza a húgom. – Vagy tévedek? Évente cserélgeted a barátnőidet, neked tényleg ez kell? Megértés, szeretet, odafigyelés nélkül az egésznek semmi értelme. Annyi, mintha maszturbálnál.

– Évente azért nem cserélgetem a barátnőimet – mondtam erőtlenül.

– Egyre megy. Mi lenne, ha normálisan gondolkodnál és normálisan élnél? Mi lenne, ha egy kicsit felnőtt módjára viselkednél?

Eddig tartott a társalgásunk. Utána mondhattam akármit, a húgom válasza is alig méltatott.

Nem értettem, mi a gondja. Csak egy évvel ezelőtt is még velem együtt élvezte az én következetesen nemtörődöm életmódomat, és – ha a benyomásom nem csal – bizonyos értelemben még csodált is. Azóta vált apránként egyre kritikusabbá velem, mióta összejött a vőlegényével.

Ez nem igazság, gondoltam. Hiszen ő meg én már huszonhárom éve együtt vagyunk. Összetartó testvérek voltunk, akik mindent őszintén meg tudnak egymással beszélni, szinte soha nem veszekedtünk. Ő tudja, hogy én maszturbáltam, én tudom, mikor jött meg az első menstruációja. Azt is tudja, mikor vettem először óvszert (tizenhét éves koromban), és én is tudom, ő mikor vette az első csipkés fehérneműjét (tizenkilenc éves korában).

Én randiztam az ő barátnőivel (persze nem feküdtünk le), ő randizott az én haverjaimmal (persze nem feküdtek le, szerintem). Lényeg, hogy így nőttünk fel. De ez a bajtársias viszony mindössze egy év leforgása alatt teljesen átalakult. A gondolatra egyre jobban elfogott a düh.

A húgom azt mondta, megnézi, milyen cipők vannak az állomás melletti áruházban, úgyhogy egyedül ballagtam haza. Aztán megpróbáltam felhívni a barátnőmet. Nem volt otthon. Még szép, nem is tudom, mit vártam. Az nem szokott működni, ha vasárnap délután kettőkor csak úgy rátelefonálsz egy lányra, hogy randizni hívd. Visszatettem a kagylót, fellapoztam a noteszem, és felhívtam egy másik lányt. Egyetemista, valami diszkóban ismerkedtünk meg. Ő otthon volt.

– Nem ugrunk el meginni valamit? – kérdeztem.

– De hát még csak délután kettő van! – mondta, mint akinek az egészhez semmi kedve.

– Az idő nem szempont. Majd besötétedik, amíg iszunk – feleltem. – Sőt, tudok egy bárt, ahonnan csodálatos a naplemente. Ha nem vagy ott délután háromkor, nem kapsz jó helyet.

– Rémes alak vagy – mondta a lány.

De azért eljött. Biztos ilyen kedves természet. Én vezettem, a tengerpart menti úton mentünk Jokohamán kicsit túlra, abba a bizonyos tengerparti bárba. Én négy I. W. Harpert ittam jéggel, a lány két banándaiquirit – mondom, *banándaiquirit!* És néztük a naplementét.

– Hogy fogsz te vezetni ennyi alkohol után? – aggódott a lány.

– Semmi gond – mondtam. – Engem alkoholból átlag alá lőttek be.

– Átlag alá?

– Négy pohártól érem el a normál szintet. Szóval aggodalomra semmi ok! Minden oké!

– Hát ez jó – mondta rá a lány.

Visszamentünk Jokohamába, megvacsoráztunk, majd csókolóztunk az autóban. Hívtam a lányt, hogy menjünk föl egy szállodába, de visszautasított.

– Éppen menstruálok.

– Engem nem zavar.

– Ne hülyéskedj, épp csak tegnap jött meg!

Így jártam, gondoltam. Micsoda egy nap! Ha tudom, hogy így alakul, jobb lett volna, ha a barátnőmmel beszélek meg randit. De én végre a húgommal akartam eltölteni egy napot, ezért üresen hagytam ezt a vasárnapot. És ez lett belőle.

– Ne haragudj! Nem hazudok – mondta a lány.

– Nem gond. Ne is törődj vele! Nem te tehetsz róla. Hanem én.

– Te tehetsz róla, hogy nekem pont megvan? – vágott értetlen arcot a lány.

– Nem, dehogy. Hanem arról, ahogy a dolgok alakultak – feleltem. Még jó. Mégis hogy tehetnék arról, hogy éppen megjött egy szinte ismeretlen lánynak?

Hazavittem Szetagaja kerületbe, a lakásához. Útközben halkán, de idegesítően *kopogni* kezdett a kuplung. Felsőhajtottam: szóval lassan szerelőhöz kell vinnem a kocsit. Ez a nap arra volt ékes példa, hogy ha egyvalami rosszul alakul, akkor sorozatban minden más is elromlik utána.

– Elhívhatlak majd ismét mostanában? – kérdeztem a lányt.

– Randira? Vagy egy szállodába?

– Mindkettő – feleltem derűsen. – A kettő együtt jár. Mint a fogkefe meg a fogkrém.

– Aha. Majd meggondolom – felelte a lány.

– Az jó, mert ha gondolkodunk, nem öregszik az agyunk – mondtam erre.
– És hozzád? Hozzád nem mehetnénk?
– Azt nem lehet. Mert a húgommal élek. És ez a szabály. Én nem viszek föl nőt. Ő meg nem hoz föl pasit.
– Higgyem is el, hogy a húgoddal élsz.
– Pedig vele élek! Legközelebb elhozom a lakcímbejelentőnk másolatát – feleltem.

A lány nevetett.

Megvártam, míg eltűnik a kapu túloldalán, indítottam a motort, és hazamentem, közben végig a kuplungra fülelve.

A lakásban koromsötét volt. Kinyitottam az ajtót, felkapcsoltam a villanyt, a húgomat szólongattam. De nem volt otthon. Ez hihetetlen, mégis hol járkaál este tízkor? Aztán egy darabig az újság esti kiadását keresgéltem, de nem találtam meg. Persze, mert vasárnap van.

Sört vettem elő a hűtőből, pohárral együtt bevitettem a nappaliba, bekapcsoltam a hifit, föltettem egy új Herbie Hancock-lemezt. Aztán belekortyoltam a sörbe, vártam, hogy a hangszórókból szólni kezdjen a zene. De akármennyit vártam, csak nem szólalt meg. Akkor végre beugrott, hogy három nappal korábban elromlott a hifi. Be lehet ugyan kapcsolni, de elment a hang.

Vagyis tévét nézni sem tudtam, hiszen olyan tv-monitorom van, amit a hifibe kell bekötni, másképp nincs hang.

Mit volt mit tenni, a némán viliódzó tévéképernyőt bámultam, kezemben a sörrel. Egy régi háborús filmet adtak. Az afrikai frontról, benne Rommel tankhadosztályaival. Az ágyúcsövek némán lötték ki az ágyúgolyókat, az automata puskákból csendben sorjáztak elő a lövések, az emberek szótlánul pusztultak el.

Szépen vagyunk, sóhajtottam föl aznap tizenhatodjára – szerintem nagyjából már annyinál tartottam.

Öt évvel ezelőtt, tavasszal költöztünk a húgommal egy lakásba. Én huszonkét éves voltam akkor, a húgom tizennyolc. Abban az évben lediplomáztam és munkába álltam, a húgom pedig elvégezte a középiskolát, és felvették az egyetemre. A szüleink azzal a feltétellel engedték Tokióba egyetemre, hogy velem kell laknia. A húgom azt mondta, részéről rendben. Részemről is, mondtam én. A szüleink tágas, két külön szobával rendelkező lakást béreltek nekünk. A lakbér felét én álltam. Mint említettem, jóban

voltunk a húgommal, szinte egyáltalán nem éreztem tehernek, hogy együtt lakjunk. Minthogy egy elektromosgép-gyártó hirdetési osztályán dolgozom, reggel viszonylag későn indultam munkába, és este későn értem haza. A húgom korán reggel elindult az egyetemre, késő délutánra általában otthon volt. Vagyis amikor én felébredtem, ő általában már nem volt ott, és amikor hazaértem, már aludt. És mivel szinte minden szombat-vasárnapomat randizásra szántam, a húgommal csak hetente egyszer vagy kétszer beszélünk hosszabban. De azt hiszem, ez éppen így volt jól. Ennek köszönhetően arra sem volt alkalmunk, hogy veszekedjünk, és egymás magánéletébe sem folytunk bele.

Azt hiszem, neki is megvoltak a maga ügyei, de én azokról egyáltalán nem nyilvánítottam véleményt. Mert semmi dolgom azzal, hogy egy tizennyolcadik évét betöltött csaj kivel fekszik le.

Egyetlenegyszer azonban előfordult, hogy hajnali egytől háromig fogtam a kezét. Mikor hazaértem a munkából, ott sírt a konyhaasztalnál. Hogy a konyhaasztalnál sír, abból kitaláltam, hogy valószínűleg a segítségemet kéri. Mert ha azt akarná, hogy békén hagyjam, az ágyában sírna, a saját szobájában. Talán korlátolt vagyok és önző, de ennyit én is felfogok.

Tehát leültem mellé, és kezembe szorítottam a kezét. Utoljára akkor fogtam meg a kezét, amikor általános iskolás korunkban elmentünk szitakötőre vadászni. A keze sokkal nagyobb és erősebb volt, mint ahogy emlékeztem rá – ami persze magától értetődő.

A húgom végig ugyanabban a testhelyzetben, egyetlen szó nélkül zokogott két órán át. Csak bámultam, hogy micsoda könnykészletek vannak fölhalmozva benne. Engem két perc sírás kitikkasztana.

Háromra azért kifáradtam, úgy döntöttem, lassan véget vetünk ennek. Nekem mint bátynak ezen a ponton mondanom kell valamit. Ami nem az erősségem, de mit csináljunk.

– Eszem ágában sincs beleavatkozni az életedbe – szólaltam meg. – A te életed, úgy éled, ahogy akarod.

A húgom bólintott.

– De egy valamire azért figyelmeztetnélek. Legjobb, ha nem hordasz a táskádban óvszert. Mert prostinak néznek.

Ahogy ezt meghallotta, a húgom fölkapta az asztalon heverő telefonkönyvet, és teljes erőből hozzám vágta.

– Hogy mertél belenézni a táskámba? – kiáltotta. Ha ideges, rögtön dobálózni kezd. Szóval hogy ne hergeljem tovább, nem árultam el neki,

hogy egyszer sem néztem bele a táskájába.

Mindenesetre ettől abba hagyta a sírást, én pedig ágyba bújhattam.

Mindennapjaink ritmusába az sem hozott semmiféle változást, hogy a húgom lediplomázott, és elhelyezkedett egy utazási irodánál. A munkahelyén szabályos beosztás szerint, kilenctől ötig dolgoztak, az én életem viszont egyre rendezetlenebb lett. Minden napom úgy nézett ki, hogy ebédidő előtt értem a munkahelyemre, majd az asztalomnál átfutottam az újságot, megebédeltem, délután kettő körül kezdtem el rendesen dolgozni, este megbeszélést tartottunk a hirdetési ügynökségekkel, iszogattunk, és éjfél után keveredtem haza.

Az első nyári szabadsága alatt, amit már a munkahelyén kapott, a húgom elutazott a barátnőjével Amerikába, a nyugati partra (természetesen kedvezményes áron), és ezen a szervezett utazáson, a csoportban jóban lett egy nála egy évvel idősebb informatikussal. Azután is találkoztak, hogy visszajöttek Japánba. Szokványos történet, de én alaptól idegenkedem az ilyesmitől. Kezdjük ott, hogy utálok a szervezett utakat, annak pusztá gondolata is émelyít, hogy ott szerezzek ismerősöket.

De mióta összejött ezzel az informatikussal, a húgom sokkal derűsebb lett. Elkezdte rendben tartani a lakást, és az öltözködésére is nagyon odafigyelt. Korábban az a típus volt, aki bárhol megjelenik pólóban, kopott farmerben, edzőcipőben. Annak köszönhetően, hogy törődni kezdett a megjelenésével, a cipősszekrény megtelt a cipőivel, a lakásban mindenhol a ruhatisztító drótból hajlított vállfába lehetett ütközni. Rengeteget mosott, rengeteget vasalt (addig úgy tornyosult a fürdőszobában a szennyes, mint egy hangyaboly Amazóniában), gyakran főzött, sokat takarított. Saját tapasztalatból rémlett, hogy ezek veszélyes előjelek. Ha megjelennek egy nőnél, akkor a pasasnak két lehetősége marad: hátra sem nézve menekülni vagy elvenni a nőt.

Aztán a húgom megmutatta az informatikus fickó képét. Ilyen sem fordult még elő. Szintén egy veszélyes előjel.

Két képet mutatott: az egyik San Franciscóban, a Fisherman's Wharf kikötői negyedben készült. A húgom meg az az informatikus szélesen mosolyogva állnak egymás mellett egy kardhal előtt.

- Milyen pompás kardhal – kommentáltam.
- Ne poénkodj! – bántódott meg a húgom. – Én komolyan gondolom.
- Akkor mit mondjak?
- Semmit sem kell mondanod. Ő az.

Még egyszer kézbe vettem a fényképet, és megnéztem a fickó arcát. Ha létezik a világon arc, ami nekem első látásra ellenszenves, hát az az ő arca volt. Ráadásul ez az informatikus fickó pontosan olyan benyomást tett, mint az a felsőbbéves, akivel egy klubba jártunk, és akit legjobban utáltam középiskolában.

Ez a bizonyos felsőbbéves nem nézett ki rosszul, de üresfejű volt és erőszakos. Tetejébe olyan nehezen felejtett, mint egy elefánt, minden jelentéktelen ügyre a végtelenségig, de a végtelenségig emlékezett. A memóriájával pótolta ki az ostobaságát.

– Hányszor csináltátok már? – kérdeztem.

– Ne hülyéskedj – pirult el a húgom. – És ne a saját mércéddel mérdj másokat! Nem mindenki olyan, mint te.

A második kép már azután készült, hogy hazajöttek Japánba. Ezen egyedül volt az informatikus. Egy nagy motornak támaszkodott bőr motoroszerkóban. Az ülésen a sisakja. Az arca ugyanolyan, mint San Franciscóban. Biztos nem tud más arckifejezést felsorakoztatni.

– Motorozik – mondta a húgom.

– Nem mondd – feleltem. – Sejtettem, hogy nem bújna direkt bőr motoroszerkóba, ha nem motorozna.

Bizonyára ez is korlátolt gondolkodásom megnyilvánulása, de általában nem kedvelem a motorőrülteket. Túl feltűnő a megjelenésük, és nagyon odavannak maguktól. De erről inkább hallgattam.

Kommentár nélkül adtam vissza a húgomnak a képeket.

– Nos tehát – szólaltam meg.

– Mi az, hogy *nos tehát*? – kérdezte a húgom.

– Hát az, hogy *nos tehát* mi lesz.

– Nem tudom! De lehet, hogy összeházasodunk.

– Vagyis megkérte a kezéd?

– Olyasmi – mondta a húgom. – Csak még nem válaszoltam.

– Aha – mondtam erre én.

– Ha őszinte akarok lenni, egy kicsit élvezném még az életet, de egyedül. Ha nem is olyan radikálisan, mint te.

– Ezt egészséges felfogásnak is nevezhetjük – mondtam.

– De ő rendes is, én meg úgy vagyok vele, hogy akár hozzá is mehetnék – felelte a húgom. – Nehéz.

Újra kézbe vettem és megnéztem az asztalon heverő képet. És arra gondoltam: „ezt jól kifogtuk”.

Mindez karácsony előtt történt.

Valamikor az új év elején, reggel kilenckor felhívott anyánk. Épp Bruce Springsteen *Born in the USA*-jére mostam a fogam.

Anyám arra volt kíváncsi, hogy ismerem-e a férfit, akivel a húgom jár.

Nem én, feleltem.

Megtudtam, hogy a húgom levelet küldött, amiben közli, hogy két hét múlva, hétvégén haza szeretne látogatni, a fickóval kettesben.

– Biztos össze akarnak házasodni – feleltem.

– Azért kérdezem, hogy milyen ember! – mondta anyám. – Le akarom nyomozni, mielőtt találkoznánk.

– Még én sem találkoztam vele. Egy évvel idősebb a húgomnál, informatikus. Az IBM-nél vagy hol dolgozik. Hárombetűs cégnév. Az is lehet, hogy az NEC vagy az NTT volt az. Fénykép alapján az arca semmi különös. Nekem nem jönne be, de nem én megyek hozzá.

– Melyik egyetemen végzett? Milyen a családja?

– Honnan tudjam? – mordultam bele a telefonba.

– Megtennéd, hogy találkozol vele, és kikérdezed egy kicsit?

– Dehogyan tenném. Sok a dolgom. Majd kikérdezed te két hét múlva!

Végül mégis találkoztunk az informatikussal. A húgom ugyanis megkért, hogy kísérem el, amikor jövő vasárnap elmegy bemutatkozni a fiú szüleihez. Kénytelen-kelletlen fehér inget vettem, nyakkendőt kötöttem, kiválasztottam a legkevésbé feltűnő öltönyömet, és együtt ellátogattunk a fickó családjához, Meguro kerületbe. Nagyon szép házuk volt egy régi lakóövezet közepén. A garázs előtt ott állt az ötszáz köbcentis Honda, amit korábban a fényképen láttam.

– Milyen pompás kardhal – jegyeztem meg.

– Könyörgöm, ma *hagyjuk* a csodás poénjaidat! Csak mára bírd ki – lett ingerült a húgom.

– Vettem – feleltem.

Az informatikus szülei nagyon rendes – kicsit talán a túl rendesbe hajló – és kiváló emberek voltak. Az apja felsővezető volt egy olajipari vállalatnál. Mivel az én apámnak meg benzinkútjai voltak Sizuoka megyében, a fiatalok ebből a szempontból is összeillő pár voltak. Az anyuka teát kínált egy elegáns tálcáról.

Udvariasan bemutatkoztam, átadtam a névjegyem. Az apa is átadta a sajátját. Valójában a szüleimnek kellene itt lenniük ezen örömteli alkalommal, de ma halaszthatatlan teendőik akadtak, ezért én jelentem meg

a képviselőjükben. A közeljövőben feltétlenül szeretnék majd tiszteletüket tenni – lavíroztam az udvarias kifejezések között.

A fiamtól már sokat hallottam a kedves húgáról. És ma, hogy találkozni is szerencsém volt vele, nem is tudom, mivel érdemelt ki a fiam egy ilyen szép fiatal hölgyet. A családjuk is tiszteletre méltó, a magunk részéről tehát semmiféle ellenvetéssel nem élünk a házasságkötéssel szemben, mondta az apa. Biztos alaposan lenyomozták a húgom családi hátterét, találgattam magamban. De azt tuti nem tudjátok, hogy tizenhat éves koráig nem jött meg neki, és krónikus székrekedéssel küszködik.

Mikor gond nélkül a formalitások végére értünk, az apa konyakot töltött nekem. Igen-igen jó konyak volt. Elkortyolgattuk, közben a munkánkról beszélgettünk. A húgom papucsá orrával figyelmeztetően belém rúgott, hogy ne igyak túl sokat.

Ezalatt a fiú, az informatikus szótlánul, szorongó ábrázattal ücsörgött az apja mellett. Első látásra egyértelmű volt, hogy legalábbis míg ebben a házban él, az apja fennhatósága alatt áll. Hihetetlen, gondoltam. A fickó olyan fura mintájú pulóvert viselt, amelyet még életemben nem láttam, a pulóver alatt színben hozzá nem illő inget. Hogy az én húgom miért nem tudott egy kicsit normálisabb pasit találni, akiben van egy kis odafigyelés is?

A beszélgetés is csendesedett egy kicsit, az idő is négyre járt, úgyhogy elköszöntünk. Az informatikus elkísért bennünket az állomásig.

– Nem iszunk meg valahol egy teát? – kérdezte tőlünk. Semmi kedvem nem volt teázni, ahhoz sem volt hangulatom, hogy egy asztalhoz üljek egy ilyen fura mintás pulóverrel, de rosszul vette volna ki magát, ha visszautasítom, úgyhogy rábólintottam, és hármasban beültünk egy közeli cukrászdába.

Az informatikus és a húgom kávéért kértek, én meg sört, de sörük az nem volt. Jobb híján én is kávéztam.

– Nagyon szépen köszönöm, hogy ma eljöttél. Óriási szívességet tettél – hálálkodott az informatikus.

– Dehogy, ez magától értetődik – mondtam visszafogottan. Már poénkodni sem volt erőm.

– A húgodtól mindig olyan sokat hallok kedves bátyánkról – így az informatikus.

Bátyánk?

Kávéskanalam nyelvél megvakartam a fülcimpám, aztán visszatettem a kanalat a tányérra. A húgom megint jó erősen belém rúgott, de az informatikus egyáltalán nem látszott fölfogni a mozdulat jelentését. Talán mert még nem találták föl a kettes számrendszerben értelmezhető vicceket.

– Nagyon irigykedem, hogy ilyen jó viszonyban vagytok – mondta.

– Ha örülünk valaminek, belerúgunk a másikba – feleltem.

Az informatikus értetlen arcot vágott.

– Vicc akart lenni – mondta unott kifejezéssel a húgom. – Élvezi az ilyesmit.

– Vicc is volt – értettem egyet. – Nálunk munkamegosztás van! Övé a mosás, enyém a viccelődés!

Az informatikus – Vatanabe Noboru a tisztességes neve – kissé megkönnyebbülve nevetett.

– Jó, hogy ilyen vidámak vagytok, nem? Én is ilyen vidám családot szeretnék! Fő a vidámság!

– Na látod! – fordultam a húgomhoz. – Fő a vidámság! Túl sokat idegeskedsz!

– Szeretem én a viccet, *ha vicces* – vágott vissza a húgom.

– Ha lehet, ősszel szeretnék összeházasodni – jelentette ki Vatanabe Noboru.

– Esküvőt legjobb ősszel tartani – mondtam rá. – Még el tudnak jönni a mókusok meg a medvék.

Az informatikus nevetett, a húgom nem. Ő kezdett őszintén dühbe gurulni.

Akkor azt mondtam, hogy dolgom van, és magukra hagytam őket.

Otthonról fölhívtam anyánkat, és nagy vonalakban beszámoltam az eseményekről.

– Nem olyan rossz srác – mondtam a fülem piszkálva.

– Mit jelent az, hogy nem olyan rossz? – kezdett aggódni anyám.

– Hogy *normális*, azt jelenti. Nálam legalábbis normálisabb.

– Te is normális vagy, miért ne lennél az? – mondta erre anyám.

– Jaj, de örülök. Köszí – feleltem a plafont bámulva.

– Na és hova járt egyetemre?

– Egyetemre?

– Hol végzett a fiú?

– Tőle kérdezd! – untam meg, és lecsaptam a telefont. Sört vettem elő a hűtőből, és megittam ott egymagamban. Nagyon elegem volt.

A spagettis veszekedésre következő napon reggel fél kilenckor ébredtem. Gyönyörű idő volt, akár előző nap, egy felhő sem látszott az égen. Mintha a tegnapi folytatása lenne, gondoltam magamban. Az éjszaka folyamán tartott félidei szünet után megkezdődött az életem folytatása.

A szennyeskosárba dobtam átizzadt pizsamámat és alsónadrágomat, lezuhanyoztam és megborotválkoztam. Borotválkozás közben a tegnapi esti lány járt az eszemben, aki majdnem *megvolt*, de csak majdnem. Mindegy, gondoltam. Így volt megírva, én minden tőlem telhetőt megtettem. Lehetőségem is maradt bőven. Következő vasárnap tutira összejön.

A konyhában csináltam két szelet pirítóst, és megmelegítettem a kávé. Aztán rádiót akartam hallgatni, de eszembe jutott, hogy rossz a hifi, úgyhogy erről lemondtam, és az újság könyvajánló rovatát böngészve kezdtem egy pirítós rágcslálásába. A bemutatott könyvek között egyetlenegy sem akadt, melyet kedvem támadt volna elolvasni. Regény „egy idős zsidó férfi szexuális életéről képzelet és valóság határmezsgyéjén”, a skizofrénia kezelésének történeti áttekintése, az asiói rézbánya okozta szennyezés részletes bemutatása – ez volt a felhozatal. Ilyen könyvek olvasásánál még egy női softballcsapat kapitányával lefeküdni is sokkal nagyobb élvezet. Az újság nyilván a bosszantásunkra választ ilyen könyveket.

Amikor végeztem az egyik ropogósra sült pirítóssal, és visszatettem az újságot az asztalra, észrevettem, hogy a lekvárosüveg alá egy papírdarab van bedugva. Az állt rajta a húgom ismerős apró betűivel, hogy a következő vasárnapra elhívta vacsorázni Vatanabe Noborut, ezért én is szíveskedjek otthon lenni és velük enni.

Befejeztem a reggelit, lesöpörtem az ingemre hullott morzsákat, a koszos edényeket betettem a mosogatóba, majd fölhívtam az utazási irodát, ahol a húgom dolgozott. Ő vette föl, belehadarta, hogy „most dolgom van, nem tudom félbehagyni, tíz perc múlva visszahívlak”.

Húsz perc múlva hívott vissza. Abban a húsz percben lenyomtam negyvenhárom fekvőtámaszt, levágtam a körmöt kezem-lábam összesen húsz ujjáról, és kiválasztottam, melyik inget, nyakkendőt, zakót és nadrágot fogom fölvenni. Aztán fogat mostam, megfésülködtem, és ásítottam kettőt.

– Olvastad az üzenetemet? – kérdezte a húgom.

– Olvastam – feleltem. – Viszont a következő vasárnapra már programom van, úgyhogy nem fog menni, bocs. Ha kicsit korábban szólsz, szabadon hagyom a vasárnapot. Tényleg kár.

– Jaj, ne gyere ezekkel az üres kifogásokkal! Mikor csak annyi a programod, hogy valami lánnyal, akinek a nevére se emlékszel igazán, majd elmentek valahova és majd csináltok valamit – mondta metsző hangon a húgom. – Ezt nem tudnád esetleg szombatra áttenni?

– Szombaton egész nap a stúdióban kell lennem. Egy ágymelegítő reklámját kell megcsinálnunk. Mostanában elég sok dolgom van ám!

– Akkor mondd le a randit!

– A csaj büntetést számol föl, ha lemondok – feleltem. – Elég kényes időszakban vagyunk.

– Mert szerinted én nem?

– Ilyet nem mondtam – feleltem, és közben odatartottam a nyakkendőt a szék támlájára akasztott inghez. – De nem az volt a szabály, hogy nem avatkozunk bele egymás életébe? Te a vőlegényeddel kajálsz, én randizni megyek a barátnőmmel. Nincs itt semmi probléma.

– Már hogyste lenne! Hiszen olyan régen nem találkoztál a vőlegényemmel! Eleve csak egyszer találkoztatok, és annak is négy hónapja! Ilyet nem lehet csinálni! Többször is lett volna alkalom, de te folyton kihúzod magad! Nem gondolod, hogy sértő a viselkedésed? Hiszen a húgod vőlegényéről beszélünk! Egyszer akár vacsorázhatnál is vele!

A húgomnak volt némi igazsága, úgyhogy inkább befogtam a szám. Valóban kerültem az alkalmakat a találkozásra, számomra magától értetődően. Akárhogy gondolkodtam, nem hittem, hogy túl sok közös témánk lenne, szinkrontolmácsolás mellett poénkodni pedig nagyon fárasztó.

– Nagyon kérlek, csak egyetlen napot tölts velünk! Ha megteszed, nyár végéig nem zavarok bele a szexuális életedbe – kérlelt a húgom.

– A szexuális életem mostanában éppen csak él – feleltem. – Lehet, hogy ki sem bírja a nyár végéig.

– Szóval akkor otthon leszel vasárnap, ugye?

– De sok bajom van veled – törődtem bele.

– Szerintem Noboru meg fogja javítani a hifit! Nagyon ért az ilyesmihez.

– Szóval ügyes keze van.

– Hogy neked mindenről az jut eszedbe! – mondta a húgom, és letette a telefont.

Nyakkendőt kötöttem, elindultam dolgozni.

Azon a héten végig napos idő volt. Mintha minden egyes nappal az előző folytatódott volna. Szerda este felhívtam a barátnőm, közöltem vele, hogy

sok a munkám, ezen a hétvégén sem tudunk találkozni. Természetesen nem vette jó néven: már három hete nem láttuk egymást. Aztán vissza sem tettem a kagylót, hanem tárcsáztam annak az egyetemista lánynak a számát, akivel vasárnap randiztunk, de nem volt otthon. Csütörtökön és pénteken sem volt.

Vasárnap reggel nyolckor a húgom kiharcolt az ágyból.

– Ágyneműt mosok, meddig akarsz még aludni? – mondta. Kirángatta a lepedőt és a párnahuzatot, levetette velem a pizsamát. Nem volt hova menekülnöm, úgyhogy lezuhanyoztam és megborotvákoztam. Egyre jobban hasonlít anyánkra, gondoltam magamban. A nők olyanok, mint a lazac. A végén mind ugyanoda jutnak vissza.

Zuhany után rövidnadrágot vettem, meg egy kifakult pólót, amin már alig lehetett kivenni a feliratokat, aztán hosszasan, de hosszasan ásítózva ittam egy kis narancslevet. Még éreztem az előző esti alkoholizálás hatását. Az asztalon volt egy doboz sós keksz, reggeli helyett abból ettem hármát-négyet.

A húgom bedobta a lepedőket a mosógépbe, és amíg ment a gép, mindkettőnk szobájában rendet rakott. Amint végzett, elkezdte mosószeres ronggyal súrolni a nappali meg a konyha padlóját és falát. Én végig a kanapén heverésztem a nappaliban, és a *Hustler* cenzúrázatlan aktfotóit nézegettem – a lapot egy haverom küldte, aki éppen Amerikában volt. A női nemi szerv, hiába próbáljuk egy általános kifejezéssel leírni, óriási méret- és alakbeli változatosságot mutat. Éppen olyan sokféle, mint a testmagasság vagy az intelligenciahányados.

– Ne fetrengj már itt, hanem menj el bevásárolni, jó? – nógatott a húgom, és egy sűrűn teleírt papírt nyomott a kezembe. – Azt az újságot meg tedd el szem elől! Mert Noboru nagyon jól nevelt.

Az asztalra tettem a *Hustlert*, és jól megnéztem a bevásárlólistát. Saláta, paradicsom, zeller, francia salátaöntet, füstölt lazac, mustár, vöröshagyma, leveskocka, krumpli, petrezselyem, három szelet marhahús steaknek...

– Marhasteak? – kérdeztem. – Tegnap is pont azt ettem. Ne az legyen! Inkább krokett.

– Lehet, hogy te tegnap steaket ettél. De mi meg nem! Ne legyél ilyen önző! Kezdjük ott, hogy ha meghívsz valakit vacsorára, nem adhatsz neki krokettet!

– Ha meghívna magához egy lány, és frissen sült krokettet tálalna föl, teljesen odalennék. Hozzá jó nagy adag vékonyra vágott káposzta,

miszóleves kagylóval... nincs annál háziasabb.

– De ma steak lesz, már eldöntöttem. Legközelebb halálra etetlek krockettel, úgyhogy ne gyerekeskedj, hanem vágjál jó képet a steakhez! Kérlek!

– Jól van – mondtam szelíden. – Mert mindig reklamálok, de végeredményben megértő, kedves lélek vagyok!

Lementem a közeli szupermarketbe, mindent megvettem, amit a lista előírt, aztán beugrottam egy italboltba, és vettem egy üveg négyezerötszáz jenes chablis-t. Ajándékba szántam a fiatal jegyespárnak. Ilyesmi csak egy kedves léleknek jut eszébe!

Mikor hazaértem, az ágyon egy kék Ralph Lauren pólóinget és egy tökéletesen gyűrődésmentesre vasalt bézs vászonnadrágot találtam kikészítve.

– Majd ezekbe öltözz át! – parancsolt rám a húgom.

Jól nézünk ki, gondoltam magamban, de szó nélkül átöltöztem. Ha panaszkodnék sem kapnám vissza tálcán felszolgálva az én szokásos, barátságosan kispizkos, békés szabadnapomat.

Vatanabe Noboru háromkor érkezett meg. Természetesen motoron feszítve, nyomában a lágyan fújdogáló szellővel. Vagy fél kilométerről tisztán hallottam ötszáz köbcentis Hondájának baljós pöfögését. Lepillantottam a verandáról, láttam, amint megáll a motorral a ház bejárata mellett, és leveszi a bukósisakját. Aznap szerencsére az STP-matricás sisakot leszámítva majdnem úgy volt öltözve, mint egy normális ember. Túlkieményített, legombolós nyakú kockás ing, bő fehér nadrág, barna színű makkos papucscipő volt az összeállítás. Színben most csak az öve és a cipője nem harmonizált.

– Megjött az az ismerősöd a Fisherman's Wharfból! – tájékoztattam a húgomat, aki éppen krumplit pucolt a mosogatónál.

– Foglalkoznál vele egy kicsit? Addig előkészítem a vacsorát – mondta a húgom.

– Nem sok kedvem van hozzá. Ötletem sincs, hogy miről tudnánk beszélgetni. Majd én előkészülök a kajához, addig beszélgessetek kettesben!

– Jaj, ne hülyéskedj! Hogy nézne az ki? Te fogsz vele beszélgetni!

Megszólalt a csengő, kinyitottam az ajtót, és ott állt Vatanabe Noboru. Bevezettem a nappaliba, mondtam, hogy foglaljon helyet a kanapén.

Baskin-Robbins 31 íz jégkrémválogatást hozott ajándékba, de mivel a mélyhűtőnk kicsi, ráadásul csordultig tele van mirelittel, eléggé megszenvedtem, mire be tudtam gyömöszölni. Ezzel a fickóval is csak a gond van. Miért kellett pont jégkrémet hoznia? Aztán megkérdeztem, nem kér-e sört. Nem kér, felelte.

– Nagyon rosszul bírom az alkoholt – magyarázta. – Már egy pohár sörtől rosszul érzem magam.

– Én viszont diákkoromban egyszer fogadásból megittam egy mosdótál sört – mondtam erre.

– És mi történt? – kérdezte Vatanabe Noboru.

– Két teljes napig sörszagút pisáltam – feleltem. – Ráadásul annyit *böfögtem...*

– Mi lenne, ha még evés előtt megkérnéd Noborut, hogy nézze meg a hifit? – jelent meg a húgom, mint aki megérezte a levegőben a vészterhes füstszagot, és letett az asztalra két pohár narancslevet.

– Szívesen megnézem – készségeskedett Vatanabe Noboru.

– Hallom, ügyes kezed van – mondtam neki.

– Igen, valóban! – felelte, semmi rosszra nem gondolva. – Mindig szerettem modellezni meg rádiókat építeni. Otthon mindent megjavítottam, ami elromlott. És mi a baj a hifivel?

– Nincs hang – mondtam. Aztán bekapcsoltam az erősítőt, föltettem egy lemezt, demonstráltam, hogy nem jön a hang.

Vatanabe Noboru mongúzszerű testtartásban a hifi elé ült, és végignyomogatta a gombokat.

– Az erősítő lesz az. Viszont biztos, hogy nem belső probléma.

– Erre hogy jöttél rá?

– Induktív következtetéssel.

Aha, szóval induktív következtetéssel, gondoltam.

Aztán kirángatta a kisméretű előerősítőt és a teljesítményerősítőt, kihúzta az összes kábelt, és egyesével, gondosan végigellenőrizte mindet. Addig elővettem a hűtőből egy dobozos Budweisert, és egymagámban iszogattam.

– Biztos jó lehet, ha az ember bírja az alkoholt – mondta Vatanabe Noboru, amint egy rotringceruza hegyével bökdösött egy dugót.

– Ki tudja – feleltem erre. – Nagyon régóta iszom alkoholt, de nem tudnám megmondani. Nincs összehasonlítási alapom.

– Én most gyakorolgotok.

– Mármint gyakorolsz alkoholt inni?

– Igen – felelte Vatanabe Noboru. – Furán hangzik?

– Szó sincs róla. Legjobb fehérborral kezdeni. Egy nagyobb pohárba tegyél jeget, arra önts fehérbort, hígítsd föl Perrier-vel, aztán facsarj rá egy kis citromot. Én ezt mondjuk üdítő helyett iszom.

– Ki fogom próbálni! – mondta erre. – Aha, gondoltam, hogy ez lesz az!

– Micsoda?

– Az előerősítő meg a teljesítményerősítő közötti kábelek. A bal és jobb oldali csatorna dugója is kitört. Az ilyen csatlakozók nem bírják, ha felfelé vagy lefelé megfeszülnek. Ráadásul fűű, milyen *vacakul* vannak ezek megcsinálva! Kimozdítottátok mostanában a helyéről az erősítőt?

– Én mozdítottam el, amikor mögötte takarítottam – mondta a húgom.

– Az elég is volt neki – mondta Vatanabe Noboru.

– Ezeket ti gyártjátok, nem? – piszkálódott velem a húgom. – A ti hibátok, amiért ilyen gyenge csatlakozókat adtok.

– Nem én gyártottam őket! Én csak a hirdetésekét csinálom – védekeztem halkán.

– Ha van egy forrasztópákátok, azonnal meg tudom javítani – mondta Vatanabe Noboru. – Van?

Nincsen, válaszoltam. Ugyan honnan lenne?

– Akkor motorral elugrok gyorsan venni egyet! Jól jön az, ha van a háznál egy forrasztópáka.

– Bizonyára – mondtam erőtlenül. – Csak merre lehet itt a környéken szerszámolt?

– Én tudok egyet. Az előbb eljöttem előtte – mondta Vatanabe Noboru.

Megint lepillantottam a verandáról, és néztem, amint Vatanabe Noboru fölveszi a bukósisakot, a motorjára pattan, és tovatűnik.

– Ugye, milyen rendes? – kérdezte a húgom.

– Odavagyok meg vissza – mondtam.

Öt óra volt, mire gond nélkül befejeződött a csatlakozók javítása. Vatanabe Noboru úgy nyilatkozott, hogy valami dallamosat szeretne hallgatni, úgyhogy a húgom egy Julio Iglesias-lemezt tett föl. *Julio Iglesias!* – gondoltam magamban. Jól nézünk ki, hogy kerül a lakásba ez a vakondürülék?

– És a *bátyánk* milyen zenét szeret? – érdeklődött Vatanabe Noboru.

– Ami most szól, azt nagyon szeretem! – mondtam *leverten*. – Meg még Bruce Springsteent, Jeff Becket vagy a Doorst, ilyesmit.

– Egyiket se hallottam még – mondta a fickó. – Az is mind ehhez hasonló zene?

– Elég hasonló – feleltem.

Aztán az új számítógépes rendszerről beszélt, melyet az a munkacsoport fejleszt, melyhez ő is tartozik most. A rendszer lényege, hogy vasúti balesetek bekövetkeztekor azonnal kiszámolja azt a menetrendet, mely alapján két kiemelt állomás között a legjobb hatásfokkal működtethető a közlekedés egy rövidített szakaszon. A hallottak alapján valóban hasznos rendszernek tűnt, de az elve számomra pontosan olyan érthetetlen volt, mint a finn igeragozás. Míg ő lelkesen magyarázott, én időnként bólogattam, és közben végig nőkön járt az eszem. Hogy a következő szabadnapomon kivel és hol fogok iszogatni, hol fogunk enni, és melyik szállodába megyünk, meg hasonlókon. Biztos úgy születtem, hogy nekem ez jelent élvezetet. Ahogy vannak, akik a modellezésben és a vonatmenetrend összeállításában lelik örömeiket, úgy én meg abban, hogy lányokkal iszogatok és lefekszem velük. Ez bizonyára az emberi értelmet meghaladó sorsszerűség.

Épp végeztem a negyedik sörömmel, elkészült a vacsora. A menü füstölt lazac, vichyssoise hideg póréahagymaleves, steak, saláta és sült krumpli volt. A kaja elég jó volt, mint mindig, ha a húgom főz. Kinyitottam a chablis-t, de egyedül én ittam.

– És miért egy elektromosgép-gyártónál dolgozol? Mert úgy veszem észre, nem érdekelnek különösebben az elektromos berendezések – kérdezte Vatanabe Noboru a bélszínt szeletelve.

– Nagyjából semmi sem érdekli, ami hasznára van a társadalomnak – felelte a húgom. – Nem számított neki, hogy hol fog dolgozni. Véletlenül ide volt protekciója.

– Ahogy a húgom mondja! – értettem egyet hevesen.

– Csak a szórakozáson jár az esze. Meg sem fordul a fejében, hogy valamit komolyan végigcsináljon vagy előrébb lépjen.

– Mint a tücsök egy nyári napon! – mondtam.

– És *lesajnál* meg kiröhög mindenkit, aki komolyan veszi az életet.

– Ez nem igaz! – éltem ellenvetéssel. – Mások élete meg az én életem, az két külön dolog. Én csak égetem szépen a nekem jutó kalóriákat, ahogy én jónak látom. Másokkal semmi dolgom. Senkit nem *sajnállok le*. Lehet, hogy semmirekellő vagyok, de az biztos, hogy legalább nem vagyok mások útjában.

– Már hogy lennél semmirekellő! – vágta rá szinte reflexből Vatanabe Noboru. Biztos, hogy jó nevelést kapott!

– Köszönöm – mondtam, és felé emeltem a poharam. – És gratulálok az eljegyzésedekhez! Elnézést, hogy egyedül iszom.

– Az esküvőt októberre tervezzük – felelte Vatanabe Noboru. – Bár sem a mókusokat, sem a medvéket nem tudjuk meghívni.

– Azzal ne törődj! – mosolyogtam. Megáll az ész, a fickó viccelődik! – Na és hova mentek nászútra? Gondolom, lesz kedvezményetek!

– Hawaii – intézett el tömören a húgom.

Utána repülőkről beszélgettünk. Nem sokkal előtte olvastam ki több könyvet is az Andokban történt repülőgép-szerencsétlenségről, úgyhogy arról beszéltem.

– Amikor emberhúst ettek, a repülő duralumínium roncsaira tették a húsdarabokat, hogy megpiruljanak a napon – magyaráztam.

A húgom abba hagyta az evést, és rám bámult:

– Miért kell ilyen ízléstelenségekről beszélned vacsoránál? A csajokat is ilyen szövegekkel szédítetd evés közben?

– Tényleg, nem gondolkodsz a nőszülésen? – próbált közbeavatkozni Vatanabe Noboru. Mint aki egy marakodó házaspárnál van vendégségben.

– Nem volt még rá alkalmam – mondtam, sült krumplit gyömöszölve a számba. – Vigyáznom kellett a kishúgomra, aztán jött az a hosszú háború.

– Háború? – kérdezett vissza meglepetten Vatanabe Noboru. – Milyen háború?

– Csak egy gyenge vicc – mondta a salátaöntetes flakont rázva a húgom.

– Igen, gyenge vicc – mondtam. – De az a rész igaz, hogy nem volt még alkalmam. Mert korlátolt is vagyok, és a zoknimat sem mosom rendszeren, szóval veled ellentétben még nem találkoztam egy olyan helyes lánnyal, aki hajlandó lett volna velem lakni.

– Miért, mi a baj a zokniddal? – kérdezte Vatanabe Noboru.

– Az is vicc akart lenni – magyarázta fáradtan a húgom. – Mindennap mosom a zokniját.

Vatanabe Noboru bólintott, körülbelül másfél másodpercig nevetett. Elhatároztam, hogy legközelebb három másodperces nevetésre fogom fakasztani.

– De vele végig együtt laktatok, nem? – mutatott most a húgom felé.

– Igen, de hát ő a húgom – feleltem.

– És ez azért működött, mert te azt csináltál, amit akartál, én meg egy szót sem szoltam! – tette hozzá a húgom. – De az *igazi* élet nem ilyen! Az *igazi felnőtt* élet, úgy értem. Abban az emberek őszintén szembenéznek egymással. Azt elismerem, hogy kellemes volt veled az élet ebben az öt évben. Szabad és kényelmes. De mostanában rájöttem, hogy ez nem igazi élet. Hogy is mondjam, nem érezni, hogy valóságos lenne. Te csak magadra gondolsz, és ha valami komolyról akarnak veled beszélni, elvicceled.

– Mert szégyenlős vagyok – mondtam erre.

– Nem, hanem öntelt – vágta rá a húgom.

– Akkor szégyenlős és öntelt – töltöttem bort a poharamba, és közben Vatanabe Noborunak magyaráztam: – A szégyenlős és az öntelt közötti rövidített szakaszon jár a vonatom.

– Azt hiszem, értelek – bólintott Vatanabe Noboru. – De ha egyedül maradsz – úgy értem, amikor a húgod meg én összeházasodunk –, szerintem te is úgy érzed majd, hogy jó lenne megnősülni, nem?

– Lehet, hogy így lesz – mondtam.

– Tényleg? – kérdezte a húgom. – Mert ha komolyan gondolod, van egy nagyon helyes barátnőm, bemutathatom, ha akarod!

– Majd meggondolom a maga idejében – feleltem. – Most még túl rizikós lenne.

Vacsora után átmentünk kávézni a nappaliba. A húgom ezúttal egy Willie Nelson-lemezt tett föl. Szerencsére egy fokkal jobb volt, mint Julio Iglesias.

– Valójában úgy harmincéves koromig én is egyedül akartam lenni, mint te – vallotta meg Vatanabe Noboru, amíg a húgom kint a konyhában mosogatott. – De amikor megismertem őt, már nem volt kérdés, el akartam venni.

– Nagyon rendes csaj – mondtam. – Egy kicsit konok, meg folyton szorulása van, de szerintem helyes választás.

– Csak valahogy ijesztő a házasság gondolata.

– Ha csak a jó oldalát nézed, és csak a pozitívumokra figyelsz, akkor semmitől nem kell félned! És ha jönnének a nehézségek, ráérsz majd akkor meggondolni.

– Igen, lehet, hogy így van.

– Más életével kapcsolatban tudok okos lenni – mondtam. Bementem a húgomhoz, szoltam neki, hogy sétálok egyet a környéken.

– Este tíz utánig nem jövök haza, úgyhogy kettesben lehettek egy kicsit. Ha már kicserélted a lepedőket!

– Hogy te minden ilyet észreveszel! – sóhajtott a húgom, de nem próbált meg visszatartani.

Visszamentem Vatanabe Noboruhoz, közöltem vele, hogy dolgom akadt a környéken, és talán csak későn érek haza.

– Örülök, hogy beszélgettünk. Nagyon jól éreztem magam – felelte ő. – Majd akkor is várunk, ha összeházasodtunk!

– Köszönöm – mondtam, és egy időre kikapcsoltam a képzelőerőmet.

– Nehogy autóba ülj! Elég sokat ittál – szólt utánam a húgom.

– Gyalog megyek – feleltem.

Kicsivel nyolc előtt léptem be a közeli bárba. A pulthoz ültem, egy I. W. Harpert ittam jéggel. A pult fölötti tévében egy Giants-Yakult Swallows baseballmeccs közvetítése ment. A hangot levették, helyette egy Cindy Lauper-lemez szólt. A dobójátékosok Nisimoto és Obana voltak, a Yakult Swallows vezetett 3-2-re. Hangtalan tévét nézni nem is rossz, gondoltam.

Három pohár whiskey-t ittam meg jéggel, míg a baseballmeccset néztem. Este kilenckor, 3-3-as döntetlen állásnál, a meccs vége felé megszakadt a közvetítés, és kikapcsolták a tévét. Kettővel mellettem egy húsz év körüli lány ült, akit néha láttam már itt, és mivel hozzám hasonlóan ő is a meccset figyelte, a közvetítés végével a baseballról kezdtünk beszélgetni. Kijelentette, hogy Giants-szurkoló, és megkérdezte, és én melyik csapatnak drukkolok. Egyiknek sem, feleltem. Csak magát a játékot szeretem nézni.

– És mi ebben az élvezet? – kérdezte a lány. – Nem lehet túl izgalmas így nézni a baseballt.

– Nem akarok én izgulni – feleltem. – Mások játszanak, nem én.

Aztán ittam még két whiskey-t jéggel, és meghívtam a lányt két daiquirire. Művészeti egyetemre járt, ipari tervezést tanult, úgyhogy arról beszélgettünk, hogy jelenik meg a művészet a hirdetésekben. Tízkor elindultunk a bárból, és átmentünk egy helyre, ahol kényelmesebben le tudtunk ülni. Én ott is whiskey-vel folytattam, ő Grasshopper koktélt ivott. A végére nagyon berúgott, és azért én is eléggé. Tizenegykor fölkísértem a lakására, és szexeltünk, olyan magától értetődően, mint mikor vendégségben hozzák az ülőpárnát és fölszolgálják a teát.

– Oltsd le a villanyt – kérte, és én leoltottam. Az ablakból egy óriási Nikon-hirdetés látszott, a szomszéd lakásból áthallatszott az összefoglaló a profi baseballmeccsekről. Sötét is volt, elég részeg is voltam, magam sem tudtam, hogy mit csinálok. Az ilyet nem is nevezhetjük szexnek. Csupán a péniszemet mozgattam és ejakuláltam.

Amint a megfelelően leegyszerűsített műveletsor véget ért, a lány, mint aki csak erre várt, azonnal elaludt, én meg magamra kaptam a ruhám, úgy, hogy meg sem töröltem magam rendesen, és távoztam. A sötétben elég nehezen találtam meg a lány ruhái között a pólómat és a nadrágomat.

Kint átgázolt rajtam a részegség, olyan hirtelenséggel, mint egy éjszaka közlekedő tehervonat. Rémesen éreztem magam. A testem nyikorgott, mint a Bádogemberé az *Óz, a nagy varázslóban*. Hogy magamhoz térjek, egy italautomatából üdítőt vettem és megittam, de szinte abban a pillanatban, hogy leért az üdítő, a gyomrom teljes tartalmát kiokádtam az útra. Ott sorakoztak a steak, a füstölt lazac, a saláta és a paradicsom maradványai.

Egyre jobb, gondoltam. Hány éve is hánytam utoljára alkoholtól? Egyáltalán mit művelek én mostanában? Ugyanazt ismétlem, de mintha minden alkalommal egyre rosszabb lenne.

Akkor minden átmenet nélkül eszembe jutott Vatanabe Noboru meg a *forrasztópáka*, amit vett.

„Jól jön az, ha van a háznál egy forrasztópáka” – mondta.

Hibátlan elgondolás, gondoltam, közben egy zsebkendővel törölgettem a számat. Hála neked, most már az én otthonomban is van egy forrasztópáka. Amiatt a forrasztópáka miatt azonban mintha úgy érezném, az már nem is az én otthonom.

Biztos a korlátolt természetem teszi.

Jóval éjfél után értem haza. A bejárat mellett természetesen már nem állt ott a motor. Föllifteztem a harmadik emeletre, kulccsal kinyitottam a bezárt lakást. Csak a mosogató fölötti kis neonlámpa égett, egyébként sötét volt. A hűgornak valószínűleg elfogyott a türelme, és lefeküdt aludni. Megértettem az érzéseit.

Egy pohárba narancslevet töltöttem, és egy szuszra fölhajtottam, aztán lezuhanyoztam, szappannal eltüntettem magamról a kellemetlen szagú izzadságot, majd alaposan fogat mostam. Mikor kijöttem a zuhany alól és belenéztem a fürdőszobai tükörbe, olyan rémes arc nézett vissza rám, hogy magam is megijedtem. Azoknak a részeg, koszos középkorú férfiaknak az arca, akiket az utolsó vonat ülésén lehet látni. A bőröm kicserepesedve, a szemem beesett, a hajam fénytelen.

Megráztam a fejem, leoltottam a fürdőszoba világítását, a derekam körül egy szál törölközővel visszamentem a konyhába, ittam egy kis csapvizet.

Holnap lesz valahogy, gondoltam. Ha nem lesz, majd holnap meggondolom. Obladi, oblada, az élet megy tovább.

– Elég későn jöttél! – szólított meg a félhomályból a húgom. A kanapén ült a nappaliban, és egymagában sörözgetett.

– Ja, iszogattam.

– Túl sokat iszol.

– Tudom – feleltem. Azzal kivettem egy dobozos sört a hűtőből, és kezemben a sörrrel leültem a húgommal szemben.

Egy darabig csendben voltunk, csak a sörünkbe kortyoltunk bele időnként. A szél a veranda cserepes növényeinek levelét borzolta, a virágok mögül homályosan előderengett a félhold sarlója.

– Előre szólnék, hogy nem csináltuk – mondta a húgom.

– Mit?

– Semmit nem csináltunk. Valami zavart, nem ment.

– Nahát – válaszoltam. Ki tudja, miért, félholdas éjszakákon kifogyok a szavakból.

– Nem kérdezed meg, mi zavart? – kérdezte a húgom.

– Mi zavart?

– Ez a lakás. Ez a lakás zavar, nem tudom itt csinálni.

– Ühüm – feleltem erre.

– Veled meg mi történt? Rosszul vagy?

– Fáradt vagyok – mondtam. – Néha én is elfáradhatok!

A húgom szótlánul figyelte az arcomat. Amikor megittam az utolsó korty sört, a támlának hajtottam a fejem, és becsuktam a szemem.

– Miattunk fáradtál el? – aggódott a húgom.

– Dehogy – feleltem csukott szemmel.

– Fáradt vagy hozzá, hogy beszéljess? – kérdezte halkán.

Felültem és ránéztem. Aztán megráztam a fejem.

– Figyelj, én ma csúnyán beszéltem veled, ugye? Mármint rólad meg az életedről...

– Nem – feleltem.

– Tényleg?

– Te mostanában csupa jogos dolgot mondasz. Úgyhogy nincs min aggódnod. De hogy jutott ez hirtelen eszedbe?

– Miután Noboru hazament, én végig itt vártalak, és csak úgy beugrott. Hogy talán túl messzire mentem.

Hoztam még két sört a hűtőből, bekapcsoltam a hifit, és fölraktam halkra a Richie Beirach Triót. Mindig ezt hallgatom, ha éjjel részegen jövök haza.

– Biztos össze vagy zavarodva egy kicsit – mondtam. – Mert változás következik az életedben. Az olyan, mintha megváltozna fölötted a légnyomás. A magam módján én is össze vagyok zavarodva.

A húgom bólintott.

– Figyelj, én túl szigorú vagyok veled?

– Mindenki szigorú valakivel – mondtam. – És ha te engem választottál arra, hogy szigorú legyél, akkor jól választottál. Úgyhogy ne törődj vele!

– Néha megijedek attól, ami előttem áll.

– Csak a jó oldalát nézd, és csak a pozitívumokra figyelj! Akkor semmitől nem kell félned! És ha jönne a nehézségek, ráérsz akkor meggondolni – ismételtam el, amit Vatanabe Noborunak mondtam.

– De mi van, ha nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy szeretném?

– Ha nem úgy alakulnak, szépen megint átgondolod őket.

A húgom kuncogott:

– Mindig is fura szerzet voltál!

– Figyelj, kérdezhetek tőled valamit? – váltottam témát, és közben kinyitottam a sört.

– Kérdezz csak!

– Hány pasival feküdtél le előtte?

A húgom habozott kicsit, de aztán feltartotta két ujját:

– Kettővel.

– Az egyik annyi idős volt, mint te, a másik idősebb nálad, ugye?

– Honnan tudod?

– Mert ez egy minta – kortyoltam bele a sörömbé. – Azt hiszed, ész nélkül szórakozok bele a világba? Ennyit azért megtanultam.

– Átlagos vagyok, ugye?

– Inkább egészséges.

– És te hány lánnyal feküdtél le?

– Huszonhatal – feleltem. – A múltkor pont megszámoztam. Huszonhatan jutottak eszembe. És lehetnek még vagy tízen, akikre nem emlékszem. Naplót azért nem vezetek róluk.

– Miért fekszel le ilyen sok lánnyal?

– Nem tudom – válaszoltam őszintén. – Valahol abba kellene hagynom, de magam sem tudom, hogy hol.

Kicsit elhallgattunk, belemerültünk a gondolatainkba. A távolból egy motor kipufogóhangja hallatszott, de persze nem Vatanabe Noboru motorjáé. Éjjel egykor már nyilván nem.

– És mit gondolsz róla? – kérdezte a húgom.

– Vatanabe Noboruról?

– Igen.

– Nem rossz fiú. Nem a kedvencem ez a típus, és hozzátenném, hogy öltözködés terén kissé fura ízlése van – válaszoltam őszintén némi töprengést követően. – De nem baj, ha egy családban van egy ilyen is.

– Egyetérték. Én nagyon szeretlek téged, de ha a világon mindenki olyan lenne, mint te, akkor vége lenne a világnak, nem?

– Valószínűleg – ismertem el.

Megittuk maradék sörünket, és mindenki elment szépen a saját szobájába.

A lepedőm friss volt és ropogós, sehol egy gyűrődés. Végignyújtóztam rajta, és a holdat figyeltem a függöny résein keresztül. Vajon hova tartunk?, jutott eszembe. De túl fáradt voltam ahhoz, hogy ebbe mélyebben belegondoljak. Amint lehunytam a szemem, nesztelenül rám ereszkedett az álom sötét hálója.

Ablak

Üdvözlöm!

Minden nappal enyhül a hideg, a napfényben a tavasz balzsamos illatát is érezni már. Remélem, jól van!

Nagy élvezettel olvastam legutóbbi levelét. Különösen jól sikerültnek tartom a steak és a szerecsendió kapcsolatáról szóló részt, mely oly gazdag betekintést enged a mindennapokba! Megelevenedik előttünk a konyha a meleg levegőjével és a hagymát szeletelő kés koppanásaival. Egy levél már egyetlen ilyen részlettől életre kel.

Olvasás közben ellenállhatatlanul megkívántam a steaket, még aznap este el is mentem enni egyet a közeli étterembe. Az étteremben nem kevesebb, mint nyolcféle steaket kínáltak, például texasi, kaliforniai, hawaii, japán módra és hasonlók. A texasi módra készülő óriási nagy. Mindössze ennyi benne a különlegesség. Lenne nagy meglepetés, ha megtudnák Texasban! A hawaii módra készülőhöz egy szelet ananászt adnak. A kaliforniaihoz... nos, azt elfelejtettem. A japán stílusúhoz persze reszelt jégcsapretek dukál. Az üzlet belső kialakítása igényes, a pincérnők elég csinosak, és nagyon rövid szoknyát hordanak.

Jómagam persze nem azért voltam ott, hogy az étterem belsejét tanulmányozzam vagy szemügyre vegyem a pincérnők lábát. Steaket akartam enni, méghozzá egy sima, egyszerűt, nem pedig „valamilyen módra” készült.

Elmagyaráztam a pincérnőnek, hogy sima steakre vágyom.

Elnézését kérem, de a menünkön kizárólag valamilyen módra készülő steak van, világosított fel.

Őt persze nem hibáztathatjuk. Mert a menüt sem ő állította össze, és azt az egyenruhát sem ő választotta, amiből a combja is kivillan, amikor leszed egy asztalt. Tehát rámosolyogtam, és rendeltem egy steaket hawaii módra. A lány azt javasolta, egyszerűen toljam majd félre az ananászt.

Fura világban élünk. Valójában normál steaket szeretnék, de csak egy hawaii módra készülő, ám az ananásztól megfosztott steak formájában kaphatom meg.

Hadd kérdezzem meg: jól veszem ki, hogy ön normál steaket készített? Mert levele olvasása közben arra gondoltam, nagyon megkóstolnám az ön

sima, egyszerű steakjét.

A fent mondottakkal ellentétben az Állami Vasúttársaság vonaljegyaautomatáiról adott leírását kissé felületesnek éreztem. A témafelvetés érdekes, mégsem látjuk magunk előtt, amit ábrázolni kíván. Ne próbáljon túlságosan éles szemű megfigyelő lenni! A szöveg végső soron mindig csak pótlék.

Legutóbbi levelére összesen 70 pontot adok. Szövegeinek minősége lassú, de biztos javulást mutat. Kérem, gyakoroljon továbbra is kitartóan, és ne kapkodja el! Várom következő levelét! Milyen jó lenne, ha hamarosan beköszöntene az igazi tavasz!

Március 12.

Ui. Köszönöm szépen az aprósüteményeket. Nagyon finomak. Társaságunk szabályzata azonban minden, a levelezésen kívüli magánjellegű érintkezést tilt, ezért kérem, a jövőben tartózkodjon a hasonló köszönetnyilvánításoktól!

Mindenesetre azonban továbbra is ajánlom magam.

Nagyjából egy évig végeztem ezt a diákmunkát. Huszonkét éves voltam.

Egy Tokió Iidabasi negyedében működő, *Toll Társaság* nevű fura kis céggel szerződtem arra, hogy kétezer jen/levéldíj ellenében legyártok havi több mint harminc, az előbbihez nagyjából hasonló levelet.

„Hogy az ön levele is megtegye a hatást” – ez volt a cég szlogenje. A tagok regisztrációs díjat és havidíjat fizettek, ennek fejében havi négy levelet küldhettek a *Toll Társaságnak*. A beérkező leveleket mi, a „Tollmesterek” kijavítottuk, és a fent idézethez hasonló válaszlevélben összefoglaltuk benyomásainkat és tanácsainkat. Bölcsészkarra jártam, a tanulmányi osztályon megláttam a cég hirdetését, bejelentkeztem hozzájuk felvételi elbeszélgetésre. Éppen akkor dőlt el, hogy mindenféle okból csúszok egy évet az egyetemen. A szüleim közölték, hogy ha én csúszok, akkor ők meg jövő évtől csökkentik a támogatásom összegét. Kénytelen voltam tehát komolyan valami olyan munka után nézni, ami fedezi a megélhetésemet. Megvolt a felvételi elbeszélgetés, benyújtottam néhány fogalmazást, rá egy hétre fölvettek. Utána egy hétig a szövegkorrekció fogásait, a tanácsadás csínját-bínját, valamint különféle szakmai trükköket tanultam egy erre kinevezett oktatótól. Az egész nem okozott különösebb nehézséget.

A női tagok mellé férfi, a férfi tagok mellé női tollmester került. Hozzám összesen huszonnégy tag tartozott, életkorukat tekintve tizennégytől ötvenhárom éves nők, főleg a huszonöt és harmincöt közötti korosztályból. Ami azt jelenti, hogy legtöbbjük idősebb volt nálam. Ez nagyon feszélyezett az első bő egy hónapban. A tagok többsége ugyanis sokkal jobban fogalmazott, mint én, és a levélírásban is sokkal nagyobb gyakorlatuk volt. Én addig lényegében nem is írtam rendes levelet. Valahogy túléltem azt az első hónapot, de közben végig folyt rólam a hideg veríték. Fel voltam készülve, hogy néhány hozzám tartozó tag – mert ez a joguk rögzítve volt a társaság szabályzatában – kérni fogja tollmestere lecserélését.

Azonban eltelt egy hónap, és senki, egyetlenegy tag sem reklamált a szövegalkotási képességeimmel kapcsolatban. Éppen ellenkezőleg, a cég felelőse elárulta, hogy pozitív a megítélésem. Három hónap múltán pedig kezdtem egyenesen úgy érezni, hogy a tagok fogalmazásainak színvonala emelkedett a „tanácsadásomnak” köszönhetően. Érdekes. Úgy tűnt, ezek a nők szívük mélyéből megbíztak bennem mint tanárukban. Ennek tudatában az addiginál sokkal nyugodtabban és felszabadultabban írhattam az értékeléseimet.

Most visszatekintve már világos, hogy mindannyian magányos nők voltak. Ők is (és a férfi tagok is) egyszerűen csak írni szerettek volna valakinek valamiről. Csakhogy – és ez akkori önmagam számára hihetetlen volt – senkijük sem volt, akinek levelet küldhettek volna. Nem is olyan típusú nők voltak, akik rádiós lemezlovasoknak irkálnának. Személyességre vágytak. Akkor is, ha az „korrektúra” vagy „értékelés” formájában érkezik meg hozzájuk.

Húszas éveim elejét tehát ebben a langyos levélháremben töltöttem, mint valami bicegős medvefóka.

A tagoktól a lehető legváltozatosabb levelek érkeztek. Akadt köztük unalmas, bájos, szomorú. Azóta elég sok idő eltelt, a levelek sajnos nincsenek már nálam (a szabály szerint mindet vissza kellett juttatnom a cégnek), konkrétumokkal tehát nem szolgálhatok, de arra azért emlékszem, hogy az élet hihetetlenül sokféle eseményét – az egészen nagyoktól az egészen jelentéktelenekig – találtam azokba a levelekbe öntve, zsúfolva vagy bedobálva. A levelekbe foglalt üzeneteket én, a huszonegy-huszonkét éves egyetemista furcsán valóságidegennek tartottam. Sokszor az volt a benyomásom, hogy távol állnak a realitásoktól, néha végképp értelmetlennek tűntek. És ezt nem pusztán hiányos élettapasztalatom

magyarázta. Mostanra rájöttem, hogy az esetek többségében a dolgok valósága nem olyasmi, amit közvetítenünk kell mások felé. Hanem olyasmi, amit meg kell *teremtenünk*. Ebből születik meg az értelmük. Akkor persze fogalmam sem volt erről, és azoknak a nőknek sem. Azt hiszem, egyebek mellett ezért láttam furcsán egysíkúnak mindent, ami a leveleikben állt.

Amikor aztán abbahagytam ezt a munkát, minden hozzám tartozó tag a sajnálkozását fejezte ki. Bizonyos értelemben – noha őszintén szólva kicsit elegendem volt már a végtelen, üzletszerű levélírásból – én is sajnáltam. Mert éreztem, többé nem fog előfordulni, hogy ilyen sok ember ilyen végtelenül őszinte legyen hozzám.

Visszatérve a steakhez: végül megkóstolhattam azt, amit ő csinált (mármint az előbbi levélben szereplő nő).

Harminckét éves volt, gyermektelen, a férje a világ mondjuk ötödik leghíresebbnek tartott kereskedőcégénél dolgozott. Amikor utolsó levelemben tájékoztattam, hogy hó végével sajnós felmondtam, meghívott ebédre. Azt írta, normál, egyszerű steaket fog készíteni. Ellenkezett ugyan a társaság szabályaival, de merészen elfogadtam a meghívást. Egy huszonkét éves fiatalember kíváncsiságának semmi sem állhat útjába. A nő az Odakjű vasútvonal mentén lakott. Gyermektelen házaspárhoz illő, ízlésesen berendezett lakásuk volt. A bútorok, a világítás, a pulóvere is kellemes volt, noha nem drága. Én azon lepődtem meg, hogy mennyivel fiatalabbnak tűnik, mint gondoltam, ő azon, hogy mennyivel fiatalabb vagyok, mint gondolta. Azt hitte, idősebb vagyok nála. A Toll Társaság ugyanis nem fedí fel a tollmesterek életkorát.

Amikor túlestünk az első meglepetésen, oldódott kezdeti feszültségünk. Úgy ettük meg a steaket, úgy kávéztunk utána, mint két utas, akik ugyanazt a vonatot késték le. Apropos, vonat: a nő második emeleti lakásának ablakából a vasúti sínekre lehetett látni. Aznap nagyon szép idő volt, a környező lakások erkélyei tele voltak szellőzni kitett paplannal és ágyneművel. Időnként odahallatszott, amint paplant porolnak valahol. Most is fel tudom idézni azt a hangot. Furán közelinek tűnt.

A steak csodálatos volt. A fűszerezése tökéletesen el volt találva, kívül ropogósra sült, belül szaftos maradt. A hozzá járó szósz állaga is ideális. Megmondom őszintén, ha azt nem is állíthatom, hogy még életemben nem ettem olyan finom steaket, az egyszer biztos, hogy rég ettem olyan jót. Nem is fukarkodtam a dicsérettel.

Kávé után magunkról meséltünk egymásnak, közben egy Burt Bacharach-lemez szólt. Nekem alig volt miről mesélnem, szóval inkább ő beszélt. Azt mondta, diákkorában írónak készült. Françoise Sagan-rajongó volt, mint elmondta. A *Szereti Brahmsot?* volt a kedvence. Sagannal nekem sincs semmi bajom. Legalábbis nem tartom olyan középszerűnek, mint szokták. Sehol nincs előírva, hogy mindenkinek olyan regényeket kell írnia, mint Henry Millernek vagy Jean Genet-nek.

– De én nem tudok írni – sóhajtott a nő.

– Még most sem késő elkezdni – feleltem.

– Csakhogy én már tisztában vagyok vele, hogy nem tudok írni. És ezt öntől tudtam meg – nevetett. – Rájöttem, míg a leveleimet fogalmaztam önnek. Rájöttem, hogy nekem ehhez nincs tehetségem.

Elpirultam. Mostanában már szinte soha nem történik meg, de huszonkét éves koromban azonnal lángba borult az arcom.

– Pedig a szövegeiben érződött az őszinte hang – nyögtem ki.

Nem válaszolt, csak egy mosoly jelent meg a szája szögletében. Egy egészen kicsike.

– Én legalábbis az ön levele alapján kívántam meg olyan nagyon a steaket!

– Biztos nagyon éhes volt – mondta kedvesen.

Hát, az mondjuk tényleg lehet.

Az ablak alatt száraz kattogással elhúzott egy vonat.

Amikor ötöt ütött az óra, mondtam, hogy lassan indulnom kell: – Biztosan el kell készítenie a vacsorát, mire hazaér a férje, vagy nem?

– A férjem nagyon-nagyon későn jön meg – felelte a nő könnyökölve. – Éjfél előtt nem ér haza.

– Szóval nagyon elfoglalt.

– Gondolom – felelte kis szünet után. – Azt hiszem, egyszer meg is írtam önnek, de nagyon sok minden van, amit nem tudok a férjemmel megbeszélni. Nem érti az érzéseimet. Sokszor úgy rémlik, mintha teljesen más nyelvet beszélénk.

Fogalmam sem volt, mit válaszolhatnék. Nem tudtam felfogni, mégis hogy lehet együtt élni valakivel, aki nem ért meg bennünket.

– De azért minden rendben – mondta halkán a nő. Úgy hangzott, mintha valóban rendben lenne. – Köszönöm, hogy ilyen sokáig levelezett velem. Nagyon élveztem! Rajtam sokat segített, hogy írhattam önnek

– Én is nagyon élveztem! – mondtam. De szinte egyáltalán nem tudtam felidézni, milyen leveleket írt.

Egy darabig szó nélkül a faliórát bámulta. Mint aki az idő folyását akarja felmérni.

– És mihez kezd, ha elvégezte az egyetemet?

Még semmit nem döntöttem el, válaszoltam. És hogy még csak azt sem tudom, merre kellene elindulnom. Erre ő megint elmosolyodott:

– Azt hiszem, önnek írnia kellene! Nagyon szép értékeléseket küldött! Mindig vártam őket. Tényleg! Nem hízelegni akarok. Lehet, hogy csak a munkahelyén megszabott mennyiséget kellett teljesítenie, de a leveleiben érezni lehetett az őszinte odafigyelést. El is tettem mindet, néha előveszem és újraolvasom őket.

– Köszönöm – feleltem. – És köszönöm a finom steaket is.

Most, tíz év múltán is, valahányszor a lakása közelében járok az Odakjú vonalán, eszembe jut az a *ropogósra sült* steak. Fölnézek a sínek mellett sorakozó házakra, és azon gondolkodom, melyik is volt az ő ablaka. Magam elé idézem a kilátást, ami a lakásából nyílt, és próbálom kitalálni, melyik rész lehetett az. De már egyáltalán nem emlékszem.

Talán már nem is lakik itt. De ha mégis, akkor azt hiszem, az ablak mögött most is ugyanazt a Burt Bacharach-lemezt hallgatja egymagában.

Le kellett volna feküdnöm vele?

Ez a szöveg erről szól.

Nem tudom a választ. Még most sem tudom. Olyan sok minden van, amit nem tudok, akármennyit öregszem, és akármennyit tapasztalok. Csak fölnézek a vonatból az ablakokra, melyek közül valamelyik talán az övé. Van, hogy mindegyik ablakról úgy érzem, az ő lakásához tartozik. És van, hogy egyikről sem érzem ezt. Olyan nagyon sok ott az ablak.

Tv-emberek

1

A tv-emberek vasárnap este jelentek meg a lakásomban.

Az évszak: tavasz. Szerintem legalábbis tavasz volt. Az biztos, hogy se túl meleg, se túl hideg évszak.

Bár az évszak valójában nem is lényeges. A lényeg, hogy vasárnap este volt.

Nem kedvelem a vasárnap estét. Helyesebben semmit sem kedvelek, ami a vasárnap estével jár – vagyis a vasárnap este-állapotot. A vasárnap este közeledtével mindig lüktetni kezd a fejem. Van, hogy jobban, van, hogy kevésbé. De az biztos, hogy lüktetni kezd. Egy-másfél centiméteres mélységben mindkét halántékomon belül puha fehér húscsomót érzek megfeszülni. A húscsomók közepéből láthatatlan zsinór nyúlik ki, a távolban valaki kitartóan húzza a zsinór végét. Nem mondanám, hogy ez fájdalmas. Akár fájhatna is, de furcsa módon mégsem. Olyan, mint amikor mélyen érzéstelenített területre hosszú tűt vezetnek be.

Aztán elkezdek hangokat hallani. Vagy nem is hangokat: a mélységes mély csend csikorog a sötétben. KKRRZZSSAAATT KKRRZZSSAAATT KKKKKRZMMMSZ. Ezek az első előjelek. Először megérezem a lüktetést a fejemben. Azzal párhuzamosan kissé eltorzul a látásom. Előérzeteim felkavarodó hullámai átcsapnak az emlékeimén, az emlékeimé az előérzeteimén. Az égen megjelenik a hold frissen fent fehér borotvája, a föld sötét belsejében hosszan nyújtóznak a kétségek gyökerei. Mintha engem akarnának ingerelni, direkt zajosan vonulnak a folyosón az emberek. KAARSPMKK DBB KAARSPMKK DBBKK KKARSPMKK DBB, ilyen hanggal.

A tv-emberek éppen ezért a vasárnap estét szemelték ki, hogy felkeressenek. Mint depressziós gondolat vagy titkolózva, nesztelenül hulló eső, beférköztek az idő félhomályos részén.

2

Először is elmondom, hogy néznek ki a tv-emberek.

Valamivel kisebbek, mint ön vagy én. De nem feltűnően kisebbek. Csak *valamivel*. Mit mondjak, úgy húsz-harminc százalékkal. Csakhogy minden testrészük egyenletesen kisebb. Pontosabb tehát úgy kifejeznünk, hogy le vannak kicsinyítve, nem pedig, hogy kisebbek.

Ha összetalálkozna velük, először talán észre sem venné, hogy kicsik. De biztos, hogy akkor is fura benyomást tennének. Feszengést keltenének, fogalmazzunk úgy. Biztosan az lenne az érzése, hogy valami nem stimmel. Valószínűleg még egyszer jól megnézné őket. Első pillantásra semmi természetellenes nincs bennük, éppen ez természetellenes. A tv-emberek egészen máshogy kicsik, mint a kisgyerekek vagy a törpék. A gyerekekről vagy a törpékről ránézésre rögtön érezzük, hogy „kicsik”, és ez a benyomásunk legtöbb esetben testfelépítésük érdekes egyensúlyából fakad. Kicsinek kicsik, de a testrészeik nem egyenletesen azok. A kezük például arányaiban kisebb, a fejük nagyobb lehet.

Ez a természetes. A tv-emberek teljesen máshogy kicsik. Őket mintha fénymásolóval kicsinyítették volna le, mindenük mechanikusan, szabályosan kisebb. Ha mondjuk a magasságukat 0,7-tel kicsinyítették, akkor a vállszélességüket is, a lábukat, a fejüket, a fülüket, de még az ujjuk hosszát is. Olyanok, mint az eredetnél alig kisebb, hajszálpontos modellek.

Sőt, a perspektivikus látást demonstráló modellként is felfoghatóak. Közvetlen közel vannak, de úgy érezzük, mintha távol lennének. A szemet rászédő, megtévesztésig élethű képek, melyeken meggömbül és hullámot vet a sík. Amiről azt hiszed, eléred, túl messzinek bizonyul. Amit elvileg nem érhetnél el, azt súrolja a kezéd.

Ilyenek a tv-emberek.

Ilyenek a tv-emberek.

Ilyenek a tv-emberek.

Ilyenek a tv-emberek.

Be sem kopogtak, be sem csöngettek. Azt sem mondták, jó napot. Egyszerűen csak megjelentek a lakásomban. A lépteikkel sem csaptak zajt. Egyikük kinyitotta az ajtót, a másik kettő becipelt egy televíziót. Nem túl nagy készüléket hoztak. Egy teljesen átlagos Sony színes tévét. Az ajtó szerintem be volt zárva, de ebben nem vagyok biztos. Lehet, hogy elfelejtettem ráfordítani a kulcsot. Nem emlékszem. A kanapén heverésztem és a plafont bámultam, amikor megjelentek. Egyedül voltam otthon. A feleségem aznap délután a barátnőivel találkozott. Összegyűltek beszélgetni néhány kedves gimnáziumi osztálytárssal, aztán beültek vacsorázni egy étterembe.

– Te eszel, amit találsz, ugye? – kérdezte a feleségem indulóban. – A hűtőben van mindenféle, zöldség meg mirelitek is. Abból csak tudsz valamit csinálni magadnak. És sötétedés előtt szedd be a ruhákat, jó?

Persze, feleltem. Abszolút nem gond. Mindössze egy kis vacsorafőzés. Mindössze egy kis ruhabeszédés. Apróságok. Simán elintézem. Csak úgy SRPP KRRCC.

– Mondtál valamit? – kérdezte a feleségem.

– Nem én – feleltem.

Egész délután a kanapén heverésztem és bambultam. Nem volt más dolgom. Egy kicsit olvastam. Egy kicsit zenét is hallgattam. Egy kis sört is ittam. De semmire sem tudtam odafigyelni. Ágyba bújtam, gondoltam, alszom egyet. De még az alvásra sem tudtam odafigyelni. Tehát a kanapén heverésztem és a plafont bámultam.

Vasárnap délutánonként hajlamos vagyok mindenből *csak kicsit* csinálni. Mindennel tessék-lássék foglalkozom. Semmiben sem tudok elmélyülni. Reggel még úgy érzem, minden menni fog. Eltervezem, hogy elolvasom azt a könyvet, meghallgatom azt a lemezt, válaszolok a levélre. Ma már tényleg rendet rakok az íróasztalom fiókjában, szépen be is vásárolok, és végre lemosom a kocsit. Aztán az óra kettőt üt, aztán hármát, és az este közeledtével minden elromlik. Végül mindig elveszetten heverek a kanapén. Fülembe hatol az óra ketyegése. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ – mint az esőcseppek, a hang apránként mindent elbont maga körül. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ. Vasárnap délutánonként minden elkopik szép lassan, és minden egy kicsivel kisebbnek látszik. Mint maguk a tv-emberek.

A tv-emberek egyáltalán nem vettek rólam tudomást. Olyan képet vágta, mintha én nem is léteznék. Kinyitották az ajtót, behozták a tévét a lakásba. Ketten közülük fölrakták a tévét a tálalóra, a harmadik meg bedugta a konnektorba. A tálalón egy óra volt, mellette egy halom színes folyóirat. Az órát nászajándékba kaptuk egy barátunktól. Hatalmas és nehéz. Mint maga az idő. A hangja is átható. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ, visszhangzik a lakásban. A tv-emberek levették a tálalóról, és letették a földre. A feleségem dühöngeni fog, gondoltam magamban. Nagyon utálja, ha a tárgyak nincsenek a helyükön. Nagyon rosszkedvű, ha nincs mindig minden ugyanott. Ráadásul, ha az az óra ott marad a padlón, éjjel biztosan fel fogok bukni benne. Hajnali kettő után mindig felébredek, mert vécére kell mennem, és félálomban botorkálva mindennek nekimegyek vagy át is esek rajta.

A tv-emberek utána megfogták és az asztalra tették a folyóiratokat. Az mind a feleségemé. (Én szinte bele sem nézek az ilyenekbe. Csak könyvet olvasok. Személy szerint azt kívánom, hogy a világ összes színes folyóirata menjen szépen tönkre.) Az *Elle*, a *Marie Claire*, a *Képes Családi Lap* meg a többi hasonló. Na, ilyenekből volt egy nagy, akkurátusan rendben tartott halommal a tálalón. A feleségem azt sem szereti, ha hozzányúlnak a folyóirataihoz. Kisebbfajta balhé van belőle, ha más sorrendben vannak, mint ahogy ő odarakta őket. A feleségem színes lapjainak tehát a közelébe sem megyek. Soha beléjük sem lapoztam. A tv-embereket az ilyesmi nem izgatta, egyiket a másik után tették onnan el. Azzal sem látszottak törődni, hogy óvatosan kellene kézbe venniük őket. Egyszerűen csak el akarták távolítani azt a folyóirathalmot a tálalóról, és átrakni valahova. A sorrendet is megváltoztatták. A *Marie Claire* a *Croissant* fölé került. A *Képes Családi Lap* az *Anan* alá. Az így nem jó! Ráadásul a földre hullatták a könyvjelzőket, melyeket a feleségem betett az oldalak közé. Pedig ahova könyvjelzőt tett, ott valamilyen számára fontos információ van. Fogalmam sincs, hogy miféle és mennyire jelentős információk ezek. Lehet, hogy a munkájához kellene, lehet, hogy személyes természetűek. A lényeg azonban, hogy fontosak neki. Biztos, hogy nagyon reklamálni fog, gondoltam magamban. Hogy én végre egyszer találkozom a barátnőimmel, jól érezzük magunkat, és mire hazajövök, természetesen minden

összevissza van a lakásban, ésatöbbi. Képzeletben előre hallottam mindent, amit mondani fog. Szépen vagyunk, gondoltam. És a fejem csóváltam.

5

A végére teljesen kiürült a tálaló. Akkor a tv-emberek rátették a tévét. Bedugták a konnektorba, bekapcsolták. Sistergés hallatszott, kifehéredett a képernyő. Vártam egy darabig, de kép nem jelent meg. Távirányítóval végigkapcsolgatták a csatornákat. Minden csatornán csak a fehérséget lehetett látni. Biztos, mert nem kötötték be az antennát, gondoltam. A lakásban kell valahol lennie egy csatlakozónak. Rémlik, hogy amikor ideköltöztünk, a gondnok magyarázott valamit az antenna bekötéséről. Hogy csak ide tessék bekötni. A helyre azonban nem emlékszem. Mivel nincsen televíziónk, ez teljesen ki is ment a fejből.

A tv-embereket azonban egy csöppet sem látszott érdekelni, hogy adás is legyen. Egy lépést sem tettek, hogy megkeressék a csatlakozást. Nem zavarta őket, hogy a képernyő fehér, és nincsen műsor. Mintha azzal teljesítettnek tekintették volna küldetésüket, hogy bekapcsolható a készülék.

A tévékészülék új volt. Már kivették a dobozából, de első pillantásra látszott, hogy vadonatúj. Oldalára celluxozott átlátszó műanyag tasakban ott fityegett a kezelési útmutató meg a garancialevél. Kábele fénylett, mint egy frissen fogott hal.

A három tv-ember, mint aki ellenőrzést hajt végre, a szoba több pontjáról szemügyre vette a fehér képernyőt. Egyikük mellém került, és megvizsgálta, hogy néz ki a képernyő arról a pontról, ahol ülök. A tévét pontosan velem szemben helyezték el. A távolság is éppen megfelelt. Elégedettnek látszottak. Érződött a levegőben, hogy nagyjából végeztek a dolgukkal. Az egyik tv-ember (az, amelyik odajött mellém ellenőrizni a képernyőt) letette az asztalra a távirányítót.

Egész idő alatt csendben voltak. Olyan benyomást tettek, mint akik egy meghatározott műveleti sorrendhez ragaszkodnak. Következésképp nem szükséges beszélniük. Mindhárman akkurátusan, hatékonyan hajtották végre a számukra előírt feladatot. Gyakorlott mozdulatokkal dolgoztak. Gyorsak voltak. Hamar végeztek a műveletekkel. Végül egyikük megfogta az órát, ami végig ott várakozott a földön, egy ideig nézelődött a szobában,

hogy hova tudná elhelyezni. De nem talált ilyen helyet, föladta, és visszatette az órát a padlóra. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ, mérte az tovább az időt súlyos ütésekkel a padlón is. A lakásunk elég kicsi, és az én könyveim meg a feleségem gyűjtögette dokumentumok miatt szinte talpalatnyi hely sincsen már benne. Előbb-utóbb biztos föl fogok bukni abban az órában, gondoltam, és felsóhajtottam. Tuti. Biztos, hogy orra fogok esni. Akár le is fogadhatjuk.

Mindhárom tv-ember sötétkéék zakót viselt. Nem tudni, miféle, de mindenesetre fényes anyagból készült zakót. Ehhez farmert, teniszcipőt. A ruhájuk és a cipőjük is arányosan le volt kicsinyítve. Elég hosszan figyeltem őket tenni-venni, és lassan az az érzésem támadt, hogy az én arányaimmal van a baj. Olyan volt, mint erős dioptriájú szemüvegben háttal ülni a hullámvasúton. A tájképek torzultan, fordított sorrendben bukkannak elő. Rá kell döbennem, hogy nem abszolút annak a világnak az egyensúlya, melyben eddig gondolkodás nélkül éltem. A tv-emberek önkéntelenül is ezt az érzést keltik megfigyelőjükben.

A tv-emberek végül az utolsó pillanatig nem szólaltak meg. Még egyszer mindhárman ellenőrizték a televízió képernyőjét, és miután újfent meggyőződtek róla, hogy semmi probléma, a távirányítóval kikapcsolták a készüléket. Hirtelen kialudt a fehér villódzás, a halk sistergés is megszűnt. Ismét megjelent az eredeti, kifejezéstelen, szürkésfekete szín. Kint már sötétedett. Behallatszott, amint egy hang szólongat valakit. A ház folyosóján lassan tovalépkedtek. Direkt zajosan, mint mindig. KAARSPMKK DRBB KAARSPKK DDDKK, nyikorgott egy bőrcipő. Vasárnap este van.

A tv-emberek még egyszer utoljára körbejáratták ellenőrző tekintetüket a szobán, majd kinyitották az ajtót és távoztak. Ahogy érkezéskor sem, most sem vettek rólam tudomást. Úgy viselkedtek, mintha egyáltalán nem léteznék.

Attól a pillanattól, hogy a tv-emberek megjelentek a lakásban, addig, hogy távoztak, én meg sem mozdultam. Meg sem szólaltam. Végig a kanapén hevertem, és figyeltem, mit művelnek. Ön talán azt mondja, ez

nem normális. Hirtelen ismeretlen emberek jelennek meg a lakásban, méghozzá mindjárt hárman, hogy csak úgy otthagyjanak egy televíziót: ezt szó nélkül hagyni és szépen végignézni mégiscsak fura!

Én mégsem szoltam egy szót sem. Csak csöndben követtem az események alakulását. Azt hiszem, azért, mert olyan tökéletesen figyelmen kívül hagytak. Szerintem a helyemben ön is így viselkedett volna. Nem mintha mentegezni akarnám magam, de ha valaki ott az orrunk előtt ilyen teljességgel semmibe veszi a létezésünket, a végén kezdünk elbizonytalanodni, hogy valóban létezők-e. Rápillantunk saját kezünkre, és mintha már-már áttetsző lenne. Tehetetlenséget érzünk. Ez varázslat! Testünk és létezésünk lassan átlátszóvá válik. Mozdulni sem bírunk. Beszélni sem. Én sem tehettem mást, csak végignéztem, hogy a három tv-ember otthagyja a lakásomban a televíziót, majd távozik. Megszólalni sem tudtam. Félttem volna meghallani a saját hangomat. A tv-emberek távoztával ismét ott maradok egyedül. Megint érzem, hogy létezem. A kezem ismét a saját kezem. Konstatálom, hogy az alkonyatot maradéktalanul magába itta a sötétség. Felkapcsolom a villanyt. Becsukom a szemem. Igen, az ott bizony egy tévé. Az óra továbbra is méri az időt. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ.

Igazán furcsa, de a feleségem egyetlen szóval sem kommentálja, hogy a lakásban megjelent egy televízió. Egyáltalán nem reagál rá. Abszolút semmit sem. Úgy tűnik, észre sem veszi. Ez tényleg hátborzongató. Hiszen mint az imént említettem, nagyon kényes a bútorok és a tárgyak helyére és elrendezésére. Ha egy tárgy a lakásban akár csak egy kicsit máshova kerül vagy megváltozik a távollétében, egyetlen pillanat alatt érzékeli. Van egy ilyen képessége. Aztán összehúzott szemöldökkel visszaállítja szépen az eredeti állapotot. Teljesen más, mint én. Nekem nem számít, ha a *Képes Családi Lap* az *Anan* alá kerül, vagy ha az asztali tolltartóban a ceruzák közé keveredik egy golyóstoll. Valószínűleg észre sem venném. Nagyon fárasztó lehet úgy élni, ahogy a feleségem él. De ez az ő problémája, nem az enyém. Szóval nem szólok bele. Hagyom, hogy csinálja, ahogy neki tetszik. Általában véve mindenről így gondolkodom. Ő más. Időről időre

rémesen felmérgeti magát. Azt mondja, nem bírja elviselni az érzéketlenségem. Na és én? – én meg a gravitáció, a m és az $E=mc^2$ érzéketlenségét nem bírom elviselni, vágok vissza.

Mert tényleg így van! Erre azonban mindig elnémul. Talán személyes sértésnek veszi. Pedig nem az. Nem áll szándékomban sértegetni őt. Egyszerűen csak kimondom, amit érzek.

Aznap este is, amint hazaért, mindenekelőtt felmérte egy pillantással a lakást. Én előre készen álltam a magyarázatokkal. Hogy jöttek a tv-emberek, és mindent összekeverték. Tudtam, hogy a tv-emberekre rendkívül nehéz lesz magyarázatot adni a feleségemnek. Talán egy szavamat sem hiszi majd. De mindent őszintén el akartam mondani.

Neki azonban egy szava sem volt. Csupán körülnézett a lakásban. A tálalón ott volt a tévé. A színes folyóiratok rossz sorrendben heverték az asztalon. Az óra a padlón. A feleségem mégsem szólt egy szót sem. Én tehát nem magyarázkodtam.

– Megvacsoráztál? – kérdezte, közben kezdte kihámozni magát egyrészes ruhájából.

Kihagytam a vacsorát, feleltem.

– Hogyhogy?

– Nem voltam valami éhes – válaszoltam.

Ezen elgondolkodott egy kicsit, félig levetett ruhában. Tekintete egy ideig az arcomat fürkészte. Olyan volt, mint aki nem tudja, hogy megszólaljon-e vagy inkább mégse. Az óra súlyos ütésekkel szabdalta darabokra a csendet. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ. Nem akartam odafigyelni erre a hangra. Nem akartam a fülemben engedni. Mégis muszáj volt tudomásul vennem a súlyos és átható ütésekkel. Ha akartam, ha nem, eljutottak a fülemhez. Úgy láttam, a feleségem is az óraütésekkel hallgatja. Aztán megrázta a fejét:

– Összedobjak gyorsan valamit? – kérdezte.

– Az jó lenne – mondtam. Nem voltam különösebben éhes, de úgy éreztem, ha elém tesznek valamit, akkor tudnék enni. A feleségem kényelmes ruhát vett, és amíg a konyhában *zószeit*, híg rizskását és *tamogajakit*, tojástekercset készített, elmesélte, mi volt a barátnőivel. Hogy ki mit csinál, ki mit mondott, ki szépült meg egy új frizurától, ki szakított a pasijával, ilyesmik. A lányokat én is ismerem. Söröztem, közben behümmögtem néha a feleségem elbeszélésébe. De szinte oda se hallgattam. Végig a tv-embereken járt az eszem. Azon töprengtem, miért

nem mond semmit a feleségem a csak úgy idetermett tévére. Lehet, hogy nem vette észre? De hát hogy ne venné észre, hogy hirtelen fölbukkant a lakásban egy új tévé? Akkor viszont miért nem szól egy szót sem? Nagyon különös! Itt valami tévedés van. De fogalmam sincs, hogy javíthatnám ki ezt a tévedést.

Elkészült a *zószi*, meg is ettem a konyhaasztalnál. Tojástekercset is ettem, és *umebosit*, savanyított szilvát is.

Mikor végeztem, a feleségem leszedte az asztalt. Én ittam még egy sört. Ő is ivott egy kicsit. Futólag a tálalóra pillantottam. A tévé még mindig ott volt. Ki volt kapcsolva. A távirányító ott hevert az asztalon. Fölálltam, a távirányítóért nyúltam, és bekapcsoltam a készüléket. A képernyő kifehéredett, megszólalt a sistergés. Adás továbbra sem jött be. Csak a fehér villódzás a képcsöveken. Megpróbáltam följebb venni a hangerőt, de csak a sistergés lett erősebb. Húsz vagy harminc másodpercig figyeltem a villódzást, aztán kikapcsoltam a tévét. Egy pillanat alatt eltűnt a hang és a fény. A feleségem ezalatt a szőnyegen üldögélt, és az *Elle*-t lapozgatta. Nem keltette fel az érdeklődését, hogy be-, majd kikapcsoltam a tévét. Úgy tűnt, észre sem vette.

A távirányítót visszatettem az asztalra, és újra a kanapéra telepedtem. Gondoltam, folytatom Gabriel Garda Márquez egyik hosszú regényét. Vacsora után olvasni szoktam. Van, hogy fél óra után megeléjelem, van, hogy két órán át olvasok. A lényeg, hogy mindennap olvasok. Aznap azonban fél oldalt sem tudtam végigolvasni. Akárhogy próbáltam koncentrálni, gondolataim visszakalandoztak a tévéhez. Folyton azon kaptam magam, hogy fölpillantok a készülékre. Úgy volt letéve, hogy pontosan szembenézzen velem a képernyő.

Amikor éjjel fél háromkor felkeltem, a tévé még mindig ott volt. Az ágyból kifelé kecmeregve abban reménykedtem, nem lesz már ott. De bizony ott volt, az iménti helyen. Elintéztem a kisdolgom, aztán leültem a kanapéra, föltettem a lábam az asztalra. A távirányítóval megint bekapcsoltam a tévét. De semmi új nem történt. Az ismétlődött, ami eddig.

Fehér fény, sistergés. Ennyi. Elnéztem kicsit a képernyőt, aztán kikapcsoltam a tévét, mire eltűnt a fény meg a sistergés.

Visszafeküdtem, megpróbáltam elaludni. Nagyon álmos voltam. De sehogy sem tudtam visszaaludni. Ha lehunytam a szemem, megjelentek előttem a tv-emberek. A tv-emberek, amint becipelik a tévét, a tv-emberek, amint lerakják az órát, a tv-emberek, amint áteszik a folyóiratokat az asztalra, a tv-emberek, amint bedugják a konnektorba a tévékábel, a tv-emberek, amint az adást ellenőrzik, a tv-emberek, amint kinyitják az ajtót és szó nélkül távoznak. Tanyát ütöttek a fejemben. Körbe-körbe sétálgattak benne. Megint fölkeltem, kimentem a konyhába, dupla adag konyakot töltöttem az edényszárítón talált kávéscsészébe, és felhajtottam. Aztán elnyúltam a kanapén, és kinyitottam a Márquez-regényt. De a szöveg nem jutott el a tudatomig. Egyáltalán nem értettem, mit olvasok.

Mit volt mit tenni, félretoltam García Márquezt, és az *Elle*-t olvasgattam. Miért, azt is olvashatom néha, nem? Csakhogy semmi sem volt benne, ami felkeltette volna az érdeklődésem. Új frizuradivatról, elegáns fehér selyemblúzokról, finom marharagut kínáló éttermekről írtak, meg hogy mit vegyünk föl az operába. Engem az ilyesmi egyáltalán nem érdekel. Tehát az *Elle*-t is félretoltam. És megint fölnéztem a tévére ott a tálalón.

Végül egész reggelig ébren voltam, és semmit, de semmit nem csináltam. Reggel hatkor vizet forraltam, csináltam magamnak egy kávé. Tennivalóm nem akadt, úgyhogy előre, még mielőtt a feleségem fölkelne, elkészítettem a sonkás szendvicseket.

– De korán keltél! – mondta álmosan.

– Jaja – feleltem.

A hallgatagon elköltött reggeli után együtt indultunk el otthonról, ki-ki a maga munkahelyére. A feleségem egy kis kiadónál dolgozik. Egy természetes táplálkozással foglalkozó szakfolyóirat szerkesztője. Olyan, szakmai vonatkozású kérdéseket vetnek fel, mint hogy a sítáké gombából készült ételek hatásosak a köszvény megelőzésében, avagy milyen jövő jósolható a biogazdálkodásnak. A lapból nem fogy valami sok, de az előállítása szinte alig kerül pénzbe, és már-már a vallásosságig lelkes törzsolvassóiknak hála azért megélnék valahogy. Én egy elektromosgépgyártó hirdetési osztályán dolgozom. Kenyérpirítókhoz, mosógépekhez, mikrohullámú sütőkhöz készítek hirdetéseket.

A munkahelyem lépcsőjén összetalálkoztam az egyik tv-emberrel. Azt hiszem, ő volt az egyik, aki tegnap megjelent a lakásomban a tévével. Ha minden igaz, az az alak, aki kinyitotta az ajtót, és elsőként lépett a lakásba. Aki nem vett részt a tévé cipelésében. Az arcukon semmilyen különleges ismertetőjegy nincs, szinte lehetetlen megkülönböztetni őket, szóval nem mernék rá megesküdni, de tízes skálán nyolc-kilences fokozatig azért biztos vagyok benne. Ugyanazt a kék zakót viselte, mint tegnap. Semmi nem volt a kezében. Csak haladt lefelé a lépcsőn. Én fölfelé mentem. Utálom a liftet, szóval lefelé is, fölfelé is lépcsőzni szoktam. Ez nem is olyan könnyű, mert az irodánk az épület nyolcadik emeletén van. Ha egy sürgős ügy miatt sietnem kell, csorog rólam a veríték. De százszor inkább leizzadok, mint hogy liftbe szálljak. Emiatt mindenki élcelődésének tárgya vagyok. Mivel se tévém, se videóm, és a liftet sem használom, a kollégáim csodabogárnak tartanak. Helyesebben úgy látják, hogy bizonyos értelemben megakadtam a fejlődésben. Fura egy felfogás. Érthetetlen, miért gondolkodnak így.

Lényeg azonban, hogy mint mindig, akkor is a lépcsőn gyalogoltam fölfelé. Én voltam ott egyedül. A lépcsőt szinte senki sem használja. A harmadik és a negyedik emelet közötti szakaszon haladtam el a tv-ember mellett. Annyira váratlanul ért, hogy hirtelen azt sem tudtam, mihez kapjak. Az is átfutott rajtam, hogy megszólíthatnám.

Végül azonban nem szóltam hozzá. Nem ugrott be semmi, amit mondhatnék, és nem olyan hangulatot árasztott, mintha csak úgy meg lehetne szólítani. Nagyon kimérten haladt a lépcsőn. Egyenletes sebességű, szabályos, precíz léptekkel. Mint tegnap sem, ma sem vett rólam tudomást. Mintha nem is látna. Úgy haladtunk el egymás mellett, hogy sejtelmem sem volt, mit kellene tennem. Amikor elhaladtam mellette, éreztem, amint egy pillanatra máshogyan hat a gravitáció.

Aznap kora reggeltől értekezletet tartottunk. Elég fontos értekezlet volt, az új termékek hirdetési stratégiájáról. Többen is beszámolót tartottak. A táblán számok, a számítógépek képernyőjén grafikonok jelentek meg. Élénk eszmecsere bontakozott ki. Bár jelen voltam, az értekezleten nem volt túl lényeges szerepem. Nem közvetlenül az én projektem volt. Értekezlet közben tehát leginkább gondolkodtam. Egyszer azért véleményt nyilvánítottam. Nem valami lényeges meglátás volt, csak egy külső

szemlélő teljesen magától értetődő megfigyelése. Mégse ülhettem végig csendben. Nem vagyok a munka hőse, de ha már fizetést kapok innen, csak van egy kis felelősségem. Nagyjából összefoglaltam tehát az addig felmerült véleményeket, és elsütöttem egy poént, hogy feldobjam a hangulatot. Nyilván a rossz lelkiismeret tette, amiért végig a tv-embereken járt az eszem. Néhányan nevettek. Miután azonban megtettem a hozzászólásom, már csak eljátszottam, hogy a dokumentumokat nézegetem, valójában a tv-embereken gondolkodtam. Mit érdekel engem, hogy mi lesz az új mikrohullámú sütő fantázianeve? A fejemben csakis a tv-emberek számára volt hely. Végig róluk gondolkodtam. Hogy vajon mi lehet annak a tévének a jelentősége. Hogy vajon miért hozták el direkt hozzám. Hogy a feleségem miért nem szólt egy szót sem a hirtelen felbukkant tévéről. Hogy miért követtek a tv-emberek még a munkahelyemre is.

Az értekezlet csak nem akart véget érni. Délben volt egy rövid ebédszünet. Annyi időt nem hagytak, hogy kimenjünk, mindenki kapott szendvicset és kávét. A tárgyaló megtelt cigarettafüsttel, inkább a helyemen fogyasztottam el az ebédem. Közben megjelent az osztályvezető. Megmondom őszintén, nem kedvelem a figurát. Magam sem tudom, hogy miért nem. Nincs benne semmi, amit kifogásolni tudnék. Rögtön érezni rajta, hogy jó családban nőtt fel. Butának se buta. A nyakkendői is ízlésesek. Mindennek ellenére nem felvágós, a beosztottjaival sem lekezelő. Rám különösen odafigyelt. Néha meghívott, hogy menjünk el enni valamit. Mégsem bírtam megkedvelni. Azt hiszem, azért nem, mert bizalmaskodóan, folyton megérinti azokat, akikkel beszélget. Lehet az nő vagy férfi, beszélgetés közben egyszerre csak a testen nyugszik a keze. Az érintésében nincs semmi szemérmetlen. Közvetlen, természetes érintés. Legtöbbször valószínűleg föl sem figyelnek rá, amikor hozzájuk ér. Ennyire finom a mozdulata. Engem azonban nagyon zavar. Ahányszor meglátom az osztályvezetőt, ösztönösen összerándulok és felkészítem magam. Apróságnak apróság, mégis az idegeimre megy.

Kissé előredőlt, a vállamra tette a kezét.

– Az iménti hozzászólása nagyon a helyén volt! – mondta barátkozós hangsúllyal. – Tömören összefoglalta a lényegét. Elismerésem! Jó meglátás volt. Az a megjegyzés összerántotta az értekezletet! Éppen jókor jött. Csak így tovább!

Azzal ott is hagyott. Biztos ebédelni tart. Azonnal, udvariasan megköszöntem, de őszintén szólva zavarba jöttem. Mert egyáltalán nem

emlékeztem rá, hogy mit beszéltem az értekezleten. Csak mondtam, ami éppen eszembe jutott, mert kellemetlen lett volna végig csendben ülni. Miért jön ide hozzám, külön az asztalomig az osztályvezető, hogy egy ilyen semmiség miatt megdicsérjen? Többen is mondtak ott nálam sokkal okosabbakat. Valahogy fura. Értetlenkedve fejeztem be az ebédem. Majd hirtelen eszembe jutott a feleségem. Mit csinálhat most?, gondolkoztam el. Vajon kint van valahol ebédelni? Nagy kedvem lett volna felhívni a munkahelyén. Szerettem volna beszélni vele pár szót, akármilyen semmiségről is. Az első három számot tárcsáztam is. Akkor meggondoltam magam, és lemondtam a telefonálásról. Nincs semmi, ami miatt direkt fel kellene hívnom. Úgy érzem, a világ kibillent kissé az egyensúlyából. De mit mondhatnék erről a feleségemnek, miután ebédszünetben felcsörgettem a munkahelyén? Ráadásul nem szereti, ha a munkahelyén hívom. Visszatettem a kagylót, felsóhajtottam, megittam a maradék kávé. Aztán kihajítottam a szemétkébe a műanyag poharat.

A délutáni értekezleten is láttam a tv-embereket. Már ketten voltak. Akárcsak tegnap, egy Sony színes tévét cipeltek, és átvágtak a tárgyalón. A tévé azonban egy mérettel nagyobb volt, mint az előző napi. Na, most bajban vagyunk, gondoltam. A Sony ugyanis a riválisunk. Abból nagy balhé lehet, ha egy rivális termékét, mindegy, milyen okból, csak úgy behozzák a cég területére. Előfordul, hogy összehasonlítás céljából bekerül egy másik cég terméke, ez igaz, de akkor leszedjük a márkajelzést. Mert problémás, ha az ilyesmi illetéktelen szemek elé kerül. A tv-emberek, oda se neki, tüntetően kifelé fordították a Sony jelzést. Kitárták az ajtót, bevonultak a tárgyalóba. Körbemasíroztak. Nézelődtek, gondolkodtak, hova tehetnék le a tévét, de nem találtak megfelelő helyet. Fogták a készüléket, és távoztak a hátsó ajtón. Ám ott tartózkodó kollégáim közül senki nem mutatott különösebb reakciót a láttukra. Nem, arról szó sincs, hogy ne látták volna őket. A teremben tartózkodók számára is láthatóak voltak. Erre az a bizonyíték, hogy amikor megjelentek a tévét cipelve, utat nyitottak nekik az emberek. Más, jelentősebb reakció azonban nem volt velük kapcsolatban. Mindenki ugyanúgy viselkedett, mint amikor a közeli cukrászdából

megérkezik a pincér a céghez rendelt kávékkal. Lényegileg nem vettek tudomást a tv-emberek jelenlétéről. Tudjuk, hogy itt vannak. De úgy kezeljük őket, mintha nem lennének.

Teljesen összezavarodtam. Lehet, hogy mindenki más ismeri a tv-embereket? Kimaradtam volna valamiből? Lehet, hogy a feleségem is tud róluk, jutott eszembe. Valószínűleg tud. Ezért nem lepte meg a tévé megjelenése a lakásban, ezért nem szólt egy szót sem. Milyen más magyarázat lenne elképzelhető? A fejemben káosz uralkodott. Miféle szerzetek ezek a tv-emberek? És mit keres náluk mindig egy tévé?

Mikor egy kollégám kiment vécére, én is felálltam, és követtem. Viszonylag jóban voltunk a sráccal, egyszerre kerültünk a céghez. Előfordul, hogy együtt iszogatunk munka után. Egyáltalán nem mindenkivel vagyok ilyen viszonyban. Egymás mellett álltunk a piszoároknál. „Jaj nekünk, ez estig eltart, ha így megy tovább. Hogy minek kellene ezek a vég nélküli értekezletek?“, mondta kiábrándultan. Egyetértettem. Kezet mostunk. Ő is megdicsérte a délelőtti hozzászólásomat. Megköszöntem.

– Apropos, ezek az előbbi emberek a tévével... – kezdtem bele lazán.

A srác nem válaszolt. Jó erősen elzárta a csapot, kihúzott két papírtörülőt a tartóból, és megtörölte a kezét. Fél szemmel sem pillantott rám. Jó alaposan megtörölgette a kezét, gombócba gyúrta és a szemetesbe dobta a papírtörülőt. Talán nem hallotta, amit mondtam. Vagy lehet, hogy hallotta, de úgy tesz, mintha nem hallotta volna. Nem tudtam megítélni, hogy inkább melyik. Valami azonban azt súgta, jobb, ha nem kérdezősködöm tovább. Szó nélkül megtöröltem a kezem. Mintha megfagyott volna a levegő. Némán mentünk végig a folyosón, és tértünk vissza a tárgyalóba. Nekem úgy tűnt, az értekező alatt végig kerülte a tekintetem.

A lakásban sötét volt, amikor hazaértem. Kint eleredt az eső. A verandaablakból látszottak a fekete, alacsonyan gomolygó felhők. A lakásban érződött az eső szaga. A nap is lemenőben volt. A feleségem még nem volt otthon. Levettem a nyakkendőm, kisimítottam rajta a ráncokat, föltettem a nyakkendőtartóra. Az öltönyömet leporoltam egy ruhakefével.

Az ingemet behajítottam a szennyeskosárba. A hajam bagószagú volt, lezuhanyoztam, haját is mostam. A szokásos. Hosszú értekezletek végére a bőrömbe ivódik a füstszag. A feleségem gyűlöli ezt a szagot. Miután összeházasodtunk, az első dolga volt lerakatni velem a cigit. Négy évvel ezelőtti történet.

Zuhany után a kanapén szárogattam a hajam egy törölközővel, közben sört kortyolgattam. A tv-emberek tévékészüléke továbbra is ott trónolt a tálalón. Megfogtam az asztalon heverő távirányítót, hogy bekapcsoljam a tévét. De hiába nyomogattam az ON gombot, a tévé nem kapcsolt be. Egyáltalán nem reagált a távirányítóra. Némán feketéllett a képernyő. Megnéztem a kábelt. A dugó rendesen benne volt a konnektorban. Azért kihúztam, visszadugtam. Ez sem használt. Akárhogy nyomogattam a távirányítót, nem fehéredett ki a képernyő. A biztonság kedvéért kinyitottam hátul a távirányítót, megvizsgáltam az elemeket. Újak voltak. Erre föladtam, félretettem a távirányítót, és bedöntöttem a sört.

De mit érdekel ez engem, csodálkoztam magam is. És ha be tudnám kapcsolni a tévét, akkor mi lenne? Csak fehér villódzás jelenne meg, mellé sistergő hang. Hát mit foglalkozom vele, ha megjelennek ezek, ha nem?

Mégis foglalkoztam vele. Tegnap este rendesen be lehetett kapcsolni. Azóta egy ujjal sem nyúltam hozzá. Ez így nem áll össze.

Megint a távirányítóért nyúltam, újra próbálkoztam. Lassan nyomtam meg a gombot. Az eredmény ugyanaz volt. A tévé nem reagált. Halott volt a képernyő. Jéghideg, mint a hold.

Jéghideg.

Kivettem a hűtőből a második söröm, kinyitottam, beleittam. Krumplisalátát ettem egy műanyag dobozból. Hat óra múlt. Visszaültem a kanapéra, végigfutottam az esti lapot. A szokásosnál is unalmasabb volt. Szinte nem volt benne cikk, amit érdemes lett volna elolvasni. De nem jutott eszembe semmi más, amivel foglalkozhatnék, úgyhogy elég hosszasan olvasgattam azt az újságot. Ha majd végeztem vele, valami másba kell fognom. Hogy ne kelljen azon gondolkodnom, mi legyen az a más, vontatottan, halogatva olvastam. Tényleg, mi lenne, ha megírnám a levelet? Esküvői meghívó jött az unokatestvéremtől. Válaszolnom kell, hogy nem tudunk elmenni. Az esküvő napján elutazunk a feleségemmel. Okinavára megyünk. Ezt már nagyon régen elterveztük, egyszerre vettük ki a szabadságunkat. Most már nem lehetséges változtatni. Ha most nem

megyünk el, csak a jóisten tudja, mikor kaphatunk hosszabb szabadságot egyszerre. Ezzel az unokatestvéremmel nem is vagyunk olyan közeli viszonyban. Lassan tíz éve nem láttuk egymást. Azért persze nem kellene halogatni a válaszást. Nyilván ők is minél hamarabb tudni akarják, hány vendégre számíthatnak. De nem megy. Nem tudok most levelet írni. Nem tudom rávenni magam.

Megint fölemeltem az újságot, kétszer is elolvastam ugyanazokat a cikkeket. Aztán arra gondoltam, előkészülhetnék a vacsorához. De a feleségem talán megvacsorázik valahol a munkatársaival. Akkor pedig pocsékba megy, amit készítek. Én majd eszem, amit találok. Fölösleges lenne külön főzőcskéznom. Ha meg a feleségem nem evett, akkor majd kiugrunk együtt valahova.

Azért mégiscsak fura, töprengtem el. Ugyanis amikor esélyes, hogy hat után érünk haza, feltétlenül jelezzük egymásnak. Ez a szabály. Például hagyunk egy üzenetet a rögzítőn. Akkor a másik ehhez képest tudja tervezni a programját. Hogy inkább előre megvacsorázik egyedül, de kikészíti a másik adagját is, netán nem vár, hanem aludni is lefekszik. A munkám természetéből adódóan sokszor későn végzek, de van, hogy a feleségem is sokára ér haza, mert elhúzódik egy megbeszélés vagy a korrektúrázás. Egyikünk munkája sem olyan, ami pontban reggel kilenckor kezdődik, és délután ötkor véget is ér. Ha nagyon sok a dolgunk, még az is előfordul, hogy három napig alig beszélünk. Éppen ezért mindig betartjuk a szabályokat, hogy ne okozzunk fennakadásokat egymás életében. Ha úgy néz ki, hogy későn érünk haza, felhívjuk a másikat. Van, hogy én megfeledekzem erről. A feleségem viszont még soha nem felejtette el.

A rögzítőn azonban nem volt üzenet.

Félretoltam az újságot, elnyúltam a kanapén, lehunytam a szemem.

Egy értekezletről álmodtam. Fölállok, mondom a véleményem. Én magam sem értem, hogy miről beszélek. Csak beszélek valamit. De ha elhallgatok, meghalok. Ezért nem hagyhatom abba a beszédet. Muszáj vég nélkül ontanom magamból az értelmetlenségeket. Körülöttem már mindenki halott. Meghaltak és megkövültek. Hideg kőszobrokká váltak. Fúj a szél.

Az összes ablak betört, az ablakok helyén hatol be a szél. És ott vannak a tv-emberek. Három főre gyarapodott a létszámuk. Annyian vannak, mint először. Most is egy Sony színes tévét cipelnek. És őket mutatja a képernyő. Elállóban a szavam. És érzem, amint ezzel párhuzamosan apránként merevedésnek indulnak az ujjhegyeim. Kezdek köszoborrá változni.

Mikor felébredtem, fehéres fény töltötte be a szobát. Egy tropikárium folyosójára emlékeztetett a fényhatás. Aha, be van kapcsolva a tévé. Már teljesen besötétedett, a készülék képernyője világított, és halkán sistergett a sötétségben. Felültem a kanapén, és a halántékomra szorítottam az ujjaimat. Egyelőre még hús-vér, puha ujjak voltak. A számban még éreztem az elalvás előtti sör ízét. Nyeltem egyet. A torkom ki volt száradva, időbe telt, mire megint nyelni tudtam. Mint élethű álmaim után mindig, amit éberem érzékelt, kevésbé tűnt valóságosnak, mint amit álmomban láttam. De nem, nem. Ez itt a valóság. Senki sem vált kővé. Hány óra lehet vajon, jutott eszembe, és a padlón rekedt órára pillantottam. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ. Majdnem nyolc volt.

Csakhogy, pont mint álmomban, egy tv-ember látszott a képernyőn. Az, amelyikkel elmentünk egymás mellett a lépcsőn a munkahelyemen. Egészen biztos, hogy ő az. Aki kinyitotta az ajtónkat és belépett a lakásba. Száz százalék. Mozdulatlanul állt, háttérben a neonszerű fehér fényvel, és az arcomat fürkészte. Mintha az álom farka belógna a valóságba. Az volt a benyomásom, hogy ha becsuknám, aztán kinyitnám a szemem, eltűnne ez a kép. De nem tűnt el. Éppen ellenkezőleg: a tv-ember ott a képernyőn egyre nagyobb lett. Arca betöltötte a képernyőt. Mintha a távolból közeledne felém szép lassan, egyre nagyobbak látszott az ábrázata.

Aztán fogta magát, és kijött a tévéből. Mintha egy ablakon mászna ki, belekapaszkodott a tévé peremébe, átvette a lábát. Mikor már kint volt, a képernyőn csak a fehér villódzás maradt.

Egy ideig jobb kezével a balt dörzsölgette, mintha szoktatni akarná magát a tévén kívüli valósághoz. Kicsinyített jobb keze hosszasan dörzsölte kicsinyített bal kezét. Csöppet sem sietett. Olyan ráérősen viselkedett, mint akinek végtelen az ideje. Akár egy tévéshow gyakorlott konferansziéja. És akkor rám nézett.

– Repülőgépet építünk – szólalt meg. Hangjának nem volt mélysége. Fakó, szinte papírra skiccelt hang volt.

Megszólalásához időzítve egy fekete gép jelent meg a képernyőn. Az egész tényleg kezdett olyan lenni, mint egy hírműsor. Először is egy

hatalmas gyárnak tűnő teret lehetett látni, majd ráközelítettek a tér közepén elhelyezkedő munkahelyre. Két tv-ember dolgozott az iménti gépen. Csavarkulccsal csavarokat húztak be, műszereket kalibráltak. Minden idegszálukkal a munkájukra koncentráltak. A gép fura egy szerkezet volt. Álló henger alakú, de a teteje felé vékonyodó gép, néhol áramvonalas kiemelkedésekkel. Nem repülőgépnak nézett ki, sokkal inkább túlméretezett narancsfacsarónak. Szárnya sem volt, ülési sem.

– Egyáltalán nem látszik repülőgépnak – mondtam. Mintha nem is én szólaltam volna meg. Elváltozott a hangom. Mint amiből sűrű filterrel teljesen kiszűrték az éltető anyagokat. Hirtelen úgy érzem, borzasztóan megöregedtem.

– Biztos, mert még nem festettük be – mondta a tv-ember. – Holnap rendszeren befestjük. Akkor világosan felismerhető lesz, hogy ez egy repülő.

– Nem a színe teszi. Hanem a formája. Ez nem repülő!

– Ha nem repülő, akkor micsoda? – kérdezte a tv-ember. Fogalmam sem volt. Tényleg, akkor mi lehet ez?

– Azért mondom, hogy a szín teszi! – magyarázta kedvesen a tv-ember. – Amint befestettük, rendes repülő lesz.

Nem akartam többet vitatkozni. Hát nem teljesen mindegy?, gondoltam magamban. Tőlem aztán lehet bármi: egy repülő, amivel narancsot is lehet facsarni, vagy egy narancsfacsaró, ami fel tud repülni. Teljesen mindegy. Miért nem jön már haza a feleségem? Ismét a halántékomra szorítottam az ujjaimat. Egyre visszhangzottak az óra ütési. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ. Az asztalon ott hevert a távirányító. Mellette az odahalmozott női lapok. A telefon továbbra is hallgat. A szobát elárasztja a képernyő tompa fénye.

A tévében továbbra is serényen dolgozott a két tv-ember. A kép sokkal jobban kivehető az előbbinél. A gép műszerein kijelzett számok is tisztán kiolvashatóak. Halkan, de a gép hangját is hallani. TAABDZSRAJIIFGG TAABDZSRAJIIFGG ARPPP ARPPP TAABDZSRAJIIFGG, hörgi. Időnként szabályos ritmusú kongás hangzik föl, amint fém zuhan egy másik fémfelületre. ARIIIINBCC ARIIIINBCC: így szól. Rengeteg más zaj is összekeveredik. De többet nem tudok elkülöníteni. Viszont az egyszer biztos, hogy a két tv-ember ott a tévében lelkiismeretesen dolgozik. Ez a műsor nyilvánvalóan erről szól. Egy ideig meredten bámulom, amint munkálkodnak. A képernyőből kiszállt tv-ember is némán figyeli a

képernyőn belüli társait. Az a megmagyarázhatatlan – repülőnek sehogy se látszó – fekete gép élesen elválnak a fehér háttérfénytől.

– A feleséged nem jön ám haza – szólalt meg a képernyőből kiszállt tv-ember.

Ránéztem. Mintha nem jól hallottam volna. Úgy bámultam az arcába, mintha az is hófehéren sugárzó képernyő lenne.

– A feleséged többé nem jön haza – ismételte meg közönyösen a tv-ember.

– Miért nem? – kérdeztem.

– Hogyhogy miért? Mert már nem működik – mondja a tv-ember. A hangja, mint egy műanyag szállodai kártyakulcs. Lapos, egyenletes, mintha kés hatolna be egy szűk résen. – Nem jön haza, mert nem működik.

Nem jön haza, mert nem működik, ismétellem el magamban. Ez annyira tömör, hogy nem valóságos. Nem látom az összefüggést. Az ok az eredmény farkába harap, és mindjárt elnyeli. Fölálltam, kimentem a konyhába. Kinyitottam a hűtőt, vettem egy mély levegőt, majd egy dobozos sörrel a kezemben visszatértem a kanapéhoz. A tv-ember a televízió elé cövekelve nézte, ahogy kinyitom a sört. Jobb karjával a tévé tetejére könyökölt.

Igazából nem is volt kedvem sörözni. Csak azért hoztam be egy dobozzal, mert muszáj volt csinálnom valamit, hogy teljen az idő. Ittam egy kortyot, de nem ízlett, egyáltalán nem. A dobozt végig a kezemben tartogattam, de elnehezedett, úgyhogy letettem az asztalra.

Aztán eltöprengtem a tv-ember közlésén, miszerint többet nem jön haza a feleségem. Azt mondja, hogy köztünk már nem működik. Ezért nem jön haza. De én nem és nem tudtam elhinni, hogy köztünk már nem működik. Természetesen nem mi vagyunk a tökéletes házaspár. Négy év alatt veszekedtünk is párszor. Való igaz, hogy voltak problémáink. Időnként beszéltünk is ezekről. Volt, ami megoldódott, volt, ami nem. Ami nem, azt félretoltuk, és vártuk, hogy majd az idő megoldja. Oké, mint házaspárnak akadnak gondjaink. Ez igaz. De ebből még nem következik, hogy vége is lenne köztünk. Vagy tévednék? Mutassanak egy házaspárt, amelyiknek nincsenek problémái! Különben is még éppen csak elmúlt nyolc óra. Valamiért biztos nem tudott telefonálni. Akárhány okot fel tudnék sorolni. Például... De egy sem jutott eszembe. Borzasztóan összezavarodtam.

Belesüllyedtem a kanapéba.

Az a repülőgép – már ha tényleg repülőgép – hogyan száll föl vajon? Mi hajtja? Hol vannak róla az ablakok? Egyáltalán melyik az eleje, melyik a vége?

Iszonyatosan fáradt voltam. Teljesen ki voltam nyúlva. Meg kell írnom a választ az unokatestvéremnek, jutott eszembe. Nem tudok ott lenni, munkahelyi kötelezettségek miatt. Nagyon sajnálom. Őszintén gratulálok!

A két tv-ember ott a képernyőn tőlem függetlenül, lankadatlanul tevékenykedett a repülő körül. Munkás kezük egyetlen pillanatra sem pihent meg. Mintha végtelenül sok feladat várna még rájuk, míg elkészül az a repülő. Amint végeztek egy feladattal, pihenés nélkül, azonnal belekezdtek a következőbe. Tisztességes folyamatábrájuk vagy tervrajzuk nem volt ugyan, de tökéletesen tisztában voltak vele, hogy mi a dolguk, és mivel kell foglalkozniuk a következő lépésben. A kamera rendkívüli gyakorlottsággal követte bámulatra méltó munkavégzésüket. Követhető, pontos kameramozgással. Meggyőző adás volt. Bizonyára egy másik (a negyedik vagy az ötödik) tv-ember felel a kameráért meg a vezérlőpulti műveletekért.

Bámulatos, de ahogy a tv-emberek tökéletesnek is nevezhető munkálkodását figyeltem, apránként én is elkezdtem repülőnek látni azt a szerkezetet. Vagy legalábbis úgy éreztem, hogy simán lehet repülő is. Arra jutottam, teljesen mindegy, melyik az eleje, melyik a vége. Olyan aprólékosan dolgoznak rajta, hogy repülőnek kell lennie. Ha nem is annak látszik, nekik ez biztosan repülő. Ahogy a fickó az előbb megmondta:

Ha nem repülő, akkor micsoda?

A tévéből kiszállt tv-ember egy ideje rezzenésnyit sem mozdult. Engem nézett, jobb könyöke a tévé tetején. Megfigyelés alatt álltam. A tv-emberek bent a tévében egyre csak dolgoztak. Kongtak az óra ütései. TARPPP KK SAUSSSZ TARPPP KK SAUSSSZ. A lakásban sötét volt, és fojtogató levegő. Valaki végigment a folyosón, visszhangzottak a léptei.

Igen, lehet, hogy így van, jutott eszembe hirtelen. Lehet, hogy a feleségem tényleg nem tér ide vissza. Így gondoltam. Már nagyon messze jár. Mindenféle közlekedési eszközt fölhasznált, és olyan messzire jutott, ahol nem érhetem el. Lehet, hogy köztünk valóban annyira nem működik már, hogy esély sincsen helyrehozni. Lehet, hogy minden elveszett. Egyedül én nem vettem észre. A fejemben széthullottak a gondolatok, majd ismét összeálltak. Lehet, hogy így van, mondtam ki hangosan. Üresen kongott a hangom.

– Holnap befestjük, akkor jobban felismered majd – mondta a tv-ember. – Csak be kell festeni, és igazi repülő lesz belőle!

Megnéztem a tenyeremet. Kisebbnek láttam a szokásosnál. Épp csak egy kicsivel. Talán csak képzelődöm. Talán a fényviszonyok teszik. Talán furán érzékelem a perspektívát. De tényleg úgy látom, mintha összement volna a tenyerem. Na egy pillanat! Mondani szeretnék valamit! Mondanom kell valamit! Nekem mondanivalóm van! Ha nem mondhatom, akkor összemegyek, kiszáradok, megkövülök. Mint a többiek.

– Mindjárt megszólal a telefon – tájékoztatott a képernyőn kívüli tv-ember. Kis szünetet tartott, közben számolgatott: – Úgy öt perc múlva.

A telefonra néztem. A telefonkábelre gondoltam. A végtelenül, végtelenül messzire nyúló telefonkábelre. Ahova becsatlakozik, a félelmetes kábellabirintus egy pontján, egy terminálnál ott a feleségem. A messzeségben, olyan messze, ahol nem érhetem el. Éreztem a szívverését. Még öt perc, gondoltam. *Melyik az eleje, melyik a vége?* Fölálltam, mondani akartam valamit. De abban a pillanatban, hogy fölálltam, elenyésztek a szavaim.

Lassú hajó Kínába

*Kínába tartó lassú hajóra
Ó, de fölvennélek
A hajón csak te és én
(Régi dal)*

1

Mikor is találkoztam az első kínaimmal?

Már-már a régészet tárgykörébe tartozó kérdéssel indul a szövegem. Felcímkézem, szétválogatom, kielemezem előkerülő emléktöredékeim.

Nos, hogy mikor találkoztam az első kínaimmal.

1959-re vagy 1960-ra tippelnék, de mindegy is, a kettő között nincs jelentős különbség. Pontosabban egyáltalán nincs különbség. Ez a két esztendő számomra egy csúf ikerpár, ugyanúgy félreszabott ruhában. Ha időgéppel visszamehetnék az időben, elég nagy gondot okozna, hogy megkülönböztessem őket.

Azért kitartóan árok tovább. Mélyül a gödör, ha nem is tömegesen, de kezdenek előkerülni az új leletek. Az emléktöredékeim.

Várjunk csak, azt hiszem, az az év volt, amelyikben Johansson és Patterson megmérköztek a nehézsúly világbajnoki övéért. Emlékszem, hogy néztem a meccset a tévében. Akkor viszont elég elmennem egy könyvtárba, és fellapoznom a sportrovatot a régi évkönyvekben. És ennyivel elvileg le kellett volna zárulnia az ügynek. Másnap reggel elbicikliztem a közeli könyvtárba.

A bejáratnál valami rejtélyes okból egy tyúkólat találtam, benne öt tyúk fogyasztotta kicsit késői reggelijét vagy kicsit korai ebédjét. Kellemes idő volt, úgy döntöttem, leülök egy kőre oda a tyúktól mellé, és elszívok egy cigit, mielőtt bemennék a könyvtárba. Cigaretázás közben végig a takarmányukat fogyasztó tyúkokat figyeltem. Serényen csipegettek az etetőből. Olyan sebesen mozogtak, hogy az egész jelenet a csupán néhány kockából összeálló régi filmhíradókra emlékeztetett.

Mire elszívtam a cigit, végérvényesen megváltozott bennem valami. Nem tudom, miért. Mindenesetre új önmagamnak, akit öttyúknyi és egy szál cigarettányi távolság választott el a régitől – bár továbbra sem volt válasza arra a miéltre – két kételye támadt.

Először is, kit érdekel a pontos dátum, amikor megismertem az első kínaimat?

Másodszor, létezik-e egyáltalán bármi, amiért fontos lenne kinyitnom a napfényes olvasóterem asztalán fekvő évkönyveket?

Mindkét kételyt jogosnak ítéltém. Elszívtam még egy cigit a tyúkól mellett, aztán felültem a biciklimre, és búcsút intettem a könyvtárnak meg a tyúkoknak. Ahogy az égboltot átszelő madaraknak sincs nevük, úgy ehhez az emlékemhez sem tartozik dátum.

Mondjuk az is igaz, hogy legtöbb emlékemhez nem tartozik dátum. Szörnyen bizonytalan a memóriám. Annyira bizonytalan, hogy néha szinte azt gondolom, ezzel a bizonytalansággal bizonygatni akarok valakinek valamit. Sejtelmem sincs, hogy mit. Mégis hogy ragadhatnánk meg, hogy mit bizonyít a bizonytalanság?

Lényeg, hogy ijesztően ingatag a memóriám. Van, hogy felcserélődik benne az események sorrendje, összekeveredik a valóság és a képzelet, időnként pedig a nézőpontom is egybefolyik másokéval. Az ilyet talán még csak memóriának sem nevezhetjük. Általános iskolás éveimből (abból a hat édesbús esztendőből a háború utáni demokrácia idején) is mindössze két eseményt tudok pontosan, részletesen felidézni. Az egyik a most következő történet egy kínáival, a másik pedig egy délutáni baseballmeccs valamelyik nyári szünetből. Azon a meccsen a pályaközép védelme volt a feladatom, és a meccs első harmada táján agyrázkódást kaptam. Aminek megvolt a maga oka. Agyrázkódásom végeredményben arra vezethető vissza, hogy csapatunk a közeli középiskola pályájának csupán egy szögletét használhatta. A pálya fölött átrepülő labdát akartam elkapni, és teljes erőből nekirohantam a kosárpalánknak.

Amikor magamhoz tértem, a szőlőlugasban feküdtem egy padon, már a nap is lenyugodott, és először is a felocsolt pálya meg a párna helyett fejem alá tolt vadonatúj baseballkesztyű szaga hatolt az orromba. Aztán megéreztem a tompa fejfájást. Állítólag beszéltem is valamit. Nem emlékeztem, hogy mit. A haverom, aki végig ott volt mellettem, kicsit

feszengve árulta el később. Ezt mondtam: *Nincs annak semmi baja, meg lehet enni, ha levered a koszt!*

Máig sem tudom, honnan jött az a mondat. Pont álmodhattam valamit. Talán azt, hogy az uzsonnára szánt kenyeret cipelem, és legurulok a lépcsőn. A mondat alapján más jelenetet nem is tudok elképzelni.

Húsz év telt el azóta, de időnként most is eszembe jutnak azok a szavak. Nincs annak semmi baja, meg lehet enni, ha levered a koszt!

Jól eszembe vésem őket, és elgondolkodom saját magamnak, ennek az egy szem egyénnek a létezésén, meg azon, hogy milyen utat jár be ezután ez az egyén. Azt a pontot is szemügyre veszem, ahova gondolatmenetem magától értetődően kifut: a halált. A halálról gondolkodni, legalábbis számomra teljesen ködös művelet. És valamiért az a néhány kínai jut róla eszembe.

2

A kikötőváros hegyvidéki részén található, kínai gyerekek számára fenntartott általános iskolába azért kellett elmennem, mert ezt jelölték ki a próbavizsgám helyszínének (az iskola nevét teljesen elfelejtettem, úgyhogy a továbbiakban az egyszerűség kedvéért kínai iskolának hívom, nézzék el a szokatlan elnevezést). Több helyszín is volt, és a mi iskolánkból egyedül nekem kellett a kínai iskolában vizsgáznom. Nem tudom, miért. Nyilván valami adminisztrációs tévedés miatt. A többieket az osztályunkból ugyanis egy közelebbi helyszínre rendelték.

Kínai iskola?

Mindenkit megkérdeztem, hogy hallott-e valamit erről a kínai iskoláról. Senki nem tudott semmit. Mindössze annyit sikerült kiderítenem, hogy a kínai iskola vonattal félórás út a környékünkről. Ez nekem egyenlő volt *a világ végével*, mert nem olyan gyerek voltam, aki csak úgy bátran vonatra pattan.

Kínai iskola a világ végén.

Két héttel később, vasárnap reggel ijesztően komor hangulatban kihegyeztem egy tucat vadonatúj ceruzámat, az előírásnak megfelelően nejlontáskába gyömöszöltem az uzsonnásdobozomat és egy pár papucsot. Kellemes, szinte túl meleg őszi vasárnap volt, anyám mégis vastag pulóvert

adott rám. Egyedül vonatoztam, végig az ajtónál álltam és kifelé figyeltem, hogy véletlenül túl ne menjek.

Azonnal megtaláltam a kínai iskolát, meg sem kellett nézmem a vizsgaértéskítő hátoldalára nyomtatott térképet. Elég volt követnem a papucstól és uzsonnásdoboztól dagadó táskájú általános iskolások csapatát. Több tíz, több száz iskolas kaptatott fölfelé tömött sorokban egy meredek emelkedőn. Érdekesnek elég érdekes látvány volt. Nem labdáztak, nem ráncigálták meg az alsóbbévesek sapkáját, csak gyalogoltak szépen. Egyenetlenül működő örökmozgó jutott róluk eszembe. Az emelkedőn fölfelé kapaszkodóban végig folyt rólam a víz a vastag pulóver alatt.

Homályos várakozásaimra rácáfolva a kínai iskola szinte teljesen ugyanúgy nézett ki, mint a mi általános iskolánk, sőt, elegánsabb volt. Hosszú, sötét folyosók, penészszagú levegő: sehol sem találkoztam a képpel, melyet két hét alatt akkurátusan kiszíneztem a fejemben. A hangulatos vaskapun túl kiültetett növényekkel szegélyezett, hosszú, macskaköves út vetett lágy kanyart, a főbejáratnál áttetsző vizű tó tükre szikrázta vissza a reggel kilenc órai napsugarakat. Az iskolaépület mentén fák sorakoztak, mindegyiken kis tábla lógott, kínai nyelvű magyarázattal. Néhány írásjegyet felismertem, néhányat nem. A főbejáraton belül az iskolaépület által övezett, négyszögletes sportpálya látszott, sarkaiban mellszobrok, fehér időjárás-vizsgáló dobozka, tornakorlát.

A bejáratnál az utasításoknak megfelelően cipőt cseréltem, majd elfoglaltam a helyem a kijelölt teremben. A világos tanteremben negyven mutató, nyitható tetejű pad sorakozott katonás rendben, mindegyikre papírt celluxoztak a vizsgázó számával. Az én helyem a legelső sorban volt, az ablak mellett. Vagyis ebben a tanteremben az én számom volt a legkisebb.

A tábla frissen fénylő sötétzöld, a tanári asztalon egy doboz kréta és váza, a vázában egy szál fehér krizantém. Minden nagyon tiszta és gondosan rendezett. A faliújságon se képek, se fogalmazások. Lehet, hogy mindent direkt leszedtek, nehogy zavarjon minket a koncentrációban. Leültem, kikészítettem a tolltartóm és a papíralátétem, aztán a padra könyököltem és becsuktam a szemem.

Úgy tizenöt perc múlva belépett a terembe a felügyelő, hóna alatt a vizsgafeladatok lapjaival. Legfölbjebb negyvenévesnek látszott, de kicsit sántított, húzta a bal lábát, és bal kezével mankóra támaszkodott. Ránézésre vacak, cseresznyefa mankója volt, amelyet minden hegymászóútvonal

bejáratánál árulnak az ajándékboltokban. Ráadásul annyira természetes mozdulattal húzta a lábát, hogy az zavaróan kiemelte a bot ócskaságát. Ahogy a negyven általános iskolás meglátta a felügyelőt, vagyis inkább a vizsgalapokat, azonnal elcsendesedett a terem.

A felügyelő fölment a katedrára, először is letette az asztalra a paksamétát, apró koppanással az asztalnak támasztotta a botot. Meggyőződött róla, hogy minden helyet hiánytalanul elfoglaltak, figyelemfelkeltően köhintett egyet, és a karórájára pillantott. Mintha így akarná megtartani magát, mindkét kezével az asztal szélére támaszkodott, magasra emelte a fejét, és egy ideig a plafon sarkát bámulta.

Csend.

Vagy tizenöt másodpercen keresztül mindkét oldal részéről tartott a csend. Az izguló általános iskolások visszafojtott lélegzettel figyelték az asztalon heverő vizsgalapokat, a sántikáló felügyelő pedig a plafon sarkát nézte. Halványszürke öltönyhöz fehér inget viselt, ehhez olyan jellegtelen nyakkendőt, melyet megpillantunk, és a következő pillanatban a színét is, a mintáját is elfelejtjük. Levette a szemüvegét, mindkét lencsét alaposan megtörölgette egy zsebkendővel, mielőtt újra föltette.

– Ezen a vizsgán én fogok felügyelni – mondta. – Ha megkapták a vizsgalapot, lefordítva tegyék az asztalra! Még nem szabad megnézni. Kezüket tartsák a térdükön! Akkor fordíthatják meg a lapot és kezhetnek dolgozni, ha azt mondom, *idő!* Befejezés előtt tíz perccel szólni fogok, hogy *tíz perc van hátra*. Akkor ellenőrizték még egyszer megoldásaikat! Ha megint azt mondom, *idő*, akkor be kell fejezniük. Akkor lefordítják a lapokat, kezüket visszateszik a térdükre. Megértették?

Csend.

– Először ne mulasszák el felírni a nevüket és a vizsgaszámukat!

Csend.

Megint az órájára nézett.

– Nos, van még úgy tíz percünk. Ezalatt elbeszélgetnék egy kicsit önökkel. Lazítsanak!

Fúú, hallatszott a teremben, ahogy néhányan kifújják magukat.

– Én ebben az iskolában tanítok, kínai vagyok.

Igen, ő volt az első kínaim.

Meg nem mondtam volna róla, hogy kínai. Még jó. Hogy mondtam volna, mikor addig egyetlen kínaival sem találkoztam.

– Ebben a tanteremben – folytatta – önökkel egyidős kínai diákok tanulnak, ugyanolyan szorgalmasan, mint önök... Nos, mint tudják, Kína és Japán tulajdonképpen szomszédos országok. És hogy mindenki boldogan élhessen, a szomszédoknak jó barátságban kell lenniük. Nem így van?

Csend.

– Országaink között hasonlóságok is vannak, különbségek is. Van, amiben megértjük egymást, van, amiben nem. De ez a barátaikkal is így van, ha belegondolnak! Van, amit a legjobb barátunk sem ért meg. Nem így van? A mi két országunkkal is ez a helyzet. De ha nem sajnáljuk az erőfeszítéseket, biztosan összebarátkozunk, én legalábbis azt hiszem. Ennek érdekében azonban mindenekelőtt tisztelnünk kell egymást! Ez... ez az első lépés.

Csend.

– Tegyük fel például, hogy iskolájukba nagyon sok kínai gyerek jön vizsgázni. És az önök padjába ülnek, ahogy most önök ülnek az övékében! Képzeljék csak el!

Elképzeltük.

– Hétfő reggel önök megérkeznek az iskolába. Leülnek a helyükre. És mit látnak? Hogy az asztal csupa firka és karcolás, a székekre rágógumit ragasztottak, az asztalfiókból hiányzik a fél pár váltócipőjük. Nos, milyen érzés?

Csend.

– Például ön! – mutatott rám. Persze, mert én ültem legelől az alacsony vizsgálómommal. – Örülne?

Mindenki rám bámult.

Elvörösödtem, sietve megráztam a fejem.

– Képes tisztelni a kínaiakat?

Most bólogattam.

– Tehát! – fordult ismét szembe a többiekkel. Végre ők is megint a katedra felé néztek. – Tehát ne firkálják össze az asztalt, ne ragasszanak rágógumit a székre, és a padban se turkáljanak! Megértették?

Csend.

– A kínai gyerekek hangosan válaszolnak!

Igen!, mondta negyven általános iskolás. Nem is, mert csak harminckilenc. Én egy hangot sem bírtam kinyögni.

– Nézzenek föl, húzzák ki magukat!

Fölnéztünk, kihúztuk magunkat.

– És legyen magukban büszkeség!

Mostanra teljesen elfelejtettem, hogy milyen eredményt értem el azon a húsz évvel ezelőtti vizsgán. Csak az emelkedőn fölfelé kapaszkodó általános iskolások és az a kínai tanár jutnak eszembe. Meg az, hogy nézzek föl, húzzam ki magam, legyen bennem büszkeség.

3

A kikötővárosba jártam gimnáziumba, úgyhogy elég sok kínai vett körül. Mondjuk semmiben sem különböztek tőlünk. Egyértelmű közös ismertetőjegyük sem volt. Ahányan, annyifélek: akárcsak mi. Azt hiszem, az egyes ember egyedisége minden kategóriát és elméletet felülír.

Az osztályunkba is járt néhány kínai diák. Jó tanulók is voltak köztük, rossz tanulók is. Vidámak is, szótlanok is. Némelyikük kisebbfajta palotában lakott, némelyikük dohos szoba-konyhás lakásban. Sokfélék voltak. Együkkel sem voltam azonban különösebben jóban. Eleve nem vagyok az a könnyen barátkozós természet. Attól függetlenül, hogy a másik fél japán vagy kínai vagy bármi egyéb.

Az egyik kínai iskolatársammal véletlenül összetalálkoztunk vagy tíz év múltán, de jobb, ha erről kicsit később mesélek.

Most pedig átmegyünk Tokióba.

Ha sorrendben akarunk haladni, akkor a második kínaim – leszámítva a kínai osztálytársaimat, akikkel nem folytattunk mélyebb eszmecseréket – az a hallgató egyetemista lány volt, akivel másodév tavaszán, diákmunkán ismerkedtünk meg. A lány tizenkilenc éves volt, mint én is, apró termetű, és felfogás kérdése, de tulajdonképpen szép is. Három hétig dolgoztunk együtt.

Nagyon lelkiismeretesen dolgozott. A hatására én is, de ahogy elnéztem őt munka közben, megéreztem, hogy az én lelkiismeretességem más természetű, mint az övé. Az enyém annyiból állt, hogy „ha már csinálom valamit, akkor miért ne csinálnám jól”, az övé ehhez képest mintha emberi létezésének alapjaiban gyökerezett volna. Nehéz elmagyarázni, de lelkiismeretessége furán nyomasztó hatást tett, mintha mindent, ami vele

kapcsolatos, a lelkiismeretessége tartana nagy nehezen egyben. Legtöbben nem is tudták felvenni a tempóját, menet közben dühösekké lettek rá. Nagyjából én voltam az egyetlen, aki végig, egy elégedetlen megjegyzés nélkül párban tudott vele dolgozni.

Ennek ellenére eleinte alig szóltunk egymáshoz. Néhányszor megszólítottam, de nem úgy nézett ki, mint aki szívesen beszélgetne, úgyhogy felhagytam a próbálkozással. Már vagy két hete együtt dolgoztunk, amikor először beszélünk hosszabban. Aznap, kicsivel dél előtt jó fél órára bepánikolt. Először láttam ilyennek. És a pánik oka mindössze egy apró tévedés volt a műveleti sorrendben. Igaz, valóban az ő felelőssége volt, de az én szememben csak egy kis apróság, ami akármikor becsúszhat. Egy pillanatra nem figyelt oda, elrontotta, ennyi. Bárkivel előfordul. De ő nem tudta így felfogni. Mintha egy *hajszálrepedés* növekedésnek indult volna a fejében, hogy végül óriási, betömhetetlen árok legyen belőle. Leblokkolt. Nem jöttek szavak a szájára, szó szerint lecövekelt. Olyannak láttam, mint lassan az éjszakai tengerbe vesző hajót.

Félbehagytam a munkát, leültem egy székre, egyesével kilazítottam görcsösen összeszorított ujjait, forró kávéval diktáltam bele. És azt hajtogattam neki, hogy semmi baj, aggodalomra semmi ok. Semmi jóvátehetően nem történt, és még az sem okoz jelentős késést, ha előlről megcsináljuk, amit elrontott. De ha okoz is, az sem a világ vége. Üres tekintettel, de azért rábólintott némán. A kávé kicsit megnyugtatta.

– Bocsánat – szólalt meg halkán.

Ebédszünetben elbeszélgettünk pár semmiségről. És elmondta, hogy kínai.

A munkahelyünk egy kis kiadó sötét, zsúfolt raktára volt Tokió Bunkjó kerületében. A raktárépület mellett piszkos folyó folyt. A munka egyszerű volt, unalmas, ráadásul rengeteg. Én átveszem a rendelőt, fogom az előírt darabszámú könyvet, és elviszem a raktár bejáratához. Ő összekötözi a könyveket, kipipálja a tételt a listán. Igazából ennyi az egész. A raktárban nyoma sem volt fűtésnek, úgyhogy önkéntelenül is gyorsan kellett dolgoznunk, ha nem akartunk megfagyni. Olyan hideg volt, hogy ennyi erővel az anchorage-i repülőtéren is dolgozhattunk volna hómunkásként.

Ebédszünetben kimentünk valami meleget enni, a szünet egy órája alatt próbáltunk felmelegedni, és bambultunk kettesben. A lány pánikrohama után azonban apránként elkezdtünk beszélgetni. Mindig csak részleteket

árult el, de egy idő után nagyjából kibontakozott a kép. Édesapjának egy kis importcége volt Jokohamában, szállítmányaik nagy részét Hongkongból érkező, árleszállításokon kínált olcsó ruhaneműk tették ki. A lány kínainak kínai volt, de Japánban született, Kínában sem, Hongkongban sem, Tajvanon sem volt sosem, és Japán általánosba járt, nem kínai iskolába. Kínaiul szinte alig beszélt, angolul viszont kiválóan. Egy tokiói, csak női hallgatókat fogadó magánfőiskolára járt, és tolmács szeretett volna lenni. Komagoméban lakott, a bátyjával közös lakásban. Bár ő úgy mondta, hogy bevette magát hozzá. Ugyanis nem jöttek ki az apjával. Nagyjából ennyit tudtam meg róla.

Aztán elmúlt az a márciusi két hét, az időnként beköszöntő, hideg havas esőkkel egyetemben. Utolsó munkanapunk estéjén, miután a könyvelésen felvettem a fizetésem, némi habozás után elhívtam a lányt abba a sindzsukui diszkóba, ahol korábban megfordultam párszor. Nem fölszedni akartam, semmi ilyesmi. Volt barátnőm, gimis korunktól együtt jártunk. Bár az igazat megvallva nem működött olyan jól a kapcsolat, mint korábban. Ő Kóbéban élt, én Tokióban. Egy évben összesen két, jó esetben három hónapot tudtunk együtt lenni. Fiatalok is voltunk, meg aztán nem ismertük egymást annyira, hogy le tudtuk volna küzdeni a távolságot és az időben keletkező kiesést. Nem láttam, hogy hova tart a kapcsolatunk. Teljesen egyedül voltam Tokióban. Igazi barátom sem volt, az egyetememet is untam. Őszintén szólva szerettem volna kifújni magam egy kicsit. Jól akartam érezni magam, táncolni a lánnyal, iszogatni, bizalmasan elbeszélgetni. Még csak tizenkilenc éves voltam. Lássuk be, ez az a kor, amikor legjobban élvezni akarjuk az életet.

A lány kicsit félrehajtott fejjel gondolkodott vagy öt másodpercet.

– Még soha nem táncoltam – mondta.

– Ó, nem egy nagy trükk! – nyugtattam meg. – Igazából nem is tánc. Csak mozogsz a zenére. Azt mindenki tud.

Először beültünk egy étterembe, söröztünk, pizzáztunk. Letudtuk a munkát! Többet nem kell abban a hideg raktárban könyveket cipelnünk. Nagyon felszabadultak voltunk a gondolattól. Én többet viccelődtem, mint szoktam, a lány többet nevetett, mint szokott. Vacsora után átmentünk abba a bizonyos diszkóba, és vagy két órát táncoltunk. A termet kellemes meleg töltötte be, a levegőben izzadság és füstölő illata úszott. A diszkóban egy Fülöp-szigeteki zenészekből álló banda játszott Santana-számokat. Ha

megizzadtunk, leültünk sörözni, amikor kifújtuk magunkat, visszamentünk táncolni. Villogtak a diszkófények. A lány egész máshogy nézett ki ezekben a fényekben, mint a raktárban. Élvezni látszott a táncot, egészen belejött.

Széttáncoltuk magunkat, és elindultunk a diszkóból. A március esti szél hűvös volt még, de már érződött, hogy mindjárt itt a tavasz. Ki voltunk melegedve, kabátunkkal a karunkon bóklásztunk a városban. Benéztünk egy játékkerembe, megittunk egy kávé, majd újrakezdtük a bóklásztást. Még előttünk állt a tavaszi szünet fele, és tizenkilenc évesek voltunk. Ha ránk parancsoltak volna, hogy „Gyaloglás!”, talán a Tama folyóig is kigyalogoltunk volna. Még most is érzem, hogy simogatott a levegő aznap este.

Amikor tíz óra húsz percet mutatott az óra, a lány szólt, hogy lassan haza kell indulnia. – Tizenegyre haza kell érnem – mondta bocsánatkérően.

– De szigorú szabály! – jegyeztem meg.

– Igen, a bátyám ilyen kemény. Úgy tesz, mintha az apukám lenne. De nem panaszkodom, sokat köszönhetek neki – felelte. Abból, ahogy ezt mondta, megértettem, hogy nagyon szereti a bátyját.

– Aztán el ne hagyd a cipődet! – mondtam.

– A cipőmet? – Őt-hat lépés, és fölnevetett. – Aha, mint Hamupipőke! Ne aggódj, majd odafigyelek!

Fölmentünk a lépcsőkön Sindzsuku állomáshoz, majd leültünk egymás mellé egy padra.

– Figyelj, nem adnád meg a telefonszámodat? – kérdeztem. – Megint elmehetnénk együtt valahova!

Beharapott szájjal bólogatott. Megadta a telefonszámát. A diszkó reklámgyufásdobozának hátuljára írtam föl golyóstollal. Megjött a vonat, megvártam, míg fölszáll, jó éjszakát kívántam. Jól éreztem magam, mindent közösi, még látjuk egymást! Záródtak az ajtók, elindult a szerelvény, én meg átmentem a szomszéd peronra, és vártam az Ikebukuro felé tartó vonatot. Egy oszlopnak dőltem, cigarettáztam, és lefuttattam a fejemben az este eseményeit. Az étteremtől a diszkón át a sétáig. Nem rossz, gondoltam. Rég nem randiztam. Ma jól éreztem magam, és szerintem ő is. Legalábbis barátok feltétlenül lehetünk. Túlságosan hallgatag és kicsit idegeskedős is. Mégis vonz.

Eltapostam a cigim, rágyújtottam a következőre. A város zajai egyetlen morajjá álltak össze, és beleolvadtak az este homályába. Lehunytam a szemem, mélyet lélegeztem. Semmi gondom a világon, mondtam

magamnak. Mégis, mióta elbúcsúztam a lánytól, mintha szorítana a mellkasom. Akárhogy próbálom lenyelni, nem megy le a torkomon egy durva csomó. Itt valami nem stimmel. Valami szörnyű hibát követtem el.

Akkor jöttem rá, hogy mit, amikor Medzsiro állomáson leszálltam a Jamanote vonalról. Végre beugrott. *A Jamanote vonal rossz irányba tartó szerelvényére tettem föl a lányt.*

Az én lakásom Medzsiróban volt, vagyis ugyanarra a vonatra kellett volna szállnunk. Teljesen egyértelmű. Mégis hogy küldhettem pont az ellenkező irányba? Túl sokat ittam volna? Vagy az is lehet, hogy csak magamon járt az eszem. Az állomás órája szerint tíz óra negyvenöt perc volt. Biztos nem ér haza időre. Kivéve, ha gyorsan észrevette a tévedésemet, és átszállt a másik irányba. De nem feltételeztem, hogy így tett. Nem olyan típus. Hanem olyan, aki utazik a rossz felé tartó vonattal, amire tették. Mondjuk neki is rögtön észre kellett volna vennie, hogy rossz vonatra tessékelik. Hát ez jó, gondoltam magamban.

A lány tizenegy után úgy tíz perccel jelent meg Komagome állomáson. Mikor meglátott a lépcső mellett várakozni, megállt, és olyan arcot vágott, mint aki nem tudja eldönteni, nevéssen-e vagy dühöngjön. Mindenesetre karon fogtam, egy padra ültettem, én is leültem mellé. Térdére fektette a táskáját, két kezébe szorította a táska fülét, előrenyújtotta a lábát, és fehér cipőjének orrát kezdte bámulni.

Bocsánatot kértem tőle. Nem tudom, hogy történhetett, egyszerűen figyelmetlen voltam, magyaráztam. Biztos el voltam gondolkodva.

– *Tényleg* csak figyelmetlen voltál? – kérdezte.

– Persze! Másképp hogy történhetett volna? – feleltem.

– Azt hittem, direkt csináltad – mondta.

– Direkt?

– Hát mert megharagudtál rám.

– Megharagudtam?

Nem értettem, hova akar kilyukadni.

– Igen.

– Miért gondoltad, hogy megharagudtam?

– Nem tudom – válaszolta elhaló hangon. – Talán mert untattalak?

– Dehogyan untattál! Nagyon jól éreztem magam veled. Nem hazudok.

– Nem igaz. Nem érezhetted jól magad velem. Nem létezik. Magamtól is nagyon jól tudom. Még akkor is, ha *tényleg* csak figyelmetlen voltál, a

szíved mélyén *igazából* rossz felé akartál küldeni.

Felsóhajtottam.

– Ne törődj velem! – tette hozzá. Megrázta a fejét: – Nem először fordult elő ilyen, és biztosan nem is utoljára.

Szeméből két könnycsepp gördült elő, majd hullott kis koppanással kabátjára.

Mit lehet ilyenkor tenni? Mozdulatlanul, némán ültünk. Beérkezett néhány vonat, hogy kiokádja magából utasait. Amint az emberáradat eltűnt a lépcső tetején, megint csend lett körülöttünk.

– Kérlek, ne foglalkozz velem! – mosolygott a lány, és félresöpörte könnyeitől nedves hajtincseit. – Először én is azt hittem, hogy ez valami tévedés. Mindegy, gondoltam, és egy darabig a másik irányba tartó vonaton maradtam. Tokió állomás után azonban elhagyott az erő. Mindenből elegendem lett. És úgy éreztem, többé soha nem akarok ilyet átélni.

Mondani akartam valamit, de nem voltak szavaim. Az esti szél lapjaira szedett egy újságot, és a peron végéig vitte.

A lány megint kisöpört az arcából néhány könnyeitől nedves tincset, és erőtlenül mosolygott:

– Semmi baj. Különbem sem vagyok itt a helyemen. Ez a hely nem nekem való.

Nem tudtam, hogy Japánról beszél-e vagy erről a sötét úrben kerengő szikladarabról. Szó nélkül a térdemre vontam a kezét, és lágyan rátettem a saját kezemet. Meleg volt az érintése, a tenyeréé kissé nyirkos. Összeszedtem magam és megszólaltam:

– Figyelj, nem tudom érthetően elmagyarázni, hogy ki is vagyok én. Van, hogy magam sem értem magamat. Nem tudom, miről mit gondolok, hogy mit akarok egyáltalán. Azzal sem vagyok tisztában, hogy milyen erősségeim vannak, és hogyan kellene fölhasználnom őket. És ha ebbe mind belegondolok, néha őszintén megrémülök. Amikor pedig megrémülök, csak magamra tudok gondolni. Egy önző dög leszek. Akaratom ellenére megbántok másokat. Egyáltalán nem nevezném magam jó fej embernek.

Nem tudtam folytatni. Itt hirtelen félbeszakadt a szónoklatom.

A lány csak hallgatott, mintha a folytatást várná. Továbbra is a cipője orrát bámulta. A távolban mentőautó szirénája hallatszott. Egy vasutas söprögetett a peronon. Egy pillantást sem vesztegetett ránk. Későre járt, nagyon ritkán jártak már a vonatok.

– Nagyon jól éreztem magam veled – mondtam. – Az igazat mondom. És nem csak ennyi. Hogy is mondjam, te *egyenes* ember benyomását teszed rám. Egyszer csak belém villant, ahogy az előbb beszélgettünk.

A lány fölpillantott, a szemembe nézett.

– Nem direkt tettelek rossz vonatra – tettem hozzá. – Azt hiszem, el voltam gondolkodva.

A lány bólintott.

– Holnap fölhívlak! – mondtam. – Majd beszéljünk még!

Ujjhegyeivel letörölte könnyei nyomát, majd mindkét kezét kabátja zsebébe dugta.

– Köszönöm. Bocs mindenért.

– Neked nincs miért bocsánatot kérsz. Én voltam figyelmetlen. Elbúcsúztunk. Tovább üldögéltem a padon, meggyújtottam az utolsó cigimmet, az üres dobozt a szemetesbe hajítottam. Lassan tizenkettőre járt.

Kilenc órával később szembesültem a második hibával, amit aznap este elkövettem. Végtelenül ostoba, egyben végzetes hiba volt. Az üres cigarettásdobozzal együtt kidobtam a gyufásdobozt is, amire a lány telefonszámát írtam. Kitartóan próbáltam kinyomozni a számát, de a munkahelyünk diákmunkásainak névsorán és a telefonkönyvben sem volt benne. A főiskolája tanulmányi osztályán sem tudták megmondani. Azóta egyszer sem láttuk egymást. Ő volt az én második kínaim.

4

És akkor a harmadikról.

Korábban már írtam, hogy a fickót középiskolából ismerem. Egy barátom barátja volt. Néhányszor beszélgettünk is.

Amikor történt, huszonnyolc éves voltam. Hat éve voltam nő. A hat év alatt három macskát temettem el. Számtalan reményemet tűzre vettem, számtalan gyötrelmemet vastag pulóverbe csavartam és elástam. És ez mind ebben a megfoghatatlanul hatalmas Tokióban történt.

Hideg decemberi délután volt. Szél mondjuk nem fújt, de a levegő nagyon is csípős volt, és a felhők közül időnként előbukkanó fény sem volt tudta elúzni a város fölött gomolygó borús szürke felhők rétegét. A bankból

hazafelé beültem egy üvegfalú cukrászdába az Aojama úton, kávézás közben egy frissen vásárolt regényt olvastam. Ha beleuntam, fölpillantottam, elnéztem az úton haladó autók sorát, aztán visszatértem az olvasáshoz.

Már csak azt vettem észre, hogy ott áll előttem a fickó. És a nevemen szólít.

– Te vagy, ugye?

Meglepetten fölnéztem a könyvből, és válaszoltam, hogy én vagyok. Nem volt ismerős az arca. Velem egyidős lehetett, jól szabott tengerészkek zakót, színben harmonizáló csíkos nyakkendőt viselt, elegánsan volt felöltözve. De minden kissé kopott benyomást tett rajta. A ruhái nem agyonhasználtak vagy gyűröttek voltak, semmi ilyesmi. Egyszerűen csak kopottak. Az arca hasonlóképpen. A vonásai szabályosak, de az arcát mintha csak a szükség kedvéért, sebtében összehordott töredékekből rakták volna össze. Olyan volt, mint egy különböző készletekből származó tárgyakkal, gyorsan megterített partiasztal.

– Leülhetek?

– Tessék – feleltem. Leereszkedett velem szembe, a zsebéből cigarettát és apró arany öngyújtót húzott elő, de nem gyújtott rá, csak mindent kirakott az asztalra.

– Nos, nem jutok eszedbe?

– Nem – vallottam be nyíltan, lemondtam a további töprengésről. – Ne haragudj, csak a szokásos. Nem tudom megjegyezni az emberek arcát.

– Nem lehet, hogy el akarod felejteni a múltat? Önkéntelenül is.

– Lehetséges – ismertem el. Mert tényleg lehetséges.

Hosszúkávét rendelt, amikor a pincérnő megjelent a minden vendégnek járó vízzel. Minél gyengébb legyen a kávé, kérte.

– Rossz a gyomrom. Igazából a kávéról meg a cigiről is le vagyok tiltva – árulta el a cigarettásdobozt forgatva. És fölvette azt az arckifejezést, amit a rossz gyomrú emberek szoktak, amikor a gyomrukra beszélnek. – De az előbbihez visszatérve, ugyanabból az okból, mint te, én kivétel nélkül mindenre emlékszem a múltból. Különös, nem? Magam is szeretnék megszabadulni néhány emléktől. De minél jobban próbálom elfelejteni őket, annál inkább előtolakodnak. Van, hogy minél jobban próbálsz elaludni, annál éberebb vagy, nem? Ugyanolyan. Sejtelmem sincs, hogy lehet ez. Olyasmi is beugrik, amire elvileg nem is emlékezhetnék. És az emlékképeim élénkek, szinte elfog az aggodalom: ha ennyire tele vagyok

régi emlékekkel, talán nincs is már hely a jövőben keletkező emlékeim tárolására. Jól megjártam, nem?

Letettem az asztalra a könyvem, és belekortyoltam a kávémba.

– Ráadásul élethűen emlékszem! Az is előjön, hogy milyen idő volt, hány fok, milyen szagok terjengtek. Valósággal olyan érzés, mintha most is abban a pillanatban lennék. Néha már magam sem tudom, hol is vagyok én. Időnként kételkedni kezdek: lehet, hogy körülöttem minden csak emlék? Volt már, hogy így éreztél?

Tétován megráztam a fejem.

– Rád is nagyon jól emlékszem. Azonnal fölismertelek, amikor elsétáltam itt, és megláttalak az üvegen keresztül. Gond, hogy idejöttem?

– Nem – feleltem. – De nekem egyszerűen nem ugrik be, ki vagy. Tényleg nagyon sajnálom.

– Ne sajnáld! Én sajnálom, hogy így rád törtem. És ne is törődj vele, idővel majd eszedbe jutok. Ez már csak így van. Mindenkinek másként működik a memóriája. Eltérő a kapacitása, eltérő irányokba hat. Van olyan memória, amelyik segít a gondolkodásban, van, amelyik akadályoz. Szóval ne törődj vele! Nem érdekes.

– Elárulnád a nevedet? Egyszerűen nem jut eszembe, és nagyon zavar, hogy nem – mondtam.

– A név nem számít, tényleg nem – felelte. – Ha eszedbe jut, jó, ha nem, úgy is jó. Mindegy. Nem számít. De ha annyira bánt, hogy nem jut eszedbe a nevem, vedd úgy, hogy most találkozunk először! Attól még simán el tudunk beszélgetni.

Meghozták a kávét, a fickó fintorogva belekortyolt. Nem követtem, miről beszél.

– A gimis angol tankönyvünkben volt egy mondat: *sok víz lefolyt a híd alatt*. Emlékszel? – kérdezte.

Gimnázium? Vagyis a gimnáziumból ismernénk egymást?

– És milyen igaz. Múltkor lenéztem egy hídról. Hirtelen eszembe jutott az az angol példamondat. És pontosan megértettem, mit jelent. Hogy aha, így folyik el az idő.

Összefonta a karját, a székébe süllyedt, és nehezen értelmezhető kifejezés jelent meg az arcán. Detektáltam az új kifejezést, de nem tudtam megfejteni, hogy milyen érzések rejtőznek mögötte. Mintha itt-ott megkoptak volna a fickó arckifejezések előállításáért felelős génjei.

– Nős vagy? – kérdezte.

Bólintottam.

– Gyerekek?

– Nincsenek.

– Nekem van egy. Egy kisfiú – mondta. – Már négyéves. Oviba jár. Olyan eleven, hogy csak na.

Gyerekekről több szó nem esett, elhallgattunk. Cigaretta dugtam a számba, ő azonnal az öngyújtójáért nyúlt, hogy tüzet adjon. Nagyon természetes mozdulattal. Nem kedvelem, ha mások adnak tüzet vagy töltenek italt nekem, de ahogy ő csinálta, az nem zavart. Szinte észre sem vettem.

– És miből élsz?

– Apróbb üzleti vállalkozásokból.

– Üzlet? – tátotta el a száját.

– Igen. De semmi különös – kentem el. Ő csak bólintott néhányat, és nem kérdezősködött tovább. Nem, nem arról van szó, hogy nem akartam a munkámról beszélni. Csak hosszú, ha belekezek, és ha mindenbe részletesen belemennék, az kifárasztana kissé. Arról nem is szólva, hogy ennek a fickónak a nevét sem tudom.

– Megleptél! Azzal, hogy üzlettel foglalkozol. Soha nem úgy néztél ki, mint akinek ez való.

Elmosolyodtam.

– Mindig olvastál, nem? – folytatta furcsálkodva.

– Olvasni most is olvasok – grimaszoltam.

– Enciklopédiákat?

– Enciklopédiákat?

– Biztos van enciklopédiád!

– Nincs – ráztam értetlenül a fejem.

– Nem olvasol enciklopédiát?

– Ha lenne, biztos olvasnék – mondtam. – Csak nem tudnám hova tenni a lakásban.

– Az az igazság, hogy éppen enciklopédiákkal házalok!

Hirtelen eltűnt belőlem a kíváncsiság, ami eddig félig-meddig megvolt bennem. Aha, szóval a fickó enciklopédiákkal házal. Belekortyoltam kihűlt kávémba, és csörrenés nélkül letettem a csészét.

– Nem mondom, jól jönne. Jó az, ha van. Csak sajnos nincs pénzem. Teljesen le vagyok égve. Kölcsönt vettünk föl, épp most kezdtük el törleszteni.

– Hé-hé-hé, álljunk meg! – vágott közbe. A fejét rázta: – Nem akarok én enciklopédiákat rád tukmálni! Csóróságban én sem maradok le, de ilyen mélyre még nem süllyedtem. Japánoknál pedig nem is muszáj próbálkoznom. Ez az egyezség.

– Japánoknál nem is muszáj próbálkoznod?

– Nem, én csak kínaiaknál házalok. Csak nekik árulom az enciklopédiákat. A tokiói telefonkönyvből kiválogatom a kínai családokat, és a listám alapján szép sorban végiglátogatom őket. Nem tudom, ki találta ki, de elég jól kitalálta. Az eladásokra sem panaszkodom. Becsöngetek, köszönök, bemutatkozom, átadom a névjegyem. Ennyi. Utána már gyorsan megértjük egymást, hiszen földik lennénk vagy mi.

Akkor hirtelen bevillant valami.

– Eszembe jutottál! – mondtam.

Egy kínai ismerős volt a gimnáziumból.

– Hihetetlen az egész. Magam sem tudom, hogy végeztem úgy, hogy enciklopédiákkal házalok kínai családoknál – mondta a fickó. Nagyon tárgyilagosan mondta. – Az idáig vezető út egymásból következő, egyes eseményeire persze emlékszem, de hogy azok hogy álltak össze egyetlen, errefelé kanyarodó úttá, már nem látom át. Egyszer csak azt vettem észre, hogy itt tartok.

A fickóval sohasem voltunk osztálytársak, és soha nem is beszéltünk bizalmasabban. Mindössze egy ismerősöm ismerőse volt. De amennyire emlékszem, nem egy enciklopédiaügynök-típus volt. Jó családból származott, úgy rémlik, jobban tanult, mint én. A lányok is szerették.

– Tudod, történt velem sok minden, de az egész nagyon hosszú, szomorú és közhelyes. Szerintem jobb, ha el se mesélem – mondta.

Erre nem lehetett mit válaszolni, úgyhogy csendben vártam.

– Nem egyedül én tehetek mindenről – tette hozzá. – Összejöttek a dolgok. Végeredményben persze az én hibám.

Közben próbáltam felidézni, milyen volt a gimiben. De csak nagyon homályos emlékeim voltak. Úgy rémlett, egyszer a konyhaasztalnál ültünk valakinél, együtt söröztünk és a zenéről beszélgettünk. Egy nyári délutánon történhetett. De még csak ebben sem voltam biztos. Az egész úgy jelent meg előttem, mint egy réges-rég álmodott és azonnal elfelejtett álom.

– Hogy miért szólítottalak meg? – mondta, mintha saját magától kérdezné. Egy darabig az asztalon heverő öngyújtójával játszott. –

Akármiért is, nyilván a terhedre vagyok. Remélem, nem haragszol! Csak megörültem, amikor megláttalak.

– Nem vagy a terhemre! – mondtam. És tényleg nem volt. Én is örültem a találkozásnak.

Csend telepedett közénk. Nem tudtuk, miről beszélgethetnénk még. Elszívtam a cigimet, ő megitta a kávéja maradékát.

– Na, akkor lassan indulóra fogom – tette zsebre a cigarettáját és az öngyújtóját. Kicsit hátratolta a székét. – Nem beszélgethetek itt örökké. Várnak az enciklopédiák.

– Van egy szórólapod? – kérdeztem.

– Szórólapom?

– Hát az enciklopédiákról.

– Jaa! – válaszolta vontatottan. – Most nincs nálam. Megnéznél egyet?

– Igen. Bár csak kíváncsiságból.

– Elküldöm a lakásodra. Megadod a címed?

A noteszemből kitépett lapra fölírtam a címem, a kezébe nyomtam. Futólag a címre nézett, aztán akkurátusan négybe hajtotta és a névjegykártyatartójába tette a papírt.

– Elég jó kiadvány ám! Nem azért mondom, mert el akarom adni. Tényleg jól meg van csinálva. Sok színes fénykép is van benne. Biztos hasznodra válna. Néha én magam is kézbe veszem és olvasgatom. Sose unok bele.

– Nem tudom, hány év múlva lesz, de ha megengedhetem magamnak, talán veszek egyet.

– Úgy legyen! – villantott fel ismét egy választási plakátokra kívánczó mosolyt. – Biztos úgy is lesz. De addigra én valószínűleg szakítottam az enciklopédiákkal. Hiszen ha egyszer körbeértem a kínai családokon, nem lesz több munkám. Hogy akkor mihez kezdek? Talán biztosításokkal házalok majd, csak kínaiaknál. Vagy sírkövekkel. Mindegy is, árulni mindig van mit.

Mondani szerettem volna neki valamit. Mert úgy sejtettem, hogy többször nem találkozunk. A kínaiakról akartam mondani valamit. De magam sem tudtam, hogy mit. Szóval inkább hallgattam. Csak egy szokványos köszönésre futotta.

Azt hiszem, most sem tudnék mit mondani.

Vajon milyen szavak hagynák el a számat, ha most, harmincéves férfiként megint a szőlőlugasban ébrednék, fejem alatt a baseballkesztyűvel, mert nekirohantam a kosárpalánknak, ahogy próbáltam elkapni a pálya fölött átrepülő labdát? Talán ezt mondanám: *ez a hely nekem sem való.*

Ez a Jamanote-vonal egyik kocsijában jutott eszembe. Az ajtónál álltam, a jegyem szorongattam, hogy el ne veszítsem, és az ajtó üvegén túl elsuhanó képet bámultam. Városunk látványától nagyon levert lettem. Elfogott az az ismerős, zavaros kávézselészerű, borongós hangulat, ami egy naptári ünnepnap megbízható rendszerességével ér utol minden városlakót. Piszkos épületek, névtelen emberek tömege, soha nem szűnő zaj, zsúfolásig teli vonatok, szürke ég, a teret uraló hirdetések, vágyak és lemondások és ingerültség és izgalom. Végtelenül sok választás, végtelenül sok lehetőség. Csakhogy miközben végtelenül sok, egyben nulla. Mindent a kezünkbe fogunk, és közben a nagy nullát markoljuk. Ilyen egy nagyváros. Hirtelen eszembe jutott, amit a kínai lány mondott. *Különbem sem vagyok itt a helyemen.*

Tokiót látom magam előtt, és Kínára gondolok, így estek tehát találkozásaim a kínaiakkal. Később nagyon sok könyvet elolvastam Kínáról. *A történetíró feljegyzéseitől* kezdve Edgar Snow *Red Star over China*-jáig mindent. Többet akartam tudni az országról. De az a Kína csupán az én Kínám. Az a Kína, amit csak én tudtam megfejteni. Az a Kína, ami csak nekem üzen. Egy másik Kína, nem az a sárgára festett ország a földgömbön. Egy feltételezés, egy ideiglenesség. Bizonyos értelemben én magam vagyok, az a darab, amit a Kína szó kihasított belőlem. Kínában bolyongok. Ehhez repülőre sem kell ülnöm. A bolyongást a tokiói metróban vagy egy taxi hátsó ülésén intézem el. Ez a kaland a közeli fogorvosi rendelő várójában és a bankfiók pultjánál is tart. Bárhova elmehetek, és sehova sem.

Tokió. Egy nap, amint épp a Jamanote-vonalon utazok, hirtelen Tokió sem tűnik már valóságosnak. A város ott az ablakon túl váratlanul omladozni kezd. Jegyemet szorongatva figyelem a látványt. Az én Kínám hamuként ereszkedik Tokió városára, mindent maradéktalanul elnyel. Apránként elvész a város. Nem, ez a hely nem nekem való. Így vesznek el a

szavaink, így tűnnek ködbe az álmaink. Ahogy unalmas kamaszkorunk, melyet öröknek hittünk, lett semmivé és veszett el hirtelen életünk egy pontján.

A hiba... hiba, ahogy a kínai lány (vagy a pszichiáter) mondta, végeredményben talán csak a vágyaink kifordítva. Mely esetben a hiba én magam vagyok, a hiba te magad vagy. Mely esetben nincs kiút.

De akkor is egy bőrönd mélyére csomagolom a hajdani állhatatos baseballjátékos szerény kis büszkeségét, leülök egy kőre a kikötőben, és várom a Kínába tartó lassú hajót, mely talán megjelenik egyszer az üres horizonton. Kína városainak csillogó tetőire gondolok, mezőinek zöldjére gondolok.

Jöhet bármi a veszteség és a pusztulás után, már nem félek tőle. Ahogy a kiváló baseballjátékos sem fél a rossz szögben érkező gyors labdától, lelkes forradalmár sem fél az akasztófától. Ó, ha teljesülne...

Ó barátom, Kína olyan messze van!

A táncoló törpe

Álmomban megjelent egy törpe, és megkérdezte, nem táncolnék-e.

Tisztában voltam vele, hogy ez álom. De álombéli önmagam ugyanolyan kimerült volt, mint a valóságos azokban az időkben. Ezért aztán udvariasan (nagyon sajnálom, de fáradt vagyok a tánchoz) visszautasítottam. A törpe nem sértődött meg. Hanem fogta magát, és egyedül táncolt.

Lerakott a földre egy hordozható lejátszót, föltett egy lemezt, és ropni kezdte a zenére. A lemezjátszó körül rengeteg lemez hevert szerteszét. Kézbe vettem és megnéztem néhányat. Rendkívül széles volt a választék. Mintha a törpe becsukott szemmel válogatta volna a lemezeket, csak fogta és összeszedte volna, amit a keze ért. Ráadásul a lemezek többsége nem a saját borítójában volt. A törpe nem rakta el, amit meghallgatott, hanem egyszerűen ledobta, így a végére persze nem tudta követni, hogy mi mihez tartozott, és taláломra tette borítóba a lemezeket. Így került Rolling Stones-lemez egy Glenn Miller Orchestra-borítóba, vagy a Mitch Miller Énekegyüttes felvétele Ravel *Daphnis és Chloe*-jának tasakjába.

A törpe azonban cseppet sem törődött ezzel a zűrzavarral. Neki csak az számított, hogy zene legyen, és táncolni lehessen rá. Akkor éppen egy Charlie Parker-lemezre táncolt, ami egy *Gitárklasszikusok* feliratú borítóból került elő. Úgy ropta, mint a szélvihar, sejtjeibe szívta Charlie Parker eszeveszetten gyors ritmusát. Figyeltem, ahogy táncol, közben szőlőt ettem.

Alaposan leizzadt tánc közben. Ha a fejét rázta, mindenfelé fröcsögött a verítéke, ha a kezét lóbálta, ujjhegyeiről veríték-cseppek hullottak. De nem pihent, egyre csak táncolt. Amikor elhallgatott a zene, letettem a földre a szőlőstálgám, és fölraktam a következő lemezt. A törpe megint rákezdett.

– Te aztán tényleg jól táncolsz! – dicsértem meg. – Mintha egy lennél a zenével.

– Köszönöm! – mondta rátartian.

– Mindig így belelendülsz? – kérdeztem.

– Igen, általában – felelte.

Azzal lábujjhegyre állt, és ügyes fordulatot mutatott be. Hullámos, lágy haja lengett a szélben. Soha életemben nem láttam még ilyen csodálatos táncot. Végül szépen meghajolt, épp véget is ért a szám. Leállt, egy

törölközővel fölítatta verítékét. A tű ugyanott kattogott körbe-körbe, úgyhogy fölemeltem a kart, lekapcsoltam a lemezjátszót. A lemezt beraktam valami borítóba, amit épp találtam.

– Hosszúra nyúlna, ha mindent elmesélnék – sandított rám a törpe. – Neked meg nincs valami sok időd, igaz?

Tovább eszegettem a szőlőt, és bajban voltam, hogy mit válaszoljak. Időm bármennyi lett volna, kedvem viszont nem volt a törpe hosszú sztorijához, ráadásul nem azért mondom, de ez egy álom! Amiből gyorsan fel szoktunk ébredni. Bármikor véget érhet.

– Északról jöttem – kezdett bele önkényesen a törpe, meg sem várva a válaszom, és csettintett egyet. – Északon senki sem táncol. Nem tudják, hogy kell. Sőt, a tánc létezéséről sem tudnak. Én azonban táncolni akartam. Lépegetni, a karom tekergetni, a fejem rázni, pörögni-forogni. Így!

Azzal a törpe lépegetett, karját tekergette, fejét rázta, pörgött-forgott. Figyelmesen néztem, és észrevettem, hogy a lépegetés, a kartekkergetés, a fejrázás, a pörgés-forgás mind egyszerre törnek elő a testéből, mintha fénygömbök robbannának szét. Önmagában egyik mozdulat sem volt bonyolult, de a négy együtt hihetetlenül kecses benyomást tett.

– Hát így akartam táncolni! Ezért jöttem ide délre. Táncos vált belőlem, egy kocsmában szerepeltem. Híres lettem, a császárnak is táncoltam. Ez persze a forradalom előtt történt. Kitört a forradalom, és mint te is tudod, elhunyt a császár, nekem is menekülőre kellett fognom. Az erdőben húztam meg magam.

Azzal a törpe visszament a tisztás közepére, és ropni kezdte. Föltettem egy lemezt, egy régi Frank Sinatrát. A törpe tánc közben együtt dúdolta Sinatrával, hogy *night and day*. Elképzelttem, amint a császár előtt táncol. Pompás csillárok, gyönyörű udvarhölgyek, egzotikus gyümölcsök, a testőrség lándzsái, kövér eunuchok, a fiatal császárné drágakövekkel telehintett ruhában, és az izzadva, önkívületben táncoló törpe... Ahogy elképzelttem a jelenetet, úgy éreztem, bármelyik pillanatban felmoroghatnak a távolban a forradalom ágyúi.

A törpe csak táncolt tovább, én ettem a szőlőt. A nap lenyugvóban, hosszúra nyúlt a fák árnyéka. Madárméretű, hatalmas fekete pillangó suhant át a tisztás fölött, majd eltűnt az erdő mélyén. Hűvös volt a levegő. Úgy éreztem, jó lesz lassan eltűnnöm.

– Azt hiszem, indulnom kell – mondtam a törpének.
Abbahagyta a táncot, némán bólintott.

– Köszönöm, hogy megmutattad a táncodat. Nagyon élveztem! – mondtam.

– Nem gond – így a törpe.

– Lehet, hogy többé nem találkozunk, vigyázz magadra! – tettem hozzá.

– Nem úgy van az – rázta meg a fejét.

– Hogyhogy? – kérdeztem.

– Te visszatérsz még ide. Az erdőben fogsz élni, és nap nap után együtt táncolunk majd. A végére belőled is nagyon ügyes táncos válik!

Azzal csettintett egyet.

– Miért kellene nekem itt élnem és veled táncolnom? – döböntem meg.

– Eldöntött tény – felelte a törpe. – Senki sem változtathat rajta. Találkozunk még.

Hosszan fölneézett rám, miután ezt elmondta. A sötétben olyan mélykékre színeződött a teste, mint egy éjszakai víztükör.

– Nos akkor! – mondta.

Hátat fordított nekem, újrakezdte a táncot.

Mikor felébredtem, egyedül voltam. Hason feküdtem, úsztam az izzadságban. Az ablakból egy madarat láttam. Máshogy nézett ki, mint amilyennek megszoktam.

Gondosan arcot mostam, megborotválokztam, kenyeret pirítottam, kávéfőztem. Megettem a macskát, kicseréltem az almot, nyakkendőket kötöttem, cipőt húztam. Buszra szálltam, elindultam a gyárba. A gyárba, ahol elefántokat hozunk létre.

Elefántot létrehozni természetesen nem könnyű. A *végtermék* hatalmas, felépítése is bonyolult. Más ez, mint hajcsatot vagy színes ceruzát gyártani. A gyár hatalmas telekre épült, és több épületből áll. Az épületek is hatalmasak, és részlegek szerint különböző színűre vannak festve. Abban a hónapban a fülrészlegre voltam beosztva, vagyis a sárga mennyezetű, sárga oszlopos épületben dolgoztam. A sisakom és a nadrágom is sárga volt. Itt egyfolytában csak elefántfüleket gyártottam. Előző hónapban elefántfejeket készítettem a zöld épületben, zöld sisakban és zöld nadrágban. Havonta újabb részlegre vonulunk át, mint a vándorcigányok. Így működik a gyár. Ennek köszönhetően mindenki átlátja, hogy áll össze egy elefánt. Nem engedik, hogy egész életedben csak füleket gyárts, vagy a körmöknél ragadj le. A főnökök összeállítják az áthelyezési listát. Mi meg áthelyeződünk.

Elefántfejet készíteni igazi kihívás, és hálás feladat. Rendkívül aprólékos művelet, a nap végére úgy kimerülsz, hogy beszélni sincs kedved. Az egy

hónap alatt három kilót fogytam. Viszont megvolt az az érzésem, hogy „most igazán dolgozom”. A fülkészítés ehhez képest igazán nem nagy erőfeszítés. Megcsinálunk egy vékonyan lifegő lebernyeget, ráncokat viszünk föl rá, és eggyel meg is vagyunk. Amikor a fülrészlegre kerülünk, azt csak úgy emlegetjük, hogy „kiveszem a fülszabit”. Egyhavi fülszabi után az ormányrészlegre küldtek. Az ormánygyártásnál, na, ott viszont nagyon oda kell figyelni. Ha ugyanis az ormány nem tekereg rendesen, és ha nem szelel a rajta levő lyuk, akkor örvöngeni kezdhet a végtermék elefánt. Ormányt gyártani elejétől a végéig idegölő.

Az érthetőség kedvéért elmagyaráznám, hogy mi egyáltalán nem a semmiből csináljuk meg az elefántjainkat. Hanem egész pontosan felszaporítjuk őket.

Elfogunk egy állatot, fülére, ormányára, fejére, törzsére, lábára, farkára fűrészeljük szét, és a darabok fölhasználásával öt új elefántot rakunk össze. Elkészült elefántjaink tehát csak egyötöd részben igaziak, maradék négyötöd részük hamisítvány. De ezt ránézésre nem lehet észrevenni, még nekem sem tűnik föl. Ennyire jók vagyunk!

Azért kell mesterségesen előállítanunk – illetve felszaporítanunk – az elefántokat, mert mi hozzájuk képest igen türelmetlenek vagyunk. Ha hagyjuk, hogy a természet a maga útját járja, akkor egy elefánt csak négy-öt évente egyszer ellik, és csak egyetlen borjat. Mi azonban, mivel természetesen nagyon szeretjük az elefántokat, ingerülten vesszük tudomásul ezt a szokásukat avagy viselkedésüket. És úgy döntöttünk, hogy akkor saját kezűleg fogjuk őket felszaporítani.

Hogy a felszaporított példányokat ne lehessen helytelen célokra használni, először is felvásárolja és két hétre visszatartja őket az Elefántellátó Közhasznú Társaság, a két hét alatt pedig körültekintően ellenőrzi, hogy kielégítően funkcionálnak-e. Utána talpukra bélyegzik a társaság védjegyét, és kieresztik őket a dzsungelbe. Általában heti tizenöt elefántot gyártunk le. A karácsony előtti időszakban, ha teljes kapacitással üzemelnek a gépek, akkor huszonötöt is meg tudunk csinálni, de én azt hiszem, a tizenöt a nagyjából megfelelő mennyiség.

Mint már említettem, az elefántgyár összes munkafolyamata közül a fülkészítés a legkönnyebb. Erőkifejtés sem szükséges, aprólékos odafigyelést sem igényel, bonyolult gépeket sem használunk. Elvégzendő műveletből sincs túl sok. Úgy is végzünk, ha egész nap ráérősen

dolgozgatunk, de úgy is jó, ha behúzzunk, még délelőtt teljesítjük a normát, hogy felszabaduljon a délután.

A cimborámmal nem voltunk hívei a szöszmötölésnek, úgyhogy délelőtt túlestünk az egészen, délután meg beszélgettünk, olvastunk, csináltuk, kinek mihez volt kedve. Aznap délután is, miután a falhoz támasztottuk a tíz darab, már a ráncokkal is ellátott fület, csak a földön ültünk és napoztunk.

Akkor meséltem a cimborámnak a táncoló törpéről, aki megjelent álmomban. Az utolsó részletig, pontosan emlékeztem az álmomban látottakra, tehát a jelentéktelen apróságokat is kimerítően el tudtam magyaráztam. Ahol nem éreztem elegendőnek a szavakat, ott fejrázással, karteckergetéssel, lépegetéssel egészítettem ki előadásomat. A cimborám teázott, bólogatott és hümmögött, ahogy a beszámolómat hallgatta. Öt évvel idősebb nálam, keménykötésű, sűrű borostájú és hallgatag. Mindig karba tett kézzel, előregörnyedve gondolkodik. Talán az arckifejezése is teszi, de ilyenkor úgy néz ki, mint aki nagyon komolyan elgondolkodott, pedig erről valójában szó sincs, legtöbbször csak fölegyenesedik hirtelen, és annyit jegyez meg, hogy „nehéz ügy”.

Most is, miután végighallgatta, hogy mit álmodtam, elég hosszan a gondolataiba merült. Olyan sokáig töprengett, hogy azalatt az elektromos fűjtató burkolatának törölgetésével ütöttem el az időt. Kicsivel később aztán szokás szerint fölegyenesedett hirtelen, és azt mondta, „nehéz ügy”. „Törpe, táncoló törpe... Nehéz ügy.”

Mint máskor sem, most sem vártam cirkalmasan fogalmazott választ, szóval nem éreztem csalódást. Egyszerűen csak el akartam mondani valakinek, hogy mit álmodtam. Elraktam a fűjtatót, és megittam a teámat, bár addigra kihűlt.

A cimborám azonban, és ez szokatlan volt tőle, tovább töprengett magában.

- Valami baj van? – kérdeztem.
- Mintha már hallottam volna erről a törpéről – felelte.
- Nem mondod – lepődtem meg.
- Rémlik, hogy hallottam róla, csak az nem jut eszembe, hogy hol.
- Fú, erőlted meg az agyad!
- Jaja – mondta, és megint töprengett egy sort.

Három órával később jutott eszébe, hogy hol hallott a törpéről, már esteledett, műszak vége felé jártunk.

– Megvan! – szólalt meg. – Megvan, csak beugrott.

– Jaj, de jó – feleltem.

– A hatos folyamatnál van az az öreg, aki a szőrzet beültetését csinálja, megvan? Tudod, vállig érő ősz haj, foga szinte egy szál se. Aki már a forradalom előtt is itt dolgozott...

– Tudom – feleltem. Azt az öreget többször is láttam a kocsmában.

– Nagyon rég, de ő mesélt nekem a törpéről. A csodálatosan táncoló törpéről. Akkor azt hittem, talán szenilis, és nem vettem komolyan, de a te történeted után elbizonytalanodtam.

– És mit mesélt az öreg? – kérdeztem.

– Nem is tudom, olyan régen volt... – fonta össze karját ismét a cimborám. Több azonban nem jutott eszébe. Hirtelen fölegyenesedett, és kijelentette:

– Nem, nem emlékszem. Legjobb, ha megkeresed az öreget, és saját magad kérdezed ki.

Úgy lesz, döntöttem el.

A műszak végét jelző csengő után átsiettem a hatos folyamathoz, de az öreg már nem volt ott. Csak két kislány söprögette a padlót. – A bácsi talán a régi kocsmában lesz – árulta el a soványabbik. Igaza volt: benéztem a kocsmába, meg is találtam az öreget. Peckes tartással ült a pultnál, iszogatót, mellette az uzsonnásdoboza.

Nagyon régi kocsmá volt. Nagyon-nagyon régi. A születésem előtt is, a forradalom előtt is megvolt már. Elefántkészítő munkások generációi ittak, kártyáztak, nótáztak itt. A falakat a gyár múltját ábrázoló fényképek borították. Az első gyárigazgató elefántagyarat vizsgál, réges-régi filmek dívája a gyárba látogat, pillanatképek nyáresti rendezvényekről, ilyesmi. A forradalmi hadsereg persze minden képet elégetett, melyen a császárt vagy a császári család tagjait lehetett látni, vagy amelyet „imperialistának” ítélték. Természetesen a forradalomról is voltak képek. A forradalmi hadsereg, amint elfoglalja az elefántgyárat, a forradalmi hadsereg, amint fölakasztja a gyárigazgatót...

Az öreg a „Három fiatal munkás elefántagyarakat fényesít” című, kifakult régi képnél ült, és Mecatolt ivott. Mikor köszöntem neki és leültem mellé, a fényképre bökött:

– Ez én vagyok!

Összehúzott szemmel vizsgáltam a képet. A három, agyarakat fényesítő fiú közül a jobb szélső, tizenkét-tizenhárom éves volt az öreg, fiatal

korában. Ha nem mondja, soha nem jöttem volna rá, de így, hogy mondta, az orra és széles szája valóban hasonlítottak. Az öreg mindig ehhez a képhez ült, és ha ismeretlen vendég tért be a kocsmába, tudomására hozta, hogy „ez én vagyok”.

– Milyen régi kép! – próbáltam meghatározni a beszélgetés irányát.

– A forradalom előtről van – mondta az öreg, mintha ez valami kis semmiség lenne. – A forradalom előtt még én is kölyök voltam, hékás! Mind megöregszünk. Észre se veszed, és úgy fogsz kinézni, mint én! Várd ki a végét!

Azzal hahotában tört ki, hatalmasra tátott szájából, melyből hiányzott a fogai fele, szanaszét fröcsögött a nyál. Aztán egy darabig a forradalomról beszélt. Az öreg a császárt is rühellte, meg a forradalmi hadsereget is. Hagytam, hogy beszéljen csak, amennyi jólesik, aztán egy alkalmas pillanatban rendeltem neki még egy Mecatolt, és megkérdeztem, nem tud-e véletlenül a táncoló törpéről.

– Szóval a táncoló törpéről... – hümmögte. – A táncoló törpéről akarsz hallani?

– Igen, róla – feleltem.

Mélyen a szemembe nézett:

– Ugyan miért?

– Hallottam róla valakitől, és kíváncsivá tett. Érdekelne a történet – hazudtam.

Még fürkészőbben nézett a szemembe, de aztán visszatért zavaros, a részegeket leleplező tekintete.

– Legyen – mondta. – Egy italra is meghívtál, elmondom. De... – tolta mutatóujját az arcomba – ...senkinek nem adhatod tovább! A forradalomnak ezer éve, de a táncoló törpéről most is tilos beszélni. Senkinek nem mondod el! A nevemet sem említed! Megértetted?

– Megértettem.

– Most rendelj még egy kört, hékás! Aztán gyerünk át egy boksza!

Rendeltem két Mecatolt, és hogy a csapos ne hallja, mit beszélünk, átültünk egy asztalhoz. Az asztalon elefánt alakú, zöld állólámpa volt.

– A törpe még a forradalom előtti időkben jött északról – kezdett bele az öreg. – Jól táncolt. Nem, nem egyszerűen jól. Ő maga volt a tánc. Olyat más nem tud, ha én mondom. Szél és fény és illat és árnyék, mind egybegyültek, hogy kirobban hassanak belőle. Hát, ez volt a törpe. Azt... azt látnod kellett volna!

Az öreg megmaradt néhány első foga kocogott a poháron.

– Maga látta a táncát? – kérdeztem.

– Hogy láttam-e? – az öreg az arcomba bámult, és kitérte ujjait az asztalon. – Már hogyan láttam volna! Mindennap láttam! És éppen ezen a helyen, hékám!

– Ezen a helyen?

– Úgy bizony! – mondta. – Ezen a helyen! Mert mindennap itt táncolt! A forradalom előtt, persze.

Az öreg elbeszélése szerint a törpe pénz nélkül érkezett az országba, ebben a kocsmában, az elefántgyári munkások törzshelyén húzta meg magát, az alantas kisegítő munkákat végezte, de aztán kiderült, milyen ügyesen táncol, és onnantól táncosként alkalmazták. A gyári munkások fiatal táncosnőket szerettek volna látni, kezdetben lázadoztak a törpe ellen, de aztán már senki sem panaszkodott, itallal a kézben, megbűvölve bámulták a táncát. A törpe úgy táncolt, mint senki más. Tánca – mintha egy hal belsősegeit fejtenék ki – napvilágra csalta nézőiből azokat az érzéseket, melyek felhasználatlanul szunnyadtak bennük, vagy melyek létezéséről maguk sem tudtak.

Vagy fél évig táncolt a kocsmában. A hely mindig zsúfolásig megtelt. És minden vendég a törpe táncát akarta látni. Közönsége egyszer végtelen boldogságban úszott, másszor végtelen kétségbeesés tört rá. A törpe már akkor megtanulta, hogy tudja táncmozdulatai által manipulálni az emberek érzéseit.

A táncoló törpe híre hamarosan a közeli földek birtokosának, az elefántgyárhoz is sok szállal kötődő főnemesnek a fülébe jutott – ezt a férfit később elfogta a forradalmi hadsereg, és élve egy hordó folyékony ragasztóba vetették –, rajta keresztül pedig a fiatal császár is tudomást szerzett róla. Az uralkodó nagyon szerette a zenét, és kinyilvánította akaratát, miszerint látni kívánja a törpe táncát. A kocsmához a császári címer alatt hajózó, hosszú testű vezérhajót küldetett, és a testőrség nagy alázattal az udvarba szállította a törpét. A kocsmáé tulajdonosa a bőségesnél is bőségesebb kárpótlást kapott. A vendégei zúgolódtak ugyan, de hát a császár akaratával szemben zúgolódni is fölösleges. Bele is törődtek, és mint korábban is, fiatal lányok táncára itták a sört meg a Mecatolt.

A törpének közben kijelöltek egy szobát a császári palotában, udvarhölgyek fürdették és öltöztették selyemruhába, majd elmagyarázták

neki, hogyan kell viselkednie a császár előtt. Következő este a palota nagy fogadótermébe vitték. Ott már készen állt a császári zenekar, és előadta a császár komponálta polkát. A törpe tehát erre a zenére táncolt. Először ringatózott, mintha szoktatni akarná testét a zenéhez, aztán egyre gyorsabban mozgott, végül úgy ropta, mint a forgószél. Az emberek visszafojtott lélegzettel bámulták. Senki szóhoz sem jutott. Néhány nemeshölgy ájultan esett össze. A császár döbbenetében elejtette aranypelyhekkal kevert borral teli kristálypoharát, de senki füléhez nem jutott el a hang, ahogy a pohár szilánkokra törik.

Mikor eddig jutott a történetben, az öreg letette az asztalra kezében szorongatott poharát, és megtörölte száját a kézfejevel. Aztán az elefánt alakú állólámpát kezdte piszkálni. Egy darabig vártam, hogy folytassa elbeszélését, de csak hallgatott. Hívtam a csapost, sörből meg Mecatolból is kértem még egyet-egyet. A kocsmá kezdett megtelni, a pódiumon egy fiatal énekesnő gitárja hangolásába fogott.

– És aztán mi történt? – kérdeztem végül.

– Jaa – mondta az öreg, mintha most térne magához. – Aztán kitört a forradalom, a császárt megölték, a törpe elmenekült.

Az asztalra könyököltem, két kezembe kulcsoltam a söröskorsót, a számhoz vittem, belekortyoltam a sörbe, és az öregre pillantottam:

– A forradalom rögtön azután tört ki, hogy a törpe megérkezett a császári udvarba?

– Mondhatjuk. Úgy egy évre rá – felelte az öreg, és böfögött egy nagyot.

– Valami nem világos – mondtam. – Az előbb megtiltotta, hogy mások előtt, nyíltan beszéljek a törpéről. De miért? A törpének köze lenne a forradalomhoz?

– Hát, hékám, azt már én sem tudom. De az egyszer biztos, hogy a forradalmi hadsereg vérben forgó szemmel próbált a nyomára jutni. Azóta rengeteg idő eltelt, a forradalom már történelem, de ők még mindig kutatják a táncoló törpe nyomát. Azt viszont már nem tudom, mi köze a törpének a forradalomhoz. Csak pletykákat hallottam.

– Miféle pletykákat?

Az öreg olyan arcot vágott, mint aki nem tudja eldönteni, hogy mondja vagy ne mondja.

– A pletyka az csak pletyka, hékám. Nem tudom, mi az igazság. De a mendemondák szerint a törpe gonosz erőt vetett be a császári udvarban.

Vannak, akik szerint ezért tört ki a forradalom. Ennyit tudok a törpéről. Semmi többet.

Fújtatva sóhajtott egyet, és egy hajtásra leküldte az italát. Szája szélén lecsorgott és bő ingébe folyt a barackszín ital.

Utána nem álmodtam a törpéről. Továbbra is mindennap eljártam az elefántgyárba, és füleket gyártottam. Gőzzel felpuhítottuk, simítógéppel vékonyra nyújtottuk az igazi elefántfüleket, felvágtuk őket, beadagoltuk a dúsítóanyagot, ötszörösére növeltük a darabok méretét, a kész füleket kiszárítottuk és elláttuk ráncokkal. Ebédszünetben a cimborámmal megettük magunkkal hozott ebédünket, és a nyolcas folyamathoz került új lányról beszélgettünk.

Az elefántgyárban elég sok lány dolgozik. Elsősorban az idegek bekötésével, varrással és takarítással foglalkoznak. Ha épp ráérünk, róluk beszélgetünk. Ők meg rólunk, ha épp ráérnek.

– Húú, az egy nagyon szép lány! – mondta a cimborám. – Elég sokan kinézték maguknak! De még senkinek nem volt meg.

– Tényleg olyan szép? – hitetlenkedtem. Előfordult már párszor, hogy hallottam a pletykát valamelyik lány szépségéről, direkt elmentem megnézni, és nem is volt olyan nagy szám. Az ilyen pletykáknál nincs megbízhatatlanabb.

– Nem hazudok. Ha gondolod, ugorj ma át hozzájuk, és győződj meg róla a saját szemeddel! Ha azt mondd, hogy az a nő nem szép, menj el a hatos folyamathoz, ahol a szemeket csinálják, és magadnak is kérj egy újat! Ha nem lennék nős, én is beszállnék a szédítésébe!

Az ebédszünet már befejeződött, de a mi részlegünk szokás szerint ráért, és mivel délutánra szinte semmi munkánk nem maradt, kitaláltam valami ürügyet, és átmentem a nyolcas folyamathoz. Hosszú, föld alatti alagút vezet hozzájuk. Az alagút bejáratánál őr állt, de látásból ismertük egymást, úgyhogy szó nélkül átengedett.

Az alagút kijáratánál egy folyóba ütközünk, az alsó folyás irányába kell gyalogolni egy kicsit, és rögtön ott a nyolcas épület. Teteje és kéménye is rózsaszín. A nyolcas folyamatban készítik az elefánt lábát. Négy hónappal ezelőtt itt dolgoztam, úgyhogy kiismerem magam. De a bejáratnál álló fiatal őr új arc volt, nem ismertem.

– Mi járatban? – kérdezte az új fiú. Az egyenruhája még ropogós volt, vadonatúj, nem úgy nézett ki, mint aki hajlandó eltérni a szabályoktól.

– Kifogytunk az idegkábelekéből, kölcsön szeretnék kérni párat – mondtam, és köhintettem.

– Ez aztán fura – mondta, ahogy figyelmesen szemügyre vette az egyenruhámat. – Te a füleknél vagy, nem? A fülekhez meg a lábakhoz használt idegek nem csereszabatosak.

– Figyelj, elég bonyolult – mondtam. – Az ormányrészlegen akartam kérni, de nekik nem volt fölösleges. Viszont bajban vannak, mert a lábhoz való kábelekéből is kifogytak, és azt mondták, ha viszek nekik egyet, cserébe tudnak adni pár vékony kábelt. Ideszóltak, itt állítólag van fölösleges, csak át kellett jönni érte. Hát ezért vagyok itt.

Az ő írótáblára tűzött papírjait lapozgatta:

– Nem tudok erről. Pedig az ilyen cserékről előre szoktak szólni.

– Ez fura. Valami tévedés lesz. Majd szólok a benti bandának, hogy máskor ne felejtsek el jelenteni!

Az ő tovább nyavalygott, de amikor ráijesztettem, hogy a felelősséget ő vállalja ám, ha elkések és letol a főnökség, azért csak beengedett, bár a morgást nem hagyta abba.

A nyolcas folyamatot – vagyis a lábműveleteket – szellős, alacsony épületbe telepítették. Mélyföldszintes, hosszú és keskeny gyáregység, kellemes homokpadlóval. A kinti járdaszint pont szemmagasságban van, a falba szűk ablakokat vágtak, hogy behatolhasson a fény. A mennyezetre sín pályákat szereltek az anyagmozgatáshoz, több tucat elefántláb lóg lefelé. Mintha egy elefántcsorda ereszkedne alá az égből.

A munkaterületen összesen harmincan dolgoztak, nők és férfiak vegyesen. Az épületben félhomály volt, mindenki sapkát, maszkot vagy védőszemüveget viselt, fogalmam sem volt, merre lehet az új lány. Megláttam viszont egy régi kollégát, nála érdeklődtem.

– Körmöket ragaszt a tizenötös munkahelyen – világosított föl a srác. – De ha fűzni akarnád, már most mondj le róla! A teknős páncélja nem olyan kemény, mint azé a csajé. Kár erőlködnöd.

– Azért köszü – mondtam.

A tizenötös munkahelyen körmöket ragasztó lány nagyon vékony volt, mint a kisfiúk a középkori festményeken.

– Elnézést – szólítottam meg, mire ő az arcomra pillantott, aztán az egyenruhámra, a lábamra, majd megint az arcomra. Végül levette a sapkáját és a védőszemüvegét. Tényleg csodaszép volt. Hosszú, göndör haj, szemeiben a tenger távlatai.

- Igen? – szólalt meg.
- Ha ráérsz holnap, szombat este, nem jössz el velem táncolni? – kérdeztem meg egyenesen.
- Holnap este ráérek, és úgy tervezem, hogy táncolni megyek, de nem veled – felelte.
- Szóval már megbeszélted valakivel – találgattam.
- Senkivel semmit nem beszéltem meg – felelte, visszatette a sapkáját és a szemüvegét, fölemelt egy elefántkörmöt az asztról, a lábhoz illesztette, és megmérte. A köröm épp egy kicsit szélesebb volt a kelleténél, úgyhogy fogott egy vésőt, és fürge mozdulatokkal méretre faragta.
- Ha nem beszéltél meg semmit, akkor miért nem megyünk együtt? – tartottam ki. – Sokkal kellemesebb, mint egyedül, nem? Egy jó helyen meg is vacsorázhatnánk.
- Nem, köszí! Egyedül akarok menni. Ha te is táncos kedvedben vagy, majd jössz, amikor akarsz!
- Megyek is! – feleltem.
- Ahogy tetszik – felelte. Aztán már nem vett rólam tudomást, a munkájára figyelt. Egy lábfej eleji mélyedésébe illesztette a vésővel megfaragott körmöt. Most már passzolt a méret.
- Kezdő létedre milyen jól csinálod!
- Erre már nem is válaszolt.

Aznap este megint a törpével álmodtam. Most is tisztában voltam vele, hogy ez álom. Az erdei tisztás közepén, egy farönkön üldögélve dohányzott. Ezúttal se lemezjátszó, se lemezek. Az arca nyúzott volt, mintha megöregedett volna az első találkozásunk óta, de még így sem látszott rajta, egyáltalán nem, hogy valójában a forradalom előtt született matuzsálem. Ránézésre nálam legföljebb két-három évvel tűnt idősebbnek, de a pontos életkorát persze nem tudom. Különben is, honnan lehetne tudni a törpék életkorát?

Dologtalanul lófráltam a törpe körül, fölnéztem az égre, aztán leültem mellé. Az égen sötéten gomolygó felhők úsztak nyugat felé. Bármelyik pillanatban eleredhetett az eső. A lemezjátszó meg a lemezek sehol, a törpe biztos elrakta őket, hogy meg ne ázzanak.

- Halihó – szólítottam meg.
- Halihó – viszonzta.
- Ma nem táncolsz? – kérdeztem.

– Ma nem – felelte.

Amikor nem táncolt, a törpe nagyon törékenynek és sajnálatra méltónak tűnt. Nem úgy nézett ki, mint aki valaha azzal büszkélkedhetett, hogy a császári udvarban is hatalommal bír.

– Talán rosszul vagy? – kérdeztem.

– Ja – mondta. – Nem érzem jól magam. Nagyon lehült az erdő. Ha sokáig élsz egyedül, előbb-utóbb minden apróságot megérszel.

– Sajnálom – mondtam.

– Energia kellene. Új energia, ami eláraszt. Új energia, hogy kedvemre táncolhassak, az esőben se fázzak meg, és hegyeken-völgyeken barangolhassak. Ez kellene.

– Aha – feleltem.

Csendben ültünk egymás mellett a farönkön. Hallani lehetett, ahogy a magasban, az ágak között jár-kelel a szél. A fatörzsek közül időnként előbukkant, majd megint eltűnt egy hatalmas pillangó.

– Aproó – szólalt meg a törpe. – Te kérni akarsz tőlem valamit, nem igaz?

– Kérni? – kérdeztem vissza meglepetten. – Ugyan mit?

A törpe fölvevett egy faágat, és egy csillagot rajzolt vele a földre.

– Arról a lányról beszélek! Kell neked, vagy nem?

Hiszen ez a nyolcas folyamathoz érkezett, csodaszép lányról beszél! Megdöbbenem, hogy erről is tud. De hát álmunkban minden lehetséges.

– Kelleni kell. De téged mire kérjelek meg? Ezt nekem kell megoldanom.

– Kevés vagy hozzá!

– Tényleg? – sértődtem meg kicsit.

– Tényleg. Kevés vagy. Hiába idegeskedsz, amihez kevés vagy, ahhoz kevés vagy – jelentette ki a törpe.

Talán igaza is van, gondoltam. Ahogy mondja. Akárhonnan nézzük, átlagos pasi vagyok. Semmivel nem vághatok föl mások előtt. Gazdag se vagyok, jóképű se, nagy dumás se. Tehetséges se. Nem vagyok rossz természet, és lelkiismeretesen végzem a munkám. A kollégáim is kedvelnek. Strapabíró vagyok. De nem az a típus, akibe első pillantásra beleszeretnek a lányok. Én sem hittem, hogy egy olyan szépséget egykönnyen meg tudnék szerezni.

– De ha én segítek egy kicsit, talán menni fog – súgta a törpe.

– Segítesz? De miben? – kérdeztem feltámadó kíváncsisággal.

– Miben, hát a táncban! Az a lány szeret táncolni. Ha ügyesen táncolnál előtte, máris a tied lenne. Csak oda kellene állnod a fa alá, és várnod, hogy magától az öledbe hulljon a gyümölcs.

– Megtanítanál táncolni?

– Meg – mondta a törpe. – De egy-két nap alatt nem fog menni. Ha mindennap szigorúan gyakorolsz, akkor is legalább fél év kell. Legalább ennyit kell gyakorolnod, hogy táncoddal rabul ejthesd az emberek szívét.

Csalódottan ingattam a fejem:

– Akkor nem fog menni. Fél év alatt biztosan megszerzi egy másik pasas.

– Mikor megy táncolni?

– Holnap – feleltem. – Holnap, szombat este megy táncolni a táncsarnokba. Én is ott leszek. És felkérem táncolni.

A törpe a faággal néhány egyenes vonalat húzott a földre, majd áthúzta a vonalakat: bizarr diagramot rajzolt. Csendben figyeltem rajzolható kezét. Aztán kiköpte és eltaposta végigszívott cigarettáját.

– Más módszer is létezik. Ha tényleg kell az a nő – mondta. – Kell, mi?

– Persze, hogy kell – feleltem.

– Akarod tudni, hogy milyen módszer? – kérdezte.

– Hadd halljam! – mondtam.

– Semmi nehézség nincs benne. Én a testedbe költözöm. Kölcsönveszem a tested, és táncolok. Erős vagy és egészséges, biztos nem fog megártani egy kis tánc.

– Bírom a terhelést, az biztos, senki sem bírja jobban – értettem egyet. – De tényleg lehetséges ilyesmi? Hogy a testembe költözz és táncolj.

– Lehetséges. Így tutira megkapod a lányt. Garantálom. És nem csak őt. *Bármelyik* lányt.

Nyelvem hegyével megnyaltam a számat. Valahogy túl szép a történet. Mert annak is megvan az esélye, hogy ha egyszer belém költözött a törpe, többet nem jön ki, és a végén elrabolja a testemet. Kellene a csaj, de ennyire talán mégse.

– Aggódsz, mi? – szólalt meg a törpe, mintha belém látna. – Hogy nem rabolom-e el a testedet.

– Mert ilyet is, olyat is hallottam rólad – feleltem.

– Csúnya pletykákat – mondta.

– Hát igen – ismertem el.

A törpe mindentudó arccal elvigyorodott:

– Pedig aggodalomra semmi ok! Még én sem tudnám csak úgy egyszerűen örökre elvenni más testét. Ahhoz szerződést kellene kötnünk. Ilyesmi csak akkor lehetséges, ha mindkét fél beleegyezik. Te meg ugyebár nem akarod, hogy örökre az enyém legyen a tested?

– Persze, hogy nem – rázkódtam össze.

– De az nekem sem üzlet, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül segítsek a lány elcsábításában. Tehát – emelte föl ujját a törpe – van egy feltételem. Nem olyan nehéz feltétel, de azért feltétel.

– Mi az?

– Én beléd költözöm. Elmegyünk a táncsarnokba, te felkéred a lányt, és rászeded a táncoddal. Aztán a magadévá teszed. De elejétől a végéig csöndben kell lenned. Egyetlen szót sem szólhatsz, amíg nem lett a tied. Ez a feltételem.

– Nem tudok elcsábítani egy lányt, ha nem szólalhatok meg – vitatkoztam.

– Emiatt ne aggódj! – rázta fejét a törpe. – Az én táncom mellé nem kellene szavak, hogy megszerezz egy nőt. Nem lesz gond. De onnantól, hogy beléptél a csarnokba, odáig, hogy tied lett a nő, tilos megszólalnod. Világos?

– És ha megszólalok? – kérdeztem.

– Akkor az enyém a tested – mondta szenvtelenül a törpe.

– És ha egy hang nélkül bírom végig?

– Tied a nő. Én kiszállok a testedből, és visszamegyek az erdőbe.

Nagyot sóhajtottam, próbáltam kitalálni, hogy mitévő legyek. Addig a törpe megint megfogta az ágat, és fura ábrát rajzolt a földre. Odaszállt egy pillangó, az ábra közepére telepedett. Megmondom őszintén, féltem. Nem voltam benne biztos, hogy ki fogom bírni egyetlen szó nélkül. De az is biztos, hogy másképpen nem fogom a karjaimban tartani azt a lányt. Felidéztem, ahogy az elefántkőrmöt faragta a nyolcas folyamatnál. Mindenáron meg akartam szerezni.

– Benne vagyok – mondtam. – Próbáljuk meg!

– Megállapodtunk – vágta rá a törpe.

A táncsarnok az elefántgyár főbejárata mellett volt, szombat esténként zsúfolásig megtelt a gyárban dolgozó fiatal munkásokkal és munkáslányokkal. Szinte minden egyedülálló férfi és nő eljön a gyárból. Táncolunk, iszogatunk, összejövünk beszélgetni a barátainkkal. A szerelmespárok meg egy idő után eltűnnek a közeli árnyasban.

„Ó, de hiányzott”, lelkesedett bennem a törpe. „Igen, erről szól a tánc! Tömeg, alkohol, fények, izzadságszag, a lányok illata: ó, de hiányzott!”

Átvágtam a tömegen, a lányt kerestem. Néhány ismerős hátba veregetett és megszólított. Üdvözlésül visszamosolyogtam, de egyetlen szót sem szóltam. Aztán játszani kezdett a zenekar, de a lányt nem találtam.

„Ne rohanj! Fiatal még az este. Csak most kezdődik a multság!” – mondta a törpe.

A parkett kör alakú volt, lassan forgatta egy motor. Körülötte végig székek és asztalok voltak elhelyezve. A magas mennyezetről óriási csillár lógott, a gondosan megpuccolt táncparkett olyan csillogással verte vissza a fényt, mint egy jégtábla. A terem egyik oldalát megemelték, mint sportcsarnokokban a közönség helyét, oda telepítették a zenekari emelvényt. Azon két teljes zenekar sorakozott fel, félóránként cseréltek, egész este szakadatlanul szólt a csodálatos zene. A jobb oldali zenekar két dobfelszereléssel jött, és az összes zenész egy vörös színű elefánt jelét viselte a mellén. A bal oldali csapat fő attrakciója az volt, hogy tíz harsonást hoztak, az ő jelük a zöld elefánt volt.

Leültem egy székre a parkett szélénél, meglazítottam a nyakkendőmet, elszívtam egy cigit. Óradijas táncoslányok jelentek meg az asztalomnál, egyik a másik után, hogy „nem táncolunk, szépfiú?”, de nem törődtem velük. Csak könyököltem, sörrel locsoltam a torkom, és vártam, hogy felbukkanjon a lány. Eltelt egy óra, de a lány sehol. Keringő, foxtrott, dobverseny, trombitaszólók suhantak át és mentek pocsékba a táncparkett fölött. Lehet, hogy nem is akart táncolni jönni, csak szórakozott velem. Ez volt az érzésem.

„Ne izgulj – súgta a törpe. – Biztos, hogy eljön, légy türelmes!”

Már kilenc is elmúlt, mire a lány megjelent a csarnok bejáratánál. Fényesen csillogó, szűk egyrészes ruhát vett föl, hozzá fekete magas sarkút. Olyan káprázatos és szexis volt, hogy az egész tánccsarnok elhalványult és elpárologni látszott mellette. Néhány fiatal fickó azonnal kiszúrta, és kísérőjének ajánlkozott, de mindegyiküket elutasította egy laza mozdulattal.

Nyugodtan kortyolgattam a sörömet, tekintetemmel követtem a lányt. A táncparkett átellenes oldalán ült le egy asztalhoz, nagyjából velem szemben, kért egy piros színű koktélt, és rágyújtott egy vékony, sodort cigarettára. Az italához szinte hozzá sem nyúlt. Elszívta és elnyomta a cigarettáját, fölállt, és mintha egy ugródeszka felé igyekezne, határozott léptekkel kísért a parketre.

Egyedül táncolt. A zenekar éppen egy tangót játszott. A lány csodálatosan mozgott a zenére. Lenyűgöző volt nézni. Ahogy ívbe hajlította testét, hosszú, göndör fekete haja szellőként suhant a parkett fölött, vékony fehér ujjai képzeletbeli húrokat pengettek lágyan a levegőben. Teljesen elengedte magát, egyedül, a saját örömeire táncolt. Nem tudtam róla levenni a szemem, és hirtelen úgy éreztem, mintha az álmom folytatásában lennék. Összezavarodtam. Fölhasználok egy álmot, hogy egy másikat csináljak belőle? De hova lett akkor a valódi önmagam?

„Remek táncos a leányzó – szólalt meg a törpe. – Vele érdemes lesz táncolni. Induljunk!”

Szinte öntudatlanul álltam föl az asztaltól, hogy a táncparketre menjek. Félretoltam az útból néhány fickót, a lány mellé álltam, összecsaptam a bokám, cipősarkam koppanásával üzentem meg mindenkinek, hogy táncolni fogok. A lány tánc közben felém pillantott. Én szélesen rámosolyogtam. Nem viszonzta a mosolyt, csak táncolt tovább egymagában.

Először lassan mozogtam. Aztán begyorsultam, végül úgy táncoltam, mint a forgószél. Már nem uralkodtam a testemen. Kezem, lábam, fejem akaratomtól függetlenül, szabad belátásuk szerint mozogtak. Átadtam magam a táncnak, közben hallottam a csillagok járását, a tenger áramlását, a szél rezdülését. Úgy éreztem, a táncnak ilyennek kell lennie. Lépegettem, a karom tekergettem, a fejem ráztam, pörögtem-forogtam. A fejemben fehér fénygömbök pattantak szét, ahogy újra és újra megperdültem.

A lány felém pillantott. Hozzám igazodva pörgött-forgott és lépegetett. Éreztem, hogy benne is szétrobban a fény. Nagyon boldognak éreztem magam. Életemben először.

„Mit szólsz, hát nem sokkal kellemesebb, mint az elefántgyárban melózni?” – kérdezte a törpe.

Nem válaszoltam. Annyira kiszáradt a szám, hogy ha akartam volna, sem tudtam volna megszólalni.

Hosszú órákon át táncoltunk. Én vezettem, a lány követett. Az idő megszűnt, örökkévalósággá vált. Végül a lány a végsőkéig kimerülten felhagyott a táncsal, és belém karolt. Én magam is – vagy talán inkább a törpe – megálltam. Egymás tekintetibe feledkeztünk a parkett kellős közepén. A lány kicsit lehajolt, levetette és a kezébe fogta fekete magas sarkúját, majd ismét rám nézett.

Elindultunk a tánccsarnokból, a folyó mentén sétáltunk. Autóm nem volt, úgyhogy kénytelenek voltunk vég nélkül gyalogolni.

Az út enyhe emelkedőbe ment át, mindent betöltött körülöttünk egy éjszaka virágzó fehér virág illata. Ha hátrapillantottunk, a gyárépületek feketéllő tömbjeit láttuk magunk előtt. A tánccsarnokból sárga fény és egy dzsessz-szám akkordjai áradtak kifelé, mint a virágpor. Lány szellő fújdogált, a holdfény nedvesen csillogott a lány haján.

Egyikünk sem szólalt meg. Az után a tánc után nem volt szükség szavakra. A lány végig úgy karolt belém, mint egy vak, akinek mutatják az utat.

Az emelkedő végén óriási rétet találtunk. Fenyőfák övezték, olyan volt, mint egy kis tó. Mindenütt lány, derékig érő fű borította, mely úgy lengedezett az esti szellőben, mintha táncolna. Itt-ott ragyogó szirmú virágok nyújtóztak, a bogarakat hívogatva.

Átkaroltam a lányt, a rétet közepére sétáltam vele, és szó nélkül a fűbe döntöttem.

– Milyen szótlan vagy! – nevetett, elhajította a cipőjét, és nyakam köré fonta a karját. Megcsókoltam, kicsit eltávolodtam tőle, mert látni akartam az arcát. Álomszép volt. Magam sem hittem, hogy a karomban tarthatom. Lehunyta a szemét, várta, hogy megcsókoljam.

És abban a pillanatban kezdett elváltozni az arca. Először valami puha, fehér mászott elő az orrlyukából. Egy lárva. Olyan hatalmas, amelyet még életemben nem láttam. Aztán mindkét orrlyukából egymás után másztak elő a lárvák, és hirtelen gyomorforgató, dögletes szag kezdett terjengeni. A lárvák a száján át a torkába furakodtak, néhány pedig a hajáig kapaszkodott föl a szemén keresztül. Orrán felkunkorodott a bőr, mögüle kifolyt a megolvadt hús, csak két sötét üreg maradt utána. Onnan továbbra is özönlöttek a lárvák, ellepték a rothadt húst.

Mindkét szeméből genny áradt. Gennyben úszó szemgolyói kétféle háromszor ijesztően megremegtek, majd arca két szélére folytak. Szemüregéi mélyén fehér fonalgombolyagokként mozgott a temérdek lárva. Rothadt agyvelején is élőszködtek. Nyelve óriási, nedvedző meztelen csigaként lógott a szájából. Ínye megolvadt, kipotyogtak fehér fogai. Végül maga a szája is olvadtan vált le. Hajhagymái vért öklendeztek, szálanként hullott ki a haja. Fején mindenféle lárvák bukkantak elő, nedves fejbőrén lakmározta. A lány karjainak szorítása így sem engedett a vállam körül. Nem tudtam szabadulni az öleléséből, az arcomat sem tudtam elfordítani,

még csak a szememet sem tudtam lehunyni. Gyomrom tartalma már a torkomnál járt, mégsem tudtam kiadni magamból. Úgy éreztem, mint akinek mindenestül kifordították a bőrét. Fülemben felhangzott a törpe kacaja.

A nő arca tovább olvadt. Aztán izmai egy pillanatnyi feszülésére szétkattant az állkapcsa, húsmassza, genny és lárvák darabjai lövelltek elő belőle.

Mélyen beszívtam a levegőt, fel akartam üvölteni. Azt kívántam, mindegy, hogy ki, csak szabadítson ki ebből a pokolból. Végül azonban nem kiáltottam. Szinte ösztönösen megéreztem, hogy *ez egyszerűen nem lehetséges*. Ez a törpe mesterkedése. Azt akarja, hogy kiáltsak föl! Mert ha fölkiáltottam, örökre övé a testem. Erre játszik.

Elszántam magam, és becsuktam a szemem. Ezúttal minden ellenállás nélkül, simán leereszkedett a szemhéjam. És abban a pillanatban meghallottam a rét fölött elsuhanó szél hangját. Éreztem a lány hátamba mélyedő ujjait. Átöleltem, magamhoz húztam, és ajkamat ahhoz a rothadt húsrészhez érintettem, ahol valaha a szája volt. Arcomat nedves hús és dagadt lárvatömegek érték, orromba elviselhetetlen dögszag hatolt. De ez csak egyetlen pillanatig tartott. Ahogy kinyitottam a szemem, ismét a gyönyörű lánnyal csókolóztam. Hamvas barackszín orcáján tündökölt a lágy holdfény. És megértettem, hogy legyőztem a törpét. Végül kibírtam egyetlen hang nélkül, megcsináltam!

„Te nyertél – hallottam a törpe kimerült hangját. – Tied a nő. Én meg kiszállok.”

Azzal elhagyta testemet.

„De ezzel nem végeztünk! – szólalt meg újra. – Akárhányszor legyőzhetsz. De veszíteni csak egyszer veszíthetsz. És ha egyszer vesztettél, azzal mindennek vége. Márpedig egyszer biztosan veszíteni fogsz. Na, akkor lesz vége. Figyeltél? Mert én türelmesen várom azt a napot!”

„Miért pont én? – üvöltöttem vissza a törpének. – Miért nem valaki más?”

A törpe azonban nem válaszolt. Csak nevetett. Kacaja még a levegőben úszott egy ideig, de aztán beleveszett a szélbe.

A törpe igazat mondott. Ma az ország minden rendőre a nyomomban van. Valaki, aki látott a csarnokban táncolni – talán az az öregember –, értesítette a hatóságokat, jelentette, hogy testembe költözött a táncoló törpe. A

rendőrök elkezdtek megfigyelni, minden ismerősömet behívták és vallatóra fogták. A cimborám bevallotta, hogy korábban beszéltem egyszer a törpéről. Elfogatóparancsot adtak ki ellenem. A rendőrség körülvette a gyárat. A gyönyörű lány a nyolcas folyamatról átjött, hogy figyelmeztessen. Kiszaladtam, bevettem magam a készelefánt-raktárba, felpattantam az egyik elefántra, a hátán menekültem az erdőbe. Az elefantom több rendőrt is agyontaposott akkor.

Majdnem egy hónapja erdőről erdőre, hegyről hegyre menekülök. Bogyókat és bogarakat eszem, folyóvizet iszom, egyelőre még élek. De a rendőrök nagyon sokan vannak. Egyszer biztosan elfognak. És azt mondják, hogy amikor elfogtak, a forradalom nevében csőrőlővel nyolcfele szaggatnak. Így hallottam.

A törpe minden éjjel megjelenik álomban, és azt mondja, engedjem be a testembe.

– Akkor legalább megúszod, hogy elkapjanak és nyolcfele szaggassanak – unszol.

– Cserébe örökké táncolhatok az erdőben, mi? – kérdem erre.

– Úgy van – mondja a törpe. – Te döntöd el, melyik.

Majd felkuncog. Ebből azonban nem tudok választani. Kutyaugatást hallok. Rengeteg kutya ugatását. Nagyon közel járnak.

A délután utolsó kertje

Tizennyolc vagy tizenkilenc éves korom körül vállaltam fűnyírást, vagyis jó tizennégy-tizenöt éve. Elég rég volt.

Azért néha úgy vagyok vele, tizennégy vagy tizenöt év nem is olyan sok. Nem tűnnek olyan távolinak az idők – pár év ide vagy oda most nem számít –, amikor Jim Morrison a *Light My Fire-t* vagy Paul McCartney a *The Long and Winding Roadot* énekelte, mert most ezekről az időkről beszélek. Szerintem én magam sem változtam olyan sokat azóta.

Ami nyilván nem igaz. Persze, hogy sokat változtam. Egy sor dologra nem is lenne más magyarázatom.

Oké, szóval megváltoztam. Ami pedig tizennégy-tizenöt évvel ezelőtt történt, az igenis régen történt.

A környéken – csak mostanában költöztem ide – van egy középiskola, ami útba esik, ha vásárolni vagy sétálni indulok. Látom tornázni, rajzolni, egymást ugratni vagy csak merengeni a diákokat. Nem mintha annyira érdekelne, hogy mit csinálnak, csak nincs más néznivalóm. A cseresznyefákat is nézhetném az út jobb oldalán, de annál azért jobb az iskolások.

Lényeg, hogy elnézegettem őket, és egy nap megdöbbsentem. *Hiszen ezek a srácok tizennégy-tizenöt évesek.* Ez valóságos felfedezés, kisebb döbbenet volt. Tizennégy vagy tizenöt éve még meg sem születtek, vagy ha megszülettek is, csak öntudatlan, rózsaszín húsdarabok voltak. Most már rúzsosznak magukat, dohányoznak a tornaszertár sarkában, maszturbálnak, ömlengő képeslapokat küldözgetnek lemezlovasoknak, vörös festékszóróval falfirkákat hagynak maguk után, és – esetleg – a *Háború és békét* olvassák.

Ez kész, gondoltam.

Mit is csináltam én tizennégy-tizenöt évvel ezelőtt? Hát füvet nyírtam.

Az emlékezet olyan, mint egy regény, a regények olyanok, mint az emlékezet.

Erre azóta döbbsentem rá, mióta elkezdtem regényeket írni. Az emlékezet egy regényhez hasonló, a regények meg... satöbbi.

Próbálok szépen összefogni, de a szöveg hol erre indul el, hol arra, a végén már szövegnek is alig nevezhető. Mint egy halom kimerült kismacska egymás hegyén-hátán: langyos és ingatag. Hogy ezt pénzért fogják adni – késztermékként! –, időnként mélységes szégyenérzettel tölt el. Van, hogy szó szerint bele is pirulok. És amibe én belepírulok, abba bele fog pirulni mindenki más is.

Ha azonban az emberi létezés viszonylag egyszerű motivációkon alapuló, meglehetősen abszurd cselekvések sorozatának tekintjük, már nem is érdekes, hogy mi helyes és mi helytelen. Az számít, hogy megszületnek emlékeink, létrejöhetnek regényeink. És ez a gépezet örökmozgó, senkinek nem áll módjában megállítani. Körbekattogja a világot, végtelen vonalat húz maga után a földfelszínre.

Remélem, ez most jól fog sikerülni! De mitől sikerülne jól? Nem megy az olyan könnyen.

De mit tudok tenni?

Visszatérek a kismacskákhoz, megint egymás hegyére-hátára rakosgatom őket. Kimerültek és nagyon puhák. És mit szólnak majd vajon, ha kinyílik a szemük és felfedezik, hogy rakosgatják őket, mint tábortűzhöz a fahasábokat? Talán csak annyit: jé, de fura. Ha így lesz – ha ennyivel elintézik –, megúsztam.

Szóval így vagyunk.

Tizennyolc vagy tizenkilenc éves voltam, amikor fűnyírást vállaltam, vagyis ez elég régi sztori. Akkoriban volt egy velem egykorú barátnőm, de bizonyos okokból egy távoli városban lakott. Egy évben összesen két hetet lehettünk együtt. Ebben a két hétben szexeltünk, moziba mentünk, viszonylag drága helyeken ettünk, és egyfolytában, parttalanul beszélgettünk. A végén menetrendszerűen összevesztünk, kibékültünk, majd megint az ágyban kötöttünk ki. Vagyis rövidfilmbe sűrítve, kapkodva teljesítettük, amit az átlagos szerelmespárok szoktak.

Mostanra már nem is tudom, hogy tényleg szerettem-e ezt a lányt. Ó magára emlékszem, de ezt nem tudom. Együtt kajálni is szerettem vele, azt is szerettem nézni, amint egyesével megszabadul a ruháitól, szerettem, hogy olyan puha belül. És szerettem elnézni, amint szex után a mellemre hajtja fejét, beszélgetünk, és aztán elalszik. De csak ennyi maradt meg. Ennél többet egyszerűen nem tudok felidézni vele kapcsolatban.

A vele töltött pár hetet leszámítva nagyon egyhangú volt az életem. Bejártam az egyetemre, meghallgattam az előadásokat, átlagos osztályzatokat szereztem. Egymagámban moziba jártam, céltalanul bókásztaam a városban. Volt egy jó lányhaverom is. Járt ugyan valakivel, de sokat mászkáltunk el kettesben, és rengeteget beszélgettünk. Ha egyedül voltam, rock and roll-lemezeket hallgattam. Boldognak is éreztem magam, közben boldogtalannak is. De ebben az életkorban mindenki így van ezzel.

Egy július eleji nyári reggelen hosszú levél érkezett a barátnőmtől: szakítólevél. Egész idő alatt szerettelek, és most is szeretlek, és ezután is... blabla. Lényeg, hogy szakítani akar. Új barátja van. A fejem csóváltam, elszívtam hat cigit, kimentem meginni egy dobozos sört, visszamentem a szobába, és megint rágyújtottam. Aztán eltörtem három, az asztalon heverő HB-s ceruzát. Nem, nem dühöngtem. Egyszerűen csak nem tudtam, most mit csináljak. Utána átöltöztem, munkába indultam. Akkoriban sokan mondták, hogy „milyen vidám vagy mostanában”. Ki érti az életet?

Abban az évben részidőben fűnyírást vállaltam. A cég irodája az Odakjú vasútvonal Kjódo állomásánál volt, és elég jól ment nekik az üzlet. A legtöbb ember, ha házat épít, gyepet is telepít a kertjébe. Ha mégsem, akkor kutyát tart. Feltételes reflex, tisztára. Vannak, akik egyszerre mindkettőt bevállalják. Az sem rossz. A gyep szép zöld, a kutya aranyos. Azonban fél év sem telik bele, és a többség máris megunja. A fűvet nyírni kell, a kutyát meg sétáltatni. Ezt senki nem mondta előre!

Lényeg, hogy ilyen háztulajdonosoknál nyírtuk a fűvet. Előző nyáron, a tanulmányi osztály hirdetései között találtam ezt a munkát. Többen is jelentkeztünk, de a többiek mind elég hamar abbahagyták, egyedül én maradtam. A meló nehéz volt, a pénz viszont nem rossz. És nem sokat kellett másokkal beszélgetni. Nekem való. Viszonylag szép összeget sikerült összepórolnom náluk. Gondoltam, abból elutazhatunk nyáron a barátnőmmel. Most azonban, hogy szakítottunk, se utazás, se semmi. A szakítólevél kézhezvétele után egy hétig töprengtem, mit kezdjek azzal a pénzzel. Mondjuk semmi más nem volt, amin töprengennem kellett volna. Leírhatatlan egy hét volt. Idegennek láttam a saját testemet. A kezem, az arcom, a farkam: semmi sem tűnt a sajátomnak. Elképzeltam a barátnőmet valaki más karjában. Valaki – egy ismeretlen – az apró mellbimbóját harapdálja. Bizarr érzés volt. Olyan, mintha én meghaltam volna.

Nem tudtam kitalálni, hogy mire költsem a pénzt. Egy ismerős megkérdezte, nem akarok-e autót – egy ezer köbcentis, használt Subarut – venni. Elég sok kilométer volt benne, de nagyon egyben volt, és nem is adták volna drágán. Mégsem volt hozzá kedvem. Aztán azon gondolkodtam, hogy nagyobbra cserélem a hifim hangfalát, de egy kis lyukban laktam egy faszerkezetes házban, nem lett volna értelme. Elköltözhettem volna, de erre semmi okom nem volt. És ha elköltöznék, már nem maradna a hangfalra.

Nem volt mire költenem a pénzt. Vettem egy nyári pólót meg néhány lemezt, a többi pénz megmaradt. Beszereztem továbbá egy jó teljesítményű Sony tranzisztoros rádiót. Nagy hangfala volt, és kiváló volt az FM-vétel.

A leírhatatlan hét után rájöttem valamire. Ha nincs mire költenem a pénzt, akkor nincs értelme még többet keresnem.

Egy reggel bejelentettem a fűnyíró cég tulajdonosának, hogy felmondok. Lassan el kell kezdenem a vizsgákra tanulni, és előtte utazgatnék is egy kicsit, magyaráztam. Azt mégsem mondhattam, hogy nincs szükségem több pénzre.

– Aha, aha. Jaj, de kár! – mondta a cégvezető (aki maga is úgy nézett ki, mint egy kertész, aki jött megmetszeni a fákat), és a sajnálkozása őszinte volt. Felsóhajtott, ledobta magát egy székre, és végigpöfékelt egy cigarettát. Fejét forgatta, megropogtatta kicsit a nyakát. – Pedig maga nagy segítség volt! A legrégebbi diákmunkásom, az ügyfelek is szeretik! Nagyon jó munkát végzett, na, fiatal létére.

Megköszöntem. Egyébként tényleg nagyon szerettek az ügyfelek. Ugyanis alapos voltam. A legtöbb diákmunkás végigment a nagy elektromos fűnyíróval, a maradék, apró szögleteket már épp csak megcsinálgatta. Így gyorsabb is, és kevésbé fárasztó. Én pont fordítva. A géppel elintéztem a nagyját, és sok időt szántam az apró igazításokra. Azokat a sarkokat is szépen kitisztítottam, ahova nem fért be a gép. Magától értetődik, hogy tetszetős lett a végeredmény. Csak ez így nem kifizetődő, mert a bérünket fixen meghatározták a kertekre. Az ár a kert hozzávetőleges területe alapján dőlt el. Tetejébe a derekam is megfájdult, mert szinte végig hajlongtam munka közben. Aki nem próbálta, fogalma sincs róla, milyen ez. Míg hozzá nem szoktam, lépcsőzni is alig bírtam.

Nem azért dolgoztam ilyen alaposan, mert az ügyfelek elismerésére vágytam. Talán hihetetlen, de egyszerűen csak szerettem füvet nyírni. Minden reggel megélezem a sövénynyírót, kisteherautóval – platóján a

fűnyíró – kimegyek az ügyfélhez, és lenyírom a fűvet. Sokféle kert van, sokféle gyep, sokféle háziasszony. Szelíd és kedves is, utálatos is. Sőt, olyan fiatal asszonyka is, aki bő pólóban, melltartó nélkül elém guggol, amint a fűvet nyírom, és egész a mellbimbójáig bepillantást enged.

De én csak nyírtam a fűvet. A legtöbb kertben mindig jól meg volt már növe. Valóságos fűtenger várt. De minél jobban burjánzott a fű, én annál több értelmét éreztem a munkámnak. Mire elkészültem, mintha kicserélték volna a kertet. Nagyon jóleső érzés volt. Mint amikor elvonulnak a nehéz felhők, és mindent elönt a napfény.

Egyetlenegyszer – persze munka után – lefeküdtem a ház asszonyával. Harmincegy vagy harminckét éves lehetett. Apró termetű volt, kicsi, feszes mellekkel. Vaksötét szobában szeretkeztünk, minden redőny lehúzva, minden lámpa leoltva. Magán hagyta egyrészes ruháját, csak a fehérneműjéből bújt ki, és meglovagolt. Nem engedte, hogy a melle alatt megérintsem. Ijesztően hideg volt a teste, csak a vaginájában volt meleg. Szinte egyetlen szót sem szólt. Én is csendben voltam. Ruhaujja suhogott a csendben, hol gyorsult, hol lassult a suhogás. Közben megszólalt egyszer a telefon. Egy darabig csörgött, aztán abbahagyta.

Utóbb megfordult a fejemben, hogy talán emiatt szakítottunk a barátnőmmel. Irreális gondolat volt, de valahogy átsuhant a fejemen. Hogy a miatt a fel nem vett telefon miatt mentünk szét. De ez mindegy. Elmúlt.

– Viszont bajban vagyok – jelentette ki a tulaj. – Ha maga most itt hagy, nem tudom teljesíteni a felvett rendeléseket. Egyébként is ilyenkor van a legtöbb dolgunk.

Való igaz, az esős évszakban nagyon gyorsan nő a fű.

– Nem tudna maradni még egy hetet? Addigra új belépők is lesznek, valahogy kihúzó. Ha segít még egy hetet, bonuszt is kap!

Rendben van, feleltem. Nem volt különösebb tervem a hétre, de főképpen semmi bajom nem volt a munkával. Milyen fura, gondoltam. Elhatározom, hogy nincs szükségem többre, és abban a pillanatban jön a pénz.

Három napig sütött a nap, aztán egy napig esett, majd megint kisütött három napra. Így telt az utolsó hetem.

Nyár volt. Méghozzá elbűvölő, csodálatos nyár. Határozott körvonalú fehér felhők úsztak az égen. A napsugarak perzselték a bőrömet. A hátam háromszor is lehámlott, mindenhol feketére sült. Még a fülem mögött is.

Utolsó munkanapom reggelén pólóban, rövidnadrágban, teniszcipőben, hozzá napszemüvegben a kisteherautóba pattantam, és indultam utolsó kertem felé. Az autóban rossz volt a rádió, úgyhogy magammal vittem a tranzistorost, és rock and rollt hallgattam vezetés közben. Creedence-t, Grand Funkot, ilyesmit. Minden a nyári napkorong körül forgott. Én füttyörésztem, amikor meg nem, akkor dohányoztam. Az amerikai hadsereg rádióadója, a FEN szólt, a hírolvasó furán hangsúlyozta a vietnami helyneveket.

Utolsó munkahelyem a Jomiuri Land Vidámpark közelében volt. Ez mondjuk érdekes. Ha valaki Kanagava megyében lakik, miért Tokió Szetagaja kerületéből rendel fűnyírást?

Reklamálni persze semmi jogom. Én választottam ezt a melót. Reggelente, amikor beérünk a céghez, az összes aznapi munkahely a táblára listázva vár, abból mindenki kiválasztja, hova akar menni. Legtöbbször a közeli helyekre csapnak le. Nem telik az idő az oda-vissza utazással, annyival több kertet meg lehet csinálni. Én éppen ellenkezőleg, lehetőség szerint a távoli munkahelyekre hajtok. Mindig. A többiek furcsállották is ezt a szokásomat. Ugyanis mint korábban már említettem, én voltam a legrégebbi diákmunkás, így én választhattam először a munkahelyek közül.

Minden különös ok nélkül választottam a távoli helyeket. Egyszerűen csak szerettem távoli kertek távolban burjánzó fűvét nyírni. Szerettem távoli utak mentén feltáruló távoli tájakat látni. Na, ezt aztán magyarázhattam volna, biztos nem találok megértésre.

Az összes ablakot lehúztam az autóban, úgy vezettem. Ahogy távolodtam a várostól, egyre hűvösebb lett a szél, egyre élénkebb a zöld. Egyre erősebben érződött a fű és a kiszáradt föld szaga, a felhők éles körvonallal váltak el az égtől. Csodálatos idő volt. Arra való, hogy kirándulni menj egy lánnyal. A hús tengerre és a tengerpart forró homokjára gondoltam. Meg egy légkondicionált kis szoba *ropogós*, kék lepedőjére. Ennyi. Semmi más nem jutott eszembe. Csak a tengerpart és a kék lepedő képe váltogatták egymást a fejemben.

Még akkor is, amikor egy benzinkúton teletankoltam a kocsit. A kút melletti fűbe heveredtem, és bambán néztem, amint a benzinkutas ellenőrzi az olajsintet és megtörli az ablakot. Ha a földhöz szorítottam a fülem, ezerféle hangot hallottam. Távoli hullámokét is. Ami nyilván lehetetlen. Egyszerűen csak összekeveredett a sok, földbe rekedt hang. Elöttem falevél hevert, apró bogár mászott rajta. Apró, szárnyas zöld bogár. Mikor a levél

csúcsára ért, habozott kicsit, megfordult, és elindult visszafelé ugyanazon az úton. Nem igazán tűnt csalódottnak.

Tíz perc alatt megvolt a tankolás. A benzinkutas dudált egyet, hogy jelezze.

A ház, ahova igyekeztem, egy domboldalban volt. Lankás, elegáns dombvidéken. A kanyargós utat mindkét oldalon gyertyánsor szegélyezte. Az egyik ház kertjében két pucér kisfiú locsolta egymást slaggal. A felfelé törekvő vízgőzben vagy ötvencentis kis szivárvány látszott. Valaki nyitott ablaknál zongorázott.

A házsám alapján könnyen odataláltam. Leparkoltam a kapu előtt, becsöngettem. Senki nem válaszolt. A környék ijesztően *csendes* volt. Sehol egy lélek. Megint becsöngettem. És türelmesen vártam, hogy válaszoljon valaki.

Barátságos, kellemes ház volt. Krémszínűre vakolt épület, a tető közepe táján ugyanolyan színű, négyszögletes kéménnyel. A szürke keretű ablakokban fehér függönyök lógtak, habár a kereteket és a függönyöket is igencsak kifakította a nap. Régi ház volt, de nagyon jól állt neki, hogy régi. Nyaralóhelyeken látni ilyeneket: fél évig laknak bennük, fél évig üresen állnak. Ezt is hasonló hangulat lengte körül. Valami okból nem érződött rajta az élet szaga.

A kertet francia stílusú, csak derékig érő téglakerítés övezte, a kerítésen derékmagasságtól rózsasövény nőtt. A rózsák teljesen elnyíltak, zöld leveleik fényesen rezegtek a szikrázó nyári fényben. Azt nem láttam, hogy milyen állapotban van a gyeper, mindenesetre a kert elég nagy volt, hatalmas kámforfa vetett benne hús árnyat a ház krémszínű falára.

Mikor harmadszorra is becsöngettem, lassan feltárult a bejárati ajtó, és megjelent egy középkorú nő. Egy hihetetlenül nagydarab nő. Én se vagyok éppen kicsi, de ez a nő még nálam is legalább három centivel magasabb volt. A vállbősege sem volt semmi, és valamiért dühösnek látszott. Ötven körül járhatott. Ha szép nem is volt, az arcvonásai szabályosak. Bár ha szabályosak is, nem olyan arca volt, amely azonnal szimpátiát ébreszt. Dús szemöldöke és szögletes álla azt sugallták, hogy határozott természet, aki nem hátrál meg, ha kitalált valamit.

Álmos, zavaros szemekkel nézett rám, mint akinek semmi kedve velem foglalkozni. Kicsit őszülő, kemény szálú, hullámos haja volt, egyrészes barna pamutruhájából két vastag kar kandikált ki. Hófehér karok.

– Jöttem lenyírni a füvet – mondtam, és levettem a napszemüvegem.

– A füvet? – fordította el kérdően a fejét.

– Igen, telefonos rendelést kaptunk.

– Igen. Ja tényleg, a fű. Hányadika van ma?

– Tizennegyedike.

Ásított egyet:

– Szóval tizennegyedike.

Aztán megint ásított. Mint aki egy egész hónapot átaludt.

– Van egy cigije? – kérdezte.

Rövid *Hope*-ot vettem elő a zsebemből, megkínáltam, gyufával tüzet is adtam neki. Hosszan, élvezettel fújta ki a füstöt az ég felé.

– Mennyibe lesz ez? – kérdezte.

– Az időre érti?

Felszegte az állát, bólintott.

– Attól függ, mekkora terület, és mennyire nőtt meg a fű. Megnézhetem?

– Persze. Hogy akar nekiállni, amíg nem nézte meg?

Követtem a kertbe. Sík, téglalap alakú, vagy kétszáz négyzetméteres kert volt. Dús hortenziabokrok, egy kámforfa, meg a gyep. Az ablak alá két üres madárkalitka volt kidobva. A kertet nagyon szépen rendben tartották, a fű annyira rövid volt, hogy tulajdonképpen fölösleges lett volna lenyírni. Csalódottan néztem.

– A fű még vagy két hetet kibír – mondtam.

A nő kicsit felhorkantott:

– Én rövidebb füvet akarok. Azért fizetek. Ha én azt mondom, hogy nyírja le, magának nem teljesen mindegy?

Ránéztem. Igaza van. Bólintottam, gyors fejszámolást végeztem.

– Négy óra alatt kész lesz.

– De lassan dolgozik!

– Ha nem gond, inkább lassan dolgoznék – mondtam.

– Ahogy jólesik – felelte.

Előszedtem a kocsiból a fűnyíró gépet, a sövénynyírót, a gereblyét, a szemeteszsákot, a jeges kávé termoszomat meg a tranzistoros rádiót, és mindent behordtam a kertbe. A nap lassan delelni készült az égen, egyre följebb kúszott a hőmérséklet. Míg én az eszközeimet cipeltem, a háziasszony vagy tíz pát cipőt sorakoztatott föl a bejáratnál, és egy ronggyal törölgette róluk a port. Mindegyik női cipő volt, egyik részük kisméretű, a másik extra nagy.

– Nem zavarja, ha zenét hallgatok munka közben? – kérdeztem.

A nő a cipők mellett guggolt, most felpillantott:

– Én is szeretem a zenét!

Először összeszedtem a kertből a kavicsokat, utána indítottam be a fűnyírót. Ha bekap egy kavicsot, kicsorbulnak a kések. A gép elején műanyag doboz volt, abba került a lenyírt fű. Ahányszor csak megtelt a doboz, kiöntöttem a tartalmát a szemeteszsákba. Egy kétszáz négyzetméteres kertben elég szép mennyiséget nyírok le, még akkor is, ha nincs megnöve a fű. Perzselt a nap. Levettem átizzadt pólómat, csak a rövidnadrágot hagytam magamon. Mint aki grillezni jött. De így akármennyit ihatok, alul egy csepp sem távozik. Minden folyadékot kiizzadok.

Egy óra fűnyírás után pihentem egy kicsit, jeges kávémat ittam a kámforfa árnyékában. Éreztem, ahogy minden porcikámban fölszívódik a cukor. A fejem fölött szünet nélkül szóltak a kabócák. Bekapcsoltam a rádiót, állomásról állomásra tekergettem, egy tűrhető lemezlovast kerestem. Amikor megszólalt a *Mama Told Me Not to Come* a Three Dog Nighttől, megállítottam a keresőt tekergető kezem, hátamra feküdtem, napszemüvegben néztem az ágakat és a köztük átszűrődő napfényt.

Odajött hozzám a nő, megállt mellettem. Ahogy lentről fölnéztem rá, szinte hasonlított a kámforfához. Jobb kezében poharat tartott. A pohár tartalma jégnek és whiskey-nek nézett ki, lágyan rezgett a nyári fényben.

– Jó meleg van, mi? – kérdezte.

– Az bizony – értettem egyet.

– Hol fog ebédelni?

Az órára pillantottam. Tizenegy húsz volt.

– Tizenkettőkor elugrok valahova. A közelben láttam egy hamburgerárust.

– Főlözleges kimennie. Csinálok magának szendvicset.

– Igazán nem szükséges. Mindig kint szoktam enni.

Szájához emelte a pohár whiskey-t, és egy hajtásra kiitta a felét. Összeszorította a száját, fűjt egyet.

– Úgyis csinálok magamnak is. De nem erőszak, ha nem akarja.

– De, köszönöm szépen.

Nem válaszolt, csak kicsit felszegte az állát. Aztán lágyan ingó vállal visszasétált a házba.

Tizenkettőig a sövénynyíróval dolgoztam. Megigazítottam azokat a részeket, melyeket a gép nem nyírt *egyenletesre, összegereblyéztem*, amit levágtam, utána pedig azokon a részeken is lenyírtam a fűvet, ahova nem fért be a gép. Ehhez a munkához sok türelem kell. Össze is lehet csapni, de alaposan is lehet csinálni. Attól még azonban, hogy alaposak vagyunk, nem feltétlenül kapunk dicséretet. Van, aki azt hiszi, hogy csak szöszmötölünk. Mint már említettem, én elég alaposan dolgozom. Hozzáállás kérdése. Meg a büszkeségé.

Tizenkettőkor megszólalt valahol egy sziréna, akkor a nő betessékelt a konyhába és elém tette a szendvicset.

Nem túl nagy, de rendezett és tiszta konyha volt. Minden fölösleges csicsa nélküli, egyszerű, a célnak pont megfelelő. Az összes konyhai gép régi típusú volt. Már-már nosztalgiát ébresztően régi. Mintha megállt volna az idő. A hatalmas hűtő zúgásától eltekintve mindenütt átható csend uralkodott. Mint valami árnyék, az edényekbe is, az evőeszközökbe is beitta magát a csend. A nő sörrel kínált, de visszautasítottam, azzal, hogy munka közben nem iszom. Helyette narancslevet kaptam. A sört meg ő itta. Az asztalon egy félig kiürült besamelesüveg is volt. A mosogató alatt is mindenféle üres üveg tanyázott.

A sonkás-salátás-uborkás szendvics, amit készített, sokkal finomabb volt, mint amilyennek kinézett. Nagyon finom, dicsértem meg. Mindig is jó szendvicset csináltam, válaszolta erre a nő. Mást nem nagyon tudok, de a szendvicsem jó. Elhunyt férjem amerikai volt, mindennap kért szendvicset. Ha azt kapott, már megelégedett.

Ő maga azonban egyetlen szelettel sem evett. Elcsipegetett két darabka savanyúságot, egyébként csak sörözött. Ráadásul nem is úgy, mint akinek ízlik. Hanem úgy, mint aki jobb híján issza. Az asztal átellenes oldalán ültünk, egyikünk szendvicsezett, másikunk sörözött. A nő többet nem szólt, nekem sem volt mondanivalóm.

Fél egykor visszamentem a kertbe. Az utolsó gyepemre. Ha ezt rendbe tettem, végeztem a gyepekkel.

A FEN rock and roll műsorát hallgattam, közben szépen egyenletesre dolgoztam a fűvet. Újra meg újra összegereblyéztem a levágott adagot, és mint a borbélyok, minden szögéből megszemléltem, hogy nem felejtettem-e ki egy helyet. Fél kettőre végeztem a kert kétharmadával. Folyton szemembe folyt a veritékem, olyankor arcot mostam a kerti kútnál. Minden

ok nélkül többször is erekcióm volt, aztán elmúlt. Még ilyen ostobaságot: fűnyírás közben erekció.

Kettő húszra végeztem a kerttel. Kikapcsoltam a rádiót, levettem a cipőm, és mezítláb sétálgattam a gyepen. Elégedett voltam az eredménnyel. Egyetlen helyet sem felejtettem ki, és mindenhol egyenletesre volt nyírva a fű. Olyan simára, mint egy szőnyeg. Lehunytam a szemem, mélyet lélegeztem. Élveztem a zöld hús érintését a talpamon. Hirtelen azonban kiment belőlem az erő.

„Most is nagyon szeretlek” – állt a barátnőm utolsó levelében. „Kedves és jó embernek tartalak. Nem hazudok. De egyszer csak úgy éreztem, hogy ez talán mégsem elég. Magam sem tudom, honnan jött ez az érzés. Ráadásul borzasztóan hangzik. És ez így nem is magyarázat. Tizenkilenc évesnek lenni borzasztó. Pár év múlva talán jobban el tudom magyarázni. De pár év múlva talán már nem is fog számítani.”

Megmostam a csapnál az arcom, kihordtam a szerszámokat az autóba, tiszta pólót vettem. Aztán bekopogtam a bejárati ajtón, és jelentettem, hogy elkészültem.

– Nem iszik egy sört? – kérdezte a nő.

– Köszönöm – mondtam. Mi bajom lehet egy sörtől?

A kert végébe álltunk, és szemügyre vettük a gyepet. Én a sört ittam, a nő vodka-tonikot citrom nélkül, egy hosszú pohárból. Az italboltokban osztogatnak ilyen poharat a vásárlás mellé. Továbbra is lármáztak a kabócák. A nőn egyáltalán nem látszott meg, hogy ivott. Csak kissé furán lélegzett. Sziszegve, a fogai között távozott a levegő. Az volt az érzésem, hogy akármikor eszméletlenül rogyhat a gyepre és meghalhat. Elképzелtem, ahogy összeesik. Biztos puff, egyenesen dőlne el.

– Maga nagyon szépen dolgozik – mondta. Semmi lelkesedés nem volt a hangjában, de ettől még semmi negatív sem. – Több helyről rendeltem már fűnyírást, de maga az első, aki ilyen szépen megcsinálta.

– Köszönöm – feleltem.

– A férjem nagyon kényes volt a gyepre. Mindig saját maga nyírta a fűvet. Nagyon hasonlóan, mint maga.

Elővettem a cigim, a nőt is megkínáltam, kettesben dohányoztunk. A keze nagyobb volt, mint az enyém. És kőkeménynek tűnt. A jobb kezében tartott pohár meg a bal kezében tartott rövid *Hope* is nagyon kicsinek tőntek benne. Vastag ujjain nem viselt gyűrűt. Körmein jól kivehető, hosszirányban futó vonalak látszottak.

– A férjeim a szabadnapjait csakis fűnyírással töltötte. De ettől még ne gondolja, hogy valami fura alak volt.

Megpróbáltam elképzelni a férjét. De nem ment. Ahogy egy kámforfa-házaspárt sem tudnék elképzelni.

A nő sípolva kifújta a levegőt.

– A férjem halála óta – szólalt meg – mindig valami céget kértem meg a fűnyírásra. Én nem nagyon bírom a napot, a lányom meg utálja, ha leburnul. Persze egy fiatal lány a leburnulástól függetlenül sem fog nekiállni fűvet nyírni.

Bólintottam.

– Nagyon tetszik, ahogy megcsinálta. Fűvet nyírni így kell. Sok függ a hozzáállástól. Ha a hozzáállás nem olyan, az puszta... – kereste a megfelelő szót, de nem talált rá. Viszont böffentett egyet.

Még egyszer végignéztam a gyepen. Ez volt az utolsó munkám. És ez valahogy elszomorított. Szomorúságomban benne volt a barátnőm is, aki elhagyott. Ezzel a gyepvel kettőnk érzései is eltűnnek. Aztán még eszembe jutott meztelen teste.

A kámforfára hasonlító nő még egyet böfögött. Undorodva elhúzta hozzá az arcát.

– Jövő hónapban is várom!

– Jövő hónapban nem tudok jönni – mondtam.

– Miért nem?

– Ma dolgoztam utoljára – magyaráztam. – Mert ha lassan nem kezdek el tanulni, nem lesznek meg a kreditek.

A nő kicsit az arcomat figyelte, aztán a lábamra vándorolt a tekintete, majd vissza az arcomra.

– Maga diák?

– Igen – feleltem.

– Hova jár iskolába?

Megmondtam az egyetem nevét. Nem tettem vele mélyebb benyomást. Nem is olyan egyetem, aminek a nevével mélyebb benyomást lehetne tenni. Aztán a nő mutatójával megvakarta a füle mögötti részt.

– Szóval abbahagyja ezt a munkát.

– Idén nyárra igen – válaszoltam. Idén nyáron nem nyírok több fűvet. De jövő nyáron sem, azután sem.

Kicsit a szájában tartotta a vodka-tonikot, mint aki öblögetni készül vele, aztán két részletben, vigyázva nyelte le. Homlokán veríték gyöngyözött.

Mintha apró bogarak ültek volna a bőrén.

– Jöjjön már be a házba! – mondta. – Iszonyú ez a meleg.

Az órákra néztem. Kettő harmincöt. Nem is tudom, késő ez vagy még korán. A munkámmal végeztem. Holnaptól egyetlen centi füvet sem kell lenyírnom. Fura egy érzés.

– Vagy siet? – kérdezte a nő.

Nemet intettem.

– Akkor jöjjön be, igyon valami hideget! Nem telik sok időbe. És szeretném, ha megnézne valamit.

Szeretné, ha megnéznék valamit?

De nem maradt időm habozni. Már is sietett előre. Hátra se nézett. Követtem, mit tehettem volna. Kóvályogtam a hőségtől.

Bent továbbra is átható volt a csend. Ahogy a nyári délután fényözönéből hirtelen a házba léptem, szurkáló fájdalmat éreztem a szemhéjamban. A házban sötétség honolt, de valami halvány, vízzel hígított sötétségoldat. Évtizedekkel ezelőtt odatelepült sötétség. Nem is annyira sötét, inkább félhomály. Hűvös volt. Nem légkondicionálóból, hanem a levegő mozgásából származó hűvös. Valahol bejutott, valamire távozott a szél.

– Erre – mondta a nő. Egyenesen végigcsattogott egy folyosón. Több ablak mellett is elhaladtunk, de a szomszéd kőkerítése és a túl nagyra nőtt kámforfa ágai elfogták a fényt. A folyosón mindenféle illat keveredett. Mindegyik ismerős volt valahonnan. Az idő teremtette illatok. Az idő múlásával keletkező, az idő múlásával eltűnő illatok. Régi ruhák és régi bútorok, régi könyvek és régi életek illata. A folyosó végén lépcsősorba ütköztünk. A nő hátranézett, meggyőződött róla, hogy követem, és elindult a lépcsőn. Minden egyes léptére nyöszörögtek a régi fa lépcsőfokok.

A lépcső tetején végre volt egy kis fény. A pihenő ablakán nem volt függöny, a nyári napsugarak fényfoltokat festettek a padlóra. Az emeleten csak két szoba volt. Az egyik egy gardrób, a másik rendes szoba. Ennek fakó világoszöld ajtaján tejüveges kis ablak volt. A zöld festés repedezett itt-ott, a sárgaréz kilincs pedig kiféheredett azon a részen, ahol megmarkolták.

A nő összeszorította száját, nehézkesen kifújta a levegőt, majd az ablakpárkányra tette szinte teljesen kiürült vodka-tonikos poharát, egyrészes ruhájának zsebéből kulcsomót húzott elő, és zajosan kinyitotta a zárat.

– Menjen csak be! – mondta. Beléptünk a szobába. Bent koromsötét volt és fülledt levegő. Megrekedt a meleg. A behúzott fémspaletták résein

keresztül csupán néhány celofánvékonyágú fénynyaláb hatolt a szobába. Semmit nem lehetett látni, csak a levegőben kavargó apró porszemcséket. A nő félretolta a függönyt, elhúzta az üvegajtót, majd nagy zörgéssel oldalra tolt a fémspalettákat. A szobát egyetlen pillanat alatt betöltötte a vakító fény és a hűs déli szél.

Egy igazi tinédzserlány-szobában voltunk. Az ablaknál íróasztal, vele átellenben kicsi, fakeretes ágy. Rajta korallkék, egyetlen gyűrődés nélküli lepedő, és a lepedővel megegyező színű párnák. Lábtól egy összehajtogatott pléd. Az ágy mellett ruhásszekrény és fésülködőasztal, utóbbin néhány illatszer. Hajkefe, kisolló, rúzs, púder, ilyesmi. Úgy tűnik, a szoba lakója nem sokat törődik a sminkeléssel.

Az íróasztalon füzetek, valamint egy francia és egy angol szótár feküdtek. Mindkettőn látszott, hogy jól ki vannak használva, és vigyázva, nem durván veszik őket kézbe. Egy írószertartó tálcában minden alapvető írószer ott sorakozott. A rádió egyik fele gömbölyűre volt kopva. Aztán volt még ébresztőóra, olvasólámpa és papírnehezék. Mindegyik nagyon egyszerű. A faburkolatú falon öt alapszínű, madarakat ábrázoló festmény és egy dísztelen naptár, csakis a dátumokkal. Az ujjam csupa por lett, ahogy végighúztam az asztalon. Vagy egyhavi adag por tapadt rá. A naptár is júniust mutatta még.

A szoba egészében véve egyszerű volt egy ilyen korú lány szobájához képest. Se plüssállatok, se rockénekesek poszterei. Se csicsás dekoráció, se virágmintás szemeteskuka. Egy beépített könyvespolcon mindenféle könyv sorakozott. Irodalmi antológiák, verseskötetek, filmes folyóiratok, kiállítás-katalógusok.

Angol nyelvű, papírkötésű kötetekből is akadt néhány. Megpróbáltam elképzelni a szoba tulajdonosát, de nem sikerült. Csak a volt barátnőm arca jelent meg előttem.

Termetes középkorú háziasszonyom leült az ágyra, onnan figyelt. Végig követte, hogy merre jár a tekintetem, de közben mintha teljesen máshol jártak volna a gondolatai. Rám nézett ugyan, de semmit sem látott. Leereszkedtem az asztal melletti székre, és a nő mögötti gipszkarton falat néztem. Sima fehér fal volt, teljesen üres. Egy idő után elkezdtem úgy érezni, hogy a fal felső része megdőlt. Mintha mindjárt a nő fejére akarna omlani. Ilyesmiről persze szó sincs. Csak a fény játszik.

– Nem kér valamit inni? – kérdezte a nő. Visszautasítottam.

– Ne szégyenlősködjön itt nekem! Ne féljen, nem eszek embert!

Akkor én is olyat kérek, csak gyengét, mutattam vodka-tonikjára.

Öt perc múlva megjelent két vodka-tonikkal meg egy hamutartóval. Belekortyoltam az italomba. Minden volt, csak gyenge nem. Elszívtam egy cigit, vártam, hogy felolvadjon a jég. A nő visszaült az ágyra, és az enyémmel biztos sokkal erősebb vodka-tonikját kortyolgatta. Időnként elropogtatott egy-egy jégdarabot.

– Erős a szervezetem – mondta. – Azért nem rúgok be.

Kétértelműen bólintottam. Apám is így volt ezzel. De az alkohol ellen még soha senki nem nyert háborút. Inkább csak arról van itt szó, hogy addig nem szoktunk észbe kapni, amíg az orrunk nem kerül a víz alá. Tizenhat éves voltam, amikor apám meghalt. Egyszer csak fogta magát és meghalt. Néha alig tudom felidézni, hogy élt-e egyáltalán, annyira minden felhajtás nélkül ment el.

A nő csendben volt. Valahányszor megmozdult kezében a pohár, csilingeltek benne a jégkockák. A nyitott ablakon át időnként hűs szellő hatolt be. Déli szél fújt, egy másik dombon túlról. Álmosítóan csendes nyári délután volt. Valahol a messzeségben csörgött egy telefon.

– Nyissa csak ki a ruhásszekrényt! – szólalt meg a nő. A szekrényhez léptem, és amint a nő meghagyta, kinyitottam a kétszárnyú ajtót. A szekrény telis-tele volt vállfán lógó ruhákkal. Egyik fele egyrészes ruha, másik fele szoknya, blúz, blézer. Mindegyik nyári holmi. Használtak is, alig hordottak is akadtak. A szoknyák többsége miniszoknya. Jó ízléssel válogatott, *minőségi holmik* voltak. Nem olyanok, amiken rögtön megakad a szem, de nagyon kellemesek. Ha valakinek ennyi ruhája van, akkor nyáron minden randira mást vehet föl. Elnézegettem még egy kicsit a ruhasort, aztán becsuktam a szekrényajtót.

– Nagyon szépek – fordultam a háziasszonyhoz.

– Húzza ki a fiókokat is! – mondta erre. Kis habozás után végül egyenként kihúzogattam a szekrény fiókjait. Távollétében felforgatni egy lány szobáját még az anyja engedélyének birtokában sem tűnt védhető eljárásnak, de ellenkezni sem volt kedvem. Különben sem tudhattam, mi jár a fejében valakinek, aki délelőtt tizenegy óta iszik. A legfelső, nagy fiókban farmerek, pólóingek, pólók voltak. Mind kimosva és szépen összehajtogatva, sehol egy gyűrődés. A második fiókban retikulók, övök, zsebkendők, karkötők. Néhány textilkalap is. A harmadikban zokni és fehérnemű. Minden tiszta volt és rendezett. Valahogy ok nélkül elszomorodtam. Elszorult a szívem. Azzal visszatoltam a fiókokat.

A nő továbbra is az ágyon ült, és kibámult az ablakon. A jobb kezében szorongatott vodka-tonikos pohár szinte teljesen kiürült már.

Visszaültem a székre, rágyújtottam egy újabb cigire. Az ablak alatt enyhén lejtett, a lejtő végénél egy másik domb kezdődött. Ameddig a szem ellátott, mindenfelé zöldellő dimbes-dombos vidék húzódott, rátelepült lakóházak soraival. Minden házhoz volt kert, minden kertben volt gyep.

– Mit gondol? – kérdezte a nő, pillantása még mindig az ablakon időzött.
– *Róla*, úgy értem.

– Nem tudok mit gondolni, hiszen sosem találkoztunk – válaszoltam.

– A legtöbb nőről a ruhái alapján sejthető, hogy milyen – mondta erre.

A barátnőmre gondoltam. Megpróbáltam felidézni, hogy milyen ruhákat hordott. De nem jutott eszembe. Csupa bizonytalan kép villant be róla. Ha arra koncentráltam, milyen volt a szoknyája, akkor elhomályosult a blúza, ha megjelent előttem a kalapja, akkor egy másik lány arca úszott be az övé helyett. Fél év távlatából sem tudtam semmit összeszedni. Végző soron mit is tudtam én róla?

– Nem tudom – ismételtem meg.

– Elég, ha a *benyomását* mondja el. Ami eszébe jut. Bármilyen aprósággal megelégszem.

Belekortyoltam a vodka-tonikba, hogy ezzel is időt nyerjek. A jég szinte teljesen elolvadt, a tonik édes vízzé hígult. A vodkának viszont volt ereje, ahogy áthaladt a torkomon, és felmelegítette a gyomrom, mikor leért. Az ablakon befújó szél szétterítette az asztalon a fehér cigarettahamut.

– Nagyon kedves ember lehet, aki körül rend van – mondtam. – Nem nyomulós, de attól még nem is gyenge. Iskolai eredményei a középszint tetejéhez tartoznak. Női egyetemre vagy főiskolára jár, nem sok barátja van, de aki van, az mind nagyon jó barát... Jól mondom?

– Folytassa!

Párszor meglötyögtettem az italom, aztán visszatettem az asztalra.

– Ennél többet nem tudok! És abban sem vagyok biztos, hogy stimmel-e, amit eddig mondtam.

– Nagyjából stimmel – felelte kifejezéstelen arccal a nő. – Nagyjából stimmel.

A lány jelenléte apránként kivehetővé vált a szobában. Homályos fehér árny volt. Se arca, se keze, se lába, egyáltalán semmije. Alig észlelhető, a fénytenger létrehozta zavar volt. Ittam még egy korty vodka-tonikot.

– Van barátja – folytattam. – Sőt, lehet, hogy kettő is. Nem tudom. Nem látom, mennyire közeli velük a viszonya. De ez mindegy is. A lényeg... A lényeg, hogy nem tudja elfogadni a dolgokat. A saját testét, a gondolatait, a vágyait vagy azt, amit mások akarnak tőle... és hasonlókat.

– Hát igen – szólalt meg kicsivel később a nő. – Értem, mire gondolsz.

Én nem értettem. Hogy a szavaim mit jelentenek, azzal tisztában voltam. De az nem volt világos, hogy kitől erednek és kinek szólnak ezek a szavak. Nagyon kifáradtam, aludni szerettem volna. Az volt az érzésem, ha aludhatnék egyet, tisztábban látnék. Őszintén szólva azonban nem hittem, hogy az bármin is segítene.

A nő egy szót sem szólt. Én is csendben voltam. Jobb dolgom nem volt, megittam a vodka-tonik felét. Mintha kicsit megerősödött volna a szél. Láttam, ahogy táncoltatja a kámforfa kerek leveleit. Hunyorogva bámultam a fát. Elég hosszúvá nyúlt a csend, de ez nem zavart különösebben. Vigyáztam, hogy el ne aludjak, néztem a kámforfát, és képzeletbeli ujjakkal letapogattam a csontomba hatoló fáradtságot. Egyszerre éreztem a testemben és valahol egészen távol.

– Sajnálom, hogy föltartottam – szólalt meg a nő. – Igazán szép lett a gyep, tényleg nagyon örülök.

Bólintottam.

– Ja, ki is fizetem – mondta, és óriási fehér kezével egyrészes ruhájának zsebébe túrt. – Mivel tartozom?

– Később küldenek majd rendes számlát. Banki átutalással kell fizetnie – válaszoltam.

Kissé elégedetlenül fölmordult.

Lementünk az előbbi lépcsőn, végig az előbbi folyosón, és megérkeztünk a kijáráshoz. A folyosón és a kijáratnál ugyanolyan hűvös és sötét volt, mint mikor lejöttünk. Gyerekkori nyarak rémlettek fel bennem, az érzés, amint sekély folyamokban gázolok fölfelé, és hatalmas vashidak alatt haladok át. Koromsötét van, hirtelen leesik a víz hőmérséklete. Furán csúszni kezd a homokos meder. A kijáratnál fölvettem a teniszcipőm, és amikor kinyitottam az ajtót, őszintén megkönnyebbültem. Eláradt körülöttem a napfény, a szélben éreztem a zöld illatát. A kerítés fölött néhány méhecske zümmögött álmosan.

– Remek – állapította meg újra a nő, ahogy végignézett a gyepen.

Én is még egyszer szemügyre vettem. Tényleg nagyon szépen volt lenyírva a fű. Mondhatni csodálatosan.

A nő beletúrt a zsebébe, ezerféle – de tényleg ezerféle – kacatot szedett elő, és kibányászott közülük egy gyűrött tízezrest. A bankó nem volt még annyira elhasznált, de borzasztó gyűrött volt. Tizennégy-tizenöt évvel ezelőtt tízezer jen elég jelentős összeg volt. Kicsit tétováztam, de úgy éreztem, jobb, ha nem utasítom vissza, és elfogadtam.

– Köszönöm – mondtam.

A nő mintha még mondani akart volna valamit. Csak mintha nem tudná, hogy kezdjen bele. Tanácstalanul bámulta poharát a jobb kezében. A pohár üres volt. A nő megint rám pillantott.

– Hívjon föl, ha újrakezded a fűnyírást! Akármikor.

– Igen – feleltem. – Úgy lesz. És köszönöm szépen a szendvicset meg az italt.

Válaszul rövidet mordult, majd sarkon fordult, és elindult a bejárati ajtó felé. Indítottam a motort, bekapcsoltam a rádiót. Böven elmúlt már három.

Hogy felébredjek, útközben megálltam egy út menti étteremnél, Coca-Colát és spagettit rendeltem. A tészta borzasztó volt, csak a felét tudtam legyűrni. Mindegy, egyébként sem voltam éhes. Egy sápadt pincérnő elvitte a tányéromat, utána elszundítottam a műanyag borítású széken. Az üzletben kevesen voltak, és pont kellemes hőmérsékletre volt beállítva a légkondi. Nagyon keveset aludtam, álmodni nem is álmodtam. Mintha a szundikálást is álmodtam volna. Mire fölébredtem, mégis vesztett már kicsit erejéből a nap. Ittam még egy kólát, az imént kapott tízezressel fizettem.

A parkolóban beugrottam az autóba, a slusszkulcsot letettem a műszerfalra, és elszívtam egy cigit. Egyszerre jött ki rajtam az összes apró fáradság. Mindent összevéve nagyon kimerült voltam. Elhalasztottam kicsit az indulást, az ülésbe süllyedtem, és rágyújtottam egy újabb cigire. Mintha minden egy távoli világban történt volna. Minden ijesztően valóságos, de természetellenes volt, mint amikor fordítva nézünk egy távcsőbe.

„Biztos vagyok benne, hogy mindenfélét akartál tőlem”, írta a barátnőm. „De egyszerűen nem éreztem, hogy akarnál tőlem valamit.”

Én csak le akarom szépen nyírni a fűvet, gondoltam. Először végigmenni a fűnyíróval, aztán *összegereblyézni*, amit levágtam, aztán megigazítani – ennyit akarok. És erre képes is vagyok. Mert tudom, hogy így kell csinálni.

Nincs igazam?, mondtam ki hangosan.

Választ nem kaptam.

Tíz perc múlva megjelent az autó mellett az étteremvezető, kicsit lehajolt, megkérdezte, minden rendben van-e.

– Megszédültem egy kicsit – feleltem.

– Nem csodálom, nagyon meleg van. Hozzak egy kis vizet?

– Köszönöm. Már jobban vagyok.

Elindultam a parkolóból, kelet felé haladtam. Az út két oldalán sokféle ház, sokféle kert, sokféle ember élte sokféle életét. Kezemmel a kormányon figyeltem a sokféleséget. A platón rázkódott a fűnyíró.

Azóta egyszer sem nyírtam fűvet. Majd biztos megint fogok, ha egyszer olyan házba költözöm, amihez van gyep is. Azt hiszem, ez még tényleg nagyon messze van. De ha eljön az idő, biztos, hogy nagyon szépen fogom lenyírni a fűvet.

Némaság

Odafordultam Ószavához, és rákérdeztem, megütött-e már valakit vitatkozás közben.

Ószava, mintha elvakítaná valami, résnyire szűkült szemmel nézett rám:

– Ugyan miért érdeklí?

Szokatlan volt tőle ez a nézés. Valami nyers villant föl benne egy pillanatra. De valóban csak egyetlen pillanatra. Azonnal elrejtette azt a villanást, és visszatért megszokott, békés arckifejezésére.

Nincs rá különösebb okom, feleltem. Tényleg nem volt semmi hátsó szándékom. Icipici kíváncsiságból kérdezősködtem – valószínűleg nem kellett volna. Rögtön témát is váltottam. Ószavát azonban nem izgatta az új téma. Nagyon elgondolkodott. Mintha hadakozna valamivel, és közben el is bizonytalanodott volna. Én addig jobb híján az ablakon túl sorakozó ezüstszerű utasszállító gépeket nézegettem.

A kérdés egyébként azért merült föl bennem, mert Ószava elmesélte, hogy egy bokszklubba jár edzeni, még hozzá az általános iskola felső tagozata óta. Beszélgetéssel próbáltuk elütni az időt, amíg a járatunkra vártunk, és egyszer csak előkerült ez a téma. Ószava harmincegy éves, de hetente egyszer most is lemegy bokszolni. Egyetemistaként versenyekre is többször beválogatták. Meglepetten hallgattam. Sokadjára dolgoztunk együtt, de soha eszembe sem jutott volna róla, hogy húsz éve kitartóan bokszol. Csendes volt, nem avatkozott mások dolgába. Végtelenül becsületesen dolgozott, egyetlenegyszer sem fordult elő, hogy valakire ráerőszakolta volna az akaratát. A legnehezebb helyzetekben sem emelte föl a hangját, még csak a szemöldökét sem vonta össze. Soha nem hallottam a szájából rosszindulatú megjegyzéseket vagy panaszszót. Egyszóval olyan ember volt, akit önkéntelenül is szimpatikusnak találunk. A fellépése is higgadt és nyugis, nagyon távol állt tőle az agresszivitás. El nem tudtam képzelni, hogy ez az ember meg a boksz miként jönnek egymáshoz. Ezért bukott ki belőlem a kérdés.

Egy étteremben kávéztunk a repülőtéren. Niigatába igyekeztünk volna. December eleje volt, az égen nehéz felhők gomolyogtak. Niigatában reggel óta erősen havazott, a gépünk minden bizonnyal óriási késéssel indul majd. A repülőtéren rémes tömeg volt. A hangosbemondó csak úgy ontotta a

gépek késéséről szóló értesítéseket, az emberek fásultan hallgatták. Az étteremben eléggé befűtöttek, egyfolytában a veritékem kellett törölgetnem.

– Nem, lényegében egyszer sem – szólalt meg hirtelen Ószava, hosszas hallgatás után. – Senkit nem ütöttem meg, mióta bokszolok. Szigorúan beléd verik, amikor elkezdesz bokszolni, már hallgatni is unod. Hogy aki bokszol, az kesztyű nélkül, a ringen kívül nem verekszik. Mert egy átlagember is bajba kerül, ha megüt valakit, és rossz helyre talál. De ha egy bokszoló üt, nem ússza meg szárazon. Mert az ütése akár szándékos fegyverhasználatnak is minősülhet.

Bólintottam.

– De ha őszinte akarok lenni, egyetlenegyszer mégis megütöttem valakit – folytatta. – Iskolás koromban, nem sokkal azután, hogy bokszolni kezdtem. Viszont – és ezzel nem mentegetni akarom magam – akkor még fogalmam sem volt a boksztechnikákról, mert eleinte csak erőnléti edzésekből állt a programom. Ugrókötelezés, nyújtógyakorlatok, futás, ilyesmi. Különben sem előre megfontolt szándékkal ütöttem. Egyszerűen csak iszonyú dühös voltam, és mire gondolkodni tudtam volna, már eljárt a kezem. Tényleg nem tudtam magam visszafogni. Már csak azt vettem észre, hogy behúztam neki. De még azután is reszkettem a dühtől.

Ószava azért kezdett el bokszolni, mert a nagybátyjának bokszklubja volt. És nem valami komolytalan kis edzőterem, amelyet minden sarkon találni, hanem egy kiválóan működő, amely két Kelet-Ázsia-bajnokot is kinevelt. Ószavának a szülei javasolták, hogy járjon le a terembe, szedjen magára egy kis izmot. Aggódtak, amiért a fiuk folyton a szobájába zárkózik és csak olvas. Ószavának nem sok kedve volt a bokszhoz, de a nagybátyját szerette, és úgy volt vele, hogy kipróbálja, aztán ha végképp nem jön be, akkor még mindig abbahagyhatja. Az edzőterem vonattal jó órányi útra volt, Ószava több hónapja járt már, amikor rájött, hogy ez a sport sokkal jobban érdekli, mint saját maga gondolta volna. A bokszolás mindenekelőtt azért vonzotta, mert alapvetően hallgató és rendkívül magányos, az egyén erejére építő sport. Eddig ismeretlen, számára teljesen új világ tárult föl előtte. És ez a világ izgatta. Az idősebb srácok testéről szétfröcsögő veriték és az izzadságszag, a bokszkesztyűk tompa puffanásai, a bokszolók néma belefeledkezése izmaik hatékony és villámgyors kihasználásába: mindez lassan, de biztosan meghódította. Nem sok mindenről mondhatta el, hogy örömmel várja, de a rendszeres szombat-vasárnapi edzés ezek közé tartozott.

– Többek között azért szerettem meg a bokszot, mert van benne mélység. Azt hiszem, az ragadott meg. Az a része, hogy ütsz és megütnek, ehhez képest semmiség. Nem több, mint következmény. Van, hogy nyer az ember, van, hogy veszít. De ha megérti ezt a mélységet, akkor sem omlik össze, ha éppen veszített. Mindenben nem nyerhetünk. Feltétlenül eljön a pillanat, amelyben veszítenünk kell. A boksz – legalábbis számomra – erről szólt. Meccs közben időnként egy mély gödör fenekén éreztem magam. A gödör iszonyú mély. Én sem látok ki belőle, engem sem lát senki. Ellenfelem a sötétség. Magányos vagyok. De elkeseredett, az nem – magyarázta. – Egyébként a magányt is nehéz ezzel az egy szóval megragadni, mert abból sem egyféle létezik. Igen, van az idegeidet szaggató, fájdalmas, szomorúfajta. De van egy teljesen másfajta is. Hogy azt elnyerhesd, le kell gyalulnod a testedet. Am az erőfeszítés meghozza az eredményt. Ez az egyik, amire a boksz megtanított.

Ószava kicsit elhallgatott.

– Amit most elmondok, arról igazából nem szeretnék beszélni – szólalt meg aztán. – Ha lehetne, az egész történetet kitörölném az emlékezetemből. De persze nem lehet. Ez már csak így van: pont azt nem tudjuk elfelejteni, amit el akarunk felejteni – mosolygott. Aztán az órájára pillantott. Még rengeteg időnk volt. És ő csendesen mesélni kezdett.

Ószava annak idején egy osztálytársát ütötte meg. A fickót Aokinak hívták. Ószava mindig is utálta. Maga sem tudta, miért rühelli ennyire, mindenesetre elég volt egy pillantás, hogy utálja. Életében először érzett ilyet.

– Ez előfordul, nem? – kérdezte. – Szerintem legalább egyszer mindenki előfordul. Mármint az, hogy minden egyértelmű ok nélkül utáljon valakit. Nem tartom magam értelmetlenül gyűlölködő embernek, de akkor is vannak, akik egyszerűen nem jönnek be. Észérvektől függetlenül. És az a probléma, hogy az érzés legtöbbször kölcsönös.

Ez az Aoki nagyon jól tanult. Általában ő végzett a legjobb átlaggal. A privát fenntartású fiúiskolában, ahova jártam, nagyon népszerű diák volt. Az osztályban is felnéztek rá, a tanárok is kedvelték. Én azonban soha nem bírtam elviselni ügyes, zsigerből számító természetét. Ha most megkérdezné, konkrétan mi bajom volt vele, bajban lennék. Nem tudnék példát mondani. Csak azt hajtogatnám, én egyszerűen *tudtam*, hogy milyen. Ösztönösen idegenkedtem az ego és az önteltség bűzétől, ami csak úgy

áradt belőle. Úgy, mint amikor nem bírod valaki szagát. Aokinak megvolt a magához való esze, és ügyesen leplezte azt a büzt. Ezért sok évfolyamtársunk igazságos, szerény, kedves embernek tartotta. Akárhányszor meghallottam, hogy így beszélnek róla – persze semmihez nem fűztem fölösleges kommentárokat –, a gyomrom is felfordult.

Aoki meg én minden szempontból egymás ellentétei voltunk. Én inkább hallgatag voltam, nem tűntem ki az osztályban. Egyébként sem szeretek kitűnni, és nem zavar, ha egyedül kell lennem. Azért persze volt néhány barátom. Túl bizalmas viszonyban azonban velük sem voltam. Bizonyos értelemben korán érő típus voltam. Jobban szerettem olvasni, apám klasszikus zenei lemezeit hallgatni, vagy a bokszklubba járó, idősebb emberekkel beszélni, mint hasonló korú társaimmal tölteni az időt. Meg aztán, mint látható, a külsőmön sincs semmi feltűnő. Osztályzataim az iskolában nem voltak éppen rosszak, de nagyon jók sem, és sokszor még a tanárok is elfelejtették a nevem. Ilyen típus voltam. Magam is arra törekedtem, hogy ne kerüljek nagyon előtérbe. Azt sem mondtam el senkinek, hogy bokszolni járok, azokról a könyvekről és zenékről sem beszéltem, melyeket olvastam és hallgattam.

Ehhez képest Aoki, akármit csinált, kitűnt, mint hattyú a dagonyából. Az osztály sztárja és véleményformálója volt. Fú, nagyon vágott az esze! Ezt én is megadom neki. Gyorsan kapcsolt. Egy pillanat alatt, világosan levette, hogy mit akar és mit gondol a másik. És ahhoz képest változtatta rafináltan a saját stratégiáját. Mindenki odavolt tőle. Hogy milyen okos, remek gyerek. Na, én nem voltam. Sekélyesnek tartottam. Úgy voltam vele, ha azt nevezik okosnak, akkor én nem is akarok okos lenni. Igen, vág az esze, mint a borotva. De saját egyénisége, az nincsen. Mondanivalója sincs mások számára. Akkor elégedett, ha mindenki elismeri. Közben csodálattal adózik a saját képességeinek. Pedig csak forog, amerre a szél fúj. Teljesen üres. De ezt senki nem látta át. Valószínűleg egyedül csak én.

Azt hiszem, Aoki sejtette, hogy mit gondolok róla. Ügyesen megérezte az illet. Ráadásul nyugtalanítóan hathattam rá. Mert buta azért én sem vagyok, ha nem is vagyok valami nagy szám. Ne vegye dicsekvésnek, de már akkor is megvolt a magam kis világa. Nálam többet szerintem senki nem olvasott. Kölyök voltam, csak hittem, hogy nem látszik rajtam, de azért lehetett bennem némi fennhéjázás és lenézés másokkal szemben. Aokit ingerelhette hallgatag magabiztosságom.

Egy szép napon én értem el a legjobb eredményt a félév végi angolvizsgán. Ez volt az első, hogy én lettem a legjobb. De nem véletlenül értem el ezt az eredményt! Nagyon vágytam valamire – már nem emlékszem, mire és a szüleim megígérték, hogy megveszik, ha akár csak egyetlen tárgyból én végzek az első helyen. Nagyon keményen tanultam, hogy angoltól én legyek az első. Elejétől a végéig mindent átnéztem, ami a vizsgára fel volt adva. Minden szabad percemben az igeragozást bifláztam. A tankönyvet annyiszor elolvastam, hogy szinte fejből tudtam. A magam részéről tehát csöppet sem voltam meglepve, hogy száz százalékhoz közeli eredményt szereztem, és én lettem az első. Nekem egyértelmű volt.

A többiek azonban nagyon meg voltak lepve. A tanár is. Aoki egyenesen sokkot kapott. Angoltól ugyanis mindig ő volt az első. A tanár viccelődött is vele, amikor kiosztotta a dolgozatokat. Ő fülig vörösödött. Bizonyára úgy érezte, hogy nevetség tárgya lett. Néhány nappal később valaki szólt, hogy Aoki elég csúnya pletykát terjeszt rólam. Azt, hogy csaltam a vizsgán. Azt, hogy más magyarázat nincs az első helyemre. Több évfolyamtársam is beszámolt erről. Iszonyatosan dühös lettem. Pedig csak nevetnem kellett volna, nem is törődni vele. De hát egy iskolás kölyök nem veszi ilyen könnyedén. Szóval egyik ebédszünetben kihívtam Aokit valami csendes helyre, elmondtam, mit terjesztenek, és kérdőre vontam, mi ez az egész. A fickó meg úgy tett, mintha nem értené, miről beszélek. Ne vádaskodj itt nekem, mondta. Hogy milyen alapon jössz ezzel, el ne bízd magad attól, hogy véletlenül te lettél az első, különben is mindenki tudja, mi folyik itt. Félrelökött, ott akart hagyni. Nyilván feltételezte, hogy mivel magasabb is, természetesebb is nálam, erősebbnek is kell lennie. Akkor ütöttem meg, reflexből. Már csak azt vettem észre, hogy az öklöm a bal arcát éri. Oldalra dőlt, estében lefejelte a falat. Hallani lehetett, ahogy koppan. Eleredt az orra vére, csak úgy ömlött a fehér ingére. Ott ült, réveteg tekintettel nézett. Nyilván megleptem, fel sem fogta, mi történt.

Már abban a pillanatban, amelyikben öklöm a pofacsontját érte, megbántam, hogy megütöttem. Ezt semmilyen körülmények között sem szabadott volna megtennem, gondoltam. Nyomorultul éreztem magam. Egy szempillantásnyi idő alatt felfogtam, hogy ennek semmi értelme nem volt. Még mindig reszkettem a dühtől. De azt felfogtam, hogy hülyeséget csináltam.

Bocsánatot akartam kérni tőle. De képtelen voltam. Ha nem Aoki lett volna az, szerintem tisztességesen megkövetem. Ettől az egy embertől

azonban nem tudtam bocsánatot kérni. Bántam, hogy megütöttem, de a legkevésbé sem éreztem úgy, hogy valami rosszat követtem el ellene. Az ilyen megérdemli, hogy üssék, ezt gondoltam. Hiszen olyan, mint egy kártékony rovar. Még szép, hogy eltapossák. *Mégsem szabadott volna megütnöm*, éreztem rá ösztönösen az igazságra. Persze már késő volt. Már megütöttem. Aztán elhagytam a helyszínt, ott hagytam egyedül.

A délutáni órákra nem jött be. Biztos egyből hazament. Nem szűnő rossz érzés kínozott. Akármibe fogtam, nem nyughattam. Megpróbáltam zenét hallgatni meg olvasni, de egyik sem okozott örömet. Nehéz volt a gyomrom. Semmire sem tudtam koncentrálni. Olyan érzés volt, mintha lenyeltem volna egy undorító szagú bogarat. Az ágyamra heveredtem, figyelmesen néztem az öklöm. És arra gondoltam, milyen magányos is vagyok én. És az eddiginél is hevesebben gyűlöltem Aokit, aki miatt így éreztem.

Rákövetkező naptól Aoki átnézett rajtam. Úgy tett, mintha nem léteznék. Továbbra is minden vizsgán ő érte el a legjobb eredményt. Én soha többé nem tanultam teljes erőbedobással a tesztekre. Nekem ez már nem számított. Ostobaságnak tartottam, hogy komolyan ezen versengjek másokkal. Annyit azért tanultam, hogy ne bukjak ki, egyébként azzal foglalkoztam, amit szerettem. Továbbra is eljártam a nagybácsi edzőtermébe.

Elszántan edzettem. Ennek köszönhetően koromhoz képest nagyon szép szintet értem el. Éreztem, ahogy formálódik a testem. Kiszélesedett a vállam, megizmosodott a mellkasom. A karom is megerősödött, szikárabb lett az arcom. Kezdek felnőni, gondoltam. Jó érzés volt. Mindennap odaálltam meztelenül a nagy fürdőszobai tükör elé. Nagyon szerettem a formálódó testemet nézegetni.

A következő tanévtől Aoki meg én más osztályba kerültünk. Nagyon megkönnyebbültem. Már az is öröm volt, hogy nem kell mindennap látnom a fejét. Azt hittem, Aoki is így van ezzel. Arra számítottam, hogy az a rossz emlék is eltávolodik szép lassan. De a dolgok nem ilyen egyszerűek. Aoki csak arra várt, hogy bosszút állhasson. Mint általában az öntelt emberek, ő is bosszúálló természet volt. Nem felejtette el egykönnyen a sérelmeit. Csak türelmesen leste az alkalmat, amikor úgy elgáncsolhat, hogy ne tudjak fölállni.

Ugyanabban a gimnáziumban tanultunk tovább. Az általános iskola felső tagozata és a gimnázium ugyanis egy, összekapcsolt iskola voltak. Az osztályokat minden évben átcsoportosították, de Aoki meg én soha nem jártunk együtt. Illetve, utolsó évben mégis összekerültünk. Rémes érzés volt meglátni. Nem tetszett, ahogy rám nézett. Amint a tekintetünk találkozott, ugyanúgy elnehezült a gyomrom, mint akkor régen. Balsejtelmem támadt.

Ószava elhallgatott, egy ideig a kávéscsészéjét bámulta. Aztán felnézett, kicsit elmosolyodott, rám pillantott. Kívülről behallatszott a repülőgépek motorjának zúgása. Egy Boeing-737-es nyílegyenesen, ékként hasított a felhők közé, hamarosan el is tűnt a láthatáron.

Aztán Ószava megint beszélni kezdett.

– Az első félév eseménytelenül, nyugalmasan telt. Aoki is olyan volt, mint mindig. Szinte semmit sem változott. Bizonyos típusú emberek nem mozdulnak se előre, se hátra. Mindig ugyanazt csinálják, mindig ugyanúgy. Aoki osztályzatai továbbra is az élvonalba tartoztak, ő maga továbbra is népszerű volt. Mit mondjak, ügyesen csinálta. Én továbbra is gyomorforgatónak találtam. Lehetőség szerint mindketten kerültük a másik tekintetét. Hát, nem éppen szívderítő, ha az osztályban ott mászkál a legutálatosabb emléked. De mit lehet tenni. Az az egész részben az én hibám volt.

Aztán elkezdődött a nyári szünet. Az utolsó gimis nyári szünetem. Túrhetőek voltak az osztályzataim, úgy álltam hozzá, hogy ha nem válogatok, akkor be fogok jutni egy vállalható színvonalú egyetemre, szóval nem törtem magam a felvételi előkészüléssel. Egyébként is csak mindig átismételtem, ami aznap volt az iskolában, és felkészültem a következő napra. A szüleim sem zargattak a felvétellel. Szombat-vasárnap eljártam edzeni, a fennmaradó időben olvastam, zenét hallgattam. Körülöttem azonban szinte mindenki kifordult magából. Az iskolánk úgynevezett versenyistálló volt. A tanáraink eufória és kétségbeesés között ingadozva számolták, hogy melyik egyetemre hány diák jut be az iskolánkból, meg hogy az iskola hányadik helyen végez az adott egyetemre felvettek létszámának rangsorában. De a végzős diákok is teljesen begőzöltek, az osztályban tapintani lehetett a feszültséget. Én nem bírtam ezt az iskolánkban. Már akkor sem, amikor odakerültem, de a végén sem. Végül egyetlen igazi barátot sem szereztem ott. Gimnazista koromban csak az edzőteremben megismert emberekkel voltam igazában jóban. Legtöbbjük idősebb volt nálam, és már dolgoztak, de én nagyon jól éreztem magam

velük. Edzés után mindig söröztünk és beszélgettünk valahol. Teljesen más emberek voltak, mint az osztálytársaim, és teljesen másról beszélgettünk. Velük sokkal jobban el tudtam engedni magam. Nagyon sokat tanultam tőlük. El sem tudom képzelni, mennyire magányos lettem volna, ha nem bokszolok, és nem járok a nagybátyám edzőtermébe. Még most is kiráz a hideg, ha ebbe belegondolok.

A nyári szünetben történt egy tragédia. Öngyilkos lett az egyik osztálytársunk, egy Macumoto nevű srác. Ez a Macumoto semmivel nem tűnt ki. Sőt, őszintén szólva szinte semmilyen benyomást nem tett. Amikor szóltak, hogy meghalt, nem tudtam rendesen felidézni az arcát. Ugyanabba az osztályba jártunk, de összesen talán kétszer vagy háromszor váltottunk pár szót. Vékony és ingatag, sápadt fiú volt, mindössze ennyi jut róla eszembe. Kicsivel augusztus 15-e előtt halt meg. Erre pontosan emlékszem, mert a temetése a második világháborús emléknapra esett. Iszonyatosan meleg nap volt. Telefonon hívtak otthon, tájékoztattak, hogy meghalt, és hogy jelenjünk meg a temetésén. Mindenki ott volt az osztályból. A srác a metró elé ugrott. Nem lehetett tudni, hogy miért tette. Hagyott egy búcsúüzenetet, de abban csak annyi volt, hogy többet nem akar iskolába menni. Hogy miért nem, azt nem részletezte. Legalábbis ezt mondták. Az iskolában természetesen mindenkinek pattanásig feszültek az idegei. A temetés után a teljes évfolyamot berendelték az iskolába, beszédet tartott az igazgató. Közhelyes beszéd volt: megrendülten gyászoljuk Macumotót, halálának súlyát mindannyiunknak át kell éreznünk, és kettőzött erővel kell dolgoznunk, hogy túljussunk a fájdalomon, satöbbi.

A mi osztályunknak külön össze kellett gyűlnie. Kiállt elé az igazgatóhelyettes meg az osztályfőnök, és azt mondták, ha Macumoto öngyilkosságának valami egyértelmű oka volt, akkor megfelelően kezelniük kell a helyzetet. Ha tehát az osztályból bárki tud valamit, akkor tárja föl őszintén. Dermedt csend volt, senki nem szólt egy szót sem.

Én nem gondolkodtam ezen túl sokat. Nagyon sajnáltam, hogy meghalt. De miért kellett így döntenie? Ha utálja az iskolát, akkor ne járjon be. Fél év múlva akkor is el kell innen mennünk, ha nem akarunk. Miért volt muszáj meghalnia? Nem értettem. Gondoltam, talán neurózisban szenvedett. Itt éjjel-nappal csak a felvételiről tudnak beszélni, nem csoda, ha valaki becsavarodik.

A nyári szünet végével azonban, amikor újrakezdődött a tanítás, éreztem, valami van a levegőben. Mindenki nagyon távolságtartó volt velem. Ha

kérdésem volt valakihez, csak mesterkél, rideg választ kaptam. Először azt hittem, képzelődöm. Nem vettem a szívemre, gondoltam, biztos mindenki ideges. Öt napja jártunk iskolába, amikor váratlanul hívatott az osztályfőnök. Azt mondta, órák után maradjak bent, és keressem meg a tanáriban. Megkérdezte, igaz-e, hogy egy bokszklubba járok edzeni. Igaz, feleltem. Ez nem ellenkezik az iskola szabályaival. És mióta jársz, kérdezte erre. Az általános iskola felső tagozatától, feleltem. És az igaz-e, hogy egyszer megütötted Aokit, hangzott az újabb kérdés. Igaz, feleltem. Nem akartam hazudni. Ez még azelőtt volt, hogy elkezdted bokszolni, vagy már utána? Utána, mondtam neki. De akkor még semmit nem tudtam, az első három hónapban a kesztyűt sem engedték fölvenni, magyaráztam. De az ofő oda se hallgatott. Na és Macumotót megütötted-e?, faggatott tovább. Megdöbbsentem. Hiszen mint az előbb is említettem, Macumotóval szinte nem is beszéltem. Dehogy ütöttem meg, mi okom lett volna megütni?, válaszoltam.

Macumotót állítólag rendszeresen verte valaki az iskolában, mondta szigorú képpel az osztályfőnök. Gyakran ment haza zúzódásokkal az arcán és a testén. Az édesanyjától tudjuk. Az iskolában, *ebben az iskolában* verte valaki, és elvette a zsebpénzét. De Macumoto nem árulta el az édesanyjának, hogy ki. Nyilván feltételezte, hogy akkor még több verést és terrorizálást kellene elszenvednie. Nem látott kiutat, és öngyilkos lett. Senkivel nem tudta megbeszélni szegény. Brutálisan bántalmazhatták. Most nyomozzuk, hogy ki tehette. Ha ezzel kapcsolatban van valami mondanivalód, szeretném, ha őszinte lennél. Akkor szépen elrendeződik az ügy. Ha nem, akkor beavatkozik a rendőrség. Megértetted?

Azonnal tudtam, hogy ez Aoki műve. Ügyesen fölhasználta Macumoto halálát. Szerintem egyetlen hazug szót sem ejtett ki. A tudomására jutott, hogy bokszolni járok. Elképzelésem sincs, hogy honnan tudhatta meg, lényeg, hogy megtudta. Aztán azt is hallotta valahol, hogy Macumotót verték a halála előtt. A többi már simán megy. Csak össze kell adni a kettőt. Elég tájékoztatnia az osztályfőnököt, hogy én bokszolok, és régen megütöttem egyszer. Persze biztos felnagyította. Megfélemlítettem, eddig ezért nem mert erről beszélni, és jaj, csak úgy ömlött a vére: gondolom, ezeket azért hozzátette. De olyan átlátszó hazugság, amivel azonnal lebukna, nem hagyta el a száját. Ilyesmiben nagyon óvatos volt. Csak kiszínezett néhány egyszerű tény, és ezekből a végére kiformalódott a

figyelman kívül hagyhatatlan gyanú, ott lebegett a levegőben. Világosan átláttam a módszerén.

A tanárok bűnösnek tekintettek. Aki bokszklubba jár, azt többé vagy kevésbé, de mindenképp rosszfiúnak tartják. Én meg egyébként sem voltam a tanárok kedvence típus. Három napra rá hívatott a rendőrség. Ez sokkolt, mondanom sem kell. Hiszen teljesen alaptalanul gyanúsítottak. Bizonyítékuk sem volt. Az egész csak egy pletyka volt. Elkeseredtem, az egész nagyon bántott. Mert senki nem hitt nekem. Mert még a tanárok sem álltak ki mellettem, pedig nekik pártatlannak kellett volna lenniük. A rendőrségen néhány egyszerű kérdést tettek föl. Elmagyaráztam, hogy Macumotóval szinte nem is beszéltem. Hogy három évvel ezelőtt valóban megütöttem az Aoki nevű fiút, de egy ostoba veszekedés során, ami bárhol előfordulhat, és azóta nem volt velem semmi gond. Ennyi. A rendőr azt mondta, a pletyka szerint te verted Macumotót. Hazugság, feleltem erre. Valaki rosszindulatból terjeszti ezt a kitalációt. A rendőr semmi mást nem kérdezett. Persze, hiszen sehol egy bizonyíték. Az egész csak pletyka.

Az iskolában azonban rögtön elterjedt, hogy behívott a rendőrség. Az osztályban még nyomasztóbb lett a levegő. Perdöntőnek tekintették, hogy a rendőrök bekértek. Mindenki arra a következtetésre jutott, hogy ha behívtak, annak nyilván megvolt az oka. Úgy tűnt, mindenki azt gondolja, én vertem Macumotót. Nem tudom, milyen történetek keringtek az osztályban, hogy Aoki milyen – hihetően hangzó – szövegeket adott be nekik. Nem is akartam tudni. Az osztálytársaim közül mindenesetre senki nem szólt hozzám. Mintha összebeszéltek volna – valószínűleg tényleg össze is beszéltek. Akkor sem válaszoltak, ha valami valóban fontos ügyben fordultam hozzájuk. Többé azok az arcok sem barátkoztak velem, akikkel addig jóban voltam. Mindenki került, mint egy leprást. Nem vettek tudomást a létezéséről.

És nem csak a diákok. Még a tanárok is törekedtek rá, hogy lehetőség szerint ne kelljen velem találkozniuk. Névsorolvasáskor kimondták a nevemet. Ennyi. Soha nem szólítottak föl. A testnevelésóra volt a legrosszabb. Ha játszottunk, lényegileg egyik csapathoz sem tartoztam, és senki nem volt hajlandó párt alkotni velem. A tanár egyszer sem próbált segíteni. Némán elmentem az iskolába, némán végigültem az órákat, aztán némán hazamentem. Mindennap így ment. Két vagy három hét alatt szép lassan elvesztettem az étvágyamat. Lefogytam. Éjszakánként nem tudtam aludni. Amint lefeküdtem, szívdobogást kaptam, lehangoló képek sorozata

jelent meg előttem, hogy is tudtam volna aludni? Amikor ébren voltam, kótyagos volt a fejem. Lassan már alig tudtam eldönteni, hogy én most ébren vagyok-e vagy alszom.

Egy idő után még a bokszedzésekről is kezdtem kimaradozni. A szüleim aggódtak, kérdezték, mi történt. Semmit nem árultam el nekik. Annyit mondtam, hogy fáradt vagyok. Még ők sem tehetnének semmit, hiába is mondanám el nekik. Amint hazaértem az iskolából, a szobámba zárkóztam, és csak bambultam a mennyezetre. Másra nem voltam képes. Csak bámultam fölfelé, és járt az agyam. Jeleneteket képzeltem el. Leginkább azt, hogy megütöm Aokit. Elkapom, amikor egyedül van, és megütöm, újra és újra. Szemét alak vagy, üvöltöm, és teljes erőből püfölöm. Hiába jajveszékel, hiába kéri sírva a bocsánatomat, csak ütöm és ütöm, hogy már arca is alig maradt. Csakhogy amíg ütöm, egyre rosszabbul érzem magam. Először jó. Most megnézheted magad!, gondolom. Ez igazán kellemes. Aztán mégis elkezdem egyre rosszabbul érezni magam. Ennek ellenére nem bírtam felhagyni a képzelődéssel, hogy elpüfölöm. Ha a mennyezetre néztem, magától értetődően megjelent Aoki képe, és mire észbe kaptam, már ütöttem is. És ha egyszer püfölni kezdtem, nem tudtam leállni. Egyszer rosszul lettem a képzelődéstől, és elhánytam magam.

Azt is elképzeltem, hogy kiállok a többiek elé, és védőbeszédet tartok, elmondom, hogy nem csináltam semmit. Ha olyasmit követtem el, amiért büntetést érdemelnék, akkor mutassátok be a bizonyítékokat! Ha nincsenek bizonyítékaitok, akkor ne büntessetek! De volt egy olyan előérzetem, hogy senki nem adna hitelt a szavaimnak. Igazából nem is lett volna kedvem egy olyan bandának magyarázkodni, amelyik egy az egyben benyelte Aoki szövegét. Plusz, ha védekezni kezdenék, Aoki megtudná, hogy kikészültem. Én pedig nem akartam egy szintre süllyedni vele.

Akkor viszont semmit sem tehetek. Nem verhetem szét, nem büntethetem meg, a többieket meg úgysem tudnám meggyőzni. Némán kell túrnöm. Még fél év. Utána vége az iskolának, és többé senkivel sem kell találkoznom. Fél évig kell kibírnom a némaságot. Bár nem voltam benne biztos, hogy ki fogok bírni hat hónapot. Vagy akár egyet. Amint hazaértem, fekete filccel besatíroztam a letelt napot. Mert ennek a napnak is vége, ennek a napnak is vége! Úgy éreztem, beleroppanok. Lehet, hogy bele is roppantam volna, ha egy nap nem utazunk véletlenül egy vonaton Aokival. Így utólag már látom, hogy kritikus állapotban voltam.

A pokoli helyzet nagyjából egy hónapja tartott, és azután tudtam kimászni belőle, hogy iskolába menet összetalálkoztunk Aokival a vonaton. Szokás szerint tömeg volt, mozdulni is alig lehetett. És akkor megpillantottam Aokit, ott volt tőlem nem messze. Ketten vagy hárman álltak közöttünk, valakinek a válla fölött megláttam az arcát. Pont szembenéztünk egymással. Ő is észrevett engem. Egymásra bámultunk. Én borzasztóan nézhettem ki akkoriban. Aludni sem tudtam, neurotikus voltam. Aoki először megvetően mosolyogva nézett a szemembe. Mintha azt mondta volna, na, hogy vagy? Tisztában voltam vele, hogy minden, ami eddig történt, Aoki műve, ő meg tudta, hogy tisztában vagyok vele. Egymáséba fűrődött a tekintetünk. De ahogy a szemébe néztem, fura érzés fogott el. Soha nem éreztem még ilyet.

Természetesen dühös voltam rá. Néha meg tudtam volna ölni, annyira gyűlöltem. De akkor a vonatban nem düh vagy utálat, hanem már-már szomorúság és szájalom fogott el. Vajon tényleg erre büszke, ettől olyan diadalmas? Ez okoz neki meglepedést, ez tölti el örömmel? Nagyon elszomorított a gondolat. Ez a fickó valószínűleg soha nem fogja megtudni, mi az igazi öröm, mi az igazi büszkeség. Vannak emberek, akikből teljesen, végérvényesen hiányoznak bizonyos kvalitások. Nem azt mondom, hogy én minden szükségessel rendelkezem! Inkább csak azt, hogy nagyon fontos, felismerjük-e, ha megvannak valakiben. De az Aokihoz hasonlóknak még csak a felismerés képessége sincs meg. Üres, egyhangú életük lehet. Kitűnnek, a felszínen diadalmaskodnak, de az egésznek semmi értelme.

Ezen gondolkodtam, és kitartóan, nyugodtan figyeltem az arcát. Többé nem akartam megütni. Már nem számított. Magam is meglepődtem, hogy mennyire nem. Elhatároztam, hogy kibírok még öt hónap némaságot. És úgy éreztem, ki is fogom bírni. Még volt bennem büszkeség. Nem hagyhatom, hogy egy ilyen Aoki lehúzzon magával.

Ez volt Aokit figyelő pillantásomban. Elég sokáig néztük egymást. Ő biztos úgy volt vele, hogy ha elfordítja a tekintetét, akkor veszített. A következő megállóig farkasszemet néztünk. A végén azonban megremegett a tekintete. Éppen csak egy kicsit, de azért észrevettem. És világosan felismertem. Egy begörcsölt lábú bokszoló pillantása volt. A bokszoló úgy érzi, még viszi a lába, pedig valójában már nem. És nem veszi észre, hogy nem. Biztos benne, hogy mozdul a lába, pedig már áll. Aztán amint a lába leállt, a válla sem mozdul simán. Ütéseiben nincs többé erő. Aoki így

nézett. Mint aki érzi, hogy valami nincs rendben, csak még nem tudja, mi történhetett.

Ez a találkozás bizonyult határvonalnak: összeszedtem magam. Éjszakánként jól aludtam, rendesen ettem, bokszolni is eljártam. Az dolgozott bennem, hogy nem veszíthetek. Nem Aokit akartam legyőzni. Az étellel szemben nem maradhattam alul. Nem törhetett meg valaki, aki semmibe se néz. Kibírtam az öt hónapot. Senkivel nem beszéltem, egy szót sem. Nem az én hibám, a ti hibátok, mondogattam magamnak. Felszegett állal mentem iskolába, felszegett állal indultam haza. A gimnázium után Kjúsurára mentem egyetemre. Minél messzebb a gimnáziumi bandától.

Ószava hatalmasat sóhajtott, mikor története végére ért. Megkérdezte, nem innék-e még egy kávé. Nem, mondtam. Most iszom a harmadikat.

– Aki ilyen rémes dolgokon megy keresztül, az megváltozik, ha akarja, ha nem – mondta. – Jó irányba is, rossz irányba is. A jó az én esetemben az, hogy megacélozódtam. Ahhoz a fél évhez képest semmiségnek tűnt az összes szenvedés, amit azóta átéltem. Minden nehézséget és szomorúságot el tudtam viselni, ha arra gondoltam, mi ez ahhoz a hat hónaphoz képest. Mások bánatára és fájdalmára is sokkal érzékenyebb vagyok. Ez a jó oldal. És ennek köszönhetően szereztem néhány igaz barátot. De rossz oldal is van. Azóta nem tudok megbízni az emberekben. Embergyűlölő azért nem lettem. Nős vagyok, gyerekeim is vannak. Család vagyunk, megvédjük egymást. Ez bizalom nélkül nem megy. Csak éppen néha elfog az aggodalom. Most nyugalmasan élünk, de ha történne valami, ha betörne az életünkbe valami szörnyűség, és fenekestül fölforgatná, akkor teljesen bizonytalanná válna a jövő, még úgy is, hogy boldog család és kiváló barátok vesznek körül. Mi van, ha egy szép napon senki nem hisz el egy szót sem, amit mondok? Vagy amit ön mond?

Ilyesmi bármikor megtörténhet. Legutóbb hat hónap alatt véget ért. De ki tudja, mikor lesz vége, ha megint megtörténik. Nekem pedig fogalmam sincs, meddig bírnám. Ez megrémít. Néha ezzel álmodom, és fölriadok éjjel. Nem, nem is néha, nagyon is gyakran. Olyankor fölkeltem a feleségem. Belekapaszkodok és sírok, akár egy órán keresztül. Iszonyatosan félek.

Elhallgatott, kinézett az ablakon, a felhőket figyelte. A felhőréteg jó ideje mozdulatlan volt. Súlyos fedőként borult az égre. Az irányítótorny, a repülőgépek, a teherautók, a rámpák, az overallos emberek is színtelennek látszottak a felhők árnyékában.

– Nem az Aokihoz hasonló emberektől félek. Olyanok mindenhol vannak. Már elfogadtam, hogy ők is léteznek. Ha az utamba kerülnek, nem foglalkozom velük. Menekülőre fogom. Azonnal felismerem őket. Egyfajta tiszteletet is érzek irántuk. Meghúzzák magukat és kivárják az alkalmat, aztán ha ott az alkalom, nem engedik ki a kezükből, ügyesen befolyásolják és mozgatják az embereket: ezek a képességek nem adatnak meg mindenkinek. Engem a hányinger kerülget tőlük, de elismerem, hogy ez egy képesség.

Én inkább attól a népségtől félek, amelyik kritika nélkül elfogadja és elhiszi az Aoki-félék szövegét. A nyájtól, amely mások hangzatos, könnyen emészthető véleményére táncol, miközben maga semmit nem hoz létre, és semmit nem ért. Azoktól, akik fején egy pillanatra sem suhan át, hogy esetleg tévednek. Akik észre sem veszik, hogy értelmetlenül, végzetesen megbántanak valakit. Akik semmiféle felelősséget nem vállalnak tetteik következményéért, bármi is az a következmény. Valójában tőlük félek. Ők jelennek meg az álmaimban. Álmomban csak a némaság van. És arctalan emberek. Hallgatásuk hideg vízként hatol mindenbe. És a hallgatásban minden feloldódik. Én üvöltök feloldódóban, de senki sem figyel.

Ószava megrázta a fejét.

Vártam, hogy folytassa, de ezzel vége volt a történetnek. Ószava összekulcsolta kezét az asztalon.

– Talán korán van még hozzá, de nem iszunk egy sört? – szólalt meg aztán. De, igyunk, mondtam. Úgy éreztem, rám férne egy sör.

Köddé vált elefánt

Az újságból tudtam meg, hogy városunk elefántházából eltűnt az elefánt. Aznap is, mint minden reggel, hat tizenháromkor megszólaló ébresztőórámra keltem, kimentem a konyhába, főztem egy kávé, kenyeret pirítottam, bekapcsoltam a rádiót, és míg a pirítóst rágsáltam, kiterítettem magam elé a reggeli lapot. Az a típus vagyok, aki az első oldaltól, szép sorjában olvassa végig az újságot, úgyhogy elég sok időbe telt, míg az eltűnt elefántról szóló hírhez jutottam. A címlapon gazdasági súrlódásokról és az amerikai stratégiai védelmi kezdeményezésről volt beszámoló, utána jött a belföldi, majd a nemzetközi politika, a gazdaság, a szerkesztőségbe érkezett levelek, a könyvajánlók, az ingatlanhirdetések, a sportrovat, és csak aztán a helyi hírek.

Az elefánt eltűnéséről szóló cikk a helyi hírek tetején szerepelt. „...városban nyoma veszett egy elefántnak!” akadt meg a tekintet azonnal a helyi hírekhez képest igen naggyal szedett címen, melyet eggyel kisebb méretben szedett alcímek követtek: „A lakosság körében egyre nagyobb a nyugtalanság. Egyesek a felelősök megnevezését követelik.” Egy fényképet is közöltek, melyen rendőrök vizsgálják az üres elefántházat. Az elefántház valahogy természetellenesen hatott a lakója nélkül. Üresebb és jellegtelenebb volt, mint lennie kellett volna, hatalmas, kibelezett és kiszáritott élőlényhez hasonlított.

Lesöpörtem az újságra hullott kenyérmorzsákat, és figyelmesen, soronként végigolvastam a cikket. Azt írták, a környezetének május tizennyolcadikán (vagyis tegnap) délután kettőkor tűnt föl, hogy nincs meg az elefánt. A gyermekétkeztetési vállalat alkalmazottai fedezték fel, hogy üres az elefántház, amikor teherautóval szokás szerint beszállították az elefánt ennivalóját (ami javarészt a helyi általános iskola tanulóinak ételmaradékából állt). A vasgyűrű, ami az állat lábára volt erősítve, kulcsra zárva hevert ott, mintha az elefánt egyszerűen kihúzta volna belőle a lábát. De nem csak az elefánt tűnt el. A gondozójának, aki nagyon régen foglalkozott már az állattal, szintén nyoma veszett.

Utoljára előző nap (vagyis május tizenhetedikén) látták őket, kicsivel délután öt után. Öt általános iskolás kereste fel az elefántházat, hogy lerajzolja lakóját, és egész eddig az időpontig készítették zsírkrétarajzaikat.

Ezek az iskolások voltak az utolsók, akik látták az elefántot, utána már senki – írták az újságcikkekben. Hat órákor ugyanis, amikor megszólal a jelzősziréna, a gondozó bezárja a kifutó kapuját, hogy már ne lehessen bejutni.

Az iskolások egybehangzóan állították, hogy sem az elefánton, sem a gondozón nem lehetett semmi szokatlant észrevenni. Az elefánt ugyanolyan békésen álldogált a tér közepén, mint mindig, csak meglengette néha az ormányát, vagy hunyorgott redők borította szemével. Nagyon öreg volt, már mozdulni is alig bírt, akik először látták, szinte megriadtak, hogy nem roskad-e össze holtan a következő pillanatban.

A város (vagyis a város, ahol lakom) is azért fogadta be, mert olyan öreg volt már. Amikor finanszírozási nehézségek miatt bezárt a városszéli kis állatkert, az állataikat közvetítők útján átvették az ország különböző pontjain működő más állatkertek, de ez az elefánt senkinek nem kellett, élemedett kora miatt. Egyrészt mindenhol éppen eléggé el voltak látva elefánttal, másrészt egyetlen olyan bevállalós és tehetős állatkert sem akadt, amelyik át tudott volna venni egy épp csak vánszorgó elefántot, melyre bármelyik pillanatban lesújthat a szívinfarktus általi halál. Így aztán szegény pára három vagy négy hónapig egymagában, elfoglaltság nélkül tengődött a kihalt állatkertben, ahonnan a többi állat kivétel nélkül elkerült már – persze nem mintha eredetileg olyan sok dolga lett volna.

A helyzet az állatkertnek és a városnak is elég nagy fejfájást okozott. Az állatkert már eladta a megürült területet egy ingatlanfejlesztő cégnek, amely lakóparkot kívánt építeni oda, a város pedig ki is adta a fejlesztési engedélyt. Minél tovább húzódott a döntés, hogy mi történjen az elefánttal, annál magasabb összegre rúgtak a büntetőkamatok. Ettől persze még számításba sem jöhetett, hogy elpusztítsák az állatot. Ha egy pókmajomról vagy egy denevérről lett volna szó, még esetleg, de egy elefánt megölése nehezen maradna észrevétlen, és ha kiderül az igazság, óriási botrány kerekedik. A három érintett fél tehát megvitatta a kérdést, és az alábbi egyezményt kötötte az öreg elefántról:

A város térítésmentesen átveszi és saját tulajdonának tekinti az elefántot.

Az elefánt elhelyezésére alkalmas épületről az ingatlanfejlesztő cég gondoskodik, díjmentesen.

Az elefántgondozó fizetését az állatkert folyósítja.

Mindez pont egy évvel ezelőtt történt.

Engem személy szerint a kezdetektől érdekelt az „elefántkérdés”, és minden kapcsolódó újságcikket kivágtam. Sőt, elmentem meghallgatni azt az önkormányzati ülést, amelyen az ügyet tárgyalták. Ezért tudom most ilyen könnyedén és pontosan összefoglalni a helyzet eddigi alakulását. Mivel nem zárható ki, hogy az „elefántkérdés” kezelése szorosan összefügg az elefánt eltűnésével, az alábbiakban mindenképpen adok egy összefoglalót, akkor is, ha esetleg hosszúra fog sikerülni.

Amikor a polgármester aláírta az egyezményt, és eljött az idő, hogy a város átvegye az elefántot, a képviselő-testület ellenzéki képviselőinek vezetésével (addig fogalmam sem volt, hogy a helyi képviselő-testületben van ellenzék is) tiltakozó mozgalom alakult ki.

„Miért kell a városnak átvennie az elefántot?”, támadták a polgármestert. Érveiket a következőképpen listázhatjuk (elnézést a sok listáért, de szerintem így átláthatóbb):

Az elefántkérdés az állatkert és az ingatlanfejlesztő, vagyis magántulajdonban levő cégek között áll fönn, a város beavatkozását semmi sem indokolja.

Az elefánt felügyelete és étkeztetése túl súlyos teher a város számára.

Megoldott-e az állat biztonságos tartása?

Járna-e egyáltalán közvetlen előnyökkel a város számára az elefánt tartása?

Azzal érveltek, hogy ezer és egy ügy van, mint például a csatornarendszer karbantartása vagy tűzoltóautók beszerzése, amivel a városnak inkább foglalkoznia kellene, mint elefánttartással, és burkoltan ugyan, de arra célozgattak, hogy az ingatlanos cég meg a polgármester között a háttérben létrejöhetett valami titkos megállapodás.

A város minderre az alábbi válaszokat adta:

Ha elkészül a lakópark, az ugrásszerűen megnöveli a város adóbevételeit, és az elefánt tartása nem okoz majd gondot, de a város részvétele egyébként is magától értetődő egy ilyen ügyben.

Az elefánt nagyon idős, étvágya alig van. Az pedig, hogy valakiben kárt tegyen, szinte teljességgel kizárható.

Ha az elefánt elpusztul, a város tulajdonába kerül az a terület, melyet az ingatlanfejlesztő följánlott a tartására.

Az elefánt a város szimbóluma lesz.

Hosszas vita után a város végül befogadta az elefántot. Ez egy régi, kertvárosi lakóövezet, a lakosok többsége viszonylagos jómódban él, a város pénzügyi helyzete is stabil. Ráadásul az emberek szimpatikusnak találták az ötletet, hogy városuk otthont adjon az elefántnak, melynek nincs hova mennie. Az egyszer biztos, hogy az ember több szimpátiát érez egy öreg elefánt, mint szennyvízcsatornák meg tűzoltóautók iránt.

Én is támogattam a befogadását. A lakóparknak nem nagyon örültem, de az már egyáltalán nem rossz, ha a városnak, ahol élek, van egy elefántja.

Egy ligetes részen tisztást vágtak, és az elefántház céljaira áttelepítették oda az általános iskola előregedett tornacsarnokát. Odaköltözött az elefánt állatkerti gondozója is. Megállapodás született továbbá, hogy az állat takarmányául az általános iskolások menzai ételmaradéka szolgál majd. Végül az elefántot a bezárt állatkertből pótkocsin átszállították új lakhelyére, ahol hátralevő napjait tölteni fogja.

Én is elmentem az elefántház avatására. Háttérben az elefánttal beszédet tartott a polgármester (a város fejlődéséről és kulturális intézményeinek bővítéséről), felolvasta fogalmazását az általános iskolások képviselője (Kedves Elefánt, vigyázz magadra, élj még sokáig jó egészségben! stb.), rajzversenyt tartottak (az elefánt lerajzolása a továbbiakban elengedhetetlenül fontos része lett a városbeli kisiskolások művészeti képzésének), majd két, lebegő egyrészes ruhát viselő fiatal nő (nem különösebb szépségek) egy-egy fürt banánt ajándékozott az elefántnak. Az szinte mozdulatlanul tűrte a meglehetősen értelmetlen – illetve az ő számára teljesen értelmetlen – ünnepséget, és szinte öntudatlan, üres tekintettel falta föl az ajándék banánt. Mikor mind megette, a közönség megtapsolta.

Az elefánt jobb hátsó lábára masszív, súlyosnak látszó vasgyűrűt erősítettek. A gyűrűről vagy tízméteres, hosszú és vastag lánc lógott, melynek végét egy betonlaphoz rögzítették. Ránézésre igen strapabíró gyűrű és lánc volt, úgy tűnt, ha az elefánt száz évig erőlködne, se tudná elszakítani őket.

Fogalmam sincs, hogy az elefántot zavarta-e az a gyűrű a lábán. Úgy tűnt, egyáltalán nem törődik a lábára erősített fémdarabbal. Egyfolytában

csak fátyolos tekintettel bámult a tér egy meghatározhatatlan pontjára. Ha feltámadt a szél, lágyan lebegett füle és testén a fehér szőrzet.

Az elefánt gondozója sovány, kis termetű, idős ember volt. Életkorát nehezen lehetett megbecsülni. Lehet, hogy a hatvanas évei első felében járt, de ugyanúgy az is lehet, hogy a hetvenes évei második felében. Vannak emberek, akiknek külseje egy ponton túl nem változik az életkorral, ő is ilyen volt. Bőre télen-nyáron ugyanúgy sötétbarnára sülve, haja erős szálú és rövid, szemei aprók. Arcának semmilyen különös ismertetőjegye nem volt, csak szélesen elálló, szinte tökéletesen kerek fülei képeztek zavaró kontrasztot aprócska arcával.

Egyáltalán nem volt mogorva, ha megszólították, udvariasan, világosan válaszolt. Ha akart, kedves is tudott lenni – csupán némi esetlenség érződött rajta. Alapvetően azonban szótlan, magányosnak tűnő öreg volt. Minden bizonnal szerette a gyerekeket, mert amikor gyerekek érkeztek látogatóba, próbált tőle telhetően kedvesen viselkedni, ám azok nem tudtak megbarátkozni vele.

Egyvalaki engedett föl a társaságában: az elefánt. A gondozó az elefántházhoz tapasztott, előregyártott kis házban lakott, reggeltől estig, egyfolytában ő gondoskodott az állatról. Már több mint tíz éve voltak egymás társai, apró mozdulataikból és pillantásukból érezni lehetett, hogy bensőséges a kapcsolatuk. Ha a gondozó azt akarta, hogy a bódultan egy helyben álldogáló elefánt vonuljon át máshova, elég volt csak odaállnia mellé, könnyedén megütögetnie a mellső lábát, és suttognia valamit. Erre az elefánt nehézkesen, lomhán átimbolygott a megjelölt helyre, és amint megállapodott, ismét bámulni kezdte a tér egy pontját.

Hétvégenként felkerestem az elefántházat, és nagy figyelemmel követtem végig az ilyen műveleteket, de nem sikerült átlátnom, hogy kettejük kommunikációja milyen alapokra épül. Lehet, hogy az elefánt megérti az egyszerűbb emberi beszédet (hiszen már olyan hosszú ideje él), vagy talán a lábát érő koppanásokból szűri ki az információt. Vagy pedig különleges, telepatikus képességei vannak, melyek segítségével felfogja, mi jár a gondozó fejében.

„Hogy ad utasításokat az elefántnak?” – kérdeztem meg egyszer a gondozót. Az öreg nevetett, és minden további magyarázat nélkül csak annyit válaszolt, hogy „már nagyon régen ismerjük egymást”.

Minden különösebb esemény nélkül eltelt egy év. Akkor azonban hirtelen eltűnt az elefánt.

Ahogy a második kávémat iszogattam, még egyszer, az elejétől kezdve hgyelmesen végigolvastam a cikket. Fura egy cikk volt. Olyan fura, hogy Sherlock Holmes így szólt volna, a pipáját ütögetve: „Watson, nézze csak! Milyen érdekeset ír az újság!”

A cikk elsősorban azért tett fura benyomást, mert a szerzője fejében minden bizonnal tanácstalanság és zavar uralkodott. Ez a tanácstalanság és zavar pedig egyértelműen a helyzet abszurditására volt visszavezethető. Az újságíró minden elképzelhető erőfeszítést megtett, hogy ügyesen megkerülje az abszurditást, és „normális” cikket írjon, ez azonban fordítva sült el, és végzetes mértékig fokozta az ő saját zavarát és tanácstalanságát.

Hogy egy példát mondjunk: a cikk a „megszökött az elefánt” kifejezést használta, de az írás gyors áttekintése alapján világosan kiderült, hogy az elefánt nem szökhett meg, hanem bizony „eltűnt”. Az újságíró úgy érzékeltette az önellentmondást, hogy „még számos *tisztázatlan részlet* vár megoldásra”. Én azonban nem hittem, hogy olyan elcsépelet kifejezésekkel, mint a „*tisztázatlan részlet*”, el lehetne intézni az ügyet.

Először is ott volt az elefánt lábára erősített vasgyűrű problémája. A gyűrű ott hevert az elefántházban, *kulcsra zárva*. A legvalószínűbbnek látszó feltételezés az volt, hogy a gondozó kulccsal kinyitotta és levette a gyűrűt az állat lábáról, majd utána visszazárta, ő maga meg elszökött az elefánttal együtt (az újság természetesen ehhez a verzióhoz ragaszkodott), csak az volt a bökkenő, hogy a gondozónak nem volt kulcsa. Összesen két kulcs létezett, biztonsági megfontolásokból az egyiket a helyi rendőrség, a másikat a tűzoltóság páncélszekrényében őrizték, a gondozó – vagy bárki más – számára lehetetlen vállalkozás lett volna a kulcslopás. De ha valaki esetleg meg is oldja a lopást, arra nyilván semmi szükség, hogy használat után visszajuttassa a kulcsot a páncélszekrénybe. Márpedig másnap reggel a vizsgálat azt találta, hogy a rendőrségi és a tűzoltósági páncélszekrényben is rendben ott a kulcs. Ami azt jelenti, hogy az elefánt kihúzta a lábát a gyűrűből, anélkül, hogy valaki kinyitotta volna neki a zárat, de ez teljességgel lehetetlen volt, kivéve, ha lefűrészelik az állat lábát.

A második problémás kérdés az volt, hogy milyen útvonalon juthatott ki az elefánt. Az elefántház és a kifutó három méter magas, erős kerítéssel volt körbevéve. Az állat biztonságos tartásának körülményeit a képviselő-testület határozta meg, és a város, ahhoz képest, hogy egyetlen öreg elefántról volt szó, némileg eltúlzott biztonsági intézkedéseket léptetett életbe. A kerítés betonból és vastag vasrudakból készült (a költségeket

természetesen az ingatlanos cég állta), bejárat csak egy volt rajta, azt meg a belső oldalról bezárva találták. Elképzelhetetlen, hogy az elefánt kijutott volna ezen az erődítményszerű kerítésen.

A harmadik problémás pontot a lábnyomok jelentették. Az elefántház mögött egy meredeken emelkedő domb volt, oda az elefánt biztos nem tudott fölkapaszkodni, ha tehát valami módon mégis megszabadult a lábára erősített gyűrűtől, és valami módon mégis átjutott a kerítésen, akkor csakis az elefántház előtt vezető úton haladhatott. Ám a puha, homokalapú úton egyetlenegy, elefántnyomra hasonlító nyomot sem találtak.

A bizonytalansággal és mondvacsínált magyarázatokkal teli újságcikk alapján tehát csak egyetlen lehetséges következtetés adódott. Az, hogy az elefánt nem megszökött, hanem szórén-szálán eltűnt.

Mondanunk sem kell azonban, hogy sem az újság, sem a rendőrség, sem a polgármester nem akarta elismerni az elefánt eltűnésének tényét, legalábbis nem nyilvánosan. A rendőrség a nyomozásnál abból indult ki, hogy „fennáll a lehetőség, miszerint az elefántot kifinomult módszerekkel, előre megtervezett módon elrabolták vagy megszöktették”, még olyan optimista jóslatokba is bocsátkoztak, hogy „az ügy megoldása idő kérdése, ha mérlegeljük, milyen körülményes egy elefánt bújtatása”. Vadásztársaságok és a Japán Önvédelmi Erők mesterlövészeinek segítségét kérték, és hajtóvadászat indítását tervezték.

A polgármester sajtótájékoztatót tartott (az erről szóló híradások nem a helyi, hanem az országos hírekben jelentek meg, a Társadalom rovatban), és bocsánatot kért a város közbiztonsági intézkedéseinek hiányosságai miatt. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy „az elefánttartás körülményei egyáltalán nem maradtak el az országban működő állatkertek hasonló létesítményeinek színvonalától, az átlagosnál szigorúbbak és átgondoltabbak voltak”, hozzátéve, hogy „egy aljas, veszélyes és értelmetlen társadalomellenes cselekedettel állunk szemben, mely teljességgel megengedhetetlen”.

Az ellenzéki képviselők csoportja úgy nyilatkozott, mint egy évvel korábban is: „A polgármester összejátszott egy vállalattal, és felelőtlenül belesodorta a város lakosságát az elefántkérdésbe, követeljük politikai felelősségének megállapítását.”

Egy aggódó arcú anyuka (37) arról beszélt, hogy „egy ideig nem tudom nyugodt szívvel megengedni a gyerekeknek, hogy kint játsszanak”.

Az újságban annak részletes leírása is megjelent, hogy milyen úton-módon fogadta be a város az elefántot, és az elefántházról is közöltek egy

vázlatos rajzot. Ismertették az elefánt életútját, és a vele együtt eltűnt gondozót (Vatanabe Noboru, 63 éves) is bemutatták. Vatanabe állatgondozó a Csiba megyei Tatejama városból származott, hosszú ideig dolgozott az állatkertben az emlősállatok gondozójaként, „az állatokra vonatkozó gazdag ismeretei, valamint jóindulatú és őszinte természete miatt a vele dolgozók legteljesebb bizalmát élvezte”. Az elefánt huszonkét évvel ezelőtt érkezett Kelet-Afrikából, de pontos életkora nem ismert, *a természetéről* pedig még kevesebbet tudni.

A cikk azzal zárult, hogy a rendőrség az elefánttal kapcsolatos mindenfajta információt vár a lakosságtól. Ezen eltöprengtem egy kicsit a második kávémat kortyolgatva, de aztán úgy döntöttem, nem hívom fel őket. Semmilyen kapcsolatot nem akartam a rendőrséggel, másrészt nem gondoltam, hogy hitelt adnának annak az információnak, amit én tudnék nekik nyújtani. Hiába is beszélnék egy olyan társaságnak, amelyik komolyan megfontolni sem hajlandó, hogy az elefánt köddé válhatott.

Levettem a könyvespolcra a füzetem, és beletettem az újságból kivágott elefántos cikket. Elmostam a csészémet meg a tányéromat, és indultam dolgozni.

Az este hét óras közszolgálati híradóban láttam, hogyan folytatták le a hajtóvadászatot. Altatólövedéket tartalmazó, nagy puskákat cipelő vadászok, az Önvédelmi Erők csapatai, rendőrök és tűzoltók alaposan, az utolsó bokorig átfésülték a közeli hegyeket, közben helikopterek köröztek fölöttük. Hegyek alatt persze a Tokió külvárosait övező hegyeket kell érteni, nem hatalmas hegyvonulatokat. Egy akkora csapat ember egy nap alatt nagyjából végez a kereséssel, meg hát nem egy gyilkos törpét, hanem egy hatalmas afrikai elefántot keresnek. A számba jöhető rejtékhelyek természetesen korlátozottak. Az elefánt azonban estére sem került meg. A tv-nek nyilatkozó rendőrkapitány azt mondta, hogy „akkor is folytatjuk a keresést”. A riporter úgy zárta beszámolóját, hogy „mindent rejtély övez: ki és hogyan szöktette meg az elefántot, hova rejtette el, és miért követte el tettét?”.

Néhány napig még folytatódott a keresés, de az elefánt sem került elő, és a hatóságok sem bukkantak egyetlen, néven nevezhető nyomra sem. Mindennap lelkiismeretesen végigolvastam az újsághíreket, minden egyes cikket, amit észrevettem, kivágtam és beragasztottam a füzetembe. Még a vonatkozó karikatúrákat is eltettem. A füzetem hamar be is telt, kénytelen voltam újat venni a papír-írószer boltban. Az összegyűlt hatalmas

mennyiségű cikkben mégsem találtam egyetlen olyan adatot sem, ami engem érdekelt volna. Az újságok tele voltak olyan értelmetlen ostobaságokkal, hogy „Továbbra sem tudni, hol lehet az elefánt”, „A keresőcsapat megpróbáltatásai” vagy „Titkos szervezet a háttérben?”. Az elefánt eltűnése után egy héttel az ilyen cikkek is kezdtek észrevehetően megfogyatkozni, végül alig volt már belőlük. A pletykalapokban megjelent néhány szenzációhajász cikk, az egyikhez még egy látót is beszerveztek, de aztán ezek is lecsengtek. Úgy tűnt, az emberek az elefánt esetét kezdik a számos hasonló ügyet tartalmazó „megoldatlan rejtély” kategóriába helyezni. Egy öreg elefánt és öreg állatgondozó eltűnése semmilyen hatással nincs a társadalom rendjére. A föld forog tovább, a politikusok továbbra is kiadják lényegében megbízhatatlan nyilatkozataikat, az emberek ásitózva munkába indulnak, a gyerekek meg tanulnak a felvételire. A mindennapok soha meg nem szűnő hullámverésében nem tart örökké az érdeklődés egy ki tudja, hova lett elefánt iránt, így ballagott el néhány eseménytelen hónap, akár az ablak alatt vonuló, kimerült hadsereg.

Néha, ha időm engedte, kimentem és elnéztem a lakot, melyben már nem élt elefánt. A kerítés bejáratára lelakatolt, vastag láncot tekertek, senki se juthatott be. A kerítés résein át láttam, hogy az elefántház ajtaját is ugyanúgy lelakatolták. Úgy tűnt, a rendőrség, hogy szépítsen a vereségen, amit az jelentett, hogy nem találták meg az elefántot, a szükségesnél jobban megerősítette a kiürült elefántház védelmét. A környék kihalt volt, embernek nyoma se, csak az épület tetején pihent egy csapat galamb. Senki nem volt, aki a teret gondozza, és mintha csak az alkalomra várt volna, burjánzani kezdett a zöld nyári növényzet. Az elefántház ajtajára erősített lánc úgy nézett ki, mint dzsungel mélyi, omladozó rommá züllött királyi várat védelmező, hatalmas, kitaró kígyó. Csak néhány hónapja, hogy nincs itt az elefánt, hiánya mégis szinte végzetet idéző pusztulást hozott a helyre, és olyan súlyos levegőt, amelyet az esőfelhők alatt érezni.

A lánnyal szeptember vége felé ismerkedtem meg. Aznap reggeltől estig esett. Az évszakra jellemző, apró, puhán és egyenletesen szemerkélő eső volt. Az a fajta, amely apránként elmossa a nyár földbe beégett emlékét. Apró barázdákon át minden emlék a szennyvízcsatornákba meg a folyókba jut, majd a sötét és mély óceánig vándorol.

A munkahelyem új termékkampányát indító partin találkoztunk. Egy elektromos készülékeket gyártó nagyvállalat hirdetési osztályán dolgozom.

Épp egy konyhagépkészletet készültünk piacra dobni, az őszi esküvőszezonhoz és az év végi jutalomszezonhoz igazodva, én foglalkoztam a termékek sajtómegjelenésével. Az volt a feladat, hogy néhány női magazinnál érjem el egy termékismertető cikk megjelentetését. Ehhez nem kell különösebben nagy tehetség, de arra már figyelni kellett, hogy jól felépített cikk szülessen, amin az olvasók nem érzik a *reklámszagot*. A cikkért cserébe mi hirdetést helyezünk el a magazinban. Valamit valamiért.

A lány egy fiatal háziasszonyoknak szóló lap szerkesztője volt, azért jött el a rendezvényünkre, hogy anyagot gyűjtsön egy ilyen cikkhez. Én épp ráértem, úgyhogy mellé szegődtem, és a készletbe tartozó színes hűtőszekrényt, kávéfőzőt, mikrohullámú sütőt és gyümölcsfacsarót mutogattam neki, melyek tervezésére egy híres olasz tervezőt kértünk föl.

– Az összhang a legfontosabb – magyaráztam. – A legcsodálatosabban megtervezett tárgyat is agyoncsapja, ha nem illik bele a környezetébe. A színek összhangja, a formák összhangja, a funkciók összhangja: a mai konyhai terekben erre van a legnagyobb szükség. Felmérések szerint a háziasszonyok egy napjukból a konyhában töltik a leghosszabb időt. A konyha a munkahelyük, az írószobájuk, a nappalijuk. Ezért próbálják minél kellemesebbé tenni ezt a teret. És nem a tér mérete a lényeg. Ha kicsi, ha nagy, a jó konyhának egyetlen ismérve van. Az, hogy egyaránt teljesíti az egyszerűség, a funkcionalitás és az összhang követelményét. A most bemutatott készlet összeállításánál és formatervezésénél ez volt az alapkonceptió. Nézze csak például ezt a főzőlapot!

Satöbbi, satöbbi.

A lány bólogatott, és egy kis füzetbe jegyzetelt. Őt sem érdekli ez a cikk, és személy szerint engem sem érdekelnek a főzőlapok. Csak a munkánkat végezzük mindketten.

– Milyen sokat tud a konyhákról – szólalt meg, amikor végeztem a magyarázattal.

– Ez a munkám – villantottam föl az ügyfelek számára fenntartott mosolyt. – De ettől függetlenül szeretek főzni. Igaz, hogy valami egyszerűt, de mindennap főzök is.

– És tényleg olyan fontos egy konyhában az összhang? – kérdezte a lány.

– A magánvéleményemet nem hallhatja, amíg rajtam van a nyakkendőm – nevettem. – De ma kivételt teszek. Azt hiszem, fel tudnánk sorolni pár dolgot, amire nagyobb szükség van egy konyhában, mint az összhangra.

Csakhogy azokból nem lehetne terméket fejleszteni, és amiből nem lehet terméket fejleszteni, annak lényegileg semmi értelme nincs pragmatikus világunkban.

– Valóban pragmatikus szempontokra épülne a világ?

Előhúztam a zsebemből egy doboz cigarettát, a számba tettem egy szálát, és meggyújtottam.

– Csak úgy mondtam – feleltem. – De ez sok mindent érthetővé tesz, és a munkát is megkönnyíti. Mintha valami játék lenne az egész. Mondani is sokféleképpen lehet, például „lényegi pragmatizmus, a pragmatikus lényeg”, és ezzel a felfogással sok bonyodalomtól és nehéz kérdéstől megkíméljük magunkat.

– Érdekes felfogás – mondta erre a lány.

– Nem különösebben az. Mindenki tisztában van vele – utasítottam vissza. – Apropos, elég jó pezsgőnk van, nem kér?

– Köszönöm, kérek! – mondta a lány.

Kellemesen elbeszélgettünk a hideg pezsgő fölött, és kiderült, hogy több közös ismerősünk is van. Elég belterjes szakmában dolgoztunk, ha eldobunk néhány követ, egy vagy kettő biztos eltalál egy „közös ismerőst”. A húgom ráadásul pont ugyanarra az egyetemre járt, mint ez a lány. Az így előkerülő néhány név elég volt ahhoz, hogy viszonylag simán haladjon közöttünk a társalgás.

Mindketten egyedülállók voltunk. Ő huszonhat éves volt, én harmincegy. Neki kontaktlencséje volt, nekem szemüvegem.

Ő megdicsérte a nyakkendőm színét, én megdicsértem a blézerét. Megbeszéltük, melyikünk mennyi lakbért fizet, panaszkodtunk a fizetésünkről és a munkánk tartalmáról. Vagyis eléggé összebarátkoztunk. Nagyon vonzó lány volt, és egyáltalán nem nyomulós. Vagy húsz percig beszélgettünk ott álldogálva, és egyetlen okot sem tudtam találni, amiért ne kellene szimpatikusnak találnom.

A rendezvény vége felé meghívtam koktélozni a szálloda bárjába, ott letelepedtünk, és folytattuk a társalgást. A bár nagy ablakából látszott, ahogy esik a kora őszi eső. Egyre csak szemerkélt hangtalanul, az esőfátyol mögül elmosódva bukkantak elő a város fényüzenetei. A bárban szinte alig voltak vendégek, fojtogató csend uralkodott. A lány Frozen Daiquiri koktélt kért, én meg whiskey-t jéggel.

Kortyolgattuk az italunkat, és olyasmikről beszélgettünk, amiről egy férfi és egy nő szoktak egy ital fölött, ha életükben először találkoztak, és

viszonylag szimpatikusak egymásnak. Az egyetemi időkről, kedvenc zenékről, sportról, mindennapos rutinokról, ilyesmiről.

Aztán az elefántról kezdtem beszélni. Nem tudom felidézni, hogy miért jött hirtelen szóba, minek kapcsán került oda. Biztos állatokról beszélgettünk, így keveredhettünk hozzá. Vagy az is lehet, hogy nem is tudatosult bennem, de el akartam mondani valakinek – akiről úgy ítélt meg, jó hallgatóság lenne – saját nézetemet az elefánt eltűnéséről. De lehet, hogy egyszerűen csak az italtól jött meg a bátorságom.

De ahogy belekezdtem, rá is jöttem, hogy a helyzethez legkevésbé sem illő témát sikerült megtalálnom. Nem lett volna szabad fölhoznom az elefánt kérdését. Hogy is mondjam csak: túlságosan kerek történet volt.

Azonnal próbáltam visszakozni, de balszerencsémre a lány az átlagosnál nagyobb érdeklődést tanúsított az elefánt eltűnése iránt, és amikor elárultam, hogy én számtalanszor láttam az állatot, kérdések özönét zúdította rám.

– Milyen elefánt volt? Szerinted hogy szökött el? Mit szokott enni? Vajon nem jelent veszélyt a környezetére? – valahogy így.

Ezekre a kérdésekre azokat a közhelyes válaszokat adtam, melyek az újságokban is le voltak írva. Csakhogy a lány detektálta szavaimban az erőltetett távolságtartást. Sosem tudtam jól hazudni.

– Nagyon megdöbbenél, mikor kiderült, hogy nincs meg, ugye? – kérdezte második daiquiri koktéliját kortyolgatva, mint aki csak úgy mellékesen érdeklődik. – Mert azzal nyilván senki nem számol, hogy hirtelen nyoma veszhet egy elefántnak.

– Ja. Lehet, hogy nem – válaszoltam, fölemeltem és kettétörtem egyet az üvegtányéron tálalt perecekből, és megettem egy felet. Megjelent a pincér, tisztára cserélte a hamutálat.

A lány egy ideig érdeklődve bámult az arcomba. Én újabb szál cigarettát tettem a számba, és rágyújtottam. Három éven át megálltam a dohányzást, de az elefánt eltűnése óta megint rászoktam.

– Amikor azt mondom, lehet, hogy nem, úgy érted, az elefánt eltűnését előre lehetett sejteni? – kérdezett rá a lány.

– Hogy lehetett volna előre sejteni? – nevettem. – Hogy egy szép napon hirtelen eltűnjön egy elefánt, az példátlan, kiszámíthatatlan és főleg nem racionális.

– De nagyon furcsán fogalmaztál! Érted, mire gondolok? Én azt mondtam, „azzal senki nem számol, hogy egy elefántnak nyoma veszhet”,

erre te: „ja, lehet, hogy nem”. Átlagember erre nem így válaszol. Azt mondja, „az tuti, hogy nem” vagy „ilyesmi fel se merül”.

Úgy bólintottam a lány felé, hogy abból gondolhatott, amit akart, aztán odaintettem a pincért, és kértem még egy whiskey-t. Míg az italomra vártunk, átmenetileg csönd telepedett ránk.

– Figyelj, én elvesztettem a fonalat – szólalt meg aztán halkán a lány. – Egész eddig teljesen jól elbeszélgettünk. Úgy értem, addig, amíg szóba nem került az elefánt. Amint szóba került, hirtelen elkezdte furán fogalmazni. Nem értem, hogy mire akarsz kilyukadni, mégis mi történt veled? Valami kínos ügybe keveredtél az elefánttal kapcsolatban? Vagy az én fülemmel lenne valami baj?

– Semmi baj a füleddel – feleltem.

– Szóval akkor nálad van valami gond, ugye?

Az italomba dugtam az ujjam, és fölkevertem a jeget. Szeretem hallgatni, ahogy a pohár falának koccannak a jégdarabok.

– Gondnak azért nem nevezném, annyira nem jelentős – feleltem. – Egy kis semmiség. Nem rejtegetem az emberek előtt, csak nem vagyok benne biztos, hogy érthetően el tudom magyarázni, úgyszólván inkább megtartom magamnak. Mert furcsának éppen furcsa sztori.

– Milyen értelemben furcsa?

Föladtam, ittam egy korty whiskey-t, aztán belekezdtem:

– Az nyomaszt, hogy valószínűleg én láttam utoljára azt az eltűnt elefántot. Május tizenhetedikén este hét után láttam, másnap, a kora délutáni órákban derült ki, hogy nincs meg, a két időpont között eltelt időből pedig egyetlen szemtanú sincs. Mert ugyebár este hatkor bezárják az elefántház kapuját.

– Ez nem világos – nézett mélyen szemembe a lány. – Hogy láthattad az elefántot, ha este hatkor bezárják a kaput?

– Az elefántház mögött van egy sziklás kis hegy. Magánbirtok, igazi út se vezet rajta, de egy pontjáról hátulról belátni az elefántházba. Erről szerintem csak én tudok.

Teljesen véletlenül fedeztem fel azt a pontot. Egy vasárnap délután a hegyekben kószáltam, eltévedtem, és ahogy próbáltam rátalálni a helyes útra, ide keveredtem ki. Egy sík tisztás volt, akkora, amin egy ember épp végig tudott heverni, a bokrok rései közül pedig pontosan a tisztás alatt látszott az elefántház teteje. Közvetlenül az épület teteje alatt volt a falban

egy elég nagy szellőzőnyílás, azon keresztül jól ki lehetett venni a lak belsejét.

Utána időről időre fölkerestem a helyet, rászoktam, hogy elnézegessem az elefántházban időző ormányost. Ha megkérdeznének, hogy miért vállaltam az ezzel járó macerát, nem tudnék értelmes választ adni. Egyszerűen csak kíváncsi voltam a privát idejét töltő elefántra. Ennél mélyebb okom nincsen.

Ha az elefántházban sötét volt, természetesen nem láttam az állatot, de kora esténként a gondozó villanyfénynél tett-vett az elefánt körül, és ilyenkor a legapróbb részletekig szemügyre tudtam őket venni.

Legelőször az tűnt föl, hogy a gondozó meg az elefánt, amikor ketten maradnak az elefántházban, sokkal bizalmasabban viselkednek egymással, mint mikor a látogatók előtt, nyilvánosan mutatják meg magukat. Ezt rögtön látni lehetett apró, egymás felé tett gesztusaikból. Már-már olyan benyomást tettek, hogy nappal, mivel nem akarják leleplezni, mennyire bensőséges a viszonyuk, takarékoskodnak az érzelmeikkel, és estére teszik félre őket, amikor kettesben maradhatnak. Pedig semmi különös, az elefántházra tartogatott szertartásuk nem volt. Az elefánt a házába érve is révetegen viselkedett, a gondozó pedig csak elvégezte alapvető gondozói feladatait, hosszú nyelvű súrolókefével végigsikálta az elefánt testét, összetakarította a földre hullott óriási ürülékdarabokat, vagy rendet tett etetés után. Azonban így is lehetetlen volt nem látni, hogy különleges, meleg levegő lengi körül őket, melyet egymás iránti mély bizalmuk hoz létre. Ahogy a gondozó a padlót takarította, az elefánt lágyan megkocogtatta hátát az ormányával. Szerettem ilyen pillanatokban látni az elefántot.

– Mindig szeretted az elefántokat? Már úgy értem, nemcsak ezt az egyet, hanem általában... – kérdezte a lány.

– Igen. Azt hiszem, igen – feleltem. – Az elefántok megmozgatnak bennem valamit. Úgy emlékszem, mindig is így volt. Bár azt nem tudom, miért.

– Tehát aznap este is fölmásztál az elefántház mögötti hegyre, és úgy egymagádban elnézegetted az elefántot – foglalta össze a lány. – Mikor is, május...

– Tizenhetedikén – feleltem. – Május tizenhetedikén este hét körül. Abban az időszakban már elég hosszúak a nappalok, akkor is volt még egy kis fény az ég alján. Az elefántházban mégis égett a villany.

– De akkor sem az elefánton, sem a gondozón nem látszott semmi rendellenes, igaz?

– Ha úgy vesszük, nem látszott, ha úgy vesszük, látszott. Nem tudom pontosan megmondani. Hiszen nem közvetlen közletről láttam őket. Nem vagyok túl megbízható szemtanú.

– De mégis mi történt?

Belekortyoltam a megolvadt jégtől kissé felhígult whiskey-be. Kint egyre esett az eső. Nem erősebben, nem is lágyabban, mint eddig. Valósággal olyan volt, mint egy örökre kimerevedett csendélet részlete.

– Történni semmi nem történt – feleltem. – Az elefánt meg a gondozó ugyanazzal voltak elfoglalva, mint mindig. A gondozó takarított, megetette az állatot, kedvesen incselkedtek egy kicsit egymással. Ez a szokásos programjuk. De valami zavart: az egyensúlyuk.

– Az egyensúlyuk?

– A méretük egyensúlya, úgy értem. Az elefánt meg a gondozó méretének aránya. Az volt az érzésem, hogy máshogy aránylanak egymáshoz, mint egyébként. Hogy csökkent a testméretük különbsége.

A lány egy darabig a kezében tartott daiquiris poharat bámulta. A pohárban megolvadt a jég, látszott, hogy a jégből származó víz apró tengeráramként próbál az italba oldódni.

– Vagyis kicsit összement az elefánt?

– Vagy a gondozó lett nagyobb, vagy pedig mindkét folyamat bekövetkezett, ezek a következtetések adódnak.

– Ezt nem közölted a rendőrséggel, igaz?

– Persze, hogy nem – vágtam rá. – Először is nem hitték volna el, ráadásul a végén még engem fognak gyanúba, ha bevallom, hogy abban az időpontban az elefántot nézegettem a hegyről.

– De abban biztos vagy, hogy az elefánt meg a gondozó méretének aránya más volt, mint lenni szokott?

– Ja, talán – válaszoltam. – Csak azt tudom mondani, hogy *talán*. Semmiféle bizonyítékom sincs rá, és nem akarom hajtogatni, de csak a szellőzőnyíláson keresztül láttam. Viszont több tucatszor láttam őket hasonló körülmények között, szerintem elképzelhetetlen, hogy rosszul mértem volna föl a méretarányaikat.

Igen: arra gondoltam, csak a szemem káprázik, újra és újra lehunytam, majd kinyitottam a szemem, számtalanszor megráztam a fejem, de akárhányszor néztem oda újra, az elefánt ugyanakkora maradt. Tényleg úgy

láttam, hogy összement. Először azt hittem, a város talán szert tett egy kisméretű elefántra. De ilyesmiről nem hallottam – én, aki biztos nem siklanék át egy elefántos hír fölött –, és akkor nem marad más lehetőség, csak az, hogy az eddigi öreg elefánt ment össze hirtelen valami okból. Meg aztán, ahogy jobban megnéztem, észrevettem, hogy a kisméretű elefánt mozdulatai tökéletesen megegyeznek az öreg elefánt megszokott mozdulataival. Ahogy a gondozó a testét sikálta, jobb lábával örvendezve dobogott a földön, és némileg megvékonyodott ormányával az öreg hátát simogatta.

Furcsa látvány volt. Ahogy meredten bámultam befelé a szellőzőnyíláson, úgy rémlett, az elefántházban *borzongató*, más idő folyik. És úgy láttam, az elefánt meg a gondozó örömmel adják át magukat az új rendnek, mely elragadni készül őket – vagy már el is ragadta egy részüket.

Azt hiszem, nem egész fél órán át figyelhettem az elefántház eseményeit. A világítást a szokásosnál jóval korábban, fél nyolckor lekapcsolták, onnantól kezdve mindenre sötétség borult. Én ennek ellenére maradtam még, vártam, hogy megint felgyulladjon a fény, de már nem kapcsolták föl a lámpát. Akkor láttam utoljára az elefántot.

– És szerinted az elefánt tovább zsugorodott, majd a végén olyan kicsi lett, hogy ki tudott szökni a kerítés résein, vagy pedig teljesen elenyészett, köddé vált? – kérdezte a lány.

– Nem tudom – mondtam erre. – Én csak próbálom minél pontosabban felidézni, amit a saját szememmel láttam. Ezen túl szinte semmin nem gondolkodom. Amit láttam, az olyan erős benyomást tett rám, hogy képtelen vagyok továbbkombinálni.

Ez volt az egész, amit elmondtam az elefánt eltűnéséről. Amint arra az elején is számítottam, ez a történet beszédtemának túl különleges volt egy épp csak összeismerkedett fiatal férfi és nő számára, és maga a sztori túlságosan kerek. Mikor befejeztem, egy időre csend telepedett ránk. Egyikünknek sem volt ötlete, hogy milyen témát dobhatnánk be az eltűnt elefánt története után, melyről nem volt mit beszélnünk. A lány ujjával körözött a pohara peremén, én meg vagy hússzor elolvastam a poháralátétre nyomtatott feliratot. Tényleg nem kellett volna az elefántról beszélnem. Nem olyan téma volt, ami szavakba öntünk, és megosztunk másokkal.

– Nekünk egyszer eltűnt a macskánk – szólalt meg nagy sokára a lány. – De az is igaz, hogy egy macska eltűnése meg egy elefánté egész más szint.

– Nyilván más. Pusztán a méretük miatt nem állják ki az összehasonlítást – értettem egyet.

Fél órával később elbúcsúztunk egymástól a szálloda kijáratánál. A lánynak eszébe jutott, hogy a bárban hagyta az esernyőjét, úgyhogy lifttel visszamentem érte. Téglaszínű esernyő volt, nagy fogóval.

– Köszönöm szépen – hálálkodott a lány.

– Aludj jól – feleltem én.

Azóta nem találkoztunk. Egyszer beszélünk telefonon a termékismertető cikk részleteiről. Akkor nagyon szerettem volna vacsorázni hívni, de végül nem szóltam neki. Ahogy a telefonban beszélünk, valahogy olyan érzésem támadt, hogy ez már teljesen mindegy.

Ilyen gyakran előfordul velem, mióta átéltem az elefánt eltűnését. Ha kedvem támad is belefogni valamibe, hirtelen már nem látok különbséget a cselekvés végrehajtásától várható eredmény és a cselekvés elkerülésétől várható eredmény között. Időnként úgy érzem, a dolgok körülöttem kibillentek helyes egyensúlyukból. De lehet, hogy csak képzelődöm. Lehet, hogy az elefántügy után bennem borult fel valamiféle egyensúly, és azért látom furának a külvilág jelenségeit. Ezért nyilván engem terhel a felelősség.

Továbbra is hűtőszekrényeket, kenyérpirítókat és kávéfőzőket árulok egy pragmatikus világban, felbukkanó emlékeim ködképei alapján. Minél pragmatikusabban állok hozzá, annál jobban fogynak a termékek – kampányunk olyan sikerrel járt, hogy még viszonylag optimista előzetes becsléseinket is túlszárnyalta –, és annál több ember hajlik a szavamra. Úgy látszik, az emberek egyfajta összhangot keresnek a világ nevű konyhában. A formák összhangját, a színek összhangját, a funkciók összhangját.

Az elefántról szinte egyáltalán nem esik már szó az újságokban. Úgy tűnik, az emberek teljesen el is felejtették, hogy a városuknak valamikor volt egy elefántja. Az elefántház előtti kifutón burjánzó gaz elszáradt, a környéken már érezni a tél közeledtét.

Az elefánt meg a gondozó köddé váltak, és végérvényesen elenyésztek.